ΗΣΙΟΔΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ
ΤΑ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΑ.

HESIODI ASCRÆI
QUÆ EXTANT.

Ex recenſione

JOHANNIS GEORGII GRÆVII,

Cum ejuſdem animadverſionibus & notis.

Accedunt notæ ineditæ

JOSEPHI SCALIGERI,

ET

FRANCISCI GUIETI.

Tom. I

AMSTELODAMI,

Apud DANIELEM ELZEVIRIUM.

CIƆ IƆC LXVII.

Sumptibus Societatis.

Digitized by Google

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS.

B.

Digitized by Google

ILLUSTRISSIMO ET EXCELLENTISSIMO VIRO

CAROLO SANCTA-MAURÆO DUCI MONTOZERIO,

REGI CHRISTIANISSIMO A CONSILIIS, UTRIUSQUE ORDINIS REGII TORQUATO EQUITI, NORMANIÆ, ENGOLISMÆ, SANTONIÆ PROVINCIIS PRÆFECTO,

JOHANNES GEORGIUS GRÆVIUS D. D.

MAgna & infinita quædam, Illuſtriſſime Montoſeri, ſtudiorum, quibus varie ducuntur homines, eſt diſcrepantia: nec quicquam facile reperias, quod alii non mirentur, alii contemnant. Si quid tamen eſt, quod ſine exceptione mortalium omne genus expetit, id eſt amari. Nemo ſibi unquam tam iratus fuit, ut ſi alterutrius optionem haberet, maluerit odio eſſe quam amori. Ii ipſi, quos intemperantia libidinum, aut im-

Digitized by Google

potentia dominationis humanitate quaſi exuit, ut, ſi ſuis modo poſſint obſequi cupiditatibus & animo, nihili videantur æſtimare graves ne & inviſi, an cari ſint & diligantur: quin ii ipſi, quibus dirus ille & execrabilis verſus ſemper in ore eſt, oderint dum metuant, habent tamen a quibus amari volunt & quorum conſuetudine delectantur & ſtudiis. Si enim notis æque ignotiſque eſſent exoſi, ac eorum collocutiones & congreſſionem fugerent & averſarentur omnes, qui vivere poſſent, aut quem vitæ ſuæ caperent fructum? Athenienſis ille Timon, qui tam vaſto & immani erat ingenio, ut nec ſe nec alios pati poſſet, & omnibus hominibus amicitiam & cunctarum rerum commercium renuntiaret, non vixiſſe exiſtimandus eſt, ſed ſe ipſe vivum videntemque extuliſſe. Nam ejurare patriam, parentes, neceſſitudines; conſeneſcere in æternis tenebris & ſolitudinibus, ad conſpectum hominis fugere, non ſecus ac ad noxii animalis occurſum, quid eſt niſi viva ſepultura? Nati ſumus homines ad ſocietatem colendam, non ad ſilentium & latebras pecudum. Quo quis vero altiore animo eſt, & præſtantiore indole, hoc pluribus abundat copiis & ornamentis ad ſocietatem

tatem

Digitized by Google

tatem hanc juvandam, pluriumque voluntates alliciendas, ut natura conſequatur, eum, qui maxime ſit amabilis & carus plurimis, neceſſario multis magniſque ingenii & animi opibus excellere. Fons enim omnis amoris eſt decus & pulchritudo. Multorum ſane conſpiratio & conſenſus in ardenter amanda eadem re nullus eſſe poteſt, niſi ea pulchritudine & dignitate præſtet. Nam ſic comparatum eſt ut venuſtatis ſpecies muta quaſi ſui commendatione omnium animis inſinuet, ſuique eos amore inflammet, ut veriſſime cenſuerit ingeniorum Princeps, ei, qui tanta eſſet oris dignitate & præſtantia, qualis tribuitur Deorum ſignis, omnes cives excellenti illa forma perculſos ſummam imperii decreturos eſſe. Et ſicut pulchritudo in ſe rapit animos; ſic turpitudo & deformitas avertit & a ſe alienat. Quis eſt, etſi ab omni fœda cupiditate ſit remotiſſimus, quem non elegans forma capiat? Inſignes autem ad deformitatem homines & adſpectu tetros, quis non tanquam obſcœnum oſtentum abominatur? Hinc olim ſapientiſſimorum hominum legibus cautum fuit, ut tales ſimul ac nati eſſent necarentur, aut in ultimas terras ac ſolas inſulas deportarentur. Si vero facies ho-

Digitized by Google

honeſta, quæ defloreſcit ætate, & febricula levique alia cauſa ſæpe conficitur, tantum poteſt excitare amorem, quid exiſtimandum eſt de pulchritudine animi divinis virtutum ornamentis collucente, quam nec ætas, nec morbus, nec ipſa Fortuna poteſt corrumpere? Hujus demum incredibilis & mirifica quædam vis eſt, quæ omnium mentes in ſe convertit & quaſi defigit, nec ſplendore ſuo illorum tantum, qui prope ſunt, coramque fruuntur, ut eorum qui liberalis formæ venuſtate paſcunt oculos, ſed & eorum qui in longinquis & disjunctiſſimis regionibus agunt aciem præſtringit. Virtus enim excellens in tenebris & anguſtiis latere non poteſt: ſed lucem ſuam longe lateque diffundit, cujus claritas & elegantia cunctos ad ſui amorem invitat, non hoſtes ſolum, ſed illos ipſos qui omnibus ſceleribus & flagitiis cooperti bellum ipſi virtuti videntur indixiſſe. Quid enim fuit quod compulit legatos Macedonum, ut Pauli Æmilii, qui orbis eos imperio, omnique priſtina dignitate & amplitudine nudaverat, ut, qui antea fuerant omnium gentium decus & terror, tum ludus eſſent & fabula, lectum feralem manubiis Macedonicis ornatum ſponte ſua, cum tum

forte

Digitized by Google

forte eſſent Romæ, ſubirent, ac fercula ſuarum cladium, titulumque ſuæ ſervitutis ipſi circumferrent, mœſtioreſque funebrem pompam ducerent, quam ante triumphalem ſecuti erant? Quid fuit quod incitavit prædones, diis hominibuſque infeſtum genus, ut a ſe ipſi degenerarent, depoſitaque immani illa rabie, qua efferati fortunis & capitibus omnium inſidiantur, omnique ſcelere & parricidio ſe adſtringunt, ut P. Scipionem in Linternenſi exilio ſibi ſuæque dignitati, quæ ſenio ac invidia civium ingratorum obſoleverat, ſuperſtitem adoratum venirent, & tanquam cœleſte munus ejus expeterent conſpectum, admiſſique reverentius ejus villam quam Deorum immortalium templum adirent? Quid fuit niſi virtutum excellentia, quam, etſi cupiditatibus eorum adverſaretur, ſuſpicere cogebantur & venerari? Sed pecco qui obſoletis antiquitate temporum exemplis utar, cum tu unus, Vir Illuſtriſſime, ſis inſtar omnium, iſtudque honoris & exiſtimationis faſtigium, in quod es evectus, abunde teſtetur, quantum virtus valeat ad commovendam admirationem, ingentemque omnium amorem colligendum. Nam apud Regem unum omnium

 maxi-

Digitized by Google

maximum & ſapientiſſimum in tanta es gratia, tantaque dignatione, ut nemo ſit cui invidere poſſis. Magni exercitus, ac florentiſſimæ provinciæ tuæ curæ ac poteſtati ſunt creditæ, illique adſcriptus es conſilio, quod de ſumma republica cum Auguſto Principe deliberat. Civibus vero tuis omnium ordinum nemo gratior exiſtit, nemo carior. Exteri nullum magis admirantur, nullius laudes libentius audiunt, & effuſius prædicant, quamvis nullam earum partem prædicando poſſint aſſequi. Hoc tantum decus, quod omnium animos in ſe convertit, incredibilique tui amore accendit, non tibi pepererunt tui natales, licet illi ſint illuſtriſſimi, ſed in re militari ſumma virtus, ſummumque conſilium, in adminiſtranda provincia juſtitia continentiaque, in omni genere prudentia ſingularis, divinæque aliæ animi ingeniique dotes, quæ in te effulgent innumeræ. Imperatorias artes tuas, a quibus nemo eſt paratior, commemorabunt annales veſtri: in quibus poſteri mirabuntur tantum in te fuiſſe conſilii & rationis, ut fortunam in illo ſuo regno in tua manu & poteſtate videaris habuiſſe: tantam vero magnitudinem animi, ut nec ejus minis, nec injuria, cum aliena culpa

non-

Digitized by Google

non nihil offenſum eſſet aliquando, potuerit inflecti. Sed ut in hoc laudum militarium ſpatio qui tecum decurrant ſocios forſan habes: virorum enim fortium uberiore proventu vix unquam floruit tua patria, quam hoc tempore, quo tot imperatores egregios apud vos eſſe, quot ordinum fere ſunt ductores, conſtante fama & omnium ſermonibus celebratur: ita qui bellicam gloriam illuſtraverit tanta pacis artium acceſſione, & qui inter aſſiduum armorum ſtrepitum largius te ſapientiæ & omnium præclararum diſciplinarum ſtudiis impleverit pectus, fruſtra quæras. Fuerunt enim pauci ab omni memoria tam felices nati, quos togæ juxta & ſagi decus poſteris commendarit. Ad utriuſque cupiditatem cum te divinum incitaſſet ingenium, non modo ſpem, quam de te conceperant omnes, qui te norant, ingentem, ſuperaſti; ſed tuis etiam ipſius votis majora conſecutus es, & ambiguum reddidiſti, præclarius ne partes geras imperatorias, an majoribus ſapientiæ & eruditionis opibus affluas, eximio documento literas quoque telum eſſe acerrimum ad rem militarem, nec temere olim Minervæ clypeum & haſtam aſſignatam, Herculique & Muſis

 eandem

eandem ædem fuiſſe dedicatam. Alii, quos in tantam dignitatem, qua tu es, fortuna collocavit, omnes laudis & officii in hoc genere numeros impleſſe ſibi videntur, ſi literas, quas olim in pueritia delibarunt, ubi exceſſerunt ex magiſterio, non contemnant, illarumque ſtudioſos non negligant plane, quæ ſane, ut nunc eſt, in tanto artium optimarum faſtidio, non exigua laus eſt ducenda: Tu vero, Illuſtriſſime Montoſeri, quam longe ſupra illam es evectus! Tu non modo mirifica beneficentia & liberalitate, quam excelſior indoles tibi inſerit, & uſus ac doctrina confirmavit, omnes, qui virtutis & eruditionis aliquam habent opinionem, complecteris & ornas: ſed & ipſe, non contentus minuſculis illis, ut ita dicam, Muſarum ſacris, in earum ἐποπτείαν quaſi penetraſti, omneſque literarum interiorum abſtruſos ſinus & receſſus exploratos habes. Magnum hercle hoc eſt, & admirandum, in tanta fortunæ amplitudine tantos eruditionis reconditæ collegiſſe theſauros; ſed majus eſt, & ſupra ſeculi hujus captum, Virum Illuſtrem, qui in caſtris adolevit, omnes exquiſitæ doctrinæ delicias ſic imbibiſſe ut in ſuccum & ſanguinem verterit, & ipſe ſcribat tam eleganter & tam

tam polite, verſuſque pangat cum Latinos tum in vernacula lingua, tam terſos & limatos, ut cum antiquiorum felicis ætatis ſcriptorum carminibus poſſint contendere, ruboremque incutiant iis, qui huic uni ſtudio in omni vita incubuerunt, cum tam longe ſe ab hac emendatæ ſcriptionis laude abeſſe intelligant. Si quam tamen alii non inconcinne ſcribendi facultatem ſibi compararunt, eam longo & aſſiduo uſu, multiſque laboribus & vigiliis ægre ſunt adepti: tu vero eam beata ingenii ubertate ludens quaſi jocanſque inter perpetuam armorum tractationem es conſecutus. Hoc enim tuum a publicis curis diverticulum; hoc illius temporis, quo ſub pellibus, & deinde in prætorio remiſiſti animum, liberalis fuit oblectatio. Nullas Muſis alias impendiſti horas, niſi quas reipublicæ adminiſtratio tibi reliquerat vacuas. Hujus pulcherrimæ laudis tibi propria eſſet poſſeſſio, niſi in ejus ſocietatem & conſortium veniſſet Heroina ſine exemplo, uxor tua, non ſolum ſanctitate morum & aliis matronalibus virtutibus ad invidiam inſtructa; ſed & præceptis ſapientiæ ac egregiis iſtis artibus tam inſigniter exculta, ut ſexus ſui ornamenta longe poſt

Digitized by Google

ſe reliquerit, unaque inter tot Illuſtriſſimas matronas ſit merita, cui ex ſequiore hoc ſexu ſpes illa non tam Galliæ, quam Europæ, Magni Regis filius natu maximus committeretur. Hos omnes fructus tibi tulit ſapientia tam religioſe a te culta, quæ nunquam amatores ſui deſtituit; ſed omnibus & ſuis & fortunæ bonis, illa vel maxime refragante, cumulat. Hinc vetus iſte ſapientiæ antiſtes Heſiodus, cum propter antiquum uſum & conſuetudinem, qua ut cæteri omnes ſapientiæ magiſtri tibi jam olim fuit devinctus, tum quod dulcedine & ſuavitate verſuum, quos ſcribis, ei non concedas, maxime ſub Illuſtris tui nominis patrocinio in publicum geſtiit prodire: & ego qui id operam dedi, ut cultior paulo, deterſis non paucis maculis, quæ ei barbaries ſuperiorum temporum inuſſerat, prodiret, commotus fama præſtantis tuæ virtutis, doctrinæ & bonitatis, ſub illius umbra auſus ſum ad illuſtrem tuam gratiam adſpirare, & hoc meæ in te obſervantiæ monumentum publicare. Quod ſtudium meum ſi tibi probabitur, invidioſi voti me compotem eſſe factum exiſtimabo. Vale, Dux Illuſtriſſime. Trajecti ad Rhenum Eid. Januar. cIↄ Iↄ c LXVII.

Digitized by Google

IN Heſiodi hac nova editione quid præſtitum ſit, & quibus ſubſidiis inſtructus ei adornandæ me accinxerim, paucis accipe. Græca verba non niſi ex antiquis codicibus & interpretibus, iiſque ſcriptoribus, qui hujus poëtæ ſententias olim laudarunt, emendavi locis non paucis, quorum rationem in lectionibus meis reddidi. Ex Latina quoque verſione magnam vim errorum ſuſtuli. De multis in iiſdem egi notis, de æque multis non putavi verba eſſe perdenda, cum eſſent tam manifeſti, ut in iis notandis paulo humaniores operam me luſiſſe judicaturi fuiſſent. Et vereor jam ne faſtidioſis & delicatis lectoribus nimius hic fuiſſe videar. Vſum duorum manuſcriptorum librorum mihi præſtitit Vir ſummi ingenii, plurimæque & multifariæ eruditionis, Iſaacus Voſſius, recentium eorum quidem & chartaceorum, ſed qui tamen ſummopere mihi profuerunt. Ex bonis enim & antiquis libris eos fuiſſe deſcriptos apparet. In utroque vero ſolum illud carmen reperiebatur quod rei ruſticæ & familiaris præcepta complectitur. Theogonia & Ἀσπὶς deſiderabatur. Alteri ſubjectus erat Tzezæ commentarius & interſita fere verſibus ſingulis explicatio verborum ſingulorum, tanquam quædam metaphraſis, quam ſub gloſſarum veterum Voſſiani codicis nomine nonnunquam laudo. Librum vero hunc primum appello. Alter qui ſecundus eſt, ſubnectitur aliquot Euripidis Tragœdiis. Expoſitionem Procli, inſignis illius Philoſophi Platonici manu exaratam mecum communicavit Clariſſimus & elegantiſſimus Vir, Marquardus Gudius, cui & hoc plurimiſque nominibus aliis ſum devinctus. Ineditas quaſdam annotationes Illuſtris Scaligeri, & perpetuas fere notas eruditiſſimi Franciſci Guieti, ex duobus exemplaribus, quorum marginibus eas adſcripſerat, excerptas ad me cura-

vit

Digitized by Google

vit Emericus Bigotius, *decus illud ſuæ* Galliæ, *qui natus eſt ornandis literis, illorumque conatibus, qui in arte aliqua egregia illuſtranda elaborant, promovendis.* Has Guieti *curas (quas noviſſimas ei fuiſſe, & poſtremum librorum, quem evolvit, antequam in fatalem morbum incideret, is, cui eas debemus, nobis confirmavit* Bigotius) *ſi maturius vidiſſem, correctior hæc editio non uno in loco prodiiſſet. Sed cum mihi traderentur jam maxima pars Heſiodei operis, mearumque in id lucubrationum erat profligata, & deſcripta typis: certe quæ in* Ἔργα *ſcripſeram & in Aſpidem omnia.* Hinc *non licuit annotare in quibus poſtea virum illum egregium mecum in eaſdem cogitationes & emendationes incidiſſe deprehendi, ne quis ſuſpicetur ejus me compilaſſe ſcrinia.* No*runt multi apud nos viri docti, dudum meis obſervationibus ultimam fuiſſe impoſitam manum, ut nihil poſt hæc iis acceſſerit, cum* Guieti *liber ad me perferretur, quamvis poſtea per horum temporum, quibus vexamur, diritatem intervenerint, quæ pœne confectam editionem diu retardarint. Sed in ſecunda editione, quam cum* Græcis *interpretibus, & omnium qui huic præſtantiſſimo poëtæ lucis aliquid attulerunt ſua cura & induſtria, notis, publicare, ſi vivo, conſtitui, nihil eorum deſiderabis.* Interea *his fruere, & ſi quos codices antiquos, aut obſervationes ad ſecundam illam, quam ſperare te jubemus, editionem ornandam conferre potes, noli quæſo ea bono publico invidere.* Faxo *tibi conſtet officii ratio. Vale.*

HESIODI VITA.

Ex Lilii Gyraldi, de Poëtarum Hiſtoria, Dialogo II.

DE Homero jam ſatis. A quo non longe abfuit ſenex, ruſticana agreſtique facie. Jamdudum, inquit Piſo, Heſiodum nobis affers. Ipſum, inquam, profecto Heſiodum, quem & aliquo tempore cum Homero floruiſſe accurati quidam prodidere ſcriptores, alicubi licet Cicero noſter Homerum longe faciat antiquiorem. Vetus certe diſceptatio inter Grammaticos, Gellio & Seneca & Pauſania teſtibus, uter ætate præceſſerit: qua de re & dialogos duos Ponticus Heraclides ſcripſit, & Cyrillus libro primo contra Julianum Cæſarem, centeſimo, inquit, LX & quinto anno poſt captam Troiam, Homerum & Heſiodum fuiſſe dicunt. & reliqua. Tum paulo poſt ſubdit idem Cyrillus: Tradunt autem quidam, quod Homerus non fuit coætaneus Heſiodi, ſed in illis fuerit temporibus, regnantibus apud Hebræos Azaria & Ozia, apud Medos Arbace, apud Latinos autem Proca Sylvio, ante ſcilicet conſtitutionem Olympiadum. Quæ cum dixiſſem, Nos, inquit Piſo, ſummopere avemus de te audire, quæ tu aſſidua lectione ſuper hac re annotaveris. Quibus ego, Libenter ſic agam, inquam, remque ideo altius aliquanto repetam. Porphyrius enim & plerique alii, Heſiodum Homero juniorem annis centum

tum faciunt, atque ante primam Olympiadem. Quam opinionem ſequi videtur Solinus, qui ita ſcribit: Inter Homerum & Heſiodum Poëtam, qui in auſpiciis Olympiadis primæ obiit, centum XXX anni interfuerunt. Alii eadem Homeri ætate floruiſſe ſcriptum reliquere. quam opinionem & Philoſtratus habuiſſe videtur. Et Velleius non damnandus hiſtoricus, (tametſi quidam inſulſe nullum fuiſſe Velleium ſuſpicantur) & M. Varro in primo de imaginibus, ut eſt apud Gellium, Non eſt, inquit, dubium, quin aliquo tempore eodem vixerint Homerus & Heſiodus: idque ex epigrammate comprobat, quod in tripode inſcriptum fuerat, qui in Helicone Muſis poſitus erat. Epigramma quod apud Dionem legi, & inter Græca epigrammata, tale eſt:

Heſiodus poſuit Muſis Heliconibus iſtum,
Cum cantu vicit divinum in Chalcide Homerum.

Græcum vero ſi mavultis, hoc eſt:

Ἡσίοδος Μούσαις Ἑλικωνίσι τόνδ' ἀνέθηκε,
Ὕμνῳ νικήσας ἐν Χαλκίδι θεῖον Ὅμηρον.

Verum ubi in hunc ſermonem incidimus, hanc vobis, utcunque meis verbis potero, hiſtoriam ex Plutarcho recitabo, qui eam tum in quinto Sympoſiacῶn attigit, tum in eo, quod Septem Sapientum convivium inſcribitur, copioſe explicavit. Homerus, inquit, & Heſiodus in Oelyci Theſſali exequiis & Amphidamantis Chalcidenſis, carminibus certarunt, qua in re dubia atque anceps judicum fuit ſententia. Converſi, inquit, ſunt ad hujuſmodi interro-

terro-

terrogationes, & propoſuerunt inanes, ut aiunt, quaſdam nugas. (ſi modo recte interpretamur, ὡς φασὶ λέσχας, non ὡς φησὶ Λέσχης, ut paſſim legitur: non tamen decerno, conſcius & Leſches nomen eſſe proprium Poëtæ Lesbii) Homerus quidem ſic:

Muſa mihi referas, quæ non unquam ante ſuere,
Neve futura retro.

Tum vero ex tempore reſpondit Heſiodus:

Verum cornipedes quando Iovis ante ſepulcrum
Feſtinantes propter palmam plauſtra terebant?

Ob hoc ferunt Heſiodum maximæ omnibus fuiſſe admirationi, atque tripodis præmium aſſecutum. Sed Græca, inquit Piſo, ipſa carmina audire cupio: dure enim admodum & incondite ea vertiſſe videris. Audite ergo ea Græce, inquam. non enim eo inficias quod ais. Homerus quidem ita:

Μοῦσά μοι ἔννεπ' ἐκεῖνα τὰ μήτ' ἐγένοντο πάροιθεν,
Μήτ' ἔσται μετόπισθεν.

Sic vero Heſiodus:

Ἀλλ' ὅταν ἀμφὶ Διὸς τύμβῳ καναχήποδες ἵπποι
Ἅρματα συντρίψωσιν ἐπειγόμενοι περὶ νίκης.

Porro ne & hoc vos lateat, judicem inter Homerum & Heſiodum Panidem Chalcidis regem fuiſſe, res uſque in proverbium deducta oſtendit, Πανίδου ψῆφος, Panidæ ſuffragium: quod in eos ferri ſolet, qui inerudite minuſque ſapienter judicant. Pulchre, inquit Piſo, & ſane ſimul monſtraſti, eadem Homerum & Heſiodum ætate fuiſſe: ſed nihil vetat quo minus eadem diligentia reliquam ejus Poëtæ vitam, ab Atticis uſque literis (quod aiunt) nobis

repetas. Faciam id libenter, inquam, quando parum hoc à noſtris hactenus hominibus eſt, quod ſciam, factum. Heſiodi igitur nomen, ut ab hoc incipiam, a caſte & pudice loquendo deductum videtur, παρὰ τὸ ἥσιν ᾄδω. Patria vero illi Cuma: quæ urbs inter Æolicas numeratur, ante Lesbum ſita. Num tu, inquit Piſo, Heſiodum Aſcræum fuiſſe negas? eo enim nomine a Græcis & Latinis vocatur. Recte tu quidem, inquam; ſed ſi me vos audire volueritis, qua id ratione factum intelligetis. Heſiodi quidem patria Cuma fuit Æolica, ut ab Herodoto, Strabone & Stephano traditum eſt. Valerius quoque Probus, non alium, quam Heſiodum, intelligere Virgilium autumat, illo carmine:

Vltima Cumæi venit jam carminis ætas.

Quod ſcilicet Heſiodus Cumæus primus ætates ex metallis commentus eſt; ut liquido videtur in eo, quod Ἔργα inſcribitur, poëmate. Natus ergo Heſiodus Cumæ, patre Dio Ampelidis filio, qui ex Menalopo Ithagenæo Critonis filio natus erat, matre vero Pycimede: qui utique parentes ære alieno oppreſſi, cum unde diſſolverent nomina, non haberent, in Aſcram Bœotiæ vicum demigrarunt, ubi eſt puer Heſiodus educatus, atque inde Aſcræus cognominatus. Plutarchus ex Ephori Cumæi ſententia refert, Attelen, Mæona, & Dion, Cumæos, fratres fuiſſe, quorum Dius, quem nauticam exercuiſſe comperi, ob eam quam attulimus cauſam, in Aſcram migravit, ubi (ait) Pycimeden uxorem duxit, ex qua natum ferunt Heſiodum: qui dum paterna

Digitized by Google

terna armenta puer cuſtodiret, à Muſis amatus fuiſſe perhibetur: quæ illi guſtandam laurum dedere: eam enim lauri naturam eſſe ſcribit ipſius Poëtæ interpres Proclus, & Iſaacius Zezes, ut qui eam mandunt, vates fiant: unde & Lycophron Poëta ea cauſa δαφνηφάγον vatem nominat. Idem & in Caſſandra Sophocles. Et noſter Tibullus agens de Sibylla:

Vera cano, ſic uſque ſacras innoxia laurus
Veſcar, & æternum ſit mihi virginitas.

Aphthonius quoque rhetor, laurum vaticinii ſymbolum eſſe prodidit: quare & laurum ipſam veteres μανλικὸν φυτὸν appellavere, hoc eſt, Vaticinam plantam. Et Claudianus ait:

—— *Venturi præſcia laurus.*

Eadem ratione Apollini ſacra dicitur, qui vaticinii Deus a gentibus eſt creditus. Quin & hujus arboris foliorum crepitu, dum cremantur, antiqui futura (utinam non & hoc noſtro tempore!) prædicebant: quod & Philoſophus Porphyrius credidit. Si enim magno ſtrepitu in igne crepuiſſent, felicitatem ſignificabant: ſi ſiluiſſent, unde & Tacita laurus eſt dicta, infelicitatem. Et perinde de illa idem Tibullus:

Laurus ubi bona ſigna dedit, gaudete coloni.

Et Propertius:

Et tacet extincto laurus aduſta foco.

Lauri inſuper folia ſi noctu pulvino ſubjecta fuerint ſomniorum veritatem conciliare produntur. Dictam autem Daphnen, prodit Euſtathius, a δα particula intenſiva, & φωνέω verbo: quod *voco* &

Digitized by Google

cano ſignificat, quod laurus in igne poſita crepet & ſonet: unde fortaſſe & ipſi nos Latini laurum deduximus, à λα, ut δα, particula intenſiva, & *uro*, ut ſi non voce, at ſignificatu conveniat. Si plura vero de lauro diſcere cupitis, præter ea quæ à noſtris traduntur, legite Parthenii librum Ἐρωτικῶν, & Conſtantini librum XI de re ruſtica, quo loco plura leguntur parum Latinis nota. Sed jam a lauro ad Heſiodum revertar, qui lauro guſtata, hauſtaque Hippocrenes unda, repente Poëta prodiit. Id cum alii, tum ipſe de ſe in Theogonia cecinit. Quam rem ita Maximus Tyrius interpretatur, ut Heſiodum putet voluiſſe, quæ ſui ingenii & artis eſſet fœtura, in Deas referre, ut ſe Muſis gratum teſtaretur: ut ſi quis æra jam calleat, Vulcano tamen ſua aſſignet opera. Sed hac de re plura apud ipſum Maximum legetis. Delectatum quidem peregrinationibus Heſiodum legimus, ſicuti & Homerum: quam rem tamen in ſomnium quidam retulere. Alii, quod qui peregre proficiſcuntur, facilius prudentiam cæteraſque virtutes comparare exiſtimantur, quod mores ſcilicet hominum multorum videant. Uxorem quoque duxiſſe proditum eſt Ctemenen Phyſigei filiam, & ex ea Steſichorum Poëtam natum. Alii non uxorem fuiſſe, & ob hanc ipſum Heſiodum occiſum. Nam cum de ſe ſcitatum oraculum Delphos iviſſet, eique reſponſum foret, ut Nemeæi Jovis templum vitaret, quod ibi eſſet vitæ finem habiturus, cumque ea cauſa Nemeam Peloponneſi fugeret, forte in Oe-

neonem

Digitized by Google

neonem Locridis pervenit, ubi Nemeæi Jovis templum fuerat, ut ſcribit Thucydides, quo in loco incautus ab Amphiphane, & Ganetore Phyſigei liberis interemptus eſt, quod ab eo vitiatam ſororem Ctemenen crederent. Cadaver ab iis in pelagum projectum eſt: id quod cum occulte feciſſent, ab Heſiodi cane facinus eſt proditum, ut ſcribit Plutarchus. Alicubi tamen non Phyſigei filii, ſed Ganyctoris Naucletii dicti ſunt, ut in illo eſt, cui titulus, Quænam animalia prudentiora, terreſtriane, an aquatilia. Pauſanias quoque in Bœoticis, Heſiodi interitum ita recitat: Filii, inquit, Ganyctoris, Ctimenus & Antiphus, in Molycrian ex Naupacto fugerunt ob Heſiodi necem, ubi in Neptunum impii exiſtimati ſunt, de illiſque eſt facta quæſtio. & cætera quæ ille proſequitur. Mortis Heſiodi cauſam Plutarchus ſic in Dioclis convivio explicat. Cum Mileſio, inquit, comite & Troïlo puero Heſiodus apud quendam hoſpitatus eſt: noctu Mileſius hoſpitis filiam vitiavit: rei conſcium Heſiodum rati puellæ fratres, illum inter paſcua cum puero occiderunt, & cadaver in mare projecerunt: pueri vero corpus in littore reliquerunt, a quo & loco nomen inditum. Ferunt, inquit, Deorum voluntate a delphinis cadaver ad littus delatum, ubi tum forte Neptunalia celebrabantur. Id ſcelus ubi incolæ intellexerunt, interfectorum domos diruerunt; vivos ipſos, qui facinus admiſerant, aquis ſuffocarunt. Alii poſt diem tertium a delphine in littus cadaver devectum tradunt.

Digitized by Google

dunt. Re cognita, occiſores navigatione ſibi conſulere volentes, vi coortæ tempeſtatis ad unum omnes deprehenſi, naufragio periiſſe dicuntur. Poſt hæc Heſiodi corpus in Nemea Locridis ſepultum perhibetur, qua de re extat Alcæi Poëtæ carmen. Dein vero oraculo monente, ejus oſſa exportata ab Orchomeniis, & in medio foro, hoc addito elogio, tumulata:

Ἄσκρη μὲν πατρὶς πολυλήϊος, ἀλλὰ θανόντος
　Ὀστέα πληξίππων γῆ Μινυῶν κατέχει
Ἡσιόδου, τοῦ πλεῖστον ἐν ἀνθρώποις κλέος ἐστὶν
　Ἀνδρῶν κρινομένων ἐν βασάνῳ σοφίης.

Tum Picus puer: Cur non & hos Latine, ut alios verſus nobis exprimis? Ut, inquam, noſter Piſo hos ipſe convertat, & ego interea ad memoriam cætera revocem. Et Piſo: Faciam equidem, inquit, utcunque potero: & non diu cunctatus, ſic cœpit:

Fertilis Aſcra quidem patria eſt: verum morientis
　Pugnaces Minyæ condita membra tenent
Heſiodi, cujus ſupra omnes plurima laus eſt,
　Spectatoſque viros judicio ſophiæ.

Quos cum Piſo recitaſſet, mirum eſt quanto ſit rubore ſuffuſus. quod animadvertens ego, cauſamque intelligens, ſtatim ſubdidi. Legimus & Græcum alterum Pindari, quod ita noſter Cælius Latine vertit:

Salve cui pubes, tumuluſque bis obtigit unus,
　Tu ſapis Heſiode, quantum homini ſapere eſt.

Sed & Aldus ita prius:

Heſiode

Digitized by Google

Heſiode ante alios ſophia præſtantior omnes,
Salve, bis quondam qui puer atque ſenex.

Græcum Pindari, ſi vultis, ſic habet:

Χαῖρε δὶς ἡβήσας, καὶ δὶς τάφου ἀντιβολήσας
Ἡσίοδ', ἀνθρώποις μέτρον ἔχων σοφίης.

Verum jam tempus eſt, inquam, ut quæ ab Heſiodo ſcripta ſint, commemoremus, ſi tamen prius illud unum, quod in Græcis commentariis reperi, attulero, ſuper ea in Ἔργοις verba, μήτ' ἐμὸς υἱός. Filius, aiunt, Heſiodi Mnaſeas eſt. Philochorus vero Steſichorum dixit ex Climene: ego tamen legendum puto, Ctemene, ut jam oſtendi. Alii tamen ex Archiepe: quo fit ut eos mirer, qui ſcribunt, Heſiodum præter Steſichorum & filiam habuiſſe Mnaſeam nomine, quam Archiepen vocant alii. Porro ſexdecim Heſiodi legitima feruntur volumina: in primiſque Theogonia, a Philoſopho Zenone inter alios interpretata. Deinde Ἔργα καὶ ἡμέραι, id eſt, Opera & Dies. In quo opere de re ruſtica præcepta tradit ad Perſen fratrem, quem & ipſum Poëtam aliqui ſcribunt. Sunt & qui putent, Ἠοίας μεγάλας, ſic vocata carmina, Heſiodi eſſe, ut Eunapius Græcus hiſtoricus, & in Bœoticis Pauſanias. quo loco & alia Heſiodi opera commemorat, de quibus jam ante plane meminimus. Poſthæc Aſtronomica ſcripſit, tum Hypothecas, quas tamen Fabius Quintilianus, ex Ariſtophanis Grammatici ſententia, Heſiodi eſſe negavit. At vero Ariſtoteles & Grammatici nonnulli, ut Heſiodi legitimum opus in medium afferunt. Scripſit

item Heroüm & Heroïdum Genealogias: ad hæc & de mulieribus: quo in opere Heroïdas multas induxit virorum fortium nuptias, ut ait Servius, optaſſe. Dion vero Chryſoſtomus ex Alexandri Macedonis ſententia, Heſiodum ea cauſa de mulieribus ſcripſiſſe dixit, quod Homero concederet, qui de heroïbus ante ſcripſiſſet. Et quidem Lucianus ait, Heſiodum mulierum virtutes concinuiſſe. Tradit Pauſanias, Heſiodum vaticinandi artem ab Acarnanibus edoctum, de ea carmina ſcripſiſſe. Scribit Nicocles, quod & in Pindarum Grammatici notant, Heſiodum primum ῥαψῳδῆσαι, hoc eſt, per rhapſodias carmina ceciniſſe. At vero Heſiodus ipſe, ſe cum Homero in Delo in Apollinem hujuſmodi verſus primum concinuiſſe prodidit, dum ſic cecinit, ut pridie diximus:

In Delo tum primum ego Mæonideſque Poëtæ
Luſimus, inque novis carmen cantavimus hymnis
Auricomum Phœbum, quem Latona edidit alma.

Sed videte, rogo, quam ille dulcius ſuaviuſque ſua lingua:

Ἐν Δήλῳ τότε πρῶτον, ἐγὼ καὶ Ὅμηρος, ἀοιδοὶ
Μέλπομεν, ἐν νεαροῖς ὕμνοις ῥάψαντες ἀοιδήν,
Φοῖβον Ἀπόλλωνα χρυσαόρον, ὃν τέκε Λητώ.

Scripſit item Heſiodus Pelei & Thetidis Epithalamium, ſicuti priore ſermone retulimus. Scripſit & de Dactylis Idæis. Item Epicedium in Batrachum amicum, & quod adhuc legitur poëma inſcriptum Herculis Scutum: quod tamen Ariſtophanes Grammaticus non Heſiodi eſſe ſuſpicatus eſt, ſed cujuſpiam

Digitized by Google

piam alterius, qui Homericum ſit imitatus. Megacles autem Athenienſis, & Apollonius Rhodius, Steſichoruſque, ipſius Heſiodi legitimum carmen eſſe cenſuere. Scripſit idem de Medicina. qua de re Plutarchus in Sympoſio Dioclis. Heſiodus, inquit, in Medicina plurimum valuit. quod manifeſte apparet, cum de victus ratione, de vini temperamento, de aquarum vi, de balneis, de fœminis, de temporum connexione, deque infantium ſtatu diſſerit. Et hæc quidem Cleodemus medicus apud Plutarchum. Sunt & qui Heſiodum de herbis ſcripſiſſe tradant. quod ex Plinio colligitur. Nec deſunt qui Heſiodum ſcribant autorem eorum apologorum qui Æſopi dicuntur. Quæ ego cum dixiſſem, Vide, inquit Piſo, quam paucis carminibus M. Manilius in ſecundo Aſtronomicω̃n iſta fere omnia Heſiodi opera complectatur. Nam cum Homerum laudaſſet, mox ita de Heſiodo ſubjunxit:

—— Sed proximus illi
Heſiodus memorat divos, divumque parentes,
Et chaos enixum terras, orbemque ſub illo
Infantem, & primum titubantia ſidera corpus,
Titanas juviſſe ſenis cunabula magni,
Et ſub fratre viri nomen ſine fratre parentis,
Atque iterum patris naſcentem corpora Bacchum,
Omniaque immenſo volitantia corpora mundo.
Quin etiam ruris leges cultuſque rogavit,
Militiamque ſoli, quod colles Bacchus amaret,
Quod fœcunda Ceres campos, quod Pallas utrunque,
Atque arbuſta vagis eſſent quod adultera pomis,

 Sylva-

Digitized by Google

Sylvarumque Deos ſacrataque numina nymphas,
Pacis opus, magnos natura condit in uſus.

Cum recitaſſet hos verſus Piſo. Si velim, inquam ego, quæcunque omnia de Heſiodo legi, vobis in præſentia recenſere, in longum nimis noſter ſermo procederet: quædam tamen haud indigna relatu nequaquam præteribo: Scribit inprimis Dialogum Lucianus, qui Heſiodus inſcribitur, in quo Heſiodum ipſum de ſe multa narrantem inducit, eumque ipſe, ut ſolet, irridet. Sunt & inter Græca epigrammata in Heſiodum multa. Extat & apud Græcos proverbium, de iis qui ſuperſeneſcunt, Heſiodia ſenectus: de quo & Pindari diſtichon legitur, quod ante ab Aldo & Cælio noſtro interpretatum attulimus. Pythagoram ſcribit Philoſophus Hieronymus, cum ad inferos deſcendiſſet, Heſiodi animam vidiſſe ad columnam æream ſuſpenſam aſtrictamque adeo, ut ſtridere videretur, & cum ea Homeri quoque animam ſerpentibus undique incinctam, ea videlicet ſolummodo cauſa, quod de Diis falſa ſuis carminibus confinxiſſent. Qua re factum puto, ut Ponticus Heraclides contra Homeri calumniatores librum illum ediderit, qui eſt inſcriptus, Allegoriæ in iis quæ de Diis ab Homero dicuntur, & reſponſiones in ejus calumniatores. Videri enim, inquit, poſſet Homerus, Salmoneus, vel Tantalus, immoderatam atque intemperatam linguam habens, ſi quæ de Diis cecinit ſub alia ſignificatione, non intelligerentur. Et quidem de Homero Heraclides, quod & de

aliis

Digitized by Google

aliis Poëtis bonis, ut heſterna die diximus, intelligi poteſt. Sed tametſi excellentis ac prope divini ingenii fuerit Heſiodus, non tamen ideo obtrectatoribus illum caruiſſe accepimus: ſiquidem iniquas adverſum eum controverſias exercuiſſe Cercopem legimus: in tantum excellentiſſimus quiſque aliquo detractore eſt vexatus. Homerus quidem, ut Zoilum mittam, a Siagro Poëta laceſſitus, Pindarus ab Amphimane Coo, Simonides a Timocreonte. Nec Virgilio Horatioque noſtris, defuere Parones, Mævii, Bavii atque Suffeni, aliique, de quibus in noſtris his ſermonibus ſparſim, ut feret locus, plura dicemus. Sed & hoc Homeromaſtigωn genus noſtro hoc tempore non minus, quam pridem, viget. Plures quidem nunc Critici & Zoili, quam verſificatores & Poëtæ. At de Heſiodo jam ſatis.

HE-

Digitized by Google

HESIODI VITA

E Fulvii Urſini Elogiis deſcripta.

HEſiodum Dio patre, & Pycimede matre natum Olympiade prima, LX ante Romam conditam annis floruiſſe, ex ſcriptoribus cum Græcis tum Latinis, colligimus. Patria illi Cuma, Æolicarum urbium una, ut Herodotus & Strabo annotarunt. Inde autem ære alieno oppreſſum patrem Dium migraſſe ferunt, Aſcramque Bœotiæ vicum petiſſe; a quo Aſcræum deinde Heſiodum dictum. Ejus mortem, cum ſenex admodum eſſet, recitat Plutarchus in Dioclis convivio. Proverbium inde factum, Heſiodia ſenectus. Heſiodo ſtatuam in publico Conſtantinopolitano gymnaſio, quod Zeuxippi dicebatur, ex ære poſitam fuiſſe, intelligimus ex his Chriſtodori verſibus in lib. 5 Epigrammatum Græcorum,

Ἡσίοδος δ' Ἀσκραῖος ὀρειάσιν εἴδετο μούσαις
Φθεγγόμενος, χαλκὸν δ' ἐβιάζετο θυιάδι λύσσῃ
Ἔνθεον ἱμείρων ἀνάγειν μέλος.

Quos Laurentius Gambara Brixianus ita in Latinum tranſtulit:

Heſioduſque choros Aſcræus ſtabat agreſtes
Inter, Hamadryadum media ſublimis in aula:
Ærea & effigies fundebat ad æthera carmen.

Pauſanias quoque in Bœoticis Heſiodo ſtatuam æream à Theſpienſibus in urbis foro poſitam fuiſſe ſcribit. qui & aliam Heſiodo ſtatuam in templo Jovis Olympici collocatam narrat in rerum Eliacarum libro 1. De Heſiodo Velleius lib. 1. Hujus temporis æqualis Heſiodus fuit circa centum viginti annos diſtinctus ab Homeri ætate, vir perelegantis ingenii, & molliſſima dulcedine carminum memorabilis; otii quietiſque cupidiſſimus, ut tempore tanto viro, ita operis auctoritate proximus, qui vitavit ne in id, quod Homerus, incideret; patriamque & parentes teſtatus eſt; ſed patriam, quia multatus ab ea erat, contumelioſiſſime.

DE

DE
HESIODI ÆTATE.

Ex Johannis Gerhardi Voſſii libro de poëtis Græcis cap. II.

SIc ſtatuimus nihil nunc antiquius habere Græcos poëmatis Homeri & Heſiodi, ſed quando hi vixerint, veteres ipſi certant incerti. Heſiodum multo juniorem Homero (*quem vixiſſe Olympiadum initio, vel paulo poſt, Romuli nempe temporibus, paucis ante oſtenderat*) Cicero putavit. Uti & Porphyrius ac Solinus, quorum ille annis C, hic CXXX poſt Homerum vixiſſe exiſtimat. Alii eo quod ſimplicior ſit antiquiorem fuiſſe conjectant. Plurium vero opinio eſt fuiſſe æqualem. Ut Varro in primo de Imaginibus, teſte Agellio, Plutarchus V Sympoſiacon & VII Sapientum convivio, item Philoſtratus. In eo diſſenſu ob plurium conſenſum, & quæ de certamine Homeri ac Heſiodi prodita ſunt, maluimus nos aggregare iis, qui aliquo tempore ſimul vixiſſe exiſtimant. Non multum abit quod apud Cyrillum legas floruiſſe Heſiodum paulo ante primam Olympiadem, regnante in Latio Proca Sylvio, vel quo alii floruiſſe dicunt Olymp. IV, ut eſt apud Fabium in Chronicis. Apud quem etiam legas ad præcedentem Olympiadem floruiſſe tum Eumelum Poëtam, qui Bugoniam & Europam ſcripſit. Fuerint igitur & Heſiodus & Eumelus æquales. Nec multum abit Tzezes, qui Heſiodum refert ad Olymp. XI. Operæ vero eſt attendere ad id, quod Heſiodus ipſe ſcribat, ſub ætate Arcturum ἀκρόνυχον in Bœotia exortum fuiſſe VIII die Martii. unde Poëtæ hujus ætas in tantum ſaltem poſſit colligi, ut error ſi quis ſit ſaltem intra 70 annos ſit conſtiturus, ſicuti obſervat Joſ. Scaliger in Euſebianis animadverſionibus, num. MCCLV.

E'x

Digitized by Google

Ἡσίοδος Κυμαῖος. νέος δὲ κομισθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς Δίου, καὶ μητρὸς Πυκιμήδης, ἐν Ἄσκρῃ τῆς Βοιωτίας. Γενεαλογεῖται δὲ εἶναι τοῦ Δίου τοῦ Ἀμπελίδου τοῦ Μελανώπου. ὃν φασί τινες τοῦ Ὁμήρου προπάτορος εἶναι πάππον, ὡς ἀνεψιαδοῦν εἶναι Ἡσιόδου τὸν Ὅμηρον. ἑκάτερον δὲ ἀπὸ τοῦ Ἄτλαντος κατάγεσθαι. ποιήματα δὲ αὐτοῦ ταῦτα, Θεογονία, Ἔργα καὶ Ἡμέραι, Ἀσπὶς, Γυναικῶν κατάλογος ἐν βιβλίοις ε'. Ἐπικήδειος εἰς Βάτραχόν τινα ἐρώμενον αὐτοῦ. Περὶ τῶν Ἰδαίων Δακτύλων. καὶ ἄλλα πολλά. Ἐτελεύτησε δὲ ἐπιξενωθεὶς παρ' Ἀντίφῳ καὶ Κτιμένῳ· οἳ νύκτωρ δόξαντες ἀναιρεῖν φθορέα ἀδελφῆς ἑαυτῶν, ἀνεῖλον τὸν Ἡσίοδον ἄκοντες. ἦν δὲ καὶ Ὁμήρου κατά τινας πρεσβύτερος. κατὰ δὲ ἄλλους, σύγχρονος. Πορφύριος καὶ ἄλλοι πλεῖστοι νεώτερον ἑκατὸν ἐνιαυτῶν ὁρίζουσι.

Heſiodus Cumæus. Cæterum à patre Dio & Pycimede ejus matre, in Aſcra, tranſlatus eo, vixit. Genus ac familiam illius ab Ampelide Dio, Melanopi filio deducunt. Quem nonnulli Homeri abavum fuiſſe volunt. Ut Heſiodi conſobrini filius fuerit Homerus. Utrumque autem ab Atlante volunt oriundum eſſe. Ejus autem hæc ſunt poëmata: Opera & Dies, Scutum, Mulierum Catalogus, libris quinque. Epicedium Batrachi, quem in deliciis habuit. De Dactylis Idæis. Alia item multa. Obiit autem, cum ad Antiphum & Ctimenum hoſpes divertiſſet. Qui cum noctu ſororis ſuæ ſtupratorem tollere ſe exiſtimarent, Heſiodum ignari ſuſtulere. Fuit autem Homero, ut quibuſdam videtur, antiquior. Alii eadem tempeſtate vixiſſe autumant. Porphyrius, & alii, centum omnino poſt annis floruiſſe tradunt.

Ἐκ τοῦ Διονυσίου τοῦ Ἀλικαρνασέως.

Ἡσίοδος μὲν γὰρ ἐφρόντισεν ἡδονῆς, καὶ ὀνομάτων λειότητος, καὶ συνθέσεως ἐμμελοῦς.

Ex Halicarnaſſenſi Dionyſio.

Heſiodo autem magna voluptatis fuit cura, tum æquabilem dictionem accuratamque amat compoſitionem.

Velleius

Digitized by Google

HUjus temporis æqualis Heſiodus fuit, circa CXX annos diſtinctus ab Homeri ætate, vir perelegantis ingenii, & molliſſima dulcedine carminum memorabilis, otii quietiſque cupidiſſimus. ut tempore tanto viro, ita operis auctoritate proximus. qui vitavit, ne in id, quod Homerus incideret: patriamque & parentes teſtatus eſt. Sed patriam, quia multatus ab ea erat, contumelioſiſſime.

Fabius lib. X.

RAro aſſurgit Heſiodus, magnaque pars ejus in nominibus eſt occupata. tamen utiles circa præcepta ſententiæ, lenitaſque verborum & expoſitionis probabilis: daturque ei palma in illo mediocri genere dicendi.

Ἀλκαίου εἰς τὸν αὐτόν.

Λοκρίδος ἐν νέμεϊ σκιερῷ νέκυν Ἡσιόδοιο
Νύμφαι κρηνιάδων λοῦσαν ἀπὸ σφετέρων,
Καὶ τάφον ὑψώσαντο. γάλακτι δὲ ποιμένες αἰγῶν
Ἔρραναν, ξανθῷ μιξάμενοι μέλιτι.
Τοίην γὰρ καὶ γῆρυν ἀπέπνεεν, ἐννέα Μουσῶν
Ὁ πρέσβυς καθαρῶν γευσάμενος λιβάδων.

DANIELIS HEINSII
in Heſiodum
EPIGRAMMATA.

Δήμητερ τρίλλιστε, σὺ μὲν πολυγηθέα καρπὸν
Ἀλδαίνειν σοφίης εἰκὸς, ἄπε σταχύων.
Τὸν μὲν παῖς Δίοιο καὶ ἀσχινόου Πυκιμήδης,
Ἄσκρης ὀνναέτης, οἶδεν ἀμησάμενος.
Ζεῦ γὰρ ὕπο τρεφθεὶς μεγαλώνυμε, χειρὶ δ' ἐχέτλην
Τῇ μὲν ἀερβάζων, τῇ δὲ μέγα δρέπανον,

Ἄρτον

Ἄρτον τ' ἐκτάβλωμεν, ἀεικέα λιμὸν ἀμύνειν,
Παντοίης κορυφὴν δρέψατ' ἀπ' ἰδμοσύνης.
Τῶν δὲ σοὶ ἀγλαόκαρπα θαλύσια δῶκε κομίζειν,
Μελπόμενος γλυκερῆς ἔργα γεηπονίης·
Σωφροσύνην δ' ἐδίδαξε, καὶ ὡς πλέον ἥμισυ παντὸς,
Ἐκ Μουσέων σοφίης μέτρα διδασκόμενος.
Ἀλλὰ γέρον μάλα χαῖρε πανόλβιε· σοὶ γὰρ ἔνεγκε
Πολλὴν καὶ πινυτὴν γαῖα φυτοσπορίην.

In eundem.

Δαφνοφάγος, γλυκύμυθος, ἀνὴρ φίλος οὐρανίδῃσι,
Γῆς ὄροτους θεῖος δείκνυσιν Ἡσίοδος,
Πιερίδων γείτων πολυώνυμος. ὢ πόποι, ὢ Ζεῦ,
Ἦ γλαφυρῶς ταύτης ὤνατο γειτονίης.

In eundem.

Πῆμα κακὸς γείτων· ὅσσον τ' ἀγαθὸς, μέγ' ὄνειαρ,
Αἱ σελίδες θείου φάντο ποθ' Ἡσιόδου.
Ταῦτ' ἄρα φρασσάμενος, γλυκερῆς φίλος ἤλιτα Μούσης,
Γειτονίης αὐτῶν ἔμμορε Πιερίδων.

In eundem.

Ὦ μάκαρ, ὦ ξανθῆς Δημήτερος ἔργα κομίζων,
Βέλτιστ' Εἰρήνης παῖ, γέρον Ἡσίοδε,
Δαίμοσιν οἷος ἔηθα νέμων ἐνὶ βένθεσιν ὕλης,
Ποίμνην ἠδ' ἀγέλην τοῦ Ἑλικωνιάδος.
Ἔνθα σε βουκολέοντα θεῶν καλὰ τέκνα θεῶντο,
Πηκτίδι σῇ φίλην τερπόμενον κραδίην·
Ἢ τάχα πεμπάζοντα βόας, καὶ μηκάδας αἶγας,
Ἢ τάχα καὶ λεπτοὺς πηγάμενον δόνακας,
Ἔν τε πόης λαλαγεῦντα, καὶ ἄνθεσιν εἰαρινοῖσιν,
Οἷα φιλεῖ λιγυρῶν ἔθνεα μηλονόμων.
Καί τοι σκῆπτρον ἔδον Μουσέων βασιλῆα γενέσθαι,
Αὐτοφυοῦς θεῖον σῆμα δαημοσύνης.
Χαῖρε, πάτερ, τοίδεσσι, καὶ ἵλαος ἄμμι γένοιο,
Αἰπόλε μὲν πρότερον, νῦν δ' ἄρ' ἀοιδοπόλε.

In

Digitized by Google

In eundem.

Ὑψαγόρην ποτ' ἀοιδὸν ἀναζηλοῦντος Ἄρηος,
　Ἡ φύσις ἀρχαῖον δεῖξε Μαιονίδην·
Δεινὸς Ἄρης μέγ' ἔχαιρε, καί οἱ πολέμους τε, μάχας τε
　Κέκλετο, καὶ δῖον μελπέμεν Αἰακίδην.
Τοῦ δ' ἄρα γινομένοιο πάλαι κλύε πότνια Δηὼ,
　Βῆ δ' ἴμεν ὑψηλῆς ἄγκεα Πιερίης.
Ἔνθ' ἄρα οἱ κλυτότοξος ἐναντίος ἦλθεν Ἀπόλλων.
　Ὦκα μάλ' Ἀσκραῖον δεῖξε δ' Ἡσίοδον,
Ἡσίοδον φιλόμυθον, ὀϊζυρῇ ἐνὶ κώμῃ
　Γεινόμενον, Μουσῶν ἄρχ' Ἑλικωνιάδων.
Ὣς ὁ μὲν ἦδε μάθον Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
　Καὶ προτέρων ὁρμὰς καὶ μόρον ἡμιθέων·
Αὐτὰρ ὁ γῆς ἀρότους, καὶ ἀρηρόται τοῖσι μάλιστα
　Ἐκ Διὸς οὐρανίου σήματα, τάς τ' ἔριδας·
Ὣς ἐρίδων μεγάλων διοσῶν ἀνὰ γαῖαν ἐουσῶν,
　Ὃς γ' ἐπιμωμητὴν ᾔνεεν, ὃς δ' ἀγαθήν.

In eundem.

Χαῖρε θεῶν Ἀσκραῖε τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι
　Μήδεα καὶ πλήθη καὶ γένος ἐξανύσας·
Μουσάων ὑποφῆτα παλαιγενὲς. ἦτοι ἔκδυθες
　Πολλὰ πάτερ θυμοῦ δήνεα καὶ πραπίδας,
Τείρεα πάντα μαθὼν, τάπερ οὐρανὸς ἐστεφάνωται,
　Καὶ Κρονίδα βουλὰς, καὶ φάος ἠελίου,
Τήν τε Σεληναίης λιπαρὴν φλόγα, μαῖαν ἀρούρης,
　Ἀγλαὸν ἀρχαίης σῆμα φυτοσπορίης.
Ἀρκάδες, ἰλήκοιτε· μόνος προσέληνος ἔσκε
　Πάντα Σεληναίης γνοὺς πόρον Ἡσίοδος.

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ

Ἔργα καὶ Ἡμέραι.

Μοῦσαι Πιερίηθεν ἀοιδῆσι κλείουσαι
Δεῦτε δή, ἐννέπετε σφέτερον πατέρ' ὑμνείουσαι.
Ὅν τε διὰ βροτοὶ ἄνδρες ὁμῶς ἄφατοί τε φατοί τε.
Ῥητοί τ' ἄρρητοί τε Διὸς μεγάλοιο ἕκητι.
Ῥεῖα μὲν γὰρ βριάει, ῥεῖα δὲ βριάοντα χαλέπτει·
Ῥεῖα δ' ἀρίζηλον μινύθει, καὶ ἄδηλον ἀέξει·
Ῥεῖα δέ τ' ἰθύνει σκολιόν, καὶ ἀγήνορα κάρφει
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ὃς ὑπέρτατα δώματα ναίει.
Κλῦθι ἰδὼν ἀΐων τε· δίκῃ δ' ἴθυνε θέμιστας
Τύνη· ἐγὼ δέ κε Πέρσῃ ἐτήτυμα μυθησαίμην.
Οὐκ ἄρα μοῦνον ἔην ἐρίδων γένος, ἀλλ' ἐπὶ γαῖαν
Εἰσὶ δύω· τὴν μέν κεν ἐπαινήσειε νοήσας,
Ἡ δ' ἐπιμωμητή. διὰ δ' ἄνδιχα θυμὸν ἔχουσιν.
Ἡ μὲν γὰρ πόλεμόν τε κακὸν καὶ δῆριν ὀφέλλει,
Σχετλίη· οὔτις τήνγε φιλεῖ βροτός, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης
Ἀθανάτων βουλῆσιν ἔριν τιμῶσι βαρεῖαν.
Τὴν δ' ἑτέρην, προτέρην μὲν ἐγείνατο νὺξ ἐρεβεννή,
Θῆκε δέ μιν Κρονίδης ὑψίζυγος, αἰθέρι ναίων,
Γαίης ἐν ῥίζῃσι καὶ ἀνδράσι, πολλὸν ἀμείνω.
Ἥτε καὶ ἀπάλαμόν περ ὅμως ἐπὶ ἔργον ἐγείρει.
Εἰς ἕτερον γάρ τις ἰδὼν ἔργοιο χατίζων
Πλούσιον, ὃς σπεύδει μὲν ἀρόμμεναι ἠδὲ φυτεύειν,
Οἶκόν τ' εὖ θέσθαι· ζηλοῖ δέ τε γείτονα γείτων,
Εἰς ἄφενον σπεύδοντ'· ἀγαθὴ δ' ἔρις ἥδε βροτοῖσι.
Καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει, καὶ τέκτονι τέκτων,

Καὶ

Digitized by Google

HESIODI ASCRÆI OPERA ET DIES.

MVſæ ex Pieria carminibus gloriam conciliare ſolita
Adeſte quaſo, dicite veſtro patri hymnum.
Per quem mortales homines pariter obſcurique ſunt clarique.
Nobiles ignobileſque Iovis magni voluntate ſunt.
Facile enim extollit, facile etiam elatum deprimit:
Facile præclarum minuit, & obſcurum auget:
Facileque corrigit pravum, & ſuperbum attenuat
Iupiter altitonans, qui ſupremas ædes incolit.
Audi intuens & auſcultans, & juſte rege judicia
Tu: Ego vero Perſæ vera tradam.
Non ſane unum eſt contentionum genus, ſed in terra
Sunt duo: alterum quidem probaverit ſapiens,
Altera vituperio eſt digna. diverſa autem ſentientem animum (habent.
Nam hæc bellum exitioſum, & diſcordiam concitat,
Noxia: nullus hanc amat mortalis, ſed neceſſario
Immortalium conſiliis litem colunt moleſtam.
Alteram vero priorem genuit nox obſcura,
Poſuit vero ipſam Saturnius ſublimis in æthere habitans
Terræ in radicibus & inter homines, longe meliorem.
Hæc quantumvis inertem, tamen ad opus excitat.
Alium enim quiſpiam intuens opere vacans
Divitem, & ipſe feſtinat arare atque plantare,
Domumque recte gubernare. æmulatur enim vicinum vicinus,
Ad divitias contendentem: bona ergo hæc contentio hominibus.
Et figulus figulo ſuccenſet, & fabro faber,

Digitized by Google

Καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονέει, καὶ ἀοιδὸς ἀοιδῷ.
Ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα τεῷ ἐνικάτθεο θυμῷ·
Μηδέ σ' ἔρις κακόχαρτος ἀπ' ἔργου θυμὸν ἐρύκοι
Νείκε' ὀπιπεύοντ', ἀγορῆς ἐπακουὸν ἐόντα.
Ὤρη γάρ τ' ὀλίγη πέλεται νεικέων τ' ἀγορέων τε,
Ὧτινι μὴ βίος ἔνδον ἐπηετανὸς κατάκειται
Ὡραῖος, τὸν γαῖα φέρει, Δημήτερος ἀκτήν.
Τοῦ κεκορεσσάμενος νείκεα καὶ δῆριν ὀφέλλοις
Κτήμασ' ἐπ' ἀλλοτρίοις. σοὶ δ' οὐκέτι δεύτερον ἔσται
Ὧδ' ἔρδειν· ἀλλ' αὖθι διακρινώμεθα νεῖκος
Ἰθείῃσι δίκαις, αἵτ' ἐκ Διός εἰσιν ἄρισται.
Ἤδη μὲν γὰρ κλῆρον ἐδασσάμεθ'· ἄλλά τε πολλὰ
Ἁρπάζων ἐφόρεις, μέγα κυδαίνων βασιλῆας
Δωροφάγους, οἳ τήνδε δίκην ἐθέλουσι δικάσαι.
Νήπιοι· οὐδ' ἴσασιν ὅσῳ πλέον ἥμισυ παντὸς,
Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ.
Κρύψαντες γὰρ ἔχουσι θεοὶ βίον ἀνθρώποισι.
Ῥηϊδίως γάρ κεν καὶ ἐπ' ἤματι ἐργάσαιο,
Ὥς τέ σε κ' εἰς ἐνιαυτὸν ἔχειν, καὶ ἀεργὸν ἐόντα.
Αἶψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνοῦ καταθεῖο,
Ἔργα βοῶν δ' ἀπόλοιτο καὶ ἡμιόνων ταλαεργῶν.
Ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε χολωσάμενος φρεσὶν ᾗσιν,
Ὅττι μιν ἐξαπάτησε Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης.
Τοὔνεκ' ἄρ' ἀνθρώποισιν ἐμήσατο κήδεα λυγρά.
Κρύψε δὲ πῦρ· τὸ μὲν αὖθις ἐῢς πάϊς Ἰαπετοῖο,
Ἔκλεψ' ἀνθρώποισι Διὸς πάρα μητιόεντος
Ἐν κοίλῳ νάρθηκι, λαθὼν Δία τερπικέραυνον.
Τὸν δὲ χολωσάμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἰαπετιονίδη, πάντων πέρι μήδεα εἰδὼς,
Χαίρεις πῦρ κλέψας, καὶ ἐμὰς φρένας ἠπεροπεύσας;

Digitized by Google

Et mendicus mendico invidet, & poëta poëtæ.
O Perſa, tu vero hæc tuo repone in animo:
Neq; malis gaudens contentio animum tuum ab opere abducat,
Lites ſpectantem, concionum auditorem exiſtentem.
Cura enim parva eſſe debet litiumque & fori.
Cui non eſt victus domi in annum repoſitus,
Æſtate collectus, quem terra fert, Cereris munus.
Quo ſatiatus lites ac rixam moveas
De facultatibus alienis. Tibi vero non amplius licebit
Sic facere: ſed in poſterum dirimamus controverſiam
Rectis judiciis, quæ ex Iove ſunt optima.
Olim quidem hæreditatem diviſimus: alia autem multa
Rapiebas, valde demulcens reges
Donorum appetentes, qui hanc litem volunt judicaſſe,
Stulti: neque ſciunt quanto plus dimidium ſit toto,
Neque quam magnum in malva & aſphodelo bonum.
Occultarunt enim Dii victum hominibus.
Facile enim alioqui vel uno die tantum acquiſiviſſes,
Vt in annum quoque ſatis haberes, etiam ocioſus.
Statimque clavum quidem in fumo poneres,
Opera vero boum ceſſarent mulorumque laborioſorum.
Sed Iupiter abſcondit iratus animo ſuo,
Quia ipſum decepit Prometheus verſutus.
Quocirca hominibus machinatus eſt triſtia mala.
Abſcondit vero ignem: quem rurſus egregius Iapeti filius
Surripuit ad hominum uſum Iove a conſulto
In cava ferula, fallens Iovem fulminibus gaudentem.
Huncque indignatus affatus eſt nubes cogens Iupiter:
Iapetionide omnium maxime verſute,
Gaudes ignem furatus, quodque animum meum deceperis?

Digitized by Google

Σοί τ' αὐτῷ μέγα πῆμα καὶ ἀνδράσιν ἐσσομένοισι.
Τοῖς δ' ἐγὼ ἀντὶ πυρὸς δώσω κακὸν, ᾧ κεν ἅπαντες
Τέρπωνται κατὰ θυμὸν, ἑὸν κακὸν ἀμφαγαπῶντες.
Ὣς ἔφατ'· ἐκ δ' ἐγέλασε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
Ἥφαιστον δ' ἐκέλευσε περικλυτὸν ὅττι τάχιστα
Γαῖαν ὕδει φύρειν, ἐν δ' ἀνθρώπου θέμεν αὐδὴν
Καὶ σθένος, ἀθανάταις δὲ θεαῖς εἰς ὦπα ἐΐσκειν
Παρθενικῆς καλὸν εἶδος ἐπήρατον· αὐτὰρ Ἀθήνην,
Ἔργα διδασκῆσαι, πολυδαίδαλον ἱστὸν ὑφαίνειν·
Καὶ χάριν ἀμφιχέαι κεφαλῇ χρυσῆν Ἀφροδίτην,
Καὶ πόθον ἀργαλέον, καὶ γυιοκόρους μελεδῶνας·
Ἐν δὲ θέμεν κύνεόν τε νόον καὶ ἐπίκλοπον ἦθος
Ἑρμείην ἤνωγε διάκτορον Ἀργειφόντην.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἐπίθοντο Διῒ Κρονίωνι ἄνακτι.
Αὐτίκα δ' ἐκ γαίης πλάσε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις
Παρθένῳ αἰδοίῃ ἴκελον Κρονίδεω διὰ βουλάς.
Ζῶσε δὲ καὶ κόσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Ἀμφὶ δέ οἱ Χάριτές τε θεαὶ καὶ πότνια Πειθὼ
Ὅρμους χρυσείους ἔθεσαν χροΐ· ἀμφὶ δὲ τήνγε
Ὧραι καλλίκομοι στέφον ἄνθεσιν εἰαρινοῖσι.
Πάντα δέ οἱ χροῒ κόσμον ἐφήρμοσε Παλλὰς Ἀθήνη.
Ἐν δ' ἄρα οἱ στήθεσι διάκτορος Ἀργειφόντης
Ψεύδεά θ' αἱμυλίους τε λόγους καὶ ἐπίκλοπον ἦθος
Τεῦξε, Διὸς βουλῇσι βαρυκτύπου. ἐν δ' ἄρα φωνὴν
Θῆκε θεῶν κῆρυξ. ὀνόμηνε δὲ τήνδε γυναῖκα
Πανδώρην· ὅτι πάντες Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Δῶρον ἐδώρησαν, πῆμ' ἀνδράσιν ἀλφηστῇσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δόλον αἰπὺν ἀμήχανον ἐξετέλεσεν,
Εἰς Ἐπιμηθέα πέμπε πατὴρ κλυτὸν Ἀργειφόντην
Δῶρον ἄγοντα θεῶν ταχὺν ἄγγελον. Οὐδ' Ἐπιμηθεὺς

Ἐφρά-

Digitized by Google

Tam tibi ipſi magnum erit malum, quam poſteris.
Ipſis namque pro igni dabo malum, quo omnes
Oblectent animum, ſuum malum amplectentes.
Sic ait: riſitque pater hominumque Deûmque.
Vulcanum vero inclytum juſſit quam celerrime
Terram aquæ miſcere, hominiſque indere vocem,
Et robur, immortalibus vero Deabus facie ſimilem reddere
Virginis pulchram formam peramabilem: at Minervam,
Opera docere, ingenioſe telam texere:
Et venuſtatem circumfundere capiti, auream Venerem,
Et deſiderium vehemens, & ornando corpori deditas curas:
Indere vero impudentem mentem, & fallaces mores
Mercurium juſſit nuncium Argicidam.
Sic dixit. illi autem obtemperarunt Iovi Saturnio regi.
Moxque ex terra finxit inclytus Vulcanus
Virgini verecundæ ſimilem Iovis conſiliis.
Cinxit vero & ornavit Dea cæſia Minerva.
Circum vero Chariteſque Deæ, & veneranda Suada,
Monilia aurea impoſuerunt corpori. ipſam porro
Horæ pulchricomæ coronarunt floribus vernis.
Omnem vero illius corpori ornatum adaptavit Pallas Minerva.
At in pectore illi nuncius Argicida
Mendacia blandoſque ſermones, & doloſos mores
Condidit, Iovis conſilio tonantis. ſed nomen illi
Impoſuit Deorum præco. appellavit autem mulierem hancce
Pandoram: quia omnes cœleſtium domorum incolæ
Donum contulerunt, detrimentum hominibus induſtriis.
At poſtquam dolum pernicioſum & inevitabilem abſolvit,
Ad Epimethea miſit pater inclytum Argicidam
Munus ferentem Deorum celerem nuncium. Neque Epimetheus

Ἐφράσαθ' ὥς οἱ ἔειπε Προμηθεὺς, μήποτε δῶρον
Δέξασθαι πὰρ Ζηνὸς ὀλυμπίου, ἀλλ' ἀποπέμπειν
Ἐξοπίσω, μήπου τι κακὸν θνητοῖσι γένηται.
Αὐτὰρ ὁ δεξάμενος, ὅτε δὴ κακὸν εἶχ', ἐνόησε.
Πρὶν μὲν γὰρ ζώεσκον ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων
Νόσφιν ἄτερ κακῶν, καὶ ἄτερ χαλεποῖο πόνοιο,
Νούσων τ' ἀργαλέων, αἵτ' ἀνδράσι γῆρας ἔδωκαν.
Αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσι.
Ἀλλὰ γυνὴ χείρεσσι πίθου μέγα πῶμ' ἀφελοῦσα
Ἐσκέδασ'· ἀνθρώποισι δ' ἐμήσατο κήδεα λυγρά.
Μούνη δ' αὐτόθι Ἐλπὶς ἐν ἀῤῥήκτοισι δόμοισι
Ἔνδον ἔμιμνε πίθου ὑπὸ χείλεσιν, οὐδὲ θύραζε
Ἐξέπτη. πρόσθεν γὰρ ἐπέμβαλε πῶμα πίθοιο,
[Αἰγιόχου βουλῇσι Διὸς νεφεληγερέταο.]
Ἄλλα δὲ μυρία λυγρὰ κατ' ἀνθρώπους ἀλάληται.
Πλείη μὲν γὰρ γαῖα κακῶν, πλείη δὲ θάλασσα.
Νοῦσοι δ' ἀνθρώποισιν ἐφ' ἡμέρῃ ἠδ' ἐπὶ νυκτὶ
Αὐτόματοι φοιτῶσι, κακὰ θνητοῖσι φέρουσαι
Σιγῇ· ἐπεὶ φωνὴν ἐξείλετο μητίετα Ζεύς.
Οὕτως οὔτι πῃ ἐστὶ Διὸς νόον ἐξαλέασθαι.
Εἰ δ' ἐθέλεις, ἕτερόν τοι ἐγὼ λόγον ἐκκορυφώσω
Εὖ καὶ ἐπισταμένως· σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.
Ὡς ὁμόθεν γεγάασι θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι,
Χρύσεον μὲν πρώτιστα γένος μερόπων ἀνθρώπων
Ἀθάνατοι ποίησαν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες.
Οἱ μὲν ἐπὶ Κρόνου ἦσαν, ὅτ' οὐρανῷ ἐμβασίλευεν·
Ὥς τε θεοὶ δ' ἔζωον, ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες,
Νόσφιν ἄτερ πόνων καὶ ὀϊζύος· οὐδέ τι δειλὸν
Γῆρας ἐπῆν· αἰεὶ δὲ πόδας καὶ χεῖρας ὁμοῖοι
Τέρποντ' ἐν θαλίῃσι κακῶν ἔκτοσθεν ἁπάντων,

Ἀφνειοὶ

Cogitavit quod illi præcepiſſet Prometheus, ne quando munus
Suſciperet a Iove Olympio, ſed remitteret
Retro, necubi mali quippiam mortalibus eveniret.
Verum ille recepto eo, cum jam malum haberet, ſenſit.
Prius namque in terra vivebant homines
Sine malis, & ſine difficili labore,
Morbiſque moleſtis, qui hominibus ſenectam afferunt.
Statim enim in afflictione mortales conſeneſcunt.
Sed mulier manibus, vaſis magnum operculum cum dimoviſſet,
Diſperſit, hominibus autem immiſit curas graves.
Sola vero illic ſpes infracta in domo
Intus manſit, dolii ſub labris, neque foras
Evolavit. prius enim injecit operculum dolii,
[Ægiochi conſilio Iovis nubes cogentis.]
Alia vero innumera mala inter homines errant.
Plena enim terra eſt malis, plenumque mare.
Morbi autem hominibus tam interdiu quam noctu
Vltro oberrant, mala mortalibus ferentes
Tacite: nam vocem exemit prudens Iupiter.
Sic nequaquam licet Iovis decretum evitare.
Cæterum ſi voles, alium tibi ſermonem paucis expediam
Belle ac ſcienter: tu vero præcordiis infige tuis.
Vt ſimul nati ſunt Dii, mortaleſque homines,
Aureum primo genus variis linguis loquentium hominum
Dii fecerunt cœleſtium domorum incolæ.
Et ii quidem ſub Saturno erant, cum in cœlo regnaret:
Et ut Dii vivebant, ſecuro animo præditi,
Plane abſque laboribus & ærumna: neque moleſta
Senecta aderat: ſemper vero pedibus ac manibus ſibi ſimiles
Suaviter vivebant in conviviis extra mala omnia,

Ἀφνειοὶ μήλοισι φίλοι μακάρεσσι θεοῖσι.
Θνῆσκον δ' ὡς ὕπνῳ δεδμημένοι· ἐσθλὰ δὲ πάντα
Τοῖσιν ἔην· καρπὸν δ' ἔφερε ζείδωρος ἄρουρα
Αὐτομάτη πολλόν τε καὶ ἄφθονον· οἱ δ' ἐθελημοὶ
Ἥσυχοι ἔργα νέμοντο σὺν ἐσθλοῖσιν πολέεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπεί κεν τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψεν,
Τοὶ μὲν δαίμονές εἰσι Διὸς μεγάλου διὰ βουλὰς
Ἐσθλοί, ἐπιχθόνιοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων·
Οἵ ῥα φυλάσσουσίν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα,
Ἠέρα ἑσσάμενοι, πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἶαν,
Πλουτοδόται. καὶ τοῦτο γέρας βασιλήϊον ἔχον.
Δεύτερον αὖτε γένος πολὺ χειρότερον μετόπισθεν
Ἀργύρεον ποίησαν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
Χρυσέῳ οὔτε φυὴν ἐναλίγκιον οὔτε νόημα.
Ἀλλ' ἑκατὸν μὲν παῖς ἔτεα παρὰ μητέρι κεδνῇ
Ἐτρέφετ' ἀτάλλων μέγα νήπιος ᾧ ἐνὶ οἴκῳ·
Ἀλλ' ὅταν ἡβήσειε, καὶ ἥβης μέτρον ἵκοιτο
Παυρίδιον ζώεσκον ἐπὶ χρόνον, ἄλγε' ἔχοντες
Ἀφραδίαις. Ὕβριν γὰρ ἀτάσθαλον οὐκ ἐδύναντο
Ἀλλήλων ἀπέχειν, οὐδ' ἀθανάτους θεραπεύειν
Ἤθελον, οὐδ' ἔρδειν μακάρων ἱεροῖς ἐπὶ βωμοῖς,
Ἣ θέμις ἀνθρώποισι κατ' ἤθεα. τοὺς μὲν ἔπειτα
Ζεὺς Κρονίδης ἔκρυψε, χολούμενος οὕνεκα τιμὰς
Οὐκ ἐδίδουν μακάρεσσι θεοῖς οἳ ὄλυμπον ἔχουσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψε,
Τοὶ μὲν ἐπιχθόνιοι μάκαρες θνητοὶ καλέονται
Δεύτεροι, ἀλλ' ἔμπης τιμὴ καὶ τοῖσιν ὀπηδεῖ.
Ζεὺς δὲ πατὴρ τρίτον ἄλλο γένος μερόπων ἀνθρώπων
Χάλκειον ποίησ', οὐκ ἀργυρέῳ οὐδὲν ὁμοῖον,
Ἐκ μελιᾶν, δεινόν τε καὶ ὄμβριμον· οἷσιν Ἄρηος

Ἔργ'

Digitized by Google

Abundantes pomis cari beatis diis.
Moriebantur autem ceu ſomno obruti: bona vero omnia
Illis erant: fructum autem ferebat fertile arvum
Sponte ſua multumque & copioſum: ipſique ultro
Quieti partis fruebantur. cum bonis multis
Verum poſtquam hoc genus terra abſcondit,
Ii quidem dæmones facti ſunt Iovis magni conſilio
Boni, in terris verſantes, cuſtodes mortalium hominum:
Qui quidem obſervant & juſta & prava opera,
Aëre induti, paſſim oberrantes per terram,
Opum datores. atque hanc regiam dignitatem conſecuti ſunt.
Secundum inde genus multo deterius poſtea
Argenteum fecerunt cæleſtium domorum incolæ,
Aureo neque corporis habitu ſimile, neque ingenio.
Sed centum annis puer apud matrem ſedulam
Nutriebatur creſcens valde rudis domi ſuæ:
Cum vero adoleviſſet, & ad pubertatem veniſſet,
Pauxillum vivebant ad tempus, dolores habentes
Ob ſtultitias. injuriam enim pravam non poterant
A ſe mutuo abſtinere, neque Deos colere
Volebant, neque ſacrificare beatorum ſacris in aris,
Vt fas hominibus ex more. Hos quidem deinde
Iupiter Saturnius abſcondit iratus: quia honores
Non dabant beatis Diis, qui olympum habitant.
At poſtquam & hoc genus terra occultavit,
Hi quidem terreſtres beati mortales vocantur
Secundi: ſed tamen honor etiam hos ſequitur.
Iupiter vero pater tertium aliud genus varie loquentiũ hominũ
Æneum fecit, omnino argenteo diſſimile,
E fraxinis, vehemens & robuſtum: quibus Martis

Opera

Digitized by Google

Ἔργ᾽ ἔμελε στονόεντα καὶ ὕβριες· οὐδέ τι σῖτον
Ἤσθιον, ἀλλ᾽ ἀδάμαντος ἔχον κρατερόφρονα θυμὸν
Ἄπλαστοι· μεγάλη δὲ βίη καὶ χεῖρες ἄαπτοι
Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖς μελέεσσιν.
Τοῖς δ᾽ ἦν χάλκεα μὲν τεύχεα, χάλκεοι δέ τε οἶκοι,
Χαλκῷ δ᾽ ἐργάζοντο· μέλας δ᾽ οὐκ ἔσκε σίδηρος.
Καί τοι μὲν χείρεσσιν ὑπὸ σφετέρῃσι δαμέντες
Βῆσαν ἐς εὐρώεντα δόμον κρυεροῦ Ἀΐδαο,
Νώνυμοι· θάνατος δὲ καὶ ἐκπάγλους περ ἐόντας
Εἷλε μέλας, λαμπρὸν δ᾽ ἔλιπον φάος ἠελίοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψεν,
Αὖθις ἔτ᾽ ἄλλο τέταρτον ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
Ζεὺς Κρονίδης ποίησε δικαιότερον καὶ ἄρειον,
Ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γένος, οἳ καλέονται
Ἡμίθεοι προτέρῃ γενεῇ κατ᾽ ἀπείρονα γαῖαν.
Καὶ τοὺς μὲν πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνὴ,
Τοὺς μὲν ἐφ᾽ ἑπταπύλῳ Θήβῃ, Καδμηΐδι γαίῃ,
Ὤλεσε μαρναμένους μήλων ἕνεκ᾽ Οἰδιπόδαο·
Τοὺς δὲ καὶ ἐν νήεσσιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης
Ἐς Τροίην ἀγαγὼν Ἑλένης ἕνεκ᾽ ἠϋκόμοιο·
Ἔνθ᾽ ἤτοι τοὺς μὲν θανάτου τέλος ἀμφεκάλυψε.
Τοῖς δὲ δίχ᾽ ἀνθρώπων βίοτον καὶ ἤθε᾽ ὀπάσσας
Ζεὺς Κρονίδης κατένασσε πατὴρ ἐς πείρατα γαίης.
Τῆλου ἀπ᾽ ἀθανάτων τοῖσι Κρόνος ἐμβασίλευε.
Καὶ τοὶ μὲν ναίουσιν ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες
Ἐν μακάρων νήσοισι παρ᾽ Ὠκεανὸν βαθυδίνην
Ὄλβιοι ἥρωες· τοῖσιν μελιηδέα καρπὸν
Τρὶς ἔτεος θάλλοντα φέρει ζείδωρος ἄρουρα.
Μηκέτ᾽ ἔπειτ᾽ ὤφειλον ἐγὼ πέμπτοισι μετεῖναι
Ἀνδράσιν, ἀλλ᾽ ἢ πρόσθε θανεῖν ἢ ἔπειτα γενέσθαι.

Νῦν

Digitized by Google

Opera curæ erant luctuoſa, ac injuriæ: neque ullum cibum
Edebant, ſed ex adamante habebant durum animum
Inconditi: magna vero vis & manus invicta
Ex humeris naſcebantur in validis membris.
His erant ænea arma, æneæque domus:
Ære vero operabantur: nigrum enim nondum erat ferrum.
Et hi quidem manibus ſuis interfecti,
Deſcenderunt tenebricoſam in domum horribilis Plutonis
Ignobiles: mors vero, tametſi terribiles eſſent,
Invaſit atra, ſplendidumque liquerunt lumen ſolis.
Sed poſtquam & hoc genus terra operuit,
Rurſum aliud quartum in terra multorum alumna
Iupiter Saturnius fecit juſtius & melius,
Virorum heroüm divinum genus, qui vocantur
Semidei, priore ætate, per immenſam terram.
Hos quoque bellumque malum & pugna gravis,
Alios quidem ad ſeptem portas habentes Thebas, Cadmæam
Perdidit pugnantes propter opes Oedipi; (terram,
Alios vero in navibus per ingentem maris vaſtitatem
Ad Trojam ducens, Helenæ gratia pulchricomæ:
Vbi mors quoque oppreſſit ipſos.
Iis autem ſeorſum ab hominibus vitam & ſedem tribuens
Iupiter Saturnius pater conſtituit eos ad terræ fines.
Procul ab immortalibus Saturnus horum Rex eſt.
Et ii quidem habitant ſecurum animum habentes
In beatorum inſulis, juxta Oceanum profundum,
Felices heroës: his dulcem fructum
Ter quotannis florentem profert fœcunda tellus.
O utinam ego quinto non intereſſem
Hominum generi, ſed aut mortuus eſſem prius, aut poſtea natus.

Nunc

Digitized by Google

Νῦν γὰρ δὴ γένος ἐστὶ σιδήρεον· οὐδέ ποτ' ἦμαρ
Παύσονται καμάτου καὶ ὀϊζύος, οὐδέ τι νύκτωρ
Φθειρόμενοι· χαλεπὰς δὲ θεοὶ δώσουσι μερίμνας.
Ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσι μεμίξεται ἐσθλὰ κακοῖσιν.
Ζεὺς δ' ὀλέσει καὶ τοῦτο γένος μερόπων ἀνθρώπων,
Εὖτ' ἂν γεινόμενοι πολιοκρόταφοι τελέθωσιν.
Οὐδὲ πατὴρ παίδεσσιν ὁμοίϊος, οὐδέ τι παῖδες,
Οὐδὲ ξεῖνος ξεινοδόκῳ, καὶ ἑταῖρος ἑταίρῳ,
Οὐδὲ κασίγνητος φίλος ἔσσεται, ὡς τὸ πάρος περ·
Αἶψα δὲ γηράσκοντας ἀτιμήσουσι τοκῆας.
Μέμψονται δ' ἄρα τοὺς χαλεποῖς βάζοντ' ἐπέεσσι
Σχέτλιοι, οὐδὲ θεῶν ὄπιν εἰδότες. οὐδὲ μὲν οἵγε
Γηράντεσσι τοκεῦσιν ἀπὸ θρεπτήρια δοῖεν,
Χειροδίκαι. ἕτερος δ' ἑτέρου πόλιν ἐξαλαπάξει·
Οὐδέ τις εὐόρκου χάρις ἔσσεται, οὔτε δικαίου,
Οὔτ' ἀγαθοῦ. μᾶλλον δὲ κακῶν ῥεκτῆρα καὶ ὕβριν
Ἀνέρα τιμήσουσι. δίκη δ' ἐν χερσὶ καὶ αἰδὼς
Οὐκ ἔσται. βλάψει δ' ὁ κακὸς τὸν ἀρείονα φῶτα,
Μύθοισι σκολιοῖς ἐνέπων, ἐπὶ δ' ὅρκον ὀμεῖται.
Ζῆλος δ' ἀνθρώποισιν ὀϊζυροῖσιν ἅπασιν
Δυσκέλαδος κακόχαρτος ὁμαρτήσει στυγερώπης.
Καὶ τότε δὴ πρὸς Ὄλυμπον ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης,
Λευκοῖσιν φαρέεσσι καλυψαμένω χρόα καλὸν,
Ἀθανάτων μετὰ φῦλ' ἴτην, προλιπόντ' ἀνθρώπους,
Αἰδὼς καὶ Νέμεσις. τὰ δὲ λείψεται ἄλγεα λυγρὰ
Θνητοῖς ἀνθρώποισι. κακοῦ δ' οὐκ ἔσσεται ἀλκή.
Νῦν δ' αἶνον βασιλεῦσ' ἐρέω φρονέουσι καὶ αὐτοῖς.
Ὧδ' ἴρηξ προσέειπεν ἀηδόνα ποικιλόδειρον,
Ὕψι μάλ' ἐν νεφέεσσι φέρων ὀνύχεσσι μεμαρπώς.
Ἣ δ' ἐλεὸν, γναμπτοῖσι πεπαρμένη ἀμφ' ὀνύχεσσι,

Μύρετο.

*Nunc enim genus eſt ferreum: neque unquam aut die
Quieſcent a labore & miſeria, aut nocte
Corrupti: graves vero Dii dabunt curas.
Sed tamen & hiſce admiſcebuntur bona malis.
Iupiter autem perdet etiam hoc genus varie loquentiũ hominũ,
Quum vix nati caneſcant.
Neque pater cum liberis concordat, neque liberi patri,
Neque hoſpes cum hoſpite, neque amicus cum amico,
Neque frater amicus erit, ut antehac:
Celeriter vero ſeneſcentes contumelia afficient parentes.
Incuſabunt autem illos moleſtis alloquentes verbis
Impii, neque Deorum vindictam veriti. neque hi ſane
Senibus parentibus educationis præmia reddent,
Violenti. alter vero alterius civitatem diripiet.
Neque ulla pii gratia erit, neque juſti,
Neque boni. magis vero maleficum & injurium
Virum colent. Iuſtitia vero in manibus & pudor
Non erit. Lædetque malus meliorem virum,
Verbis injuſtis alloquens, pejerabit vero.
Livor autem homines miſeros omnes
Malos rumores ſpargens malis gaudens comitabitur inviſo
Tum demum ad cœlum a terra ſpatioſa, (vultu.
Candidis veſtibus tectæ corpus pulchrum,
Ad deos ibant, relictis hominibus,
Pudor & Nemeſis. relinquentur autem dolores graves
Mortalibus hominibus. mali vero non erit remedium.
Sed nunc fabulam regibus narrabo quamvis ipſi ſapiant.
Sic accipiter affatus eſt luſciniam canoram,
Alte in nubibus ferens unguibus correptam.
Illa vero miſere, curvis confixa unguibus,*

Luge-

Digitized by Google

Μύρετο. τὴν δ' ὅγ' ἐπικρατέως πρὸς μῦθον ἔειπε·
  Δαιμονίη, τί λέλακας; ἔχει νύ σε πολλὸν ἀρείων.
Τῇδ' εἶς, ᾗ σ' ἂν ἐγώ περ ἄγω, καὶ ἀοιδὸν ἐοῦσαν.
Δεῖπνον δ' αἴκ' ἐθέλω ποιήσομαι, ἠὲ μεθήσω.
Ἄφρων δ' ὅς κ' ἐθέλοι πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν·
Νίκης τε στέρεται, πρὸς τ' αἴσχεσιν ἄλγεα πάσχει.
  Ὣς ἔφατ' ὠκυπέτης ἴρηξ, τανυσίπτερος ὄρνις.
Ὦ Πέρση σὺ δ' ἄκουε δίκης, μηδ' ὕβριν ὄφελλε.
Ὕβρις γάρ τε κακὴ δειλῷ βροτῷ. οὐδὲ μὲν ἐσθλὸς
Ῥηϊδίως φερέμεν δυνάται, βαρύθει δέ θ' ὑπ' αὐτῆς,
Ἐγκύρσας ἄτησιν· ὁδὸς δ' ἑτέρηφι παρελθεῖν
Κρείσσων ἐς τὰ δίκαια· δίκη δ' ὑπὲρ ὕβριος ἴσχει,
Ἐς τέλος ἐξελθοῦσα· παθὼν δέ τε νήπιος ἔγνω.
Αὐτίκα γὰρ τρέχει ὅρκος ἅμα σκολιῇσι δίκῃσιν.
Τῆς δὲ Δίκης ῥόθος ἑλκομένης ᾗ κ' ἄνδρες ἄγωσι
Δωροφάγοι, σκολιαῖς δὲ δίκαις κρίνωσι θέμιστας.
Ἡ δ' ἕπεται κλαίουσα πόλιν τε καὶ ἤθεα λαῶν,
Ἠέρα ἑσσαμένη, κακὸν ἀνθρώποισι φέρουσα,
Οἵ τέ μιν ἐξελάσωσι, καὶ οὐκ ἰθεῖαν ἔνειμαν.
Οἳ δὲ δίκας ξείνοισι καὶ ἐνδήμοισι διδοῦσιν
Ἰθείας, καὶ μή τι παρεκβαίνουσι δικαίου,
Τοῖσι τέθηλε πόλις, λαοὶ δ' ἀνθοῦσιν ἐν αὐτῇ·
Εἰρήνη δ' ἀνὰ γῆν κουροτρόφος, οὐδέ ποτ' αὐτοῖς
Ἀργαλέον πόλεμον τεκμαίρεται εὐρύοπα Ζεύς,
Οὐδέ ποτ' ἰθυδίκαισι μετ' ἀνδράσι λιμὸς ὀπηδεῖ,
Οὐδ' ἄτη· θαλίῃς δὲ μεμηλότα ἔργα νέμονται.
Τοῖσι φέρει μὲν γαῖα πολὺν βίον· οὔρεσι δὲ δρῦς
Ἄκρη μέν τε φέρει βαλάνους, μέσση δὲ μελίσσας·
Εἰροπόκοι δ' ὄϊες μαλλοῖς καταβεβρίθασι·
Τίκτουσιν δὲ γυναῖκες ἐοικότα τέκνα γονεῦσιν·

Θάλλου-

Lugebat: eam autem ille imperioſe compellavit.
Infelix, quid ſtrepis? habet te multo fortior.
Hac vadis, qua te duco, licet ſis cantatrix.
Utrum vero libet, vel epulabor te, vel dimittam.
Imprudens autẽ, quicunq; voluerit cũ potentioribus contendere:
Quippe victoria privatur, & præter convitia dolores patitur.
Sic ait velox accipiter, latis alis prædita avis.
O Perſa, tu vero cole juſtitiam, neque injuriam fove.
Injuria enim pernicioſa eſt tenui homini. nam nec dives
Facile ferre eam poteſt, gravaturque ab ipſa,
Quoties in damna incidit. Via vero altera perveniendi
Melior ad juſta: Iuſtitia enim injuriam vincit
Ad finem progreſſa: ſtultus vero malo ſuo diſcit.
Continuo enim ſequitur perjurium injuſta judicia.
Iuſtitiæ vero fremitus tractæ quocunque viri duxerint
Donis corrupti pravis poſtquam ſententiis deciderunt res.
Hæc vero ſequitur deflens urbemque & ſedes populorum,
Aëre induta, malum hominibus adferens,
Quique ipſam expellere ſolent, neq; rectam ferunt ſententiam.
At qui jura tam peregrinis quam civibus reddunt
Recta, neque à juſto quicquam exorbitant,
Iis floret urbs, populique florent in ipſa:
Pax vero per terram alma, neque unquam ipſis
Moleſtum bellum immittit late cernens Iupiter,
Nec umquam juſtos infeſtat homines fames,
Neque noxa: convivia autem celebrant.
Fert quippe iis terra multũ victum: in montibus vero quercus
Summa quidem fert glandes, media vero apes:
Lanigeræ autem oves velleribus onuſtæ ſunt:
Pariunt vero mulieres ſimiles parentibus liberos:

Digitized by Google

Θάλλουσιν δ᾽ ἀγαθοῖσι διαμπερές· οὐδ᾽ ἐπὶ νηῶν
Νείσσονται· καρπὸν δὲ φέρει ζείδωρος ἄρουρα.
Οἷς δ᾽ ὕβρις τε μέμηλε κακὴ, καὶ σχέτλια ἔργα,
Τοῖσδε δίκην Κρονίδης τεκμαίρεται εὐρύοπα Ζεύς.
Πολλάκι καὶ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπηύρα
Ὅστις ἀλιτραίνει, καὶ ἀτάσθαλα μηχανάαται.
Τοῖσιν δ᾽ οὐρανόθεν μέγ᾽ ἐπήγαγε πῆμα Κρονίων,
Λιμὸν ὁμοῦ καὶ λοιμόν· ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί·
Οὐδὲ γυναῖκες τίκτουσιν· μινύθουσι δὲ οἶκοι,
Ζηνὸς φραδμοσύνῃσιν Ὀλυμπίου. ἄλλοτε δ᾽ αὖτε
Ἢ τῶνγε στρατὸν εὐρὺν ἀπώλεσεν, ἢ τόγε τεῖχος,
Ἢ νέας ἐν πόντῳ Κρονίδης ἀποτίνυται αὐτῶν.
Ὦ βασιλεῖς, ὑμεῖς δὲ καταφράζεσθε καὶ αὐτοὶ
Τήνδε δίκην. ἐγγὺς γὰρ ἐν ἀνθρώποισιν ἐόντες
Ἀθάνατοι λεύσσουσιν, ὅσοι σκολιῇσι δίκῃσι
Ἀλλήλους τρίβουσι, θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες.
Τρὶς γὰρ μύριοι εἰσὶν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
Ἀθάνατοι Ζηνὸς, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων·
Οἵ ῥα φυλάσσουσίν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα,
Ἠέρα ἑσσάμενοι, πάντῃ φοιτῶντες ἐπ᾽ αἶαν.
Ἡ δέ τε παρθένος ἐστὶ Δίκη, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
Κυδρή τ᾽ αἰδοίη τε θεοῖς οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Καί ῥ᾽ ὁπότ᾽ ἄν τίς μιν βλάπτῃ σκολιῶς ὀνοτάζων,
Αὐτίκα πὰρ Διῒ πατρὶ καθεζομένη Κρονίωνι,
Γηρύετ᾽ ἀνθρώπων ἄδικον νόον· ὄφρ᾽ ἀποτίσῃ
Δῆμος ἀτασθαλίας βασιλήων, οἳ λυγρὰ νοεῦντες
Ἄλλῃ παρκλίνουσι δίκας, σκολιῶς ἐνέποντες.
Ταῦτα φυλασσόμενοι, βασιλῆες, ἰθύνετε μύθους,
Δωροφάγοι, σκολιῶν δὲ δικῶν ἐπιπάγχυ λάθεσθε.
Οἷ αὐτῷ κακὰ τεύχει ἀνὴρ ἄλλῳ κακὰ τεύχων·

Digitized by Google

Florentque bonis perpetuo: neque navibus
Iter faciunt: fructum vero profert fœcundus ager.
Quibus vero injuria perniciosa cura eſt, pravaque opera,
Iis pœnam Saturnius parat late cernens Iupiter.
Sæpeque univerſa civitas malum ob virum punitur,
Qui peccat, & iniqua machinatur.
Illis autem cœlitus magnum importare ſolet malum Saturnius,
Famem ſimul & peſtem; intereunt vero populi;
Neque mulieres pariunt; intereunt familiæ,
Iovis Olympii conſilio. interdum vero rurſus
Aut horum exercitum ingentem perdidit, aut murum,
Aut naves in ponto Saturnius punit ipſorum.
O reges, vos autem conſiderate etiam ipſi
Pœnam hanc. prope enim inter homines verſantes
Dii vident, quotquot pravis judiciis
Se mutuo atterunt, Deorum vindictam non curantes.
Ter enim decies mille ſunt in terra multorum altrice,
Dii Iovis, cuſtodes mortalium hominum:
Qui judicia obſervant, & prava opera,
Aëre induti, paſſim oberrantes per terram.
Virgo autem eſt Iuſtitia, Iove prognata,
Auguſta & veneranda Diis qui cœlum habent.
Et certe, cum quis ipſam impie contumelia afficiens,
Statim apud Iovem patrem conſidens Saturnium,
Queritur hominum iniquitatem: ut luat
Populus peccata regum, qui prava cogitantes
Alio inflectunt jus, injuſte ſententiam pronuntiantes.
Hæc caventes, ô reges, corrigite ea quæ dicitis,
Donivori, injuſtorumque judiciorum prorſus obliviſcamini.
Sibi ipſi mala fabricatur vir alii mala fabricans:

Digitized by Google

Ἡ δὲ κακὴ βουλὴ τῷ βουλεύσαντι κακίστη.
Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμὸς, καὶ πάντα νοήσας,
Καί νυ τάδ', αἴκ' ἐθέλησ', ἐπιδέρκεται· οὐδέ ἑ λήθει
Οἵην δὴ καὶ τήνδε δίκην πόλις ἐντὸς ἐέργει.
Νῦν δ' ἐγὼ μήτ' αὐτὸς ἐν ἀνθρώποισι δίκαιος
Εἴην, μήτ' ἐμὸς υἱός. ἐπεὶ κακὸν, ἄνδρα δίκαιον
Ἔμμεναι, εἰ μείζω γε δίκην ἀδικώτερος ἕξει.
Ἀλλὰ τάγ' οὔπω ἔολπα τελεῖν Δία τερπικέραυνον.
Ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα μετὰ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
Καί νυ δίκης ἐπάκουε, βίης δ' ἐπιλήθεο πάμπαν.
Τόνδε γὰρ ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων.
Ἰχθύσι μὲν καὶ θηρσὶ καὶ οἰωνοῖς πετεηνοῖς,
Ἔσθειν ἀλλήλους, ἐπεὶ οὐ δίκη ἐστὶν ἐπ' αὐτοῖς.
Ἀνθρώποισι δ' ἔδωκε δίκην, ἣ πολλὸν ἀρίστη
Γίνεται. εἰ γάρ τις κ' ἐθέλῃ τὰ δίκαι' ἀγορεύειν
Γινώσκων, τῷ μέν τ' ὄλβον διδοῖ εὐρύοπα Ζεύς·
Ὃς δέ κε μαρτυρίῃσιν ἑκὼν ἐπίορκον ὀμόσας
Ψεύσεται, ἐν δὲ δίκην βλάψας, νήκεστον ἀάσθη,
Τοῦδέ τ' ἀμαυροτέρη γενεὴ μετόπισθε λέλειπται·
Ἀνδρὸς δ' εὐόρκου γενεὴ μετόπισθεν ἀμείνων.
Σοὶ δ' ἐγὼ ἐσθλὰ νοέων ἐρέω, μέγα νήπιε Πέρση.
Τὴν μέν τοι κακότητα καὶ ἰλαδόν ἐστιν ἑλέσθαι
Ῥηϊδίως· ὀλίγη μὲν ὁδὸς, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει.
Τῆς δ' ἀρετῆς ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν
Ἀθάνατοι. μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐπ' αὐτὴν,
Καὶ τρηχὺς τὸ πρῶτον· ἐπὴν δ' εἰς ἄκρον ἵκηαι,
Ῥηϊδίη δ' ἤπειτα πέλει, χαλεπή περ ἐοῦσα.
Οὗτος μὲν πανάριστος ὃς αὐτὸς πάντα νοήσει,
[Φρασσάμενος τά κ' ἔπειτα καὶ ἐς τέλος ᾖσιν ἀμείνω.]
Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος, ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται.

Malumque conſilium conſultori peſſimum.
Omnia videns Iovis oculus, omniaque intelligens,
Et hæc (ſiquidem vult) inſpicit: neque ipſum latet
Qualenam hoc quoque judicium civitas intus exerceat.
Ego porro nec ipſe nunc inter homines juſtus
Sim, nec meus filius: quando malum eſt, juſtum
Eſſe, ſiquidem plus juris injuſtior habebit.
Sed hæc nondum arbitror facturum Iovem fulmine gaudentē.
O Perſa, cæterum tu hæc in animo tuo repone,
Et juſtitiæ quidē obtempera, violentiæ vero obliviſcere prorſus.
Namque hanc hominibus legem poſuit Saturnius.
Piſcibus quidem & feris & avibus volucribus,
Se mutuo ut devorent, quandoquidem juſtitia carent.
Hominibus autem dedit juſtitiam, quæ multo optima
Eſt. Si quis enim velit vera in publico dicere
Quæ novit, ei opes largitur late videns Iupiter:
Qui vero teſtimoniis volens pejerans
Mentietur, juſtitiam impediens, ſine ſpe remedii læditur,
Atque ejus magis decolor poſteritas poſtea relinquitur:
Viri autem juſti poſterior apud poſteros illuſtrior.
Cæterum tibi ego bene cupiens dicam, ſtultiſſime Perſa.
Malitiam quidem cumulatim etiam capere
Facile eſt: brevis quippe via eſt, & in proximo habitat.
Ante virtutem vero ſudorem Dii poſuerunt
Immortales. longa vero atque ardua via eſt ad ipſam,
Primumque aſpera: ubi vero ad ſummum veneris,
Facilis deinceps eſt, quantumvis difficilis fuerit.
Ille quidem optimus eſt, qui ipſe in omnibus ſapit,
[Cogitans quæcunque dein & ad finem uſque ſint meliora.]
Sed & ille bonus eſt, qui bene monenti paruerit.

Digitized by Google

Ὃς δέ κε μήτ' αὐτὸς νοέῃ, μήτ' ἄλλου ἀκούων
Ἐν θυμῷ βάλληται, ὃδ' αὖτ' ἀχρήϊος ἀνήρ.
Ἀλλὰ σύ γ' ἡμετέρης μεμνημένος αἰὲν ἐφετμῆς
Ἐργάζευ, Πέρση, δῖον γένος, ὄφρα σε λιμὸς
Ἐχθαίρῃ, φιλέῃ δὲ ἐϋστέφανος Δημήτηρ
Αἰδοίη, βιότου δὲ τεὴν πίμπλησι καλιήν.
Λιμὸς γάρ τοι πάμπαν ἀεργῷ σύμφορος ἀνδρί.
Τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι, καὶ ἀνέρες, ὅς κεν ἀεργὸς
Ζώῃ, κηφήνεσσι κοθούροις ἴκελος ὀρμήν,
Οἵ τε μελισσάων κάματον τρύχουσιν ἀεργοὶ
Ἔσθοντες· σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἔστω μέτρια κοσμεῖν,
Ὥς κέ τοι ὡραίου βιότου πλήθωσι καλιαί.
Ἐξ ἔργων δ' ἄνδρες πολύμηλοί τ' ἀφνειοί τε.
Καί τ' ἐργαζόμενος, πολὺ φίλτερος ἀθανάτοισιν
Ἔσσεαι ἠδὲ βροτοῖς. μάλα γὰρ στυγέουσιν ἀεργούς.
Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος, ἀεργίη δέ τ' ὄνειδος.
Εἰ δέ κεν ἐργάζῃ, τάχα σε ζηλώσει ἀεργὸς
Πλουτεῦντα· πλούτῳ δ' ἀρετὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ.
Δαίμονι δ' οἷος ἔησθα. τὸ ἐργάζεσθαι ἄμεινον,
Εἴ κεν ἀπ' ἀλλοτρίων κτεάνων ἀεσίφρονα θυμὸν
Εἰς ἔργον τρέψας, μελετᾷς βίου ὥς σε κελεύω.
Αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει·
Αἰδὼς ἥτ' ἄνδρας μέγα σίνεται ἠδ' ὀνίνησι.
Αἰδώς τοι πρὸς ἀνολβίῃ, θάρσος δὲ πρὸς ὄλβον.
Χρήματα δ' οὐχ ἁρπακτά· θεόσδοτα πολλὸν ἀμείνω.
Εἰ γάρ τις καὶ χερσὶ βίῃ μέγαν ὄλβον ἕληται,
Ἢ ὅγ' ἀπὸ γλώσσης ληΐσσεται, (οἷά τε πολλὰ
Γίνεται, εὖτ' ἂν δὴ κέρδος νόον ἐξαπατήσῃ
Ἀνθρώπων, αἰδῶ δέ τ' ἀναιδείη κατοπάζῃ)
Ῥεῖά τέ μιν μαυροῦσι θεοί, μινύθουσι δὲ οἶκοι

Digitized by Google

Qui vero nec ſibi ſapit, neque alii parere
In animum inducit, ille contra homo inutilis eſt.
Verum tu noſtri ſemper præcepti memor,
Operare, ô Perſa, divinum genus, ut te fames
Oderit, amet autem pulchre coronata Ceres
Veneranda, victuque tuum impleat horreum.
Fames namque ſemper ignavo comes eſt viro.
Hunc vero & Dii oderunt, & homines, quicunque otioſus
Vivit, fucis aculeo carentibus ſimilis cupiditate.
Qui apum laborem abſumunt otioſi,
Vorantes: tibi vero opera decentia obire gratum ſit,
Ut tibi æſtate collecto victu impleantur horrea.
Ex laboribus autem viri evadunt divites & opulenti.
Et laborans, multo etiam carior jam immortalibus
Eris ac hominibus. valde enim oderunt otioſos.
Operari autem non eſt dedecus, ſed ignavia dedecus eſt.
Quodſi laboraveris, mox te æmulabitur & otioſus
Diteſcentem: divitias vero virtus & gloria comitatur.
Deo autem ſimilis fueris. Laborare inquam melius,
Si quidem ab alienis facultatibus ſtolidum animum
Ad opus convertens, de victu ſis ſollicitus ſicut te jubeo.
Pudor autem non bonus egenum hominem tenet:
Pudor qui hominibus valde & obeſt & prodeſt.
Pudor quidẽ ad paupertatẽ, audacia vero (ducit) *ad divitias.*
Opes vero non rapiendæ: divinitus datæ multo meliores.
Si quis namque & manu per vim magnas opes paraverit,
Aut lingua prædatus fuerit, (qualia multa
Fiunt, quam primum lucri amor mentem deceperit
Hominum: pudorem vero impudentia vicerit)
Facile & illum peſſum dant Dii, extinguuntur vero familiæ

Digitized by Google

Ἀνέρι τῷ, παῦρον δέ τ' ἐπὶ χρόνον ὄλβος ὀπηδεῖ.
Ἶσον δ' ὅς θ' ἱκέτην ὅς τε ξεῖνον κακὸν ἔρξῃ·
Ὅς τε κασιγνήτοιο ἑοῦ ἀνὰ δέμνια βαίνοι
Κρυπταδίης εὐνῆς ἀλόχου, παρακαίρια ῥέζων·
Ὅς τέ τευ ἀφραδίης ἀλιταίνεται ὀρφανὰ τέκνα·
Ὅς τε γονῆα γέροντα κακῷ ἐπὶ γήραος οὐδῷ
Νεικείῃ χαλεποῖσι καθαπτόμενος ἐπέεσσιν.
Τῷ δή τοι Ζεὺς αὐτὸς ἀγαίεται, ἐς δὲ τελευτὴν
Ἔργων ἀντ' ἀδίκων χαλεπὴν ἐπέθηκεν ἀμοιβήν.
Ἀλλὰ σὺ τῶν μὲν πάμπαν ἔεργ' ἀεσίφρονα θυμόν,
Καδδύναμιν δ' ἔρδειν ἱέρ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
Ἁγνῶς καὶ καθαρῶς, ἐπὶ δ' ἀγλαὰ μηρία καίειν·
Ἄλλοτε δὴ σπονδῇς θυέεσσί τε ἱλάσκεσθαι,
Ἠ μὲν ὅτ' εὐνάζῃ, καὶ ὅταν φάος ἱερὸν ἔλθῃ·
Ὥς κέ τοι ἵλαον κραδίην καὶ θυμὸν ἔχωσιν·
Ὄφρ' ἄλλων ὠνῇ κλῆρον, μὴ τὸν τεὸν ἄλλος.
Τὸν φιλέοντ' ἐπὶ δαῖτα καλεῖν, τὸν δ' ἐχθρὸν ἐᾶσαι.
Τὸν δὲ μάλιστα καλεῖν, ὅστις σέθεν ἐγγύθι ναίει.
Εἰ γάρ τοι καὶ χρῆμ' ἐγχώριον ἄλλο γένηται,
Γείτονες ἄζωστοι ἔκιον, ζώσαντο δὲ πηοί.
Πῆμα κακὸς γείτων, ὅσσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ.
Ἔμμορέ τοι τιμῆς ὅστ' ἔμμορε γείτονος ἐσθλοῦ.
Οὐδ' ἂν βοῦς ἀπόλοιτ', εἰ μὴ γείτων κακὸς εἴη.
Εὖ μὲν μετρεῖσθαι παρὰ γείτονος, εὖ δ' ἀποδοῦναι,
Αὐτῷ τῷ μέτρῳ, καὶ λώϊον, αἴκε δύνηαι·
Ὡς ἂν χρηΐζων, καὶ ἐς ὕστερον ἄρκιον εὕρῃς.
Μὴ κακὰ κερδαίνειν· κακὰ κέρδεα ἶσ' ἄτῃσιν.
Τὸν φιλέοντα φιλεῖν, καὶ τῷ προσιόντι προσεῖναι.
Καὶ δόμεν ὅς κεν δῷ, καὶ μὴ δόμεν ὅς κεν μὴ δῷ.
Δώτῃ μέν τις ἔδωκεν, ἀδώτῃ δ' οὔτις ἔδωκεν.

Digitized by Google

Viri talis: exiguum ad tempus divitiæ adſunt.
Par committit delictum, & qui ſupplicem & qui hoſpitem malo afficiet:
Quique fratris ſui cubilia aſcenderit,
Furtivi cauſa concubitus uxoris, ſcelerata patrans:
Quique mala cujuſpiam fraude deceperit orphanos liberos:
Quique parentem ſenem miſera in ſenectute
Probris affecerit, gravibus inceſſens verbis:
Huic certe Iupiter iraſcitur. ad extremum vero
Pro operibus iniquis gravem exhibet talionem.
Verum tu quidem ab his omnino cohibe ſtultum animum.
Pro facultate autem ſacra facito immortalibus Diis
Caſte & pure nitidaque femora adole.
Interdum certe libaminibus atque hoſtiis placa,
Et quando cubitum ieris, & quando matutinũ tempus venerit:
Vt benevolum erga te cor atque animum habeant;
Vt aliorum emas agrum. non tuum alius.
Amicum ad convivium vocato, inimicum vero relinque.
Eum vero potiſſimum vocato, quicunque te prope habitat.
Si enim tibi aliquod negotium ruſticum inexpectatũ eveniat,
Vicini diſcincti accurrunt, cinguntur autem cognati.
Noxa tam magna eſt malus vicinus, quantũ bonus commodũ.
Nactus eſt rem bonam, quicunque nactus eſt vicinum bonum.
Neque bos interierit, niſi vicinus malus ſit.
Recte quidem à vicino mutuum accipe, recteque redde,
Eadem menſura, & amplius, ſi quidem poſſis:
Vt indigens etiam in poſterum promptum invenias.
Ne mala lucra captes: mala lucra æqualia damnis.
Amantem te ama, & inviſentem inviſe.
Et da ei qui dederit, neque da qui non dederit.
Datori namque eſt qui dat, non danti vero nemo dare ſolet.

Digitized by Google

Δὼς ἀγαθή, ἅρπαξ δὲ κακή, θανάτοιο δότειρα.
Ὃς μὲν γάρ κεν ἀνὴρ ἐθέλων, ὅγε καὶ μέγα δοίη,
Χαίρει τῷ δώρῳ, καὶ τέρπεται ὃν κατὰ θυμόν.
Ὃς δέ κεν αὐτὸς ἕληται, ἀναιδείηφι πιθήσας,
Καί τε σμικρὸν ἐόν, τότ' ἐπάχνωσεν φίλον κῆρ.
Εἰ γάρ κεν καὶ σμικρὸν ἐπὶ σμικρῷ καταθεῖο,
Καὶ θαμὰ τοῦτ' ἔρδοις, τάχα κεν μέγα καὶ τὸ γένοιτο.
Ὃς δ' ἐπ' ἐόντι φέρει, ὁ δ' ἀλύξεται αἴθοπα λιμόν.
Οὐδὲ τόγ' εἰν οἴκῳ κατακείμενον ἀνέρα κήδει.
Οἴκοι βέλτερον εἶναι, ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύρηφι.
Ἐσθλὸν μὲν, παρεόντος ἑλέσθαι· πῆμα δὲ θυμῷ,
Χρηΐζειν ἀπεόντος, ἅ σε φράζεσθαι ἄνωγα.
Ἀρχομένου δὲ πίθου καὶ λήγοντος κορέσασθαι,
Μεσσόθι φείδεσθαι· δειλὴ δ' ἐνὶ πυθμένι φειδώ.
Μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημένος ἄρκιος ἔστω.
Καί τε κασιγνήτῳ γελάσας ἐπὶ μάρτυρα θέσθαι.
Πίστεις δ' ἄρα ὁμῶς καὶ ἀπιστίαι ὤλεσαν ἄνδρας.
Μηδὲ γυνή σε νόον πυγοστόλος ἐξαπατάτω,
Αἱμύλα κωτίλλουσα, τεὴν διφῶσα καλιήν.
Ὃς δὲ γυναικὶ πέποιθε, πέποιθ' ὅγε φιλήτῃσι.
Μουνογενὴς δὲ πάϊς σώζοι πατρώϊον οἶκον
Φερβέμεν· ὣς γὰρ πλοῦτος ἀέξεται ἐν μεγάροισι.
Γηραιὸς δὲ θάνοις ἕτερον παῖδ' ἐγκαταλείπων.
Ῥεῖα δέ κεν πλεόνεσσι πόροι Ζεὺς ἄσπετον ὄλβον.
Πλείων μὲν πλεόνων μελέτη μείζων δ' ἐπιθήκη·
Σοὶ δ' εἰ πλούτου θυμὸς ἐέλδεται ἐν φρεσὶ σῇσι,
Ὧδ' ἔρδειν. ἔργον δέ τ' ἐπ' ἔργῳ ἐργάζεσθαι.
Πληϊάδων Ἀτλαγενέων ἐπιτελλομενάων,
Ἄρχεσθ' ἀμητοῦ· ἀρότοιο δὲ, δυσομενάων.
Αἳ δή τοι νύκτας τε καὶ ἤματα τεσσαράκοντα

Κε-

Donatio bona, rapina vero mala atque lethiſera.
Quicunque etenim vir libens dat, etſi multum dederit,
Gaudet donando, & delectatur ſuo in animo.
Qui vero libens rapuerit, impudentia fretus,
Quamvis id ſit exiguum, tamen cruciat ſuum animum.
Siquidem enim parvum parvo addideris,
Et frequenter iſtud feceris, mox magnum & hoc evaſerit.
Qui vero partis adjicit, is vitabit atram famem.
Neque vero quod domi repoſitum eſt, hominẽ ſollicitum habet.
Domi melius eſſe: quoniam damno obnoxium quod foris eſt.
Bonum quidem, de præſenti capere: noxa vero, animo
Egere abſente: id quod te cogitare jubeo.
Quum relinitur dolium, & fere eſt epotum, ſaturare.
Medio parce: ſera vero in fundo parcimonia.
Merces autem viro amico conſtituta ſufficiens eſto.
Etiam cum fratre ludens, teſtem adhibeto.
Credulitas pariter ac diffidentia perdunt homines.
Ne vero mulier te animo nates exornans decipiat,
Blande garriens, tuum inquirens ſinum.
Qui namque mulieri confidit, confidit is furibus.
Vnicus vero filius ſervarit paternam domum
Paſcendo: ita enim opulentia creſcet in ædibus.
Senex autem moriaris, alium filium relinquens.
Facile vero & pluribus præbuerit Iupiter ingentes opes.
Major autem plurium cura, major quoque acceſſio.
Tua vero ſi opes mens appetit in animo ſuo,
Sic facito. operamque operæ ſubinde addito.
Pleiadibus Atlante natis exorientibus,
Incipe metere; arare vero, occidentibus.
Hæ quidem noctesque & dies quadraginta

Latent:

Digitized by Google

Κεκρύφαται· αὖτις δὲ περιπλομένου ἐνιαυτοῦ
Φαίνονται, τὰ πρῶτα χαρασσομένοιο σιδήρου.
Οὗτός τοι πεδίων πέλεται νόμος, οἵ τε θαλάσσης
Ἐγγύθι ναιετάωσ', οἵ τ' ἄγκεα βησσήεντα
Πόντου κυμαίνοντος ἀπόπροθι πίονα χῶρον
Ναίωσιν. γυμνὸν σπείρειν, γυμνὸν δὲ βοωτεῖν,
Γυμνὸν δ' ἀμάειν, εἴ χ' ὥρια πάντ' ἐθέλῃσθα
Ἔργα κομίζεσθαι Δημήτερος· ὥς τοι ἕκαστα
Ὥρι' ἀέξηται, μή πως τὰ μέταξυ χατίζων
Πτώσσῃς ἀλλοτρίους οἴκους, καὶ μηδὲν ἀνύσσῃς.
Ὡς καὶ νῦν ἐπ' ἐμ' ἦλθες· ἐγὼ δέ τοι οὐκ ἐπιδώσω,
Οὐδ' ἐπιμετρήσω. ἐργάζευ, νήπιε Πέρση,
Ἔργα, τάτ' ἀνθρώποισι θεοὶ διετεκμήραντο·
Μήποτε σὺν παίδεσσι γυναικί τε θυμὸν ἀχεύων,
Ζητεύῃς βίοτον κατὰ γείτονας, οἱ δ' ἀμελῶσιν.
Δὶς μὲν γὰρ καὶ τρὶς τάχα τεύξεαι· ἢν δ' ἔτι λυπῇς,
Χρῆμα μὲν οὐ πρήξεις, σὺ δ' ἐτώσια πόλλ' ἀγορεύσεις.
Ἀχρεῖος δ' ἔσται ἐπέων νομός. ἀλλά σ' ἄνωγα
Φράζεσθαι χρειῶν τε λύσιν, λιμοῦ τ' ἀλεωρήν.
Οἶκον μὲν πρώτιστα, γυναῖκά τε, βοῦν τ' ἀροτῆρα,
Κτητὴν οὐ γαμετήν, ἥτις καὶ βουσὶν ἕποιτο.
Χρήματα δ' εἰν οἴκῳ πάντ' ἄρμενα ποιήσασθαι·
Μὴ σὺ μὲν αἰτῇς ἄλλον, ὁ δ' ἀρνῆται, σὺ δὲ τητᾷ.
Ἡ δ' ὥρη παραμείβηται, μινύθῃ δέ τοι ἔργον.
Μηδ' ἀναβάλλεσθαι ἔς τ' αὔριον, ἔς τ' ἔννηφιν.
Οὐ γὰρ ἐτωσιοεργὸς ἀνὴρ πίμπλησι καλιήν,
Οὐδ' ἀναβαλλόμενος. μελέτη δέ τοι ἔργον ὀφέλλει.
Αἰεὶ δ' ἀμβολιεργὸς ἀνὴρ ἄτῃσι παλαίει.
Ἦμος δὴ λήγει μένος ὀξέος ἠελίοιο
Καύματος ἰδαλίμου, μετοπωρινὸν ὀμβρήσαντος

Digitized by Google

Latent: rurſum vero vertente anno
Apparent, primum ut acuitur ferrum.
Hac utique arvorum eſt lex, quique mare
Prope habitant, quique valles flexuoſas
Mari fluctuante procul pinguem regionem
Habitant. Nudus ſerito, nuduſque arato,
Nudus quoque metito, ſi quidem matura omnia voles
Opera ferre Cereris: ut tibi ſingula
Matura creſcant, ne quando interim egens
Mendices ad alienas domos, nihilque efficias.
Sicut & nunc ad me veniſti: ego vero tibi non amplius donabo,
Neque amplius mutuum dabo. Labora, ſtolide Perſa,
Labores quos hominibus Dii impoſuerunt:
Ne quando cum liberis uxoreque animo dolens
Quæras victum per vicinos, hi vero negligant. (fueris,
Bis enim & ter forſitan conſequeris: ſi vero amplius moleſtus
Rem quidem non facies, tu vero inania multa dices.
Inutilis autem erit verborum copia. Sed te jubeo
Cogitare debitique ſolutionem, famiſque evitationem.
Domum quidem primum, fœminamque bovemque aratorem,
Famulam non nuptam, quæ & boves ſequatur,
Inſtrumenta vero domi omnia apta para:
Ne tu quidem petas ab alio, illeque recuſet, tu vero careas,
Tempus autem prætereat, minuaturque tibi opus.
Ne vero differas inque craſtinum, inque perendinum.
Non enim laboris fugitans vir implet horreum,
Neque procraſtinator. Studium vero tibi opus auget.
Semper autem dilator operum vir tum damnis luctatur.
Quum itaque jam deſinit vis fervidi Solis
Calorem ſudoriferum, per autumnum pluente

Digitized by Google

Ζηνὸς ἐριοσθενέος, μετὰ δὲ τρέπεται βρότεος χρὼς
Πολλὸν ἐλαφρότερος. (δὴ γὰρ τότε σείριος ἀστὴρ
Βαιὸν ὑπὲρ κεφαλῆς κηριτρεφέων ἀνθρώπων
Ἔρχεται ἠμάτιος, πλεῖον δέ τε νυκτὸς ἐπαυρεῖ.)
Ἦμος ἀδηκτοτάτη πέλεται τμηθεῖσα σιδήρῳ
Ὕλη, φύλλα δ᾽ ἔραζε χέει, πτόρθοιό τε λήγει·
Τῆμος ἄρ᾽ ὑλοτομεῖν μεμνημένος ὥριον ἔργον.
Ὅλμον μὲν τριπόδην τάμνειν, ὕπερον δὲ τρίπηχυν,
Ἄξονά θ᾽ ἑπταπόδην· μάλα γάρ νύ τοι ἄρμενον οὕτω.
Εἰ δέ κεν ὀκταπόδην, ἀπὸ καὶ σφύραν κε τάμοιο,
Τρισπίθαμον δ᾽ ἄψιν τάμνειν δεκαδώρῳ ἁμάξῃ,
Πόλλ᾽ ἐπικαμπύλα κᾶλα· φέρειν δὲ γύην, ὅτ᾽ ἂν εὕρῃς,
Ἐς οἶκον, κατ᾽ ὄρος διζήμενος, ἢ κατ᾽ ἄρουραν,
Πρίνινον. ὃς γὰρ βουσὶν ἀροῦν ὀχυρώτατός ἐστιν·
Εὖτ᾽ ἂν Ἀθηναίης δμωὸς ἐν ἐλύματι πήξας
Γόμφοισιν πελάσας προσαρήρεται ἱστοβοῆι.
Δοιὰ δὲ θέσθαι ἄροτρα, πονησάμενος κατὰ οἶκον,
Αὐτόγυον καὶ πηκτόν· ἐπεὶ πολὺ λώιον οὕτω.
Εἴ χ᾽ ἕτερον γ᾽ ἄξαις, ἕτερόν γ᾽ ἐπὶ βουσὶ βάλοιο.
Δάφνης δ᾽ ἢ πτελέης ἀκιώτατοι ἱστοβοῆες.
Δρυὸς ἔλυμα, πρίνου γύην. βόε δ᾽ ἐνναετήρω
Ἄρσενε κεκτῆσθαι (τῶν γὰρ σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν)
Ἥβης μέτρον ἔχοντε. τὼ ἐργάζεσθαι ἀρίστω.
Οὐκ ἂν τώ γ᾽ ἐρίσαντες ἐν αὔλακι καμμὲν ἄροτρον
Ἄξειαν, τὸ δὲ ἔργον ἐτώσιον αὖθι λίποιεν.
Τοῖς δ᾽ ἅμα τεσσαρακονταετὴς αἰζηὸς ἕποιτο,
Ἄρτον δειπνήσας τετράτρυφον, ὀκτάβλωμον·
Ὅς κ᾽ ἔργου μελετῶν ἰθεῖαν αὔλακ᾽ ἐλαύνοι,
Μηκέτι παπταίνων μεθ᾽ ὁμήλικας, ἀλλ᾽ ἐπὶ ἔργῳ
Θυμὸν ἔχων. τοῦ δ᾽ οὔτι νεώτερος ἄλλος ἀμείνων

Iove præpotente, movetur humanum corpus
Multo levius. (nam tunc Sol
Pauliſper ſupra caput mortalium hominum
Venit interdiu, magis autem noctu laborat.)
Quando minime cariei eſt obnoxia eſt caſa ferro
Materia, ſolia autem humi ſundit, finemq́ꝫ facit germinandi:
Tunc ſane ligna ſecare tempeſtivum eſſe opus memento.
Mortarium quidem tripedale ſeca, piſtillum vero tricubitale,
Axemque ſeptempedalem: valde enim certe conveniens ſic.
Si vero octopedalem & malleum inde ſecueris, (currui,
Trium palmorum curvaturam rotæ ſecato decem palmorum
Multa præterea curva ligna: ferto autem burim, cum inveneris,
Domum, ſive in monte quærens, ſive in agro,
Iligneam. hæc enim bobus ad arandum firmiſſima eſt:
Si Palladis famulus dentali inſigens
Clavis conjungens temoni adaptaverit.
Bina vero facito aratra, laborans domi,
Non compoſitum & compactile: quoniam multo optimum ſic.
Si quidem alterum fregeris, alterum bobus injicias.
E lauro autem vel ulmo firmiſſimæ ſtivæ ſunt.
E quercu dentale, ex ilice burim. boves vero duos novennes
Maſculos comparato (horum enim robur non imbecillum eſt)
Cum ad robuſtam ætatē pervenerunt. hi ad laborandū optimi.
Non utique hi dimicantes in ſulco aratrum
Fregerint, opus vero imperfectum reliquerint.
Hos autem ſimul quadragenarius juvenis ſequatur,
Panem cœnatus quadrifidum, octo morſuum;
Qui quidem opus curans rectum ſulcum ducat,
Non amplius reſpectans æquales, ſed in opere
Animum habens. Hoc vero neque junior alius melior

Ad

Digitized by Google

Σπέρματα δάσσασθαι, καὶ ἐπισπορίην ἀλέασθαι.
Κουρότερος γὰρ ἀνὴρ μεθ' ὁμήλικας ἐπτοίηται.
Φράζεσθαι δ' εὖτ' ἂν φωνὴν γεράνου ἐπακούσης
Ὑψόθεν ἐκ νεφέων ἐνιαύσια κικληγυίης·
Ἥ τ' ἀρότοιό τε σῆμα φέρει, καὶ χείματος ὥρην
Δεικνύει ὀμβρηροῦ· κραδίην δ' ἔδακ' ἀνδρὸς ἀβούτεω.
Δὴ τότε χορτάζειν ἕλικας βόας ἔνδον ἐόντας·
Ῥηΐδιον γὰρ ἔπος εἰπεῖν, βόε δὸς καὶ ἅμαξαν·
Ῥηΐδιον δ' ἀπανήνασθαι παρὰ δ' ἔργα βόεσιν.
Φησὶ δ' ἀνὴρ φρένας ἀφνειὸς πήξασθαι ἅμαξαν,
Νήπιος· οὐδὲ τόγ' οἶδ', ἑκατὸν δέ τε δούραθ' ἁμάξης.
Τῶν πρόσθεν μελέτην ἐχέμεν, οἰκήϊα θέσθαι.
Εὖτ' ἂν δὴ πρώτιστ' ἄροτος θνητοῖσι φανείη,
Δὴ τότ' ἐφορμηθῆναι, ὁμῶς δμῶές τε καὶ αὐτὸς,
Αὔην καὶ διερὴν ἀρόων, ἀρότοιο καθ' ὥρην,
Πρωῒ μάλα σπεύδων ἵνα τοι πλήθωσιν ἄρουραι.
Εἴαρι πολεῖν· θέρεος δὲ νεωμένη οὔ σ' ἀπατήσει.
Νειὸν δὲ σπείρειν ἔτι κουφίζουσαν ἄρουραν.
Νειὸς ἀλεξιάρη, παίδων εὐκηλήτειρα.
Εὔχεσθαι δὲ Διῒ χθονίῳ, Δημήτερί θ' ἁγνῇ,
Ἐκτελέα βρίθειν Δημήτερος ἱερὸν ἀκτήν.
Ἀρχόμενος τὰ πρῶτ' ἀρότου, ὅταν ἄκρον ἐχέτλης
Χειρὶ λαβὼν ὅρπηκα βοῶν ἐπὶ νῶτον ἵκηαι
Ἔνδρυον ἑλκόντων μεσάβων. ὁ δὲ τυτθὸς ὄπισθεν
Δμωὸς, ἔχων μακέλην, πόνον ὀρνίθεσσι τιθείη,
Σπέρματα κακκρύπτων. εὐθημοσύνη γὰρ ἀρίστη
Θνητοῖς ἀνθρώποις· κακοθημοσύνη δὲ κακίστη.
Ὧδέ κεν ἁδροσύνῃ στάχυες νεύοιεν ἔραζε,
Εἰ τέλος αὐτὸς ὄπισθεν Ὀλύμπιος ἐσθλὸν ὀπάζοι.
Ἐκ δ' ἀγγέων ἐλάσειας ἀράχνια· καί σε ἔολπα

Γηθή-

Digitized by Google

Adſpargendum ſemina, & iteratam ſationem evitandum.
Iunior enim vir ad coætaneos evolat animo.
Obſerva vero, cum vocem gruis audieris
Alte in nubibus quotannis clangentis;
Quæ & arationis ſignum affert, & hyemis tempus
Indicat imbriferi: cor autem rodit viri bobus carentis.
Tunc ſane paſce camuros boves, domi manentes.
Facile enim dictu eſt, par boum da & plauſtrum:
Facile autem recuſare, & dicere, boves occupati ſunt.
Conſtituit autē homo, qui opinione ſua dives eſt, fabricare cur-
Stultus: & hoc neſcit centum eſſe ligna plauſtri. (rum.
Horum ante curam habere oportet ut ſibi acquirat.
Cum primum igitur arationis tempus mortalibus apparuerit,
Tunc aggredere, ſimul & ſervi & tu ipſe,
Siccam & humidam arans, arationis ad tempus,
Summo mane feſtinans, ut impleantur tibi arva.
Vere vertito, æſtate vero iterata non te fallat.
Novalem vero ſerito adhuc levem terram.
Novalis imprecationum expultrix, liberorum placatrix eſt.
Supplica vero Iovi infero, Cererique caſtæ,
Vt matura grandeſcant ſacra Cereris dona.
Incipiens arare, cum extremum ſtivæ
Manu capiens ſtimulum boum terga attigeris
Temonem trahentibus loris. juvenis autem pone
Servus, ligonem tenens, negotium avibus faceſſat,
Semina abſcondens. Rectus enim ordo optimus
Mortalibus hominibus eſt; confuſio vero peſſima.
Sic quidem ubertate ſpicæ nutabunt ad terram,
Si finem ipſe poſtea Iupiter bonum præbuerit.
E vaſis autem ejicies araneas: teque arbitror
C *Gavi-*
Digitized by Google

Γηθήσειν, βιότοιο ἐρδύμενον ἔνδον ἐόντος.
Εὐοχθέων δ᾽ ἵξεαι πολιὸν ἔαρ. οὐδὲ πρὸς ἄλλους
Αὐγάσεαι· σέο δ᾽ ἄλλος ἀνὴρ κεχρημένος ἔσται.
Εἰ δέ κεν ἠελίοιο τροπαῖς ἀρόῃς χθόνα δῖαν,
Ἥμενος ἀμήσεις, ὀλίγον περὶ χειρὸς ἐέργων,
Ἀντία δεσμεύων κεκονιμένος, οὐ μάλα χαίρων.
Οἴσεις δ᾽ ἐν φορμῷ· παῦροι δέ σε θηήσονται.
Ἄλλοτε δ᾽ ἀλλοῖος Ζηνὸς νόος Αἰγιόχοιο·
Ἀργαλέος δ᾽ ἄνδρεσι καταθνητοῖσι νοῆσαι.
Εἰ δέ κεν ὄψ᾽ ἀρόσεις, τόδε κέν τοι φάρμακον εἴη.
Ἦμος κόκκυξ κοκκύζει δρυὸς ἐν πετάλοισι
Τὸ πρῶτον, τέρπει τε βροτοὺς ἐπ᾽ ἀπείρονα γαῖαν,
Τῆμος Ζεὺς ὕοι τρίτῳ ἤματι, μηδ᾽ ἀπολήγοι,
Μήτ᾽ ἄρ᾽ ὑπερβάλλων βοὸς ὁπλὴν, μήτ᾽ ἀπολείπων·
Οὕτω κ᾽ ὀψαρότης πρωτηρότῃ ἰσοφαρίζει.
Ἐν θυμῷ δ᾽ εὖ πάντα φυλάσεο· μηδέ σε λήθοι
Μήτ᾽ ἔαρ γινόμενον πολιὸν, μήθ᾽ ὥριος ὄμβρος.
Πὰρ δ᾽ ἴθι χάλκειον θῶκον, καὶ ἐπαλέα λέσχην,
Ὥρῃ χειμερίῃ, ὁπότε κρύος ἀνέρας εἶργον
Ἰσχάνει· ἔνθα κ᾽ ἄοκνος ἀνὴρ μέγα οἶκον ὀφέλλει.
Μή σε κακοῦ χειμῶνος ἀμηχανίη καταμάρψῃ
Σὺν πενίῃ, λεπτῇ δὲ παχὺν πόδα χειρὶ πιέζοις.
Πολλὰ δ᾽ ἀεργὸς ἀνὴρ κενεὴν ἐπὶ ἐλπίδα μίμνων,
Χρηΐζων βιότοιο κακὰ προσελέξατο θυμῷ.
Ἐλπὶς δ᾽ οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει,
Ἥμενον ἐν λέσχῃ, τῷ μὴ βίος ἄρκιος εἴη.
Δείκνυε δὲ δμώεσι, θέρευς ἔτι μέσου ἐόντος·
Οὐκ αἰεὶ θέρος ἐσεῖται, ποιεῖσθε καλιάς.
Μῆνα δὲ Ληναιῶνα, κάκ᾽ ἤματα, βουδόρα πάντα,
Τοῦτον ἀλεύασθαι· καὶ πηγάδας, αἵτ᾽ ἐπὶ γαῖαν

Πνευ-

Gaviſurum, victu potitum intus repoſito.
Bene inſtructus cibis autem pervenies ad canum ver, neque ad
Reſpicies: tui vero alius vir indigus erit. (alios
Si vero bruma araveris terram almam,
Sedens metes, pauxillum manu comprehendens,
Ex adverſa parte manipulos ligans pulverulentus, nec valde
Feres autem in ſporta: pauci vero te ſuſpicient. (gaudens.
Alias vero alia Iovis mens Ægiochi:
Sed mortalibus hominibus eam deprehendere difficile.
Sin autem ſero araveris, hoc quidem tibi remedium fuerit.
Quando cuculus canit quercus in frondibus
Primum, delectatque mortales in immenſa terra,
Tunc Iupiter pluat triduo, neque deſinat,
Non utique ſupra bovis ungulam, neque infra:
Ita & ſerotina aratio tempeſtivæ æqualis fuerit.
Animo autem bene omnia reconde: neque te lateat
Neque ver exoriens canum, neque tempeſtiva pluvia.
Præteri autem officinam ærariam, & calidam tabernam,
Tempore hyberno, cum frigus homines vehemens
Detinet: tunc ſane impiger vir valde domum auget.
Ne te malæ hyemis difficultas opprimat
Cum paupertate, macilenta vero craſſum pedē manu premas,
Multa vero ignavus vir vanam ob ſpem expectans,
Egens victus, mala verſat in animo.
Spes vero non bona indigentem virum fovet,
Sedentem in taberna, cui victus non ſufficiens ſit.
Dic autem ſervis, æſtate adhuc media exiſtente,
Non ſemper æſtas erit, extruite caſas,
Menſem vero Ianuarium, malos dies, bobus nocentes omnes,
Hunc vitate: & glacies, quæ quidem ſuper terram

Digitized by Google

Πνεύσαντος Βορέαο, δυσηλεγέες τελέθουσιν·
Ὅστε διὰ Θρήκης ἱπποτρόφου εὐρέϊ πόντῳ
Ἐμπνεύσας ὤρινε· μέμυκε δὲ γαῖα καὶ ὕλη·
Πολλὰς δὲ δρῦς ὑψικόμους, ἐλάτας τε παχείας,
Οὔρεος ἐν βήσσῃς πιλνᾷ, χθονὶ πουλυβοτείρῃ
Ἐμπίπτων, καὶ πᾶσα βοᾷ τότε νήριτος ὕλη.
Θῆρες δὲ φρίσσουσ', οὐρὰς δ' ὑπὸ μέζε' ἔθεντο,
Τῶν καὶ λάχνη δέρμα κατάσκιον, ἀλλά νυ καὶ τῶν
Ψυχρὸς ἐὼν διάησι, δασυστέρνων περ ἐόντων.
Καί τε διὰ ῥινοῦ βοὸς ἔρχεται, οὐδέ μιν ἴσχει.
Καί τε δι' αἶγα ἄησι τανύτριχα· πώεα δ' οὔτι·
Οὕνεκ' ἐπηεταναὶ τρίχες αὐτῶν, οὐ διάησιν
Ἲς ἀνέμου Βορέου· τροχαλὸν δὲ γέροντα τίθησι.
Καὶ διὰ παρθενικῆς ἁπαλόχροος οὐ διάησιν,
Ἥτε δόμων ἔντοσθε φίλῃ παρὰ μητέρι μίμνει,
Οὔπω ἔργ' εἰδυῖα πολυχρύσου Ἀφροδίτης·
Εὖτε λοεσσαμένη τέρενα χρόα, καὶ λίπ' ἐλαίῳ
Χρισαμένη, νυχίη καταλέξεται ἔνδοθεν οἴκου
Ἤματι χειμερίῳ, ὅτ' ἀνόστεος ὃν πόδα τένδει,
Ἔν τ' ἀπύρῳ οἴκῳ, καὶ ἐν ἤθεσι λευγαλέοισιν.
Οὐ γάρ οἱ ἠέλιος δείκνυ νομὸν ὁρμηθῆναι·
Ἀλλ' ἐπὶ κυανέων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε.
Στρωφᾶται, βράδιον δὲ πανελλήνεσσι φαείνει.
Καὶ τότε δὴ κεραοὶ καὶ νήκεροι ὑληκοῖται
Λυγρὸν μυλιόωντες ἀνὰ δρία βησσήεντα
Φεύγουσιν· καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο μέμηλεν,
Οἳ σκέπα μαιόμενοι πυκινοὺς κευθμῶνας ἔχουσι,
Καὶ γλάφυ πετρῆεν· τότε δὴ τρίποδι βροτῷ ἶσοι,
Οὗτ' ἐπὶ νῶτα ἔαγε, κάρη δ' εἰς οὖδας ὁρᾶται·
Τῷ ἴκελοι φοιτῶσιν, ἀλευόμενοι νίφα λευκήν.

Καὶ

Flante Boreæ moleſta exiſtunt :
Qui per Thraciam equorum altricem late mari
Inſpirans illud movet : conſtringitur autem terra & ſylva :
Multas vero quercus alticomas, abieteſque denſas ,
Montis in vallibus dejicit, terræ multos paſcenti
Incumbens, & omnis reboat tunc ingens ſylva.
Feræ autem horrent, caudaſque ſub pudenda ponunt,
Eæ etiam quarum villis cutis denſa eſt. Sed & has
Frigidus exiſtens perflat villoſas licet pelles habentes.
Quinetiam per bovis pellem penetrat, neque ipſum arcet.
Etiamque per caprā flat longos pilos habentē: ovium autē gre-
Eo quod valde denſi ipſarū villi ſunt,non perflat (ges non itē:
Vis venti boreæ : incurvum vero ſenem facit.
Et per tenelli corporis virginem non perflat,
Quæ in ædibus ſuam apud matrem manet,
Nondum opera ſciens aureæ Veneris :
Beneque lota tenerum corpus, & pingui oleo
Vncta, noctu cubat intra domum
Tempore hyberno, quando exoſſis polypus *ſuum pedem ar-*
Inque frigida domo, & in latibulis triſtibus. (rodit,
Non enim illi Sol oſtendit pabulum ut invadat :
Sed ſuper nigrorum hominum populumque & urbem
Vertitur, tardius autem Græcis lucet.
Et tunc ſane cornutæ beſtiæ & non cornutæ ſylvarum cultrices
Miſere dentibus ſtridentes per quercetum clivoſum
Fugiunt; & paſſim omnibus id curæ eſt,
Quæ tecta inquirentes, denſas latebras habent,
Et antrum in petra: tunc utique tripodi homini ſimiles,
Cujus & humeri fracti ſunt, & caput terram ſpectat:
Huic ſimiles incedunt vitantes nivem albam.

Digitized by Google

Καὶ τότε ἕσασθαι ἔρυμα χροὸς, ὥς σε κελεύω,
Χλαῖναν μὲν μαλακὴν, καὶ τερμιόεντα χιτῶνα.
Στήμονι δ' ἐν παύρῳ πολλὴν κρόκα μηρύσασθαι.
Τὴν περιέσασθαι, ἵνα τοι τρίχες ἀτρεμέωσι,
Μηδ' ὀρθαὶ φρίσσωσιν, ἀειρόμεναι κατὰ σῶμα.
Ἀμφὶ δὲ ποσσὶ πέδιλα βοὸς ἶφι κταμένοιο
Ἄρμενα δήσασθαι, πίλοις ἔνδοθε πυκάσας.
Πρωτογόνων δ' ἐρίφων, ὁπόταν κρύος ὥριον ἔλθῃ,
Δέρματα συῤῥάπτειν νεύρῳ βοὸς, ὄφρ' ἐπὶ ὤμῳ
Ὑετοῦ ἀμφιβάλῃ ἀλεήν. κεφαλῆφι δ' ὕπερθεν
Πῖλον ἔχειν ἀσκητὸν, ἵν' οὔατα μὴ καταδεύῃ.
Ψυχρὴ γάρ τ' ἠὼς πέλεται βορέαο πεσόντος.
Ἠῷος δ' ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος
Ἀὴρ πυρφόρος ἐντέταται μακάρων ἐπὶ ἔργοις·
Ὅς τε ἀρυσάμενος ποταμῶν ἀπὸ αἰεναόντων,
Ὑψοῦ ὑπὲρ γαίης ἀρθεὶς ἀνέμοιο θυέλλῃ,
Ἄλλοτε μέν θ' ὕει ποτὶ ἕσπερον, ἄλλοτ' ἄησι,
Πυκνὰ Θρηϊκίου βορέου νέφεα κλονέοντος.
Τὸν φθάμενος, ἔργον τελέσας, οἶκόν δε νέεσθαι,
Μήποτέ σ' οὐρανόθεν σκοτόεν νέφος ἀμφικαλύψῃ.
Χρῶτά τε μυδαλέον θείῃ, κατὰ θ' εἵματα δεύσῃ.
Ἀλλ' ὑπαλεύασθαι. μεὶς γὰρ χαλεπώτατος οὗτος
Χειμέριος, χαλεπὸς προβάτοις, χαλεπὸς δ' ἀνθρώποις.
Τῆμος τὥμισυ βουσ', ἐπὶ δ' ἀνέρι καὶ πλέον εἴη
Ἁρμαλιῆς· μακραὶ γὰρ ἐπίῤῥοθοι εὐφρόναι εἰσί.
[Ταῦτα φυλασσόμενος, τετελεσμένον εἰς ἐνιαυτὸν
Ἰσοῦσθαι νύκτας τε καὶ ἤματα, εἰσόκεν αὖθις
Γῆ πάντων μήτηρ καρπὸν σύμμικτον ἐνείκῃ.]
Εὖτ' ἂν δ' ἑξήκοντα μετὰ τροπὰς ἠελίοιο
Χειμέρι' ἐκτελέσῃ Ζεὺς ἤματα, δή ῥα τότ' ἀστὴρ

Ἀρκτοῦ-

Et tunc indue munimentum corporis, ut te jubeo,
Lanam mollem, & talarem tunicam.
Stamine vero in pauco multum ſubteminis intexe.
Hanc circuminduito, ut tibi pili non tremant,
Neque erecti horreant, arrecti per corpus.
Circum vero pedes calceos bovis in flore occiſi
Aptos ligato, pedulibus intus condenſans.
Primogenitorum vero hœdorum, cũ frigus tempeſtivũ venerit,
Pelles conſuito nervo bovis, ut ſuper humeros
Contra pluviam injiciat munimentum. ſupra caput vero
Pileum habeto elaboratum, ne aures humeſiant:
Frigida enim aurora eſt Borea cadente:
Matutinus vero ſuper terram à cœlo ſtelliſero
Aër fœcundus extenditur beatorum ſuper opera:
Qui hauſtus e fluminibus perennibus,
Alte ſupra terram levatus venti procella,
Interdum quidem pluit ad veſperam, interdum flat,
Denſas Thracio Borea nubes excitante.
Hunc antevertens opere perſecto domum redi,
Ne quando te cælitus tenebroſa nubes opprimat,
Corpuſque madefaciat, veſteſque humectet.
Sed evitato. menſis enim graviſſimus hic
Hybernus, gravis ovibus, graviſque hominibus.
Tunc medium bobus, homini vero amplius adſit
Alimoniæ: longæ enim noctes ſuccurrunt illis.
[Hæc obſervans, totum in annum
Æquato nocteſque & dies, donec rurſum
Terra omnium mater fructum omnigenum proſerat.]
Quum autem ſexaginta poſt converſionem Solis
Hybernam exegerit Iupiter dies, tunc ſane ſtella

Digitized by Google

Ἀρκτοῦρος προλιπὼν ἱερὸν ῥόον Ὠκεανοῖο,
Πρῶτον παμφαίνων ἐπιτέλλεται ἀκροκνέφαιος.
Τόνδε μετ' ὀρθρογόη Πανδιονὶς ὦρτο χελιδὼν
Ἐς φάος ἀνθρώποις, ἔαρος νέον ἱσταμένοιο.
Τὴν φθάμενος οἴνας περιταμνέμεν· ὣς γὰρ ἄμεινον.
Ἀλλ' ὁπότ' ἂν φερέοικος ἀπὸ χθονὸς ἂν φυτὰ βαίνῃ,
Πληϊάδας φεύγων, τότε δὴ σκάφος οὐκέτι οἰνέων·
Ἀλλ' ἅρπας τε χαρασσέμεναι, καὶ δμῶας ἐγείρειν.
Φεύγειν δὲ σκιεροὺς θώκους, καὶ ἐπ' ἠῶ κοῖτον,
Ὥρῃ ἐν ἀμήτου, ὅτε τ' ἠέλιος χρόα κάρφῃ,
Τημοῦτος σπεύδειν, καὶ οἴκαδε καρπὸν ἀγείρειν,
Ὄρθρου ἀνιστάμενος, ἵνα τοι βίος ἄρκιος εἴη.
Ἠὼς γάρ τ' ἔργοιο τρίτην ἀπομείρεται αἶσαν.
Ἠώς τοι προφέρει μὲν ὁδοῦ, προφέρει δὲ καὶ ἔργου·
Ἠὼς ἥτε φανεῖσα πολέας ἐπέβησε κελεύθου
Ἀνθρώπους, πολλοῖσι δ' ἐπὶ ζυγὰ βουσὶ τίθησιν.
Ἦμος δὲ σκόλυμός τ' ἀνθεῖ, καὶ ἠχέτα τέττιξ
Δενδρέῳ ἐφεζόμενος λιγυρὴν καταχεύετ' ἀοιδὴν
Πυκνὸν ὑπὸ πτερύγων, θέρεος καματώδεος ὥρῃ,
Τῆμος πιόταταί τ' αἶγες, καὶ οἶνος ἄριστος,
Μαχλόταται δὲ γυναῖκες, ἀφαυρότατοι δέ τε ἄνδρες
Εἰσίν, ἐπεὶ κεφαλὴν καὶ γούνατα Σείριος ἄζει,
Αὐαλέος δέ τε χρὼς ὑπὸ καύματος. ἀλλὰ τότ' ἤδη
Εἴη πετραίη τε σκιή, καὶ βύβλινος οἶνος,
Μᾶζα τ' ἀμολγαίη, γάλα τ' αἰγῶν σβεννυμενάων,
Καὶ βοὸς ὑλοφάγοιο κρέας μήπω τετοκυίης,
Πρωτογόνων τ' ἐρίφων. ἐπὶ δ' αἴθοπα πινέμεν οἶνον,
Ἐν σκιῇ ἑζόμενον, κεκορημένον ἦτορ ἐδωδῆς,
Ἀντίον ἀκραέος ζεφύρου τρέψαντα πρόσωπον,
Κρήνης τ' ἀενάου καὶ ἀπορρύτου, ἥ τ' ἀθόλωτος.

Τρὶς

Arcturus relinquens ſacrum æquor Oceani,
Primus totus apparens exorietur veſpertinus.
Poſt hunc mane lugens Pandionis venit hirundo
In lucem hominibus, vere nuper cœpto.
Hanc prævertens vites incidito: ſic enim melius.
At cum domiporta teſtudo e terra plantas aſcenderit,
Pleiades fugiens, tunc non amplius fodienda vites:
Sed falceſque acuito, ſervoſque excitato.
Fugito vero umbroſas ſedes, & matutinum ſomnum,
Tempore meſſis, quando Sol corpus attenuat,
Tunc feſtina, & domum fruges congere,
Diluculo ſurgens, ut tibi ſufficiens ſit.
Aurora enim operis tertiam ſortitur partem.
Aurora magis promovet quidem viam, magiſq; promovet laborem:
Aurora quæ apparens multos ingredi fecit viam
Homines, pluribus vero juga bobus imponit.
Quum vero carduuſque floret, & canora cicada
Arbori inſidens dulcem fundit cantum
Frequenter ſub alis, æſtatis laborioſo tempore,
Tunc pingueſque capræ, & vinum optimum,
Salaciſſimæ vero mulieres, & viri imbecilliſſimi
Sunt, quoniam caput & genua ſol affligit,
Siccum vero corpus ob æſtum. Sed tunc jam
Sit in antro umbra, & Byblinum vinum,
Libumque lacteum, lacq; caprarum non amplius lactantium,
Et vaccæ quæ frondibus paſcitur caro nondum enixæ,
Tenerorumque hœdorum. præterea nigrum bibito vinum,
In umbra ſedens, animo ſaturatus cibo,
Contra purum Zephyrum obverſo vultu,
Fontemque perennem ac defluentem, quique illimis ſit.

Digitized by Google

Τρὶς δ' ὕδατος προχέειν, τὸ δὲ τέτρατον ἱέμεν οἴνου.
Δμωσὶ δ' ἐποτρύνειν Δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν
Δινέμεν, εὖτ' ἂν πρῶτα φανῇ σθένος Ὠρίωνος,
Χώρῳ ἐν εὐαεῖ, καὶ εὐτροχάλῳ ἐν ἀλωῇ.
Μέτρῳ δ' εὖ κομίσασθαι ἐν ἄγγεσιν. αὐτὰρ ἐπὴν δὴ
Πάντα βίον κατάθηαι ἐπάρμενον ἔνδοθεν οἴκου,
Θῆτα ἄοικον ποιεῖσθαι, καὶ ἄτεκνον ἔριθον
Δίζεσθαι κέλομαι· χαλεπὴ δ' ὑπόπορτις ἔριθος.
Καὶ κύνα καρχαρόδοντα κομεῖν· μὴ φείδεο σίτου·
Μή ποτέ σ' ἡμερόκοιτος ἀνὴρ ἀπὸ χρήμαθ' ἕληται.
Χόρτον δ' ἐσκομίσαι καὶ συρφετόν, ὄφρά τοι εἴη,
Βουσὶ καὶ ἡμιόνοισιν ἐπηετανόν. αὐτὰρ ἔπειτα
Δμῶας ἀναψύξαι φίλα γούνατα, καὶ βόε λῦσαι.
Εὖτ' ἂν δ' Ὠρίων καὶ Σείριος ἐς μέσον ἔλθῃ
Οὐρανόν, Ἀρκτοῦρον δ' ἐσίδῃ ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Ὦ Πέρση, τότε πάντας ἀπόδρεπε οἴκαδε βότρυς.
Δεῖξαι δ' ἠελίῳ δέκα τ' ἤματα καὶ δέκα νύκτας.
Πέντε δὲ συσκιάσαι, ἕκτῳ δ' εἰς ἄγγε' ἀφύσσαι
Δῶρα Διωνύσου πολυγηθέος. αὐτὰρ ἐπὴν δὴ
Πληϊάδες θ' Ὑάδες τε τό τε σθένος Ὠρίωνος
Δύνωσιν, τότ' ἔπειτ' ἀρότου μεμνημένος εἶναι
Ὡραίου· πλειὼν δὲ κατὰ χθονὸς ἄρμενος εἴη.
Εἰ δέ σε ναυτιλίης δυσπεμφέλου ἵμερος αἱρῇ,
Εὖτ' ἂν Πληϊάδες, σθένος ὄβριμον Ὠρίωνος
Φεύγουσαι, πίπτωσιν ἐς ἠεροειδέα πόντον,
Δὴ τότε παντοίων ἀνέμων θύουσιν ἀῆται·
Καὶ τότε μηκέτι νῆας ἔχειν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ·
Γῆν δ' ἐργάζεσθαι μεμνημένος, ὥς σε κελεύω.
Νῆα δ' ἐπ' ἠπείρου ἐρύσαι, πυκάσαι τε λίθοισι
Πάντοθεν, ὄφρ' ἴσχωσ' ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων,

Χείμα-

Digitized by Google

Tres partes aquæ infunde, quartam vero partem vini admiſce.
Famulis autem impera Cereris ſacrum munus
Triturare, quando primum apparuerit Orion,
Loco in ventis expoſito, & bene planata in area.
Menſura vero diligenter recondito in vaſis. ſed poſtquam
Omnem victum depoſueris bene conditum intra domum,
Servum domo carentem conducere, & ſine liberis ancillam
Inquirere jubeo: moleſta eſt autem quæ liberos habet ancilla.
Et canem dentibus aſperum nutrito: nec parcas cibo:
Ne quando tibi interdiu dormiens fur facultates auferat.
Fœnum autem importato, & paleas, ut tibi ſit,
Bobus ac mulis annuum pabulum. ſed poſtea
Servorum reſocilla cara genua, & boves ſolve.
Quum vero Orion & Sirius in medium venerit
Cœlum, Arcturum autem inſpexerit roſeis digitis Aurora,
O Perſa, tunc omnes decerpe & fer domum uvas.
Exponito vero Soli decem dies, totidemque noctes.
Quinque autem in locum opacum repone, ſexto in vaſa conde
Dona lætitiæ datoris Bacchi. Sed poſtquam utique
Pleiadeſque Hyadeſque ac vehemens Orion
Occiderint, tunc deinde arationis memor eſto
Tempeſtivæ. ita annus in opere ruſtico bene diſpoſitus ſit.
Quod ſi te navigationis periculoſæ deſiderium ceperit.
Quando utique Pleiades, vehementem Orionem
Fugientes, ſubierint obſcurum pontum,
Tunc certe variorum ventorum ſtrident flamina:
Et tunc ne amplius naves habe in nigro ponto:
Terram autem exercere memento ita ut te jubeo.
Navem vero in continentem trahito, munitoque lapidibus
Vndiquaque, ut arceant ventorum vim humide flantium,

Senti-

Digitized by Google

Χείμαρον ἐξερύσας, ἵνα μὴ πύθῃ Διὸς ὄμβρος.
Ὅπλα δ' ἐπάρμενα πάντα τεῷ ἐγκάτθεο οἴκῳ,
Εὐκόσμως στολίσας νηὸς πτερὰ ποντοπόροιο.
Πηδάλιον δ' εὐεργὲς ὑπὲρ καπνοῦ κρεμάσασθαι.
Αὐτὸς δ' ὡραῖον μίμνειν πλόον, εἰσόκεν ἔλθῃ,
Καὶ τότε νῆα θοὴν ἅλαδ' ἑλκέμεν, ἐν δέ τε φόρτον
Ἄρμενον ἐντύνασθαι, ἵν' οἴκαδε κέρδος ἄρηαι,
Ὥς περ ἐμός τε πατὴρ καὶ σὸς, μέγα νήπιε Πέρση,
Πλωΐζεσκεν νηυσὶ, βίου κεχρημένος ἐσθλοῦ.
Ὅς ποτε καὶ τῇδ' ἦλθ', πολὺν διὰ πόντον ἀνύσσας,
Κύμην Αἰολίδα προλιπὼν, ἐν νηῒ μελαίνῃ·
Οὐκ ἄφενος φεύγων, οὐδὲ πλοῦτόν τε καὶ ὄλβον,
Ἀλλὰ κακὴν πενίην, τὴν Ζεὺς ἄνδρεσσι δίδωσι.
Νάσσατο δ' ἄγχ' Ἑλικῶνος οἰζυρῇ ἐνὶ κώμῃ,
Ἄσκρῃ, χεῖμα κακῇ, θέρει ἀργαλέῃ, οὐδέ ποτ' ἐσθλῇ.
Τύνη δ', ὦ Πέρση, ἔργων μεμνημένος εἶναι
Ὡραίων πάντων, περὶ ναυτιλίης δὲ μάλιστα.
Νῆ' ὀλίγην αἰνεῖν, μεγάλῃ δ' ἐνὶ φορτία θέσθαι.
Μείζων μὲν φόρτος, μεῖζον δ' ἐπὶ κέρδεϊ κέρδος
Ἔσσεται, εἴ κ' ἄνεμοί γε κακὰς ἀπέχωσιν ἀήτας.
Εὖτ' ἂν ἐπ' ἐμπορίην τρέψας ἀεσίφρονα θυμὸν,
Βούλῃαι δὲ χρέα τε προφυγεῖν, καὶ λιμὸν ἀτερπῆ,
Δείξω δή τοι μέτρα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Οὔτέ τι ναυτιλίης σεσοφισμένος, οὔτέ τι νηῶν.
Οὐ γάρ πώ ποτε νηΐ γ' ἐπέπλων εὐρέα πόντον,
Εἰ μὴ ἐς Εὔβοιαν ἐξ Αὐλίδος, ᾗ ποτ' Ἀχαιοὶ,
Μείναντες χειμῶνα, πολὺν σὺν λαὸν ἄγειραν
Ἑλλάδος ἐξ ἱερῆς Τροίην ἐς καλλιγύναικα.
Ἔνθάδ' ἐγὼν ἐπ' ἄεθλα δαΐφρονος Ἀμφιδάμαντος
Χαλκίδα τ' εἰσεπέρησα. τὰ δὲ προπεφραδμένα πολλὰ

Sentina exhauſta, ut ne putreſaciat Iovis imber.
Armamenta vero diſpoſita omnia domi tua repone,
Recte contrahens navis alas pontigradæ.
Clavum vero fabreſactum ſuper fumum ſuſpendito.
Ipſe autem tempeſtivam expectato navigationem, dum veniat.
Tuncque navem celerem in mare deducito, intus vero onus
Aptum imponito, domum ut lucrum reportes,
Quemadmodum meuſque pater, & tuus, ſtultiſſime Perſa,
Navigabat navibus, victus indigus boni.
Qui olim & huc venit, immenſum pontum emenſus,
Cuma Æolide relicta, in navi nigra:
Non reditus fugiens, neque opulentiam ac facultates,
Sed malam pauperiem, quam Iupiter hominibus dat.
Habitavit autem prope Heliconem miſero in vico,
Aſcra, hyeme malo, æſtate autem moleſto, nunquam bono.
Tu vero, ô Perſa, operum memor eſto
(Ut) *tempeſtive omnia* (fiant,) *navigationis vero maxime.*
Navem parvam laudato, magnæ vero onera imponito.
Majus quidem onus, majus vero lucrum ad lucrum
Erit, ſi quidem venti malos contineant flatus.
Quando autem ad mercaturam verſo imprudente animo,
Volueris & debita effugere, & famem moleſtam,
Oſtendam tibi rationes ſonori maris,
Etſi neque navigandi peritus, neque navium.
Neque enim unquam navi tranſmiſi latum mare,
Niſi in Eubœam ex Aulide, ubi quondam Græci,
Expectata tempeſtate, magnum collegerunt exercitum
Græcia e ſacra ad Trojam pulchris fœminis præditam.
Illuc ego ad certamina ſtrenui Amphidamantis
Chalcidemque traject. indicta (per præcones) *vero multa*

Cer-

Digitized by Google

Ἆθλ' ἔθεσαν παῖδες μεγαλήτορες· ἔνθά με φημὶ
Ὕμνῳ νικήσαντα φέρειν τρίποδ' ὠτώεντα.
Τὸν μὲν ἐγὼ Μούσῃς Ἑλικωνιάδεσσ' ἀνέθηκα,
Ἔνθά με τὸ πρῶτον λιγυρῆς ἐπέβησαν ἀοιδῆς.
Τόσσόν τοι νηῶν γε πεπείρημαι πολυγόμφων.
Ἀλλὰ καὶ ὣς ἐρέω Ζηνὸς νόον αἰγιόχοιο.
Μοῦσαι γάρ μ' ἐδίδαξαν ἀθέσφατον ὕμνον ἀείδειν.
Ἤματα πεντήκοντα μετὰ τροπὰς ἠελίοιο,
Ἐς τέλος ἐλθόντος θέρεος καματώδεος ὥρης,
Ὡραῖος πέλεται θνητοῖς πλόος. οὔτε κε νῆα
Καυάξαις, οὔτ' ἄνδρας ἀποφθίσειε θάλασσα,
Εἰ μὴ δὴ πρόφρων γε Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Ἢ Ζεὺς ἀθανάτων βασιλεὺς ἐθέλῃσιν ὀλέσσαι.
Ἐν τοῖς γὰρ τέλος ἐστὶν ὁμῶς ἀγαθῶν τε κακῶν τε.
Τῆμος δ' εὐκρινέες τ' αὖραι, καὶ πόντος ἀπήμων,
Εὔκηλος· τότε νῆα θοὴν ἀνέμοισι πιθήσας
Ἑλκέμεν ἐς πόντον, φόρτον δ' ἐν πάντα τίθεσθαι.
Σπεύδειν δ' ὅττι τάχιστα πάλιν οἶκόνδε νέεσθαι·
Μηδὲ μένειν οἶνόν τε νέον καὶ ὀπωρινὸν ὄμβρον,
Καὶ χειμῶν' ἐπιόντα, νότοιό τε δεινὰς ἀήτας.
Ὅς τ' ὤρινε θάλασσαν, ὁμαρτήσας Διὸς ὄμβρῳ
Πολλῷ ὀπωρινῷ· χαλεπὸν δέ τε πόντον ἔθηκεν.
Ἄλλος δ' εἰαρινὸς πέλεται πλόος ἀνθρώποισιν·
Ἦμος δὴ τὸ πρῶτον ὅσον τ' ἐπιβᾶσα κορώνη
Ἴχνος ἐποίησεν, τόσσον πέταλ' ἀνδρὶ φανείη
Ἐν κράδῃ ἀκροτάτῃ· τότε δ' ἄμβατός ἐστι θάλασσα.
Εἰαρινὸς δ' οὗτος πέλεται πλόος. οὔ μιν ἔγωγε
Αἴνημ'· οὐ γὰρ ἐμῷ θυμῷ κεχαρισμένος ἐστὶν,
Ἁρπακτός. χαλεπῶς κε φύγοις κακόν. ἀλλά νυ καὶ τὰ
Ἄνθρωποι ῥέζουσιν ἀϊδρείῃσι νόοιο

Χρή-

Digitized by Google

Certamina inſtituerunt juvenes magnanimi: ubi me glorior
Carmine victorem tuliſſe tripodem auritum.
Quem ego quidem Muſis Heliconiadibus dicavi,
Vbi me primum dulcis compotem fecerunt cantus.
Tantum naves expertus ſum multos clavos habentes.
Sed tamen dicam Iovis conſilium Ægiochi.
Muſæ enim me docuerunt divinum carmen canere.
 Dies quinquaginta poſt converſionem Solis,
Ad finem progreſſa æſtate laborioſi temporis,
Tempeſtiva eſt mortalibus navigatio. nec certe navem
Fregeris, neque homines perdiderit mare,
Niſi dedita opera Neptunus terræ quaſſator,
Aut Iupiter immortalium rex velit perdere.
Penes hos enim poteſtas eſt ſimul bonorumque malorumque.
Tunc vero facileſque auræ, & mare innocuum,
Tranquillum: tunc navem celerem, ventis fretus,
Deducito in pontum: onus vero bene omne colloca.
Propera autem quam celerrime iterum domum redire:
Neq; vero expectato vinumq; novum, & autumnalem imbrem,
Et hyemem accedentem, Notique moleſtos flatus,
Qui concitat mare, comitatus Iovis imbre
Multo autumnali: aſperum vero pontum facit.
Sed alia verna eſt navigatio hominibus,
Nempe cum primum quantum incedens cornix
Veſtigium fecit, tantum folia homini appareant
Summa in ficu: tum ſane pervium eſt mare.
Verna autem hæc eſt navigatio. non ipſam ego tamen
Probo: neque enim meo animo grata eſt,
Quia occaſio ipſius invadenda. ægre quidem effugeris malum.
Homines faciunt ſtultitia mentis. (ſed tamen & hæc
Opes

Χρήματα γὰρ ψυχὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσι.
Δεινὸν δ' ἐστὶ θανεῖν μετὰ κύμασιν. ἀλλά σ' ἄνωγα
Φράζεσθαι τάδε πάντα μετὰ φρεσὶν ὅσ' ἀγορεύω.
Μήδ' ἐν νηυσὶν ἅπαντα βίον κοίλῃσι τίθεσθαι·
Ἀλλὰ πλέω λείπειν, τὰ δὲ μείονα φορτίζεσθαι.
Δεινὸν γὰρ πόντου μετὰ κύμασι πήματι κύρσαι.
Δεινὸν γ', εἴκ' ἐφ' ἅμαξαν ὑπέρβιον ἄχθος ἀείρας,
Ἄξονα καυάξαις, τὰ δὲ φορτί' ἀμαυρωθείη.
Μέτρα φυλάσσεσθαι· καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστος.
Ὡραῖος δὲ γυναῖκα τεὸν ποτὶ οἶκον ἄγεσθαι.
Μήτε τριηκόντων ἐτέων μάλα πόλλ' ἀπολείπων,
Μήτ' ἐπιθεὶς μάλα πολλά· γάμος δέ τοι ὥριος οὗτος.
Ἡ δὲ γυνὴ τέτορ' ἡβῴη, πέμπτῳ δὲ γαμοῖτο.
Παρθενικὴν δὲ γαμεῖν, ὥς κ' ἤθεα κεδνὰ διδάξῃς.
Τὴν δὲ μάλιστα γαμεῖν ἥτις σέθεν ἐγγύθι ναίει·
Πάντα μάλ' ἀμφὶς ἰδών, μὴ γείτοσι χάρματα γήμῃς.
Οὐ μὲν γάρ τι γυναικὸς ἀνὴρ ληΐζετ' ἄμεινον
Τῆς ἀγαθῆς· τῆς δ' αὖτε κακῆς οὐ ῥίγιον ἄλλο
Δειπνολόχης· ἥτ' ἄνδρα καὶ ἴφθιμόν περ ἐόντα
Εὕει ἄτερ δαλοῦ, καὶ ὠμῷ γήραϊ δῶκεν.
Εὖ δ' ὄπιν ἀθανάτων μακάρων πεφυλαγμένος εἶναι.
Μηδὲ κασιγνήτῳ ἶσον ποιεῖσθαι ἑταῖρον·
Εἰ δέ κε ποιήσῃς, μή μιν πρότερος κακὸν ἔρξῃς.
Μηδὲ ψεύδεσθαι γλώσσης χάριν. εἰ δέ κεν ἄρχῃ,
Ἤ τι ἔπος τ' εἰπὼν ἀποθύμιον, ἠὲ καὶ ἔρξας,
Δὶς τόσα τίνυσθαι μεμνημένος· εἰ δέ κεν αὖθις
Ἡγῆτ' ἐς φιλότητα, δίκην δ' ἐθέλῃσι παρασχεῖν,
Δέξασθαι. δειλός τοι ἀνὴρ φίλον ἄλλοτε ἄλλον
Ποιεῖται· σὲ δὲ μή τι νόον κατελεγχέτω εἶδος.
Μηδὲ πολύξεινον, μηδ' ἄξεινον καλέεσθαι,

Μηδὲ

Digitized by Google

Opes enim ſunt anima miſeris mortalibus.
Miſerum vero eſt mori in fluctibus. Verum te jubeo
Conſiderare hæc omnia in animo quæcunque tibi conſulo.
Ne vero intra naves omnem ſubſtantiam cavas ponas:
Sed plura relinquito: pauciora vero imponito.
Miſerum enim ponti in fluctibus in malum incidere:
Miſerum etiam, ſi in currum prægrande onus imponens
Axem fregeris, onera vero intereant.
Modum ſerva. Tempus vero in omnibus optimum.
Mature autem uxorem tuam ad domum ducito.
Neque triginta annis valde multum inferior,
Neque ſuperans multum: nuptiæ vero tibi tempeſtivæ hæ.
Mulier autem quatuordecim annos pubeſcat, quintodecimo
Virginem vero ducito, ut mores caſtos doceas. (nubat.
Eam vero potiſſimum ducito quæ te prope habitat:
Omnia diligenter circũ contemplatus, ne vicinis ludibria ducas.
Neque enim muliere quicquam vir ſortitur melius
Bona: rurſus vero mala non gravius aliud
Comeſſatrice: quæ virum licet robuſtum
Torret ſine face, & crudæ ſenectæ tradit.
Bene vero reverentiam erga Deos immortales obſervato.
Neque fratri æqualem facito amicum:
Quod ſi feceris, ne ipſum prior malo afficias.
Ne vero mentiaris dicis gratia. Sin autem cœperit
Aut verbum aliquod dicere ingratum, aut facere,
Bis tantum punire memineris: Sin vero rurſus
Redeat in gratiam, pœnam autem velit dare,
Recipe. miſer namque vir amicum alias alium
Facit: tuum vero ne quid animum coarguat vultus.
Ne vero multorum hoſpes, neve nullius hoſpes dicaris,

Digitized by Google

Μηδὲ κακῶν ἕταρον, μηδ' ἐσθλῶν νεικεστῆρα.
Μηδέ ποτ' οὐλομένην πενίην θυμοφθόρον ἀνδρὶ
Τέτλαθ' ὀνειδίζειν, μακάρων δόσιν αἰὲν ἐόντων.
Γλώσσης τοι θησαυρὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστος
Φειδωλῆς, πλείστη δὲ χάρις κατὰ μέτρον ἰούσης.
Εἰ δὲ κακὸν εἴποις, τάχα κ' αὐτὸς μεῖζον ἀκούσαις.
Μηδὲ πολυξείνου δαιτὸς δυσπέμφελος εἶναι
Ἐκ κοινοῦ· πλείστη δὲ χάρις, δαπάνη τ' ὀλιγίστη.
Μηδέ ποτ' ἐξ ἠοῦς Διῒ λείβειν αἴθοπα οἶνον
Χερσὶν ἀνίπτοισιν, μηδ' ἄλλοις ἀθανάτοισιν.
Οὐ γὰρ τοίγε κλύουσιν, ἀποπτύουσι δέ τ' ἀράς.
Μηδ' ἀντ' ἠελίοιο τετραμμένος ὀρθὸς ὀμιχεῖν.
Αὐτὰρ ἐπὴν κε δύῃ, μεμνημένος, ἔς τ' ἀνιόντος.
Μήτ' ἐν ὁδῷ, μήτ' ἐκτὸς ὁδοῦ προβάδην οὐρήσῃς,
Μηδ' ἀπογυμνωθείς· μακάρων τοι νύκτες ἔασιν.
Ἑζόμενος δ' ὅγε θεῖος ἀνὴρ πεπνυμένα εἰδώς,
Ἢ ὅγε πρὸς τοῖχον πελάσας εὐερκέος αὐλῆς.
Μηδ' αἰδοῖα γονῇ πεπαλαγμένος ἔνδοθεν οἴκου
Ἑστίῃ ἐμπελαδὸν παραφαινέμεν, ἀλλ' ἀλέασθαι.
Μηδ' ἀπὸ δυσφήμοιο τάφου ἀπονοστήσαντα
Σπερμαίνειν γενεήν, ἀλλ' ἀθανάτων ἀπὸ δαιτός.
Μηδέ ποτ' ἀενάων ποταμῶν καλλίρροον ὕδωρ
Ποσσὶ περᾶν, πρίν γ' εὔξῃ ἰδὼν ἐς καλὰ ῥέεθρα,
Χεῖρας νιψάμενος πολυηράτῳ ὕδατι λευκῷ.
Ὃς ποταμὸν διαβῇ, κακότητι δὲ χεῖρας ἄνιπτος,
Τῷδε θεοὶ νεμεσῶσι, καὶ ἄλγεα δῶκαν ὀπίσσω.
Μηδ' ἀπὸ πεντόζοιο, θεῶν ἐνὶ δαιτὶ θαλείῃ,
Αὖον ἀπὸ χλωροῦ τάμνειν αἴθωνι σιδήρῳ.
Μηδέ ποτ' οἰνοχόην τιθέμεν κρητῆρος ὕπερθεν
Πινόντων· ὀλοὴ γὰρ ἐπ' αὐτῷ μοῖρα τέτυκται.

Μηδὲ

Digitized by Google

Neve malorum ſocius, neque bonorum convitiator.
Neq; unquam miſeram pauperiem animũ comedentem homini
Suſtineas exprobrare, divorum munus immortalium.
Lingua certe theſaurus inter homines optimus
Parca, plurima vero gratia, ſi modum ſervet.
Quod ſi malum dixeris, forſan & ipſe majus audies.
Ne in convivio quod multi amici inſtruunt ſis moroſus
De ſymbolis: plurima enim gratia, ſumptuſque minimus.
Neque unquam mane Iovi libato nigrum vinum
Manibus illotis, neque aliis immortalibus.
Neque enim illi exaudiunt, reſpuunt vero etiam preces.
Neque contra Solem verſus erectus meito,
Sed etiam poſtquam occidit memor ejus rei, adverſus orientẽ.
Neque in via, neque inter eundum meias,
Neque denudatus: Deorum quippe noctes ſunt.
Sedens vero divinus vir & prudens,
Aut ad parietem accedens bene ſepta caula.
Neque pudenda ſemine pollutus intra domum
Focum juxta revelato, ſed caveto.
Neque feralibus epulis reverſus
Seminato progeniem, ſed Deorum a convivio.
Nec unquam perennium fluviorum limpidam aquam
Pedibus tranſito, priuſquã oraveris aſpiciens pulchra flumina,
Manus lotus amœna aqua limpida.
Qui fluvium tranſierit, malitia vero manus illotus,
Ei ſuccenſent Dii, & damna dant in poſterum.
Ne vero a manu, Deorum in celebri convivio,
Siccum a viridi reſeca nigro ferro.
Neque unquã urceũ ex quo vinũ infunditur pone ſuper craterẽ
Bibentium: pernicioſum enim in eo fatum eſt ſitum.

Μηδὲ δόμον ποιῶν, ἀνεπίξεστον καταλείπειν,
Μή τοι ἐφεζομένη κρώζῃ λακέρυζα κορώνη.
Μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων ἀνεπιῤῥέκτων ἀνελόντα
Ἔσθειν, μηδὲ λόεσθαι· ἐπεὶ καὶ τοῖς ἔνι ποινή.
Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν (οὐ γὰρ ἄμεινον)
Παῖδα δυωδεκαταῖον, ὅτ' ἀνέρ' ἀνήνορα ποιεῖ·
Μηδὲ δυωδεκάμηνον· ἴσον καὶ τοῦτο τέτυκται.
Μηδὲ γυναικείῳ λουτρῷ χρόα φαιδρύνεσθαι
Ἀνέρα. λευγαλέη γὰρ ἐπὶ χρόνον ἔστ' ἐπὶ καὶ τῷ
Ποινή. μηδ' ἱεροῖσιν ἐπ' αἰθομένοισι κυρήσας,
Μωμεύειν ἀΐδηλα· θεός νύ τι καὶ τὰ νεμεσσᾷ.
Μηδέ ποτ' ἐν προχοῇ ποταμῶν ἅλαδε προρεόντων,
Μηδ' ἐπὶ κρηνάων οὐρεῖν· μάλα δ' ἐξαλέασθαι.
Μηδ' ἐναποψύχειν. τὸ γὰρ οὔ τοι λώϊόν ἐστιν
Ὧδ' ἔρδειν. δεινὴν δὲ βροτῶν ὑπαλεύεο φήμην.
Φήμη γάρ τε κακὴ πέλεται, κούφη μὲν ἀεῖραι
Ῥεῖα μάλ', ἀργαλέη δὲ φέρειν, χαλεπὴ δ' ἀποθέσθαι.
Φήμη δ' οὔ τις πάμπαν ἀπόλλυται, ἥν τινα πολλοὶ
Λαοὶ φημίζουσι. θεός νύ τις ἐστὶ καὶ αὐτή.

ΤΕΛΟΣ.

Digitized by Google

Neque domum faciens imperfectam relinquito,
Ne forte inſidens crocitet ſtridula cornix.
Neque ab ollis nondum dedicatis rapiens
Comedito, neque lavator: quia & hiſce noxa ineſt.
Neque ſuper immobilibus locato (non enim bonum eſt)
Puerum duodennem: quia virum inertem facit:
Neque duodecim menſium: æquale & hoc eſt.
Neque muliebri in balneo corpus abluito
Vir: gravis enim ſuo tempore erit & hujus rei
Pœna. neque in ſacrificia accenſa incidens,
Reprehende arcana: Deus quippe & hæc indigne fert.
Nec umquam in alveo fluviorum mare influentium,
Neque ſuper fontes meito: quin valde evitato.
Neque incacato. id enim nihilo eſt melius
Sic facere. gravem vero mortalium evitato famam.
Fama enim mala eſt, quæ celeriter quidem excitatur
Facillime, moleſta vero portatu, difficiliſque depoſitu.
Fama vero nulla prorſus perit, quam quidem multi
Populi divulgant. quippe Dea quædam eſt & ipſa.

FINIS.

Digitized by Google

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ

Ἡμέραι.

Ἤματα δ᾽ ἐκ Διόθεν πεφυλαγμένος, εὖ κατὰ μοῖραν
Πεφραδέμεν δμώεσσι. τριηκάδα μηνὸς ἀρίστην
Ἔργα τ᾽ ἐποπτεύειν, ἠδ᾽ ἁρμαλιὴν δατέασθαι·
Εὖτ᾽ ἂν ἀληθείην λαοὶ κρίνοντες ἄγωσιν.
Αἵδε γὰρ ἡμέραι εἰσὶ Διὸς παρὰ μητιόεντος.
Πρῶτον ἔνη, τετράς τε, καὶ ἑβδόμη, ἱερὸν ἦμαρ.
Τῇ γὰρ Ἀπόλλωνα χρυσάορα γείνατο Λητώ.
Ὀγδοάτη τ᾽ ἐνάτη τε, δύω γε μὲν ἤματα μηνὸς
Ἔξοχ᾽ ἀεξομένοιο βροτήσια ἔργα πένεσθαι.
Ἑνδεκάτη τε, δυωδεκάτη τ᾽, ἄμφω γε μὲν ἐσθλαί·
Ἡ μὲν ὄις πείκειν, ἡ δ᾽ εὔφρονα καρπὸν ἀμᾶσθαι.
Ἡ δὲ δυωδεκάτη τῆς ἑνδεκάτης μέγ᾽ ἀμείνων.
Τῇ γάρ τοι νεῖ νήματ᾽ ἀερσιπότητος ἀράχνης
Ἤματος ἐκ πλείου, ὅτε τ᾽ ἴδρις σωρὸν ἀμᾶται.
Τῇ δ᾽ ἱστὸν στήσαιτο γυνὴ, προβάλοιτό τε ἔργον.
Μηνὸς δ᾽ ἱσταμένου τρισκαιδεκάτην ἀλέασθαι
Σπέρματος ἄρξασθαι· φυτὰ δ᾽ ἐνθρέψασθαι ἀρίστη.
Ἕκτη δ᾽ ἡ μέσση μάλ᾽ ἀσύμφορός ἐστι φυτοῖσιν·
Ἀνδρογόνος τ᾽ ἀγαθή· κούρῃ δ᾽ οὐ σύμφορός ἐστιν,
Οὔτε γενέσθαι πρῶτ᾽, οὔτ᾽ ἂρ γάμου ἀντιβολῆσαι.
Οὐδὲ μὲν ἡ πρώτη ἕκτη κούρῃσι γενέσθαι
Ἄρμενος, ἀλλ᾽ ἐρίφους τάμνειν καὶ πώεα μήλων·
Σηκόν τ᾽ ἀμφιβαλεῖν ποιμνήϊον ἤπιον ἦμαρ.
Ἐσθλὴ δ᾽ ἀνδρογόνος, φιλέει δέ τε κέρτομα βάζειν,
Ψεύδεά θ᾽, αἱμυλίους τε λόγους, κρυφίους τ᾽ ὀαρισμούς.
Μηνὸς δ᾽ ὀγδοάτῃ κάπρον καὶ βοῦν ἐρίμυκον

Ταμνέ-

Digitized by Google

HESIODI ASCRÆI
DIES.

DIes vero ex Iove obſervans, bene ſecundum decorum
Præcipe ſervis. triceſimam menſis optimam
Ad opera inſpicienda, demenſumque dividendum:
Nempe cum in rebus agendis populus verſatur.
Hæ enim dies ſunt Iove a prudente.
Primum, novilunium, quartaque, & ſeptima, ſacra dies:
Hac enim Apollinem enſe aureo armatum genuit Latona.
Octavaque & nona ambæ dies menſis
Egregie creſcentis ad curandum opera mortalium.
Vndecima vero, duodecimaque, ambæ quidem bonæ:
Hæc quidem tondendis ovibus, illa lætis ſegetibus metendis.
Duodecima tamen undecima multo melior.
Hac enim net fila in aëre ſuſpenſus araneus
Die adulta, quum & prudens formica acervum colligit.
Hac telam ordiatur mulier, ſtrenue tum proceſſerit opus.
Menſis autem inchoati decimatertia caveto
Sementem facere incipias: plantis vero inſerendis optima eſt.
Sexta vero media valde incommoda eſt plantis:
Viripara bona: puellæ vero non utilis eſt,
Neque gignendæ primum, nec nuptiis tradendæ.
Nec prima quidem ſexta puellæ gignendæ
Apta eſt, ſed hœdis caſtrandis & gregibus ovium.
Stabuloque circumſepiendo paſtorali benigna dies eſt.
Bona vero viripara, amatque convitia loqui,
Mendaciaque, & blandos ſermones, & occulta colloquia.
Menſis vero octava caprum & bovem mugientem

Ταμνέμεν, οὐρῆας δὲ δυωδεκάτη ταλαεργούς.
Εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ, πλέῳ ἤματι, ἵστορα φῶτα
Γείνασθαι· μάλα γάρ τε νόον πεπυκασμένος ἐστίν.
Ἐσθλὴ δ' ἀνδρογόνος δεκάτη, κούρησι δέ τε τετρὰς
Μέσση. τῇ δέ τε μῆλα, καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς,
Καὶ κύνα καρχαρόδοντα, καὶ οὐρῆας ταλαεργοὺς
Πρηΰνειν, ἐπὶ χεῖρα τιθείς· πεφύλαξο δὲ θυμῷ
Τετράδ' ἀλεύασθαι φθίνοντός θ' ἱσταμένου τε,
Ἄλγεα θυμοβορεῖν. μάλα τοι τετελεσμένον ἦμαρ,
Ἐν δὲ τετάρτῃ μηνὸς ἄγεσθαι ἐς οἶκον ἄκοιτιν,
Οἰωνοὺς κρίνας, οἳ ἐπ' ἔργματι τούτῳ ἄριστοι.
Πέμπτας δ' ἐξαλέασθαι· ἐπεὶ χαλεπαί τε καὶ αἰναί.
Ἐν πέμπτῃ γάρ φασιν Ἐριννύας ἀμφιπολεύειν,
Ὅρκον τιννυμένας· τὸν Ἔρις τέκε πῆμ' ἐπιόρκοις.
Μέσσῃ δ' ἑβδομάτῃ Δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν
Εὖ μάλ' ὀπιπεύοντα ἐϋτροχάλῳ ἐν ἀλωῇ
Βάλλειν· ὑλοτόμον τε ταμεῖν θαλαμήϊα δοῦρα,
Νήϊά τε ξύλα πολλὰ, τά τ' ἄρμενα νηυσὶ πέλονται.
Τετράδι δ' ἄρχεσθαι νῆας πήγνυσθαι ἀραιάς.
Εἰνὰς δ' ἡ μέσση ἐπιδείελα λώϊον ἦμαρ
Πρωτίστη δ' εἰνὰς παναπήμων ἀνθρώποισιν.
Ἐσθλὴ μὲν γάρ θ' ἥδε φυτευέμεν, ἠδὲ γενέσθαι,
Ἀνέρι τ' ἠδὲ γυναικί· καὶ οὔποτε πάγκακον ἦμαρ.
Παῦροι δ' αὖτ' ἴσασι, τρισεινάδα μηνὸς ἀρίστην
Ἄρξασθαί τε πίθου, καὶ ἐπὶ ζυγὸν αὐχένα θεῖναι
Βουσὶ καὶ ἡμιόνοισι καὶ ἵπποις ὠκυπόδεσσι.
Νῆα πολυκλήϊδα θοὴν εἰς οἴνοπα πόντον
Εἰρύμεναι. παῦροι δέ τ' ἀληθέα κικλήσκουσι.
Τετράδι δ' οἶγε πίθον. περὶ πάντων ἱερὸν ἦμαρ
Μεσσήῃ· παῦροι δὲ μετ' εἰκάδα μηνὸς ἀρίστην,

Ἠοῦς

Caſtrato, mulos autem duodecima laborioſos.
Viceſima vero in magna, plena die, prudentem virum
Generato: valde enim animo ſapiens eſt.
Bona autem viripara decima, puella vero & quarta
Media. hac vero & oves, & pedes flectentes camuros boves,
Et canem aſperis dentibus, muloſque laborioſos
Cicurato, manum imponens. Teneto vero memoria
Quarto die ut vites finientis & inchoantis menſis
Doloribus conficere animum: valde hac ſacra eſt.
Quarta autem menſis uxorem domum ducito,
Obſervatis avibus, qua ad hanc rem ſunt optima.
Quintas vero evitato: quia noxia ſunt & graves.
In quinta enim aiunt Furias obambulare,
Orcum vindicantes: quem Eris in perniciem genuit perjurorū.
Media vero ſeptima Cereris ſacrum munus
Diligenter inſpiciens bene aquata in area
Ventilato: roborumque ſector incidito cubicularia ligna,
Navaliaque ligna multa, & qua navibus congrua ſunt.
Quarta vero incipito naves compingere hiantes.
Nona autem media pomeridiana melior dies.
Prima vero nona prorſus innoxia hominibus.
Bona ſiquidem eſt ad plantandum, & ad generandum,
Tam viro quam mulieri: nec unquam prorſus mala dies.
Sed pauci rurſus ſciunt tertium nonum menſis optimum
Relinendis doliis, & ad jugum collo imponendum
Bobus & mulis & equis celeribus.
Navem multa tranſtra habentem celerem in nigrum pontum
Deducito. Sed pauci veracem dicunt.
Quarta vero aperi dolium. pra omnibus ſacra dies eſt
Media: pauci vero poſt viceſimam menſis optimam,

Ἠοῦς γινομένης· ἐπιδείελα δ' ἐστὶ χερείων.
Αἵδε μὲν ἡμέραι εἰσὶν ἐπιχθονίοις μέγ' ὄνειαρ.
Αἱ δ' ἄλλαι μετάδουποι, ἀκήριοι, οὔτι φέρουσαι.
Ἄλλος δ' ἀλλοίην αἰνεῖ, παῦροι δέ τ' ἴσασιν.
Ἄλλοτε μητρυιὴ πέλει ἡμέρη, ἄλλοτε μήτηρ.
Τάων εὐδαίμων τε καὶ ὄλβιος, ὃς τάδε πάντα
Εἰδὼς ἐργάζηται, ἀναίτιος ἀθανάτοισιν,
Ὄρνιθας κρίνων, καὶ ὑπερβασίας ἀλεείνων.

ΤΕ´ΛΟΣ.

Aurora exiſtente. pomeridiana vero eſt deterior.
Et hæ quidem dies ſunt hominibus magno commodo.
Cæteræ autem intercidentes ſunt, nihil ſignificantes, nihil ferentes.
Sed alius aliam laudat, pauci vero norunt.
Interdum noverca eſt dies, interdum mater.
De his beatuſque & felix, qui hæc omnia
Sciens operatus fuerit, inculpatus diis,
Auguria obſervans, & delicta evitans.

FINIS.

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ

Ἀσπὶς Ἡρακλέους.

ARGUMENTUM IN SCUTUM HERCULIS.

Inſcribitur hoc Poëma proprio nomine Herculis ſcutum, quod ejus præcipua ſit hic deſcriptio. Rei autem argumentum ſic habet. Taphii facta expeditione in Electryonis boves interemerunt fratres Alcmenæ, qui armenta a vi illorum defendere conabantur. Cum autem Amphitryo cum ea coïre vellet, non prius promiſit quam de fratricidis pœnas ſumſiſſet. Quamobrem ipſe eo profectus illos interfecit. Eadem autem nocte cum ea coëunt & Jupiter & Amphitryo: hic reverſus

a præ-

Ἢ οἵη προλιποῦσα δόμους καὶ πατρίδα γαῖαν
Ἤλυθεν ἐς Θήβας, μετ᾽ ἀρήϊον Ἀμφιτρύωνα
Ἀλκμήνη, θυγάτηρ λαοσσόου Ἠλεκτρύωνος.
Ἥ ῥα γυναικῶν φῦλον ἐκαίνυτο θηλυτεράων
Εἴδεΐ τε μεγέθει τε. νόον γε μὲν οὔ τις ἔριζε
Τάων ἃς θνηταὶ θνητοῖς τέκον εὐνηθεῖσαι.
Τῆς καὶ ἀπὸ κρῆθεν, βλεφάρων τ᾽ ἀπὸ κυανεάων
Τοῖον ἄηθ᾽, οἷόν τε πολυχρύσου Ἀφροδίτης.
Ἡ δὲ καὶ ὣς κατὰ θυμὸν ἑὸν τίεσκεν ἀκοίτην,
Ὡς οὔπω τις ἔτισε γυναικῶν θηλυτεράων,
Ἦ μήν οἱ πατέρ᾽ ἐσθλὸν ἀπέκτανεν, ἶφι δαμάσσας,
Χωσάμενος περὶ βουσί. λιπὼν δ᾽ ὅγε πατρίδα γαῖαν
Ἐς Θήβας ἱκέτευσε φερεσσακέας Καδμείους.
Ἔνθ᾽ ὅγε δώματ᾽ ἔναιε σὺν αἰδοίῃ παρακοίτι,
Νόσφιν ἄτερ φιλότητος ἐφιμέρου. οὐ γάρ οἱ ἦεν
Πρὶν λεχέων ἐπιβῆναι ἐϋσφύρου Ἠλεκτρυώνης,
Πρίν γε φόνον τίσαιτο κασιγνήτων μεγαθύμων

Ἧς

HESIODI ASCRÆI SCUTUM HERCULIS.

Argumentum in Scutum Herculis.

a prælio, ille vero hominibus auxiliatorem generare volens. Peperit illa ex Amphitryone quidem Iphiclum, ex Jove vero Herculem: qui cum auriga Iolao proficiſcitur adverſus Cygnum, Martis filium: qui decimas ducentes ad Pytho deprædabatur. Profectus igitur ſcuto per Vulcanum facto Trachinem abit ad Ceycem. Congreſſus cum Cygno, eum interimit, Martemque pro filio ſuo pugnantem in crure vulnerat. Atque ita venit ad Ceycem. Erat autem Cygnus gener Ceycis ob filiam Themiſtonoën.

AVt qualis relicta domo ac patria tellure
Venit Thebas, ſecuta maritum Amphitryonem
Alcmena, filia bellicoſi Electryonis.
Quæ mulierum genus ſuperabat fœminearum
Formaq; & proceritate: prudentia utiq; nulla cũ ea certabat
Illarum quas mortales mortalibus peperere concumbentes.
Cujus & a vertice, & a palpebris nigricantibus
Tale quiddam ſpirabat, quale & ab aurea Venere.
Atque hac talis exiſtens, tam animo ſuum colebat conjugem,
Perinde ut nulla unquam coluit mulierum fœminearum,
Quanquam ejus patrem præſtantem occidiſſet, vi domitum,
Ira commotus propter boves. relicta autem ille patria tellure
Thebas venit, ſupplicans ſcutatis Cadmeis.
Vbi idem habitabat cum veneranda conjuge,
Seorſim abſque concubitu deſiderabili. Non enim licebat ipſi
Ante lectum conſcendere formoſæ Electryonidis,
Quam cædem ultus eſſet fratrum magnanimorum

Suæ

Digitized by Google

Ἧς ἀλόχου, μαλερῷ δὲ καταφλέξαι πυρὶ κώμας
Ἀνδρῶν ἡρώων Ταφίων ἰδὲ Τηλεβοάων.
Ὣς γάρ οἱ διέκειτο, θεοὶ δ' ἐπιμάρτυροι ἦσαν.
Τῶν ὅγ' ὀπίζετο μῆνιν, ἐπείγετο δ' ὅττι τάχιστα
Ἐκτελέσαι μέγα ἔργον, ὅ οἱ διόθεν θέμις ἦεν.
Τῷ δ' ἅμα, ἱέμενοι πολέμοιό τε φυλόπιδός τε,
Βοιωτοὶ πλήξιπποι, ὑπὲρ σακέων πνείοντες,
Λοκροί τ' ἀγχέμαχοι, καὶ Φωκῆες μεγάθυμοι,
Ἕσποντ'. ἦρχε δὲ τοῖσιν ἐῢς παῖς Ἀλκαίοιο,
Κυδιόων λαοῖσι. πατὴρ δ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Ἄλλην μῆτιν ὕφαινε μετὰ φρεσὶν, ὄφρα θεοῖσιν
Ἀνδράσι τ' ἀλφηστῇσιν ἀρῆς ἀλκτῆρα φυτεύσῃ.
Ὦρτο δ' ἀπ' οὐλύμποιο δόλον φρεσὶ βυσσοδομεύων,
Ἱμείρων φιλότητος ἐϋζώνοιο γυναικὸς
Ἐννύχιος· τάχα δ' ἷξε Τυφαόνιον, τόθεν αὖθις
Φίκιον ἀκρότατον προσεβήσατο μητίετα Ζεύς.
Ἔνθα καθεζόμενος, φρεσὶ μήδετο θέσκελα ἔργα.
Αὐτῇ μὲν γὰρ νυκτὶ τανυσφύρου Ἠλεκτρυώνης
Εὐνῇ καὶ φιλότητι μίγη, τέλεσεν δ' ἄρ' ἐέλδωρ·
Αὐτῇ δ' Ἀμφιτρύων λαοσσόος, ἀγλαὸς ἥρως,
Ἐκτελέσας μέγα ἔργον, ἀφίκετο ὅνδε δόμονδε.
Οὐδ' ὅγ' ἐπὶ δμῶας καὶ ποιμένας ἀγροιώτας
Ὦρτ' ἰέναι, πρίν γ' ἧς ἀλόχου ἐπιβήμεναι εὐνῆς.
Τοῖος γὰρ κραδίην πόθος αἴνυτο ποιμένα λαῶν.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἀσπαστὸν ὑπεκπροφύγῃ κακότητα
Νούσου ὑπ' ἀργαλέης, ἢ καὶ κρατεροῦ ὑπὸ δεσμοῦ·
Ὣς ῥα τότ' Ἀμφιτρύων χαλεπὸν πόνον ἐκτολυπεύσας,
Ἀσπασίως τε φίλως τε ἑὸν δόμον εἰσαφίκανε.
Παννύχιος δ' ἄρ' ἔλεκτο σὺν αἰδοίῃ παρακοίτι,
Τερπόμενος δώροισι πολυχρύσου Ἀφροδίτης.

Ἡ δὲ

Suæ conjugis, flagrantique combuſſiſſet igne vicos
Virorum heroum Taphiorum atque Teleboarum.
Ita enim conſtitutum ipſi erat, diique teſtes facti fuerant.
Quorum ille verebatur iram, feſtinabatque celerrime
Exequi magnum opus, quod ipſi divinitus incumbebat.
Hunc autem una, cupidi belliqueprælíique,
Bœotii equitando inſignes, ſub clypeis ſpirantes ſc. *robur,*
Locrique cominus pugnantes, & Phocenſes magnanimi
Sequebantur. ducebat autem eos egregius filius Alcæi,
Gaudens populis. At pater hominumque deorumque
Aliud conſilium texebat in animo, ut Diis pariter (neraret.
Et hominibus rerum indagatoribus damnorum depulſatorē ge-
Profectus autem ab Olympo eſt dolum alta mente volvens,
Deſiderans concubitum elegantis mulieris
Per noctem: celeriterque venit in Typhaonium, unde rurſum
Ad Phicium ſummum acceſſit prudens Iupiter.
Vbi reſidens mente verſabat divina opera.
Nam eadem quidem nocte cum pulchra Electryonide
Concubitu & amore mixtus eſt, perfecitque deſiderium:
Eadem autem & Amphitryo bellicoſus, illuſtris heros,
Perfecto magno opere, rediit domum ſuam.
Neque ille ad famulos & paſtores agreſtes
Iit, antea quam ſuæ conjugis conſcendiſſet lectum.
Tale ſiquidem corde deſiderium ceperat paſtorem populorum.
Sicut quando quiſpiam magna cum voluptate effugit afflictionē
Morbo ex difficili, aut etiam validis ex vinculis:
Ita tunc Amphitryo difficili labore exantlato,
Magnoq; deſiderio, lubentiq; animo, domum ſuam reverſus eſt.
Totaque nocte concubuit cum veneranda uxore,
Oblectando ſe muneribus aureæ Veneris.

Illa

Digitized by Google

Ἡ δὲ θεῷ δμηθεῖσα, καὶ ἀνέρι πολλὸν ἀρίστῳ,
Θήβῃ ἐν ἑπταπύλῳ διδυμάονε γείνατο παῖδε,
Οὐκ ἔθ' ὁμὰ φρονέοντε, (κασιγνήτω γε μὲν ἤστην.)
Τὸν μὲν χειρότερον, τὸν δ' αὖ μέγ' ἀμείνονα φῶτα,
Δεινόν τε κρατερόν τε, βίην Ἡρακληείην·
Τὸν μὲν ὑποδμηθεῖσα κελαινεφέϊ Κρονίωνι,
Αὐτὰρ Ἰφικλῆά γε δορυσσόῳ Ἀμφιτρύωνι.
Κεκριμένην γενεήν· τὸν μὲν, βροτῷ ἀνδρὶ μιγεῖσα·
Τὸν δὲ, Διῒ Κρονίωνι, θεῶν σημάντορι πάντων·
Ὃς καὶ Κύκνον ἔπεφνεν Ἀρηϊάδην μεγάθυμον.
Εὗρε γὰρ ἐν τεμένει ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος
Αὐτὸν, καὶ πατέρ' ὃν, Ἄρην, ἆτον πολέμοιο,
Τεύχεσι λαμπομένους, σέλας ὣς πυρὸς αἰθομένοιο,
Ἑσταότ' ἐν δίφρῳ· χθόνα δ' ἔκτυπον ὠκέες ἵπποι,
Νύσσοντες χηλῇσι· κόνις δέ σφ' ἀμφιδεδήει,
Κοπτομένη πλεκτοῖσιν ὑφ' ἅρμασι καὶ ποσὶν ἵππων.
Ἅρματα δ' εὐποίητα καὶ ἄντυγες ἀμφαράβιζον,
Ἵππων ἱεμένων. κεχάρητο δὲ Κύκνος ἀμύμων,
Ἐλπόμενος Διὸς υἱὸν, ἀρήϊον, ἡνίοχόν τε,
Χαλκῷ δῃώσειν, καὶ ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δύσειν.
Ἀλλά οἱ εὐχωλέων οὐκ ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Αὐτὸς γάρ οἱ ἐπῶρσε βίην Ἡρακληείην.
Πᾶν δ' ἄλσος καὶ βωμὸς Ἀπόλλωνος Παγασαίου
Λάμπεν ὑπαὶ δεινοῖο θεοῦ τευχέων τε καὶ αὐτοῦ·
Πῦρ δ' ὣς ὀφθαλμῶν ἀπελάμπετο. τίς κεν ἐκείνῳ
Ἔτλη θνητὸς ἐὼν κατεναντίον ὁρμηθῆναι,
Πλὴν Ἡρακλῆος καὶ κυδαλίμου Ἰολάου;
Κείνων γὰρ μεγάλη τε βίη καὶ χεῖρες ἄαπτοι
Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσιν.
Ὅς ῥα τόθ' ἡνίοχον προσέφη κρατερὸν Ἰόλαον·

Digitized by Google

Illa autē a Deo pariter compreſſa, & ab homine longe optimo,
Thebis ſeptem portas habentibus geminos peperit pueros,
Haud quaquam ſimiles, quanquam fratres eſſent.
Alterum ſiquidem inferiorem, alterum autem longe præſtan-
Magnum ac validum, Herculem. (tiorem virum,
Hunc quidem compreſſa a pluviæ auctore Iove,
Iphicleum autem haſtarum a concuſſore Amphitryone,
Diversā generationē: alterū quidē, cū viro mortali concumbens:
Alterum autē, cum Iove Saturni filio Deorū imperatore omniū:
Qui & Cygnum occidit, Martis filium, magnanimum.
Invenit enim in luco longe jaculantis Apollinis
Ipſum, & patrem ipſius, Martem, bello inſatiabilem,
Armis fulgentes, ceu fulgor ignis ardentis,
Stantes in curru: terram autem pulſabant veloces equi,
Ferientes ungulis; pulviſque circa ipſos dividebatur,
Excitatus compactis ſub curribus & pedibus equorum.
Currus autem fabrefacti & rotarū ambitus circū reſonabant,
Equis feſtinantibus. gaudebat autem Cygnus inculpatus,
Sperans ſe Iovis filium, ſtrenuum, aurigamque
Ferro interemturum eſſe, & inclytis armis exuturum.
Sed ipſius vota non exaudivit Phœbus Apollo.
Ipſe enim contra illum concitavit Herculem.
Totus vero lucus & ara Apollinis Pagaſæi
Collucebat præ vehementis Dei armis, & ipſo;
Et quaſi quidem ignis ex oculis effulgebat. Quis autem illi
Suſtinuiſſet mortalis exiſtens obviam ſub conſpectum prodire,
Præter Herculem & præclarum Iolaum?
Illorum enim & vis magna, & manus invictæ
Ex humeris natæ erant una cum robuſtis membris.
Is igitur tunc aurigam allocutus eſt fortem Iolaum:

E *O heros*

Digitized by Google

Ἥρως, ὦ Ἰόλαε, βροτῶν πολὺ φίλτατε πάντων,
Ἦ τι μετ' ἀθανάτους μάκαρας, τοὶ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
Ἤλιτεν Ἀμφιτρύων, ὅτ' ἐϋστέφανον ποτὶ Θήβην
Ἦλθε, λιπὼν Τίρυνθον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Κτείνας Ἠλεκτρύωνα, βοῶν ἕνεκ' εὐρυμετώπων·
Ἵκετο δ' εἰς Κρείοντα, καὶ Ἡνιόχην τανύπεπλον.
Οἵ ῥά μιν ἠσπάζοντο, καὶ ἄρμενα πάντα παρεῖχον,
Ἣ δίκη ἔσθ' ἱκέτῃσι, τίον δ' ἄρα κηρόθι μᾶλλον.
Ζῶε δ' ἀγαλλόμενος σὺν ἐϋσφύρῳ Ἠλεκτρυώνῃ
Ἧ ἀλόχῳ· τάχα δ' ἄμμες ἐπιπλομένων ἐνιαυτῶν
Γεινόμεθ', οὔτε φυὴν ἐναλίγκιοι, οὔτε νόημα,
Σός τε πατὴρ καὶ ἐγώ· τοῦ μὲν φρένας ἐξέλετο Ζεύς.
Ὃς προλιπὼν σφέτερόν τε δόμον, σφετέρους τε τοκῆας,
Ὤχετο τιμήσων ἀλιτήμενον Εὐρυσθῆα,
Σχέτλιος. ἦ που πολλὰ μετεστοναχίζετ' ὀπίσσω,
Ἣν ἄτην ἀχέων· ἡ δ' οὐ παλινάγρετός ἐστιν.
Αὐτὰρ ἐμοὶ δαίμων χαλεποὺς ἐπετέλλετ' ἀέθλους.
Ὦ φίλος, ἀλλὰ σὺ θᾶσσον ἔχ' ἡνία φοινικόεντα
Ἵππων ὠκυπόδων· μέγα γὰρ φρεσὶ θάρσος ἀέξων,
Ἰθὺς ἔχειν θοὸν ἅρμα, καὶ ὠκυπόδων σθένος ἵππων,
Μηδὲν ὑποδδείσας κτύπον Ἄρεος ἀνδροφόνοιο,
Ὃς νῦν κεκληγὼς περιμαίνεται ἱερὸν ἄλσος
Φοίβου Ἀπόλλωνος ἑκατηβελέταο ἄνακτος.
Ἦ μὴν καὶ κρατερός περ ἐὼν ἄαται πολέμοιο.
  Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἀμώμητος Ἰόλαος·
Ἠθεῖ', μάλα δή τι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Τιμᾷ σὴν κεφαλὴν, καὶ ταύρεος Ἐννοσίγαιος,
Ὃς Θήβης κρήδεμνον ἔχει, ῥύεταί τε πόληα·
Οἷον δὴ καὶ τόνδε βροτὸν κρατερόν τε μέγαν τε
Σὰς ἐς χεῖρας ἄγουσιν, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἄρηαι.

Ἀλλ' ἄγε

Digitized by Google

O heros Iolaë, mortalium longe cariſſime omnium,
Vtique apud immortales beatos, qui Olympum tenent,
Peccavit Amphitryo, quoniam bene munitas ad Thebas
Abiit, relicta Tirynthio urbe bene ſundata, *(frontes:*
Poſtquam occiderat Electryonem, propter boves latas habentes
Venitque ad Creontem, & Heniochen longis ornatam veſtibus.
Qui ipſum ultro receperunt, & neceſſaria omnia præbuerunt,
Quatenus fas eſt ſupplicibus, colueruntque ex animo magis.
Vivebat autem exultabundus cum formoſa Electryonide
Conjuge ſua: moxque nos revoluto anno
Nati ſumus, neque ſtatura ſimiles corporis, neque ingenio,
Pater tuus & ego: cujus quidem mentem ſuſtulit Iupiter.
Qui relicta domoque ſua, & ſuis parentibus,
Abiit veneraturus immaturo partu editum Euryſtheum,
Infelix. certe multum ingemiſcebat poſtea,
Culpam ſuam lugens: ſed illa irrevocabilis eſt.
Mihi vero Deus difficiles imperavit labores.
O amice, ſed tu celeriter arripe habenas rutilantes
Equorum alipedum: magnamque mente fiduciam concipiens,
Recta dirige celerem currum, & alipedum robur equorum,
Nihil veritus ſtrepitum Martis hominum occiſoris;
Qui nunc cum clangore circumquaq; furit per ſacrum nemus
Phœbi Apollinis longe jaculantis regis.
Enimvero, etiã validus licet exiſtat, tamen exſaturabitur bello.
Hunc contra allocutus eſt inculpatus Iolaüs:
O venerande, quam multum vero pater hominum atq; Deorũ
Honorat caput tuum, & taurinus Neptunus,
Qui Thebarum mœnia tenet, & tuetur civitatem:
Quemadmodum & hunc mortalem validumque magnumque
Tuas in manus adducunt, ut gloriam magnam auferas.

Digitized by Google

Ἀλλ' ἄγε, δύσεο τεύχε' ἀρήϊα, ὄφρα τάχιστα
Δίφρους ἐμπελάσαντες, Ἄρηός θ' ἡμέτερόν τε,
Μαρνώμεσθ'. ἐπεὶ οὔτι ἀτάρβητον Διὸς υἱὸν,
Οὐδ' Ἰφικλείδην δειδίξεται· ἀλλά μιν οἴω
Φεύξεσθαι δύο παῖδας ἀμύμονος Ἀλκείδαο,
Οἵ δή σφι σχεδὸν εἰσι, λιλαιόμενοι πολέμοιο
Φυλόπιδα στήσειν· τά σφιν πολὺ φίλτερα θοίνης.
Ὣς φάτο. μείδησεν δὲ βίη Ἡρακληείη,
Θυμῷ γηθήσας· μάλα γάρ νύ οἱ ἄρμενα εἶπεν.
Καί μιν ἀμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἥρως ὦ Ἰόλαε, διοτρεφὲς, οὐκέτι τηλοῦ
Ὑσμίνη τρηχεῖα. σὺ δ' ὡς πάρος ἦσθα δαΐφρων,
Ὣς καὶ νῦν μέγαν ἵππον Ἀρείονα κυανοχαίτην
Πάντη ἀναστρωφᾶν, καὶ ἀρηγέμεν ὥς κε δυνῄαι.
Ὣς εἰπὼν, κνημῖδας ὀρειχάλκοιο φαεινοῦ,
Ἡφαίστου κλυτὰ δῶρα, περὶ κνήμῃσιν ἔθηκε.
Δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνε
Καλὸν, χρύσειον, πολυδαίδαλον· ὅν ῥ' οἱ ἔδωκε
Παλλὰς Ἀθηναίη κούρη Διὸς, ὁππότ' ἔμελλε
Τὸ πρῶτον στονόεντας ἐφορμήσασθαι ἀέθλους.
Θήκατο δ' ἀμφ' ὤμοισιν ἀρῆς ἀλκτῆρα σίδηρον
Δεινὸς ἀνήρ· κοίλην δὲ περὶ στήθεσσι φαρέτρην
Καββάλετ' ἐξόπιθεν. πολλοὶ δ' ἔντοσθεν ὀϊστοὶ
Ῥιγηλοὶ, θανάτοιο λαθιφθόγγοιο δοτῆρες.
Πρόσθεν μὲν θάνατόν τ' εἶχον, καὶ δάκρυσι μῦρον·
Μέσσοι δὲ ξεστοὶ, περιμήκεες· αὐτὰρ ὄπισθεν
Μορφνοῖο φλεγύαο καλυπτόμενοι πτερύγεσσιν
Ἦσαν. ὁ δ' ὄβριμον ἔγχος ἀκαχμένον εἵλετο χαλκῷ·
Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκε,
Δαιδαλέην, ἀδάμαντος, ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖαν,

Digitized by Google

Sed age, induere arma Mavortia, ut quam celerrime
Currus inter ſe committentes, Martis & noſtrum,
Decertemus. Quoniam neque intrepidum Iovis filium,
Neque Iphiclidem perterrebit: ſed ipſum puto
Mox fugiturum duos filios inculpati Alcidæ,
Qui prope adſunt, cupientes bello
Prælium conſerere: quæ res ipſis multo gratior quam epulæ.
Sic ait. arriſit autem fortis Hercules,
Animo oblectatus: admodum enim illi grata dixerat.
Atque ipſum, reſpondens, verbis volucribus allocutus eſt:
O heros Iolaë, Iovis alumne, non procul etiam hinc
Pugna aſpera. Tu vero quemadmodum antea fuiſti bellicoſus,
Ita & nunc magnum equum Arionem nigricantibus ſetis obſitū
Quoquoverſum converte, & auxiliare pro eo ac poteris.
Sic locutus, ocreas ex Orichalco ſplendido,
Vulcani inclyta dona, tibiis induxit.
Mox & thoracem pectori induit
Pulchrum, aureum, variegatum: quem ipſi dederat
Pallas Minerva filia Iovis, tunc cum erat
Primum luctuoſa aggreſſurus certamina.
Poſuit autem circa humeros malorum depulſorem ferrum
Fortis vir: cavam autem circa pectora pharetram
Rejecit in tergum. in hac multæ erant ſagittæ
Horrendæ, mortis vocem eripientis datrices.
Hæ ab anteriori quidē partē mortē habebant præfixā, & lacry-
Mediæ autem politæ erant, longæ: ſed a tergo (mis madebant:
Nigræ aquilæ contectæ alis
Erant. ille autem validam haſtam præfixam ære corripuit:
Capiti vero ingenti galeam fabrefactam impoſuit,
Variegatam, adamantinam, temporibus adaptatam,

Digitized by Google

Ἥ τ' εἴρυτο κάρη Ἡρακλῆος θείοιο.

ΧΕΡΣΙ' γε μὲν σάκος εἷλε πανάιολον· οὐδέ τις αὐτὸ
Οὔτ' ἔρρηξε βαλὼν, οὔτ' ἔθλασε, θαῦμα ἰδέσθαι.
Πᾶν μὲν γὰρ κύκλῳ τιτάνῳ, λευκῷ τ' ἐλέφαντι,
Ἠλέκτρῳ θ' ὑπολαμπὲς ἔην, χρυσῷ τε φαεινῷ
Λαμπόμενον· κυάνου δὲ διὰ πτύχες ἠλήλαντο.
Ἐν μέσσῳ δὲ δράκοντος ἔην φόβος, οὔτι φατειός,
Ἔμπαλιν ὄσσοισιν πυρὶ λαμπομένοισι δεδορκώς.
Τοῦ καὶ ὀδόντων μὲν πλῆτο στόμα λευκὰ θεόντων,
Δεινῶν, ἀπλήτων. ἐπὶ δὲ βλοσυροῖο μετώπου
Δεινὴ Ἔρις πεπότητο, κορύσσουσα κλόνον ἀνδρῶν,
Σχετλίη, ἥ ῥα νόον τε καὶ ἐκ φρένας εἵλετο φωτῶν
Οἵτινες ἀντιβίην πόλεμον Διὸς υἱῒ φέροιεν.
Τῶν καὶ ψυχαὶ μὲν χθόνα δύνουσ' ἄϊδος εἴσω
Αὐτῶν· ὀστέα δέ σφι περὶ ῥινοῖο σαπείσης
Σειρίου ἀζαλέοιο κελαινῇ πύθεται αἴῃ.
Ἐν δὲ προΐωξίς τε παλίωξίς τε τέτυκτο·
Ἐν δ' ὅμαδός τε, φόβος τ', ἀνδροκτασίη τ' ἐδεδήει.
Ἐν δ' ἔρις, ἐν δὲ κυδοιμὸς ἐθύνεον· ἐν δ' ὀλοὴ κὴρ,
Ἄλλον ζωὸν ἔχουσα νεούτατον, ἄλλον ἄουτον,
Ἄλλον τεθνειῶτα, κατὰ μόθον ἕλκε ποδοῖϊν.
Εἷμα δ' ἔχ' ἀμφ' ὤμοισι δαφοίνεον αἵματι φωτῶν,
Δεινὸν δερκομένη, καναχῆσί τε βεβρυχυῖα.
Ἐν δ' ὀφίων κεφαλαὶ δεινῶν ἔσαν οὔτι φατειῶν
Δώδεκα· ταὶ φοβέεσκον ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων,
Οἵτινες ἀντιβίην πόλεμον Διὸς υἱῒ φέροιεν.
Τῶν καὶ ὀδόντων μὲν καναχὴ πέλεν, εὖτε μάχοιτο
Ἀμφιτρυωνιάδης· τὰ δὲ δαίετο θωϋτὰ ἔργα.
Στίγματα δ' ὣς ἐπέφαντο ἰδεῖν δεινοῖσι δράκουσι
Κυάνεα κατὰ νῶτα, μελάνθησαν δὲ γένεια.

Ἐν

Quæ muniebat caput Herculis divini.
At manibus clypeũ accepit valde variũ, quem nemo quiſquã
Neque perrupiſſet jaciendo, neque comminuiſſet, mirum viſu.
Nam totus quidem circumquaque gypſo, candidoque ebore,
Et electro lucidus erat, auroque fulgido
Splendens: cæruleæ vero laminæ erant ductæ.
In medio autem draconis erat terror, haudquaquam effabilis,
Retro oculis igne lucentibus tuens.
Cujus & dentibus quidem repletum erat os candicantibus,
Sævis, ingentibus. ſuper terribilem autem frontem
Sæva contentio volitabat, accendens pugnas hominum,
Tetra, quæ & mentem eximebat & præcordia viris
Quicunque bellum adverſus Iovis filium gererent.
Quorum & animæ quidem ſub terram eunt ad Orcum intro
Ipſorum: oſſa autem eorum, pelle circum putrefacta,
Sole ſub torrido in nigra putreſcunt terra.
In eo autem & propulſatio & viceverſa perſecutio facta erant.
In eo tumultus, terror, & homicidium ardebant.
In eo contentio quoq; & turba furebat: in eo perniciosa Parca,
Vivum alium tenens recens vulneratum, alium autem illæſum,
Alium mortuum, per pugnam trahebat pedibus.
Veſtem autem habebat circũ humeros cruentã ſanguine virorũ,
Sævum videns, clamoribusq; vehementer ſtrepens. (fabilium,
In eo autem & ſerpentũ capita ſævorũ erant, haud quaquam ef-
Duodecim; quæ perterrefaciebant ſuper terram homines,
Quicunque bellum contra Iovis filium moverent.
Quorum & dentiũ quidem crepitus edebatur, quoties pugnabat
Amphitryoniades. Hæc autem diſtincta erant miranda opera.
Porro veluti puncta quædam apparebant ſævis draconibus
Cærulea per terga, denigrataque erant illis maxillæ.

Digitized by Google

Ἐν δὲ συῶν ἀγέλαι χλούνων ἔσαν, ἠδὲ λεόντων
Ἐς σφέας δερκομένων, κοτεόντων τ' ἱεμένων τε,
Τῶν καὶ ὁμιληδὸν στίχες ἤισαν· οὐδέ νυ τώγε
Οὐδέτεροι τρεέτην· Φρίσσον γε μὲν αὐχένας ἄμφω,
Ἤδη γάρ σφιν ἔκειτο μέγας λῖς, ἀμφὶ δὲ κάπροι
Δοιοὶ, ἀπουράμενοι ψυχὰς, κατὰ δέ σφι κελαινὸν
Αἷμ' ἀπελείβετ' ἔραζ'. οἳ δ', αὐχένας ἐξεριπόντες,
Κείατο τεθνηῶτες ὑπὸ βλοσυροῖσι λέουσι.
Τοὶ δ' ἔτι μᾶλλον ἐγειρέσθην, κοτέοντε μάχεσθαι,
Ἀμφότεροι, χλοῦναί τε σύες, χαροποί τε λέοντες.
Ἐν δ' ἦν ὑσμίνη Λαπιθάων αἰχμητάων,
Καινέα τ' ἀμφὶ ἄνακτα, Δρύαντά τε, Πειρίθοόν τε,
Ὁπλέα τ', Ἐξάδιόν τε, Φάληρόν τε, Πρόλοχόν τε,
Μόψον τ' Ἀμπυκίδην, Τιταρήσιον, ὄζον Ἄρηος,
Θησέα τ' Αἰγείδην, ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν·
Ἀργύρεοι, χρύσεια περὶ χροῒ τεύχε' ἔχοντες.
Κένταυροι δ' ἑτέρωθεν ἐναντίοι ἠγερέθοντο,
Ἀμφὶ μέγαν Πετραῖον, ἰδ' Ἄσβολον οἰωνιστὴν,
Ἄρκτον θ', Οὔρειόν τε, μελαγχαίτην τε Μίμαντα,
Καὶ δύο Πευκείδας, Περιμήδεά τε, Δρύαλόν τε,
Ἀργύρεοι, χρυσέας ἐλάτας ἐν χερσὶν ἔχοντες.
Καί τε συναΐκτην, ὡσεὶ ζωοί περ ἐόντες,
Ἔγχεσιν ἠδ' ἐλάτης αὐτοσχεδὸν ὠριγνῶντο.
Ἐν δ' Ἄρεος βλοσυροῖο ποδώκεες ἕστασαν ἵπποι
Χρύσεοι· ἐν δὲ καὶ αὐτὸς ἐναρφόρος οὔλιος Ἄρης
Αἰχμὴν ἐν χείρεσσιν ἔχων, πρυλέεσσι κελεύων,
Αἵματι φοινικόεις, ὡσεὶ ζωοὺς ἐναρίζων,
Δίφρῳ ἐμβεβαώς. παρὰ δὲ Δεῖμός τε Φόβος τε
Ἕστασαν, ἱέμενοι πόλεμον καταδύμεναι ἀνδρῶν.
Ἐν δὲ Διὸς θυγάτηρ Ἀγελείη Τριτογένεια,

Τῇ

In eo autem & ſuum greges agreſtium erant, atque leonum
Mutuo ſeſe aſpicientium, iraſcentiumque & ruentium,
Quorum etiam turmatim ordines incedebant; neque vero hi,
Neq; illi alteros timebant; horrebant attamen colla utrorumq;.
Iuxta enim ipſos jacebat magnus leo, circum autem apri
Duo, ſpoliati vita, deorſumque ipſis niger
Cruor diſtillabat in terram. ipſi autem, cervicibus dejectis,
Iacebant mortui ſub terribilibus leonibus.
At illi magis etiam excitabantur, incenſi ad pugnandum,
Vtrique, agreſteſque ſues, truceſque leones.
In eo autem erat & pugna Lapitharum bellatorum,
Cæneus rex, Dryaſque, Pirithouſque,
Hopleuſque, Exadiuſque, Phaleruſque, Prolochuſque,
Mopſuſque Ampycides, Titareſius, filius Martis,
Theſeuſque Ægides, ſimilis immortalibus:
Argentei, aurea circum corpus arma habentes.
Centauri autem ex altera parte contra hos congregabantur,
Magnus Petræus, atque Asbolus augur,
Arctuſque, Huriuſque nigerque pilis Mimas,
Et duo Peucidæ, Perimedes, Dryaluſque,
Argentei, aureas abietes in manibus habentes.
Atque impetum pariter faciebant, perinde ac ſi vivi eſſent,
Lanceiſque atque abietibus cominus certabant.
Inter hæc autem Martis terribilis alipedes ſtabant equi
Aurei, & ibidem ipſe quoque ſpoliator pernicioſus Mars,
Mucronem in manibus habens, milites exhortans,
Sanguine cruentus, veluti qui vivos ſpoliaret,
Currui inſiſtens. juxta autem Pavorque Metuſque
Stabant, geſtientes bellum ſubire virorum.
Ibidem autem & Iovis filia Agelæa Tritogenia,

Digitized by Google

Τῇ ἰκέλη, ὡσεί τε μάχην ἐθέλουσα κορύσσειν,
Ἔγχος ἔχουσ᾽ ἐν χερσὶ, χρυσείην τε τρυφάλειαν,
Αἰγίδα τ᾽ ἀμφ᾽ ὤμοις· ἐπὶ δ᾽ ᾤχετο φύλοπιν αἰνήν.
Ἐν δ᾽ ἦν ἀθανάτων ἱερὸς χορός· ἐν δ᾽ ἄρα μέσσῳ
Ἱμερόεν κιθάριζεν Λητοῦς καὶ Διὸς υἱὸς
Χρυσείῃ φόρμιγγι· θεῶν δ᾽ ἕδος ἁγνὸν Ὄλυμπος.
Ἐν δ᾽ ἀγορὴ, περὶ δ᾽ ὄλβος ἀπείριτος ἐστεφάνωτο,
Ἀθανάτων. Ἐν ἀγῶνι θεαὶ δ᾽ ἐξῆρχον ἀοιδῆς
Μοῦσαι Πιερίδες, λιγὺ μελπομέναις εἰκυῖαι.
Ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος ἀμαιμακέτοιο θαλάσσης
Κυκλοτερὴς ἐτέτυκτο πανέφθου κασσιτέροιο,
Κλυζομένῳ ἴκελος· πολλοί γε μὲν ἀμμέσον αὐτοῦ
Δελφῖνες τῇ καὶ τῇ ἐθύνεον ἰχθυάοντες,
Νηχομένοις ἴκελοι. δοιοὶ δ᾽ ἀναφυσιόωντες
Ἀργύρεοι δελφῖνες ἐθοίνων ἔλλοπας ἰχθῦς.
Τῶν ὕπο χάλκειοι τρέον ἰχθύες· αὐτὰρ ἐπ᾽ ἀκταῖς
Ἧστο ἀνὴρ ἁλιεὺς δεδοκημένος· εἶχε δὲ χερσὶν
Ἰχθύσιν ἀμφίβληστρον, ἀπορρίψοντι ἐοικώς.
Ἐν δ᾽ ἦν ἠϋκόμου Δανάης τέκος ἱππότα Περσεὺς,
Οὔτ᾽ ἄρ᾽ ἐπιψαύων σάκεος ποσὶν, οὔθ᾽ ἑκὰς αὐτοῦ·
Θαῦμα μέγα φράσσασθ᾽· ἐπεὶ οὐδαμῇ ἐστήρικτο.
Τὼς γάρ μιν παλάμαις τεῦξε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις
Χρύσεον· ἀμφὶ δὲ ποσσὶν ἔχε πτερόεντα πέδιλα.
Ὤμοισιν δέ μιν ἀμφὶ μελάνδετον ἆορ ἔκειτο
Χάλκεον ἐκ τελαμῶνος· ὁ δ᾽ ὥς τε νόημ᾽ ἐποτᾶτο.
Πᾶν δὲ μετάφρενον εἶχε κάρη δεινοῖο πελώρου
Γοργοῦς· ἀμφὶ δέ μιν κίβισις θέε, θαῦμα ἰδέσθαι,
Ἀργυρέη· θύσανοι δὲ κατηωρεῦντο φαεινοὶ
Χρύσειοι· δεινὴ δὲ περὶ κροτάφοισιν ἄνακτος
Κεῖτ᾽ Ἄϊδος κυνέη, νυκτὸς ζόφον αἰνὸν ἔχουσα.

Αὐτὸς

Ei ſimilis, quaſi quæ pugnam vellet incendere,
Haſtam habens in manibus, auream que galeam,
Ægidemq; circum humeros: gradiebatur autẽ in præliũ ſævũ.
At erat in eo clypeo & immortalium chorus, in cujus medio
Dulce quiddam perſonabat Latonæ & Iovis filius
Aurea cithara. Deorum autem ſedes frangebatur Olympus.
Ibi & cœtus, circum autem opulentia infinita erat cinctus,
Immortalium. In certamine Deæ autem incipiebant cantum
Muſæ Pierides, ſuave quiddam canentibus ſimiles.
In eo autem & portus appulſu facilis immenſi maris,
Rotundus factus erat puriſſimo e ſtanno,
Inundanti ſimilis: multi vero per medium ipſius
Delphines hac atque illac ferebantur piſcibus inhiantes,
Natantibus ſimiles. Duo autem ſurſum efflantes
Argentei delphines, depaſcebant mutos piſces.
Sub his ærei trepidabant piſces, ſed in ripis
Sedebat vir piſcator obſervans; habebat autem manibus
Piſcium rete, projecturo ſimilis.
In eo autem & pulchricomæ Danaës filius eques Perſeus,
Neq; quidẽ contingens clypeũ pedibus neq; longe ſeparatus ab illo:
Miraculum magnum dictu: quoniam nuſquam nitebatur.
Ita enim ipſum manibus fecerat inclytus Vulcanus,
Aureum, circum pedes autem habebat alata talaria.
Ex humeris autem circa eum nigro capulo enſis pendebat
Æreus de loro: ipſe autem velut cogitatio volabat.
Totum autem tergum ejus tenebat caput ſævi monſtri
Gorgonis. ipſum autem pera complectebatur, mirum viſu,
Argentea, fimbriæque dependebant lucidæ
Aureæ. ſæva autem circum tempora regis
Poſita erat Orci galea, noctis caliginem gravem habens.

Ipſe

Αὐτὸς δὲ σπεύδοντι καὶ ἐρρίγοντι ἐοικὼς
Περσεὺς Δαναΐδης ἐτιταίνετο. τῷ δὲ μετ' αὐτὸν
Γοργόνες ἄπλητοί τε καὶ οὐ φαταὶ ἐρρώοντο,
Ἱέμεναι μαπέειν. ἐπὶ δὲ χλωροῦ ἀδάμαντος
Βαινουσέων ἰάχεσκε σάκος μεγάλῳ ὀρυμαγδῷ
Ὀξέα καὶ λιγέως· ἐπὶ δὲ ζώνῃσι δράκοντε
Δοιὼ ἀπῃωρεῦντ', ἐπικυρτώοντε κάρηνα.
Λίχμαζον δ' ἄρα τώγε. μένει δ' ἐχάρασσον ὀδόντας,
Ἄγρια δερκομένω· ἐπὶ δὲ δεινοῖσι καρήνοις
Γοργείοις ἐδονεῖτο μέγας φόβος· οἱ δ' ὑπὲρ αὐτέων
Ἄνδρες ἐμαρνάσθην, πολεμήϊα τεύχε' ἔχοντες.
Τοὶ μὲν ἀπὸ σφετέρης πόλιος σφετέρων τε τοκήων
Λοιγὸν ἀμύνοντες· τοὶ δὲ πραθέειν μεμαῶτες.
Πολλοὶ μὲν κέατο, πλέονες δ' ἔτι δῆριν ἔχοντες,
Μάρναντ'. αἱ δὲ γυναῖκες εὐδμήτων ἐπὶ πύργων
Χάλκεον ὀξὺ βόων, κατὰ δ' ἐδρύπτοντο παρειὰς,
Ζωῇσιν ἴκελαι, ἔργα κλυτοῦ Ἡφαίστοιο.
Ἄνδρες δ' οἳ πρεσβῆες ἔσαν, γῆράς τε μέμαρπον,
Ἀθρόοι ἔκτοσθεν πυλέων ἔσαν, ἂν δὲ θεοῖσι
Χεῖρας ἔχον μακάρεσσι, περὶ σφετέροισι τέκεσσι
Δειδιότες· τοὶ δ' αὖτε μάχην ἔχον, αἱ δὲ μετ' αὐτοὺς
Κῆρες κυάνεαι, λευκοὺς ἀραβεῦσαι ὀδόντας,
Δεινωποὶ, βλοσυροί τε, δαφοινοί τ', ἄπλητοί τε
Δῆριν ἔχον περὶ πιπτόντων. πᾶσαι δ' ἄρ' ἵεντο
Αἷμα μέλαν πιέειν· ὃν δὲ πρῶτον μεμάποιεν
Κείμενον ἢ πίπτοντα νεούτατον, ἀμφὶ μὲν αὐτῷ
Βάλλ' ὄνυχας μεγάλους. ψυχὴ δ' Ἄϊδόσδε κατεῖεν
Τάρταρον ἐς κρυόενθ'. αἱ δὲ φρένας εὖτ' ἀρέσαντο
Αἵματος ἀνδρομέου, τὸ μὲν ῥίπτασκον ὀπίσω,
Ἂψ δ' ὅμαδον καὶ μῶλον ἐθύνεον αὖτις ἰοῦσαι.

Κλω-

Digitized by Google

Ipſe autem fugienti & formidanti ſimilis
Perſeus Danaides currebat. poſt ipſum vero
Gorgones terribiles & ineffabiles ruebant.
Cupientes ipſum apprehendere: in pallido autem adamante
Euntium reſonabat clypeus magno ſtrepitu
Acutum & tinnulum quippiam. In zonis autem dracones
Duo dependebant, attollentes capita.
Lambebant autem illi, iraque acuebant dentes,
Crudele tuentes. ſupra ſæva autem capita
Gorgonum agitabatur magnus terror, ac ſupra ipſas
Viri pugnabant, bellica arma habentes.
Hi quidem a ſua civitate, ſuiſque parentibus,
Peſtem depellentes: illi autem depopulari ſtudentes.
Ac multi quidem jacebant, plures autem etiam pugnam cientes
Dimicabant. mulieres autem in bene conſtructis turribus
Vehementer acute clamabant, lacerabanturque genas,
Vivis ſimiles, opera incly ti Vulcani.
Viri autem qui ſeniores erant, & ad ſenectutem pervenerant,
Conſerti extra portas ibant, ſurſumque Diis
Manus tendebant beatis, pro ſuis liberis
Metuentes. illi autem contra pugnam conſerebant, poſt ipſos autẽ
Parcæ nigræ candidis crepantes dentibus,
Torvæ terribileſque, cruentæque, ſævæque
Dimicabant de iis, qui cadebant. omnes enim cupiebant
Cruorem nigrum bibere. & quem primum ſorte ceperant
Iacentem vel cadentem recens ſaucium, ei quidem
Injiciebant ungues magnos. animaque ad Orcum abibat,
Tartarum in frigidum. illæ autẽ præcordia poſtquã exatiaſſent
Sanguine hominis, ipſum quidem abjiciebant poſt tergum,
Retro autem in tumultum & ſtragem feſtinabant iterum ire.

Clotho

Κλωθὼ καὶ Λάχεσίς σφιν ἐφέστασαν· ἡ μὲν ὑφήσσων,
Ἄτροπος, οὔτι πέλεν μεγάλη θεὸς, ἀλλὰ καὶ ἔμπης
Τῶν γε μὲν ἀλλάων προφερής τ' ἦν πρεσβυτάτη τε.
Πᾶσαι δ' ἀμφ' ἑνὶ φωτὶ μάχην δριμεῖαν ἔθεντο.
Δεινὰ δ' ἐς ἀλλήλας δράκον ὄμμασι θυμήνασαι,
Ἐν δ' ὄνυχας χεῖράς τε θρασείας ἰσώσαντο.
Πὰρ δ' Ἀχλὺς εἱστήκει ἐπισμυγερή τε καὶ αἰνὴ,
Χλωρὴ, αὐσταλέη, λιμῷ καταπεπτηυῖα,
Γουνοπαχής· μακροὶ δ' ὄνυχες χείρεσιν ὑπῆσαν.
Τῆς ἐκ μὲν ῥινῶν μύξαι ῥέον, ἐκ δὲ παρειῶν
Αἷμ' ἀπελείβετ' ἔραζε. ἡ δὲ ἄπλητον σεσαρυῖα
Εἱστήκει· πολλὴ δὲ κόνις κατενήνοθεν ὤμους,
Δάκρυσι μυδαλέη· παρὰ δ' εὔπυργος πόλις ἀνδρῶν.
Χρύσειαι δέ μιν εἶχον ὑπερθυραίοις ἀραρυῖαι
Ἑπτὰ πύλαι. τοὶ δ' ἄνδρες ἐν ἀγλαΐαις τε χοροῖς τε
Τέρψιν ἔχον. τοὶ μὲν γὰρ ἐϋσσώτρου ἐπ' ἀπήνης
Ἤγοντ' ἀνδρὶ γυναῖκα. πολὺς δ' ὑμέναιος ὀρώρει.
Τῆλε δ' ἀπ' αἰθομένων δαΐδων σέλας εἰλύφαζε
Χερσὶν ἐνὶ δμώων. ταὶ δ' ἀγλαΐῃ τεθαλυῖαι
Πρόσθ' ἔκιον· τοῖσιν δὲ χοροὶ παίζοντες ἕποντο.
Τοὶ μὲν ὑπαὶ λιγυρῶν συρίγγων ἵεσαν αὐδὴν
Ἐξ ἁπαλῶν στομάτων, περὶ δέ σφισιν ἄγνυτο ἠχώ.
Αἳ δ' ὑπὸ φορμίγγων ἄναγον χορὸν ἱμερόεντα.
Ἔνθεν δ' αὖθ' ἑτέρωθε νέοι κώμαζον ὑπ' αὐλοῦ,
Τοίγε μὲν αὖ παίζοντες ὑπ' ὀρχηθμῷ καὶ ἀοιδῇ,
Τοίγε μὲν αὖ γελόωντες· ὑπ' αὐλητῆρι δ' ἕκαστος
Πρόσθ' ἔκιον· πᾶσαν δὲ πόλιν θαλίαι τε χοροί τε
Ἀγλαΐαι τ' εἶχον. τοὶ δ' αὖ προπάροιθε πόληος
Νῶθ' ἵππων ἐπιβάντες ἐθύνεον. οἱ δ' ἀροτῆρες
Ἤρεικον χθόνα δῖαν, ἐπιστολάδην δὲ χιτῶνας

Ἐστάλατ'.

Digitized by Google

Clotho & Lacheſis ipſis aſtabant, atque paulo minor
Atropos: neque enim erat magna Dea: ſed tamen
Aliis quidem præſtantiorque erat, & natu maxima.
Omnes autem circa unũ virum pugnã acerbam committebant:
Sævoque modo ſeipſas mutuo aſpiciebant, oculis ſuccenſentes.
Inter ſe autem ungues manuſque audaces conſerebant.
Juxta autem & Triſtitia ſtabat, miſera, & gravis,
Pallida, aridaque, fame exhauſta,
Craſſis genibus: longique ungues a manibus prominebant.
Hujus quidem ex naribus mucus manabat, ex genis autem
Cruor deſtillabat in terrã. ipſa autẽ terribiliter dentes ſtringens
Stabat, multo pulvere adſperſa erat circa humeros,
Lacrymis madens. juxta autem turrita civitas hominum.
Aureæ autem ipſam tenebant ſuperliminaribus adaptatæ
Septem portæ. hominesque in voluptatibus & choreis
Oblectationem capiebant. Alii ſiquidem fabrefacto in curru
Ducebant viro uxorem, multuſque hymenæus excitabatur.
Et procul ab ardentibus facibus fulgor reſplendebat
In manibus famulorum. Mulieres autem venuſtate florentes
Præibant, quas chori ſaltantes ſequebantur.
Atque hi quidem canoris tibiis emittebant cantum
Ex tenero ore, circumque ipſos frangebatur echo.
Illæ autem ad citharam ducebant chorum amabilem.
Inde rurſum ex alia parte juvenes comeſſabantur ad fiſtulam:
Alii quidem ludentes ſaltatione & cantu,
Alii autem ridentes. ſub tibicine autem ſinguli
Procedebant, totamque civitatem lætitia choreæque
Voluptateſque tenebant. Alii autem rurſus extra civitatem
Tergis equorum conſcenſis currebant. aratores autem
Proſcindebant terram bonam, ornateque tunicas

Succin-

Digitized by Google

Ἐστάλατ᾽. αὐτὰρ ἔην βαθὺ λήϊον· οἵγε μὲν ἤμων
Αἰχμῆς ὀξείῃσι κορωνιόωντα πέτηλα,
Βριθόμενα σταχύων, ὡσεὶ Δημήτερος ἀκτήν.
Οἱ δ᾽ ἄρ᾽ ἐν ἐλλεδανοῖσι δέον. καὶ ἔπιπλον ἀλωήν·
Οἱ δ᾽ ἐτρύγων οἴνας, δρεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες·
Οἱ δ᾽ αὖτ᾽ ἐς ταλάρους ἐφόρευν ὑπὸ τρυγητήρων
Λευκοὺς καὶ μέλανας βότρυας, μεγάλων ἀπὸ ὄρχων,
Βριθομένων φύλλοισι καὶ ἀργυρέῃς ἑλίκεσσιν.
Οἱ δ᾽ αὖτ᾽ ἐς ταλάρους ἐφόρευν. παρὰ δέ σφισιν ὄρχος
Χρύσεος ἦν, (κλυτὰ ἔργα περίφρονος Ἡφαίστοιο)
Σειόμενος φύλλοισι καὶ ἀργυρέοισι κάμαξι.
Τῷ γε μὲν οὖν παίζοντες ὑπ᾽ αὐλητῆρι ἕκαστος·
Βριθόμενος σταφυλῇσι· μελάνθησάν γε μὲν αἵδε.
Οἵγε μὲν ἐτράπεον, τοὶ δ᾽ ἤρυον· οἱ δ᾽ ἐμάχοντο
Πύξ τε καὶ ἑλκηδόν· τοὶ δ᾽ ὠκύποδας λαγὸς ᾕρευν
Ἄνδρες θηρευταί, καὶ καρχαρόδοντε κύνε πρό,
Ἱέμενοι μαπέειν, οἱ δ᾽ ἱέμενοι ὑπαλύξαι·
Πὰρ δ᾽ αὐτοῖς ἱππῆες ἔχον πόνον, ἀμφὶ δ᾽ ἀέθλοις
Δῆριν ἔχον καὶ μόχθον. εὐπλεκέων δ᾽ ἐπὶ δίφρων
Ἡνίοχοι βεβαῶτες ἐφίεσαν ὠκέας ἵππους,
Ῥυτὰ χαλαίνοντες. τὰ δ᾽ ἐπικροτέοντα πέτοντο
Ἅρματα κολλήεντ᾽, ἐπὶ δὲ πλῆμναι μέγ᾽ ἄυτευν.
Οἱ μὲν ἄρ᾽ ἀΐδιον εἶχον πόνον· οὐδέ ποτέ σφιν
Νίκη ἐπηνύσθη, ἀλλ᾽ ἄκριτον εἶχον ἄεθλον.
Τοῖσι δὲ καὶ προὔκειτο μέγας τρίπος ἐντὸς ἀγῶνος,
Χρύσειος, κλυτὰ ἔργα περίφρονος Ἡφαίστοιο.
Ἀμφὶ δ᾽ ἴτυν ῥέεν Ὠκεανὸς πλήθοντι ἐοικώς.
Πᾶν δὲ συνεῖχε σάκος πολυδαίδαλον· οἱ δὲ κατ᾽ αὐτὸν
Κύκνοι ἀερσιπόται μεγάλ᾽ ἤπυον· οἵ ῥά γε πολλοὶ
Νῆχον ἐπ᾽ ἄκρον ὕδωρ. πὰρ δ᾽ ἰχθύες ἐκλονέοντο,

Digitized by Google

Succinctas habebãt: ſed erat magnus cãpus ſegetibus conſitus: ubi
Mucronibus acutis incurvos culmos, (alii quidẽ metebant
Gravidos ſpicis, tanquam Cereris domum.
Alii autem in manipulos ligabant & implebant aream:
Rurſum alii vindemiabant vites, ſalces in manibus habentes.
Alii autem in calathis ferebant a vindemiatoribus acceptos
Albos & nigros racemos, magnis ex vitibus
Gravidis foliis, & argenteis capreolis.
Alii rurſus in calathis portabant, juxtaque ipſos ordo vitium
Aureus erat (inclytum opus prudentis Vulcani)
Agitatus foliis, & argenteis perticis.
Inde quidem igitur ludunt ad tibicinem unuſquiſque
Oneratus uvis, quæ ipſæ nigræ erant. (micabant
Alii quidem calcabant in lacu, alii hauriebant, alii autem di-
Pugnis, & luctando: alii vero alipedes lepores venabantur
Viri venatores, & aſperis dentibus canes duo ante ipſos,
Cupientes aſſequi, illi autem cupientes effugere.
Iuxta ipſos autem & equites habebant laborem, proque præmiis
Certamen habebant & pugnã. bene contextis autem in curribus
Aurigæ ſtantes, immittebant veloces equos,
Habenas laxantes. illi autem ſubſultantes volabant
Currus compacti, rotarumque modioli valde reſonabant.
Illi quidẽ igitur perpetuũ habebant laborẽ, neq; enim dum ipſis
Victoria expedita erat, ſed anceps habebant certamen.
Ipſis autem etiam propoſitus erat magnus tripus in ſtadio,
Aureus, inclyta opera prudentis Vulcani.
Circa extremã autẽ oram manabat Oceanus, inundanti ſimilis.
Totum autem ambiebat clypeum variegatum. per ipſum autem
Cygni altivolantes magnum clangebant, qui illic multi
Natabant in ſumma aqua. juxta autem piſces laſciviebant,

Digitized by Google

Θαῦμα ἰδεῖν καὶ Ζηνὶ βαρυκτύπῳ, οὗ διὰ βουλὰς
Ἥφαιστος ποίησε σάκος μέγα τε στιβαρόν τε,
Ἀρσάμενος παλάμῃσι, τὸ μὲν Διὸς ἄλκιμος υἱὸς
Πάλλεν ἐπικρατέως· ἐπὶ δ' ἱππείου θόρε δίφρου,
Εἴκελος ἀστεροπῇ πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο,
Κοῦφα βιβάς· τῷ δ' ἡνίοχος κρατερὸς Ἰόλαος
Δίφρου ἐπεμβεβαὼς ἰθύνετο καμπύλον ἅρμα.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Καί σφεας θαρσύνουσ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Χαίρετε Λυγκῆος γενεὴ τηλεκλειτοῖο,
Νῦν δὴ Ζεὺς κράτος ὔμμι διδοῖ, μακάρεσσιν ἀνάσσων,
Κύκνον τ' ἐξεναρεῖν καὶ ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δῦσαι.
Ἄλλο δέ σοι τι ἔπος ἐρέω, μέγα φέρτατε λαῶν·
Εὖτ' ἂν δὴ Κύκνον γλυκερῆς αἰῶνος ἀμέρσῃς,
Τὸν μὲν ἔπειτ' αὐτοῦ λιπέειν καὶ τεύχεα τοῖο·
Αὐτὸς δὲ βροτολοιγὸν Ἄρην ἐπιόντα δοκεύσας,
Ἔνθα κε γυμνωθέντα σάκευς ὕπο δαιδαλέοιο
Ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς, ἔνθ' οὔταμεν ὀξέϊ χαλκῷ·
Ἂψ δ' ἀναχάσσασθαι, ἐπεὶ οὔ νυ τοι αἴσιμόν ἐστιν
Οὔθ' ἵππους ἑλέειν, οὔτε κλυτὰ τεύχεα τοῖο.
Ὣς εἰποῦσ' ἐς δίφρον ἐβήσατο δῖα θεάων,
Νίκην ἀθανάτης χερσὶν καὶ κῦδος ἔχουσα
Ἐσσυμένως· τότε δή ῥα διόγνητος Ἰόλαος
Σμερδαλέον θ' ἵπποισιν ἐκέκλετο. τοὶ δ' ὑπ' ὁμοκλῆς
Ῥίμφ' ἔφερον θοὸν ἅρμα, κονίοντες πεδίοιο.
Ἐν γάρ σφιν μένος ἧκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Αἰγίδ' ἀνασσείσασα· περιστονάχιζε δὲ γαῖα.
Τοὶ δ' ἅμυδις προγένοντ' ἴκελοι πυρὶ ἠὲ θυέλλῃ,
Κύκνος θ' ἱππόδαμος καὶ Ἄρης ἀκόρητος ἀϋτῆς.
Τῶν θ' ἵπποι μὲν ἔπειθ' ὑπεναντίοι ἀλλήλοισιν

Ὀξεῖα

Mirum viſu, etiam Iovi gravitonanti, cujus conſiliis
Vulcanus fecit clypeum magnumque validumque,
Artificioſe expoliens manibus, quem quidem Iovis fortis filius
Iactabat facile: equeſtrem autem aſſiliit in currum,
Similis fulguri patris Iovis, ægida tenentis,
Leviter ingrediens: huic autem auriga fortis Iolaus,
Bigis inſiſtens regebat curvum currum.
Prope autem ipſis advenit Dea cæſiis oculis Minerva,
Atque ipſos confirmans verbis volucribus alloquebatur:
Salvete Lyngei progenies longe inclyti,
Nunc itaque Iupiter robur vobis dat, is, qui beatis imperat,
Cygnumque interficere, & inclyta arma ejus deſpoliare.
Sed tibi aliud verbum dicam, multo fortiſſime mortalium.
Poſtquam jam Cygnum dulci vita ſpoliaveris,
Illum quidem tum eodem loco relinque, & arma ipſius:
Ipſe autem homines perimentem Martem accedentē obſervans,
Vbi nudatum clypeo variegato
Oculis videris, ibi vulnera acuto ferro:
Retroque te recipe, quoniam tibi fas non eſt
Neque equos capere, neque inclyta arma illius.
Sic locuta, in currum aſcendit præſtantiſſima Dearum,
Victoriam immortalibus manibus & gloriam tenens
Celeriter. Tunc igitur generoſus Iolaus
Horrendum equos increpuit. illi autem a comminatione
Celeriter ferebant celerem currum, pulverem cientes per campū.
Nam ipſis animum addiderat Dea cæſiis oculis Minerva,
Ægide concuſſa. ingemiſcebat autem circumquaque tellus.
Illi autem pariter procedebant, ſimiles igni ſive procellæ,
Cygnus equum domitor, & Mars inſatiabilis belli.
Horum equi deinde obviam ſibi mutuo facti,

Digitized by Google

Ὀξεῖα χρέμισαν, περὶ δέ σφιν ἄγνυτο ἠχώ.
Τὸν πρότερον προσέειπε βίη Ἡρακληείη·
  Κύκνε πέπον, τί νυ νῶϊν ἐπίσχετον ὠκέας ἵππους.
Ἀνδράσιν, οἵ τε πόνου καὶ ὀϊζύος ἴδριές εἰμεν;
Ἀλλὰ παρὲξ ἔχε δίφρον ἐΰξοον, ἠδὲ κελεύθου
Εἶκε παρὲξ ἰέναι. Τρηχῖνα δέ τοι παρελαύνω
Ἐς Κήϋκα ἄνακτα· ὁ γὰρ δυνάμει τε καὶ αἰδοῖ
Τρηχῖνος προβέβηκε, σὺ δ' εὖ μάλα οἶσθα καὶ αὐτός.
Τοῦ γὰρ ὀπυίεις παῖδα Θεμιστονόην κυανῶπιν.
Ὦ πέπον, οὐ μὲν γάρ τοι Ἄρης θανάτοιο τελευτὴν
Ἀρκέσει, εἰ δὴ νῶϊ συνοισόμεθα πτολεμίζειν.
Ἤδη μέν τέ ἕ φημι καὶ ἄλλοτε πειρηθῆναι
Ἔγχεος ἡμετέρου, ὅθ' ὑπὲρ Πύλου ἠμαθόεντος
Ἀντίος ἔστη ἐμεῖο, μάχης ἄμοτον μενεαίνων.
Τρὶς μὲν ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἠρείσατο γαίῃ,
Οὐταμένου σάκεος· τὸ δὲ τέτρατον, ἤλασα μηρὸν,
Παντὶ μένει σπεύδων, διὰ δὲ μέγα σάκος ἄραξα·
Πρηνὴς δ' ἐν κονίῃσι χαμαὶ πέσεν ἔγχεος ὁρμῇ.
Ἔνθα κε δὴ λωβητὸς ἐν ἀθανάτοισιν ἐτύχθη,
Χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσι λιπὼν ἔναρα βροτόεντα.
  Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα Κύκνος ἐϋμμελίης ἐμενοίνα
Τῷ ἐπιπειθόμενος ἐχέμεν ἐρυσάρματας ἵππους.
Δὴ τότ' ἀπ' εὐπλεκέων δίφρων θόρον αἶψ' ἐπὶ γαῖαν
Παῖς τε Διὸς μεγάλου, καὶ Ἐνυαλίοιο ἄνακτος.
Ἡνίοχοι δ' ἔμπλην ἔλασαν καλλίτριχας ἵππους·
Τῶν δ' ὑποσσευομένων κανάχιζε πόσ' εὐρεῖα χθών.
Ὡς δ' ὅτ' ἀφ' ὑψηλῆς κορυφῆς ὄρεος μεγάλοιο
Πέτραι ἀποθρώσκωσιν, ἐπ' ἀλλήλαις δὲ πέσωσι,
Πολλαὶ δὲ δρῦς ὑψίκομοι, πολλαὶ δέ τε πεῦκαι,
Αἴγειροί τε τανύρριζοι ῥήγνυνται ὑπ' αὐτῶν

Ῥίμφα

Digitized by Google

Acutum hinnivere, circaque ipſos reſonabat echo.
Atque hunc prior alloquebatur Hercules:
Cygne ignave, cur nobis immittitis veloces equos,
Viris, qui laboris & ærumnæ experti ſumus?
In diverſum age currum bene politum, atque e via
Cede prætergrediendo: Trachinem enim tendo
Ad Ceycem regem. nam ille poteſtate pariter & majeſtate
Trachinis imperium tenet. Tu vero ſatis hoc ſcis etiam ipſe:
Ejus enim connubio tenes filiã Themiſtonoëm nigros habentem (oculos.
O ignave, non enim tibi neq; Mars mortis exitium
Prohibuerit, ſi nos inter nos congrediamur ad pugnandum.
Iam ipſum quidem ajo ante quoque aliquoties periculum feciſſe
Haſtæ noſtræ, quando pro Pylo arenoſa
Adverſus ſtetit mihi pugnam inſatiabiliter optans.
Ter ſiquidem mea haſta percuſſus ſuſtinuit ſe terra,
Vulnerato clypeo: quarto autem tranſadegi femur ejus,
Omnibus viribus incumbens, magnumq; illius clypeũ perforavi.
Pronus autẽ in pulveribus humi proſtratus cecidit haſtæ impetu.
Vbi etiam ignominia affectus inter immortales fuit,
Manibus ſub noſtris relictis ſpoliis cruentis.
Sic dixit: at Cygnus bellicoſus haudquaquam volebat,
Huic obtemperans, retinere trahentes currum equos.
At tunc a bene compacto curru deſilierunt celeriter in terram,
Et Iovis filius magni, & Enyalii regis.
Aurigæ autem propius egerunt pulchricomos equos.
Illis autem irruentibus ſonitu pedum concitata eſt læta terra.
Vt autem ab alto vertice montis magni
Rupes deſiliunt, aliæ ſuper alias cadentes:
Multaque quercus alticomæ, multæ item piceæ
Populique radices altas habentes refringuntur ab ipſis

 Celeri-

Digitized by Google

Ῥίμφα κυλινδομένων, εἵως πεδίον δ' ἀφίκωνται·
Ὣς οἱ ἐπ' ἀλλήλοισι πέσον μέγα κεκλήγοντες.
Πᾶσα δὲ Μυρμιδόνων τε πόλις κλειτή τ' Ἰαωλκὸς,
Ἄρνη τ', ἠδ' Ἑλίκη, Ἄνθειά τε ποιήεσσα,
Φωνῇ ὑπ' ἀμφοτέρων μεγάλ' ἴαχον. οἱ δ' ἀλαλητῷ
Θεσπεσίῳ σύνισαν. μέγα δ' ἔκτυπε μητιέτα Ζεὺς,
Κὰδ δ' ἄρ' ἀπ' οὐρανόθεν ψιάδας βάλεν αἱματοέσσας,
Σῆμα τιθεὶς πολέμοιο ἑῷ μεγαθαρσέϊ παιδί.
Οἷος δ' ἐν βήσσῃς ὄρεος χαλεπὸς προϊδέσθαι
Κάπρος χαυλιόδων φρονέει θυμῷ μαχέσασθαι
Ἀνδράσι θηρευτῇς, θήγει δέ τε λευκὸν ὀδόντα
Δοχμωθεὶς, ἀφρὸς δὲ περὶ στόμα μαστιχόωντι
Λείβεται, ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἔικτην,
Ὀρθὰς δ' ἐν λοφιῇ φρίσσει τρίχας ἀμφί τε δειρήν·
Τῷ ἴκελος Διὸς υἱὸς ἀφ' ἱππείου θόρε δίφρου,
Ἦμος δὲ χλοερῷ κυανόπτερος ἠχέτα τέττιξ
Ὄζῳ ἐφεζόμενος θέρος ἀνθρώποισιν ἀείδειν
Ἄρχεται, ᾧ τε πόσις καὶ βρῶσις θῆλυς ἐέρση,
Καί τε πανημέριός τε καὶ ἠῷος χέει αὐδὴν
Ἴδει ἐν αἰνοτάτῳ, ὁπότε χρόα Σείριος ἄζει.
Ἦμος δὴ κέγχροισι περὶ γλῶχες τελέθουσι,
Τούς τε θέρει σπείρουσιν, ὅτ' ὄμφακες αἰόλλονται,
Οἷα Διώνυσος δῶκ' ἀνδράσι χάρμα καὶ ἄχθος·
Τὴν ὥρην μάρναντο, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
Ὡς δὲ λέοντε δύω ἀμφὶ κταμένης ἐλάφοιο
Ἀλλήλοις κοτέοντε, ἐπὶ σφέας ὁρμήσωσι,
Δεινὴ δέ σφ' ἰαχὴ, ἄραβός θ' ἅμα γίνετ' ὀδόντων·
Οἱ δ' ὥς τ' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες ἀγκυλοχεῖλαι,
Πέτρῃ ἐφ' ὑψηλῇ μεγάλα κλάζοντε μαχέσθην
Αἰγὸς ὀρεσσινόμου ἢ ἀγροτέρης ἐλάφοιο

Πίονος,

Digitized by Google

Celeriter delabentibus, donec in campum perveniant:
Ita & illi in ſe mutuo ruebant cum magno clangore.
Tota autem Myrmidonum civitas celebriſque Iaolcus,
Arneque, & Helice, & Anthea herboſa,
Voce utriuſque valde reſonabant. Illi autem cum clamore
Mirando congreſſi ſunt. valde autem intonuit prudens Iupiter,
Et a cœlo guttas dimiſit ſanguinolentas,
Signum id ponens bello, ſuo multum confidenti filio.
Qualis autem in vallibus montis ſævus aſpectu
Aper, dentes habens exertos, fertur impetu ad pugnandum
Cum viris venatoribus, acuitque candidum dentem
Incurvatus, ſpuma autem circa os mandenti
Deſtillat, oculique ipſi igni ſplendenti ſimiles ſunt,
Rectis autem in dorſo horret ſetis, circaque collum:
Talis ſimilis Iovis filius ab equeſtri deſiliit curru.
Quando autem viridi nigricans alis ſonora cicada
Ramo inſidens, æſtatem hominibus canere
Incipit, cujus & potus & cibus herbas vegetans ros eſt,
Atque per totum diem, & mane ſub auroram fundit vocem
Æſtu in graviſſimo, quando corpus Sirius exſiccat.
Quando & milio ariſtæ naſcuntur,
Quod æſtate ſeminant, cum uvæ acerbæ colorem mutant,
Qualia Bacchus dedit hominibus in lætitiam & laborem;
Eo tempore pugnabant, magnus autem tumultus excitabatur.
Vt autem leones duo, pro occiſo cervo
Sibi mutuo irati, in ſe ipſos impetum faciunt,
Sævuſque inter ipſos rugitus, ſtrepituſque exoritur dentium;
Atque ut vultures incurvis unguibus repandis roſtris
Rupe in excelſa, magno clangore dimicant,
Capræ montivagæ gratia, aut feri cervi

Digitized by Google

Πίονος, ἣν τ' ἐδάμασσε βαλὼν αἰζήϊος ἀνὴρ
Ἰῷ ἀπαὶ νευρῆς, αὐτὸς δ' ἀπαλήσεται ἄλλη
Χώρου ἀΐδελος ἐών· οἱ δ' ὀτραλέως ἐνόησαν,
Ἐσσυμένως δέ οἱ ἀμφὶ μάχην δριμεῖαν ἔθεντο·
Ὡς οἱ κεκληγόντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν.
Ἔνθ' ἤτοι Κύκνος μὲν ὑπερμενέος Διὸς υἱὸν
Κτεινέμεναι μεμαὼς, σάκει ἔμβαλε χάλκεον ἔγχος·
Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκόν· ἔρυτο δὲ δῶρα θεοῖο.
Ἀμφιτρυωνιάδης δὲ βίη Ἡρακληείη
Μεσσηγὺς κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος ἔγχεϊ μακρῷ
Αὐχένα γυμνωθέντα θοῶς ὑπένερθε γενείου
Ἤλασ' ἐπικρατέως· ἀπὸ δ' ἄμφω κέρσε τένοντε
Ἀνδροφόνος μελίη. μέγα γὰρ σθένος ἔμπεσε φωτός.
Ἤριπε δ', ὡς ὅτε τις δρῦς ἤριπεν, ἢ ὅτε πέτρη
Ἠλίβατος, πληγεῖσα Διὸς ψολόεντι κεραυνῷ·
Ὡς ἔριπ'. ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα χαλκῷ.
Τὸν μὲν ἔπειτ' εἴασε Διὸς ταλακάρδιος υἱὸς,
Αὐτὸς δὲ βροτολοιγὸν Ἄρην ἐπιόντα δοκεύσας,
Δεινὸν ὁρῶν ὄσσοισι λέων ὡς σώματι κύρσας,
Ὅς τε μάλ' ἐνδυκέως ῥινὸν κρατεροῖς ὀνύχεσσι
Σχίσσας ὅττι τάχιστα μελίφρονα θυμὸν ἀπηύρα·
Ἐμμενέως δ' ἄρα τοῦ γε κελαινὸν πίμπλαται ἦτορ.
Γλαυκιόων δ' ὄσσοις δεινὸν, πλευράς τε καὶ ὤμους
Οὐρῇ μαστιόων, ποσσὶ γλάφει· οὐδέ τις αὐτὸν
Ἔτλη ἐς ἄντα ἰδὼν σχεδὸν ἐλθεῖν, οὐδὲ μάχεσθαι.
Τοῖος ἄρ' Ἀμφιτρυωνιάδης ἀκόρητος ἀϋτῆς
Ἀντίος ἔστη Ἄρηος· ἐνὶ φρεσὶ θάρσος ἀέξων
Ἐσσυμένως. ὁ δέ οἱ σχεδὸν ἤλυθεν ἀχνύμενος κῆρ.
Ἀμφότεροι δ' ἰάχοντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν.
Ὡς δ' ὅτ' ἀπαὶ μεγάλου πέτρης πρηῶνος ὀροῦσα,

Μακρῇ

Pinguis, quam interſecit jaculando juvenis vir,
Sagitta e nervo emiſſa: ipſe autem aberrabit alio loco
Loci ignarus exiſtens. at illi celeriter animadverterunt,
Acriterque pro ea pugnam acerbam inſtituerunt:
Sic & hi duo cum clamore contra ſe mutuo irruerunt.
Ibi ſane Cygnus quidem potentis Iovis filium
Occidere meditans, clypeo aream haſtam adegit,
Neque tamen perrupit æs: defendebant enim dona Dei.
Contra autem Amphitryoniades Hercules
Inter galeam & clypeum, haſta longa
Cervicem nudatum celeriter infra mentum
Percuſſit valde, amboſque abſcidit nervos in collo
Homicida lancea. magnum vero robur concidit viri.
Cecidit autem veluti cum quercus aliqua, aut cum rupes
Excelſa, icta Iovis fumanti fulmine:
Sic cecidit. circũ ipſum autem reſonabant arma variegata ære.
Atque hunc quidem ibi reliquit Iovis ærumnoſus filius.
Ipſe autem occiſorem hominum Martem accedentem obſervans,
Sævum videns oculis ut leo corpus forte nactus,
Qui admodum accurate pelle validis unguibus
Diſſecta, quam celerrime dulcem animam abſtulit:
Avide autem hujus nigrum expletur cor,
Ac cæſiis intuens oculis ſævum, coſtaſque & humeros
Cauda flagellans, pedibus fodit; neque quiſquam ipſum
Suſtinet ex adverſa aſpiciens prope ire, neque pugnare.
Talis igitur & Amphitryonades inſatiabilis bello
Contra Martem ſtetit, in præcordiis audaciam augens
Celeriter. Ille autem prope venit mœſto corde.
Vtrique autem cum clamore alter alterum invaſerunt.
Vt autem, quando a magno rupes cacumine præcipitans,

Digitized by Google

Μακρὰ δ' ἐπιθρώσκουσα κυλίνδεται, ἡ δέ τε ἠχῇ
Ἔρχεται ἐμμεμαυῖα, πάγος δέ οἱ ἀντεβόλησεν
Ὑψηλὸς, τῷ δὴ συνενείκεται, ἔνθα μιν ἴσχει·
Τόσῃ ὁ μὲν ἰαχῇ βρισάρματος οὖλιος Ἄρης
Κεκληγὼς ἐπόρουσεν· ὁ δ' ἐμμαπέως ὑπέδεκτο.
Αὐτὰρ Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
Ἀντίη ἦλθεν Ἄρηος, ἐρεμνὴν αἰγίδ' ἔχουσα,
Δεινὰ δ' ὑπόδρα ἰδοῦσ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἄρες ἐπίσχε μένος κρατερὸν καὶ χεῖρας ἀάπτους.
Οὐ γάρ τοι θέμις ἐστὶν ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δῦσαι
Ἡρακλέα κτείναντα Διὸς θρασυκάρδιον υἱόν.
Ἀλλ' ἄγε παῦε μάχης, μηδ' ἀντίος ἵστασ' ἐμεῖο.
Ὣς ἔφατ'· ἀλλ' οὐ πεῖθ' Ἄρεως μεγαλήτορα θυμόν.
Ἀλλὰ μέγα ἰάχων φλογὶ εἴκελα τεύχεα πάλλων,
Καρπαλίμως ἐπόρουσε βίῃ Ἡρακληείῃ,
Κακτάμεναι μεμαώς· καὶ ῥ' ἔμβαλε χάλκεον ἔγχος
Σπερχνὸν, ἑοῦ παιδὸς κοτέων περὶ τεθνειῶτος,
Ἐν σάκεϊ μεγάλῳ. ἀπὸ δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ἔγχεος ὁρμὴν ἔτραπ', ὀρεξαμένη ἀπὸ δίφρου.
Δριμὺ δ' Ἄρην ἄχος εἷλεν· ἐρυσάμενος δ' ἄορ ὀξὺ,
Ἔσυτ' ἐφ' Ἡρακλῆϊ κρατερόφρονι· τὸν δ' ἐπιόντα
Ἀμφιτρυωνιάδης δεινῆς ἀκόρητος ἀϋτῆς,
Μηρὸν γυμνωθέντα σάκευς ὑπὸ δαιδαλέοιο,
Οὔτασ' ἐπικρατέως· διὰ δὲ μέγα σάκος ἄραξε,
Δουρὶ νωμήσας, ἐπὶ δὲ χθονὶ κάββαλε μέσσῃ.
Τῷ δὲ Φόβος καὶ Δεῖμος ἐΰτροχον ἅρμα καὶ ἵππους
Ἤλασαν αἶψ' ἐγγὺς, καὶ ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
Ἐς δίφρον θῆκαν πολυδαίδαλον· αἶψα δ' ἔπειτα
Ἵππους μαστιέτην, ἵκοντο δὲ μακρὸν Ὄλυμπον.
Υἱὸς δ' Ἀλκμήνης καὶ κυδάλιμος Ἰόλαος,

Et in longum delata ſaltu volvitur, fragorque
Venit ſubito ingens, collis autem ipſi obvius fit
Altus, ad quem curſu deſertur, ubi ipſam retinet:
Tanto ille fremitu currum gravans pernicioſus Mars
Vociferans irruit; ille autem prompte venientem excepit.
Porro Minerva filia Iovis ægida tenentis
Obviam venit Marti, tenebroſam habens ægidem,
Sæva autem torve intuens, verbis volucribus allocuta eſt:
Mars, inhibe animos ingentes & manus invictas.
Neque enim tibi fas eſt inclytis armis ſpoliare,
Herculem occiſum, Iovis magnanimum filium.
Sed age, deſiſte a pugna, neque adverſus ſteteris mihi.
Sic ait: ſed non perſuaſit Martis magnanimi animo:
Sed magno fremitu flammæ ſimilia arma vibrans,
Celeriter invaſit Herculem,
Occidere feſtinans: & conjecit æratam haſtam
Magno impetu, ob ſuum filium iraſcens mortuum,
In clypeum magnum. At procul cæſia Minerva
Haſtæ impetum avertit, manu deflectens a curru.
Acerbus autem dolor Martem cepit: extractoque gladio acuto,
Irruit contra Herculem magnanimum. at illum accedentem
Amphitryoniades, ſævo inſatiabilis bello,
Femore nudatum clypeo ſub variegato
Vulneravit valide: magnumque trajecit clypeum,
Haſta perrumpens: in terra autem proſtravit media.
At illi Pavor & Metus agilem currum & equos
Adegerunt celeriter propius, & a terra lata
In currum poſuerunt variegatum: atque inde celeriter
Equos flagellis impulerunt, veneruntque in magnū Olympum.
Filius autem Alcmenæ & glorioſus Iolaus,

Cygno

Digitized by Google

Κύκνον σκυλεύσαντες ἀπ' ὤμων τεύχεα καλὰ
Νίσοντ'· αἶψα δ' ἔπειτα πόλιν Τρηχῖνος ἵκοντο
Ἵπποις ὠκυπόδεσσιν. ἀτὰρ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ἐξίκετ' Οὔλυμπόν δε μέγαν καὶ δώματα πατρός.
Κύκνον δ' αὖ Κήϋξ θάπτεν, καὶ λαὸς ἀπείρων,
Οἵ ῥ' ἐγγὺς ναῖον πόλιος κλειτοῦ βασιλῆος,
Ἄντην, Μυρμιδόνων τε πόλιν, κλειτήν τ' Ἰαωλκὸν,
Ἄρνην τ' ἠδ' Ἑλίκην. πολλὸς δ' ἠγείρετο λαός,
Τιμῶντες Κήϋκα, φίλον μακάρεσσι θεοῖσι.
Τοῦ δὲ τάφον καὶ σῆμ' ἀϊδὲς ποίησεν Ἄναυρος,
Ὄμβρῳ χειμερίῳ πλήθων. τὼς γάρ μιν Ἀπόλλων
Λητοΐδης ἤνωξ', ὅτι ῥα κλειτὰς ἑκατόμβας
Ὅστις ἄγοι Πυθοῖδε, βίῃ σύλασκε δοκεύων.

ΤΈΛΟΣ.

Cygno deſpoliato armis ab humeris pulchris detractis,
Revertebantur. moxq; exinde ad civitatē Trachiniam venerunt
Equis velocibus. At caſiis oculis Minerva
Pervenit in Olympum magnum, & domos patris.
Cygnum autem contra Ceyx ſepelivit, & populus magnus,
Qui prope civitatem habitant inclyti regis,
Anten, Myrmidonumque civitatem, celebremque Iaolcum,
Arnenque & Helicen. multus autem congregabatur populus,
Honorantes Ceycem, carum beatis Diis.
Sed illius ſepulcrū & monumentū obſcurum reddidit Anaurus,
Imbre hyemali exundans. ita enim ipſum Apollo
Latonæ filius juſſit, propterea quod inclytas hecatombas
Quicunque portaret Delphos, eum vi ſpoliabat inſidiatus.

FINIS.

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ

Θεογονία.

Μουσάων Ἑλικωνιάδων ἀρχώμεθ' ἀείδειν,
Αἵθ' Ἑλικῶνος ἔχουσιν ὄρος μέγα τε ζάθεόν τε,
Καί τε περὶ κρήνην ἰοειδέα πόσσ' ἁπαλοῖσιν
Ὀρχεῦνται, καὶ βωμὸν ἐρισθενέος Κρονίωνος,
Καί τε λοεσσάμεναι τέρενα χρόα Περμησσοῖο,
Ἢ Ἱππουκρήνης, ἢ Ὀλμειοῦ ζαθέοιο,
Ἀκροτάτῳ Ἑλικῶνι χοροὺς ἐνεποιήσαντο,
Καλούς, ἱμερόεντας· ἐπερρώσαντο δὲ ποσίν·
Ἔνθεν ἀπορνύμεναι, κεκαλυμμέναι ἠέρι πολλῇ,
Ἐννύχιαι στεῖχον, περικαλλέα ὄσσαν ἱεῖσαι,
Ὑμνεῦσαι Δία τ' αἰγίοχον, καὶ πότνιαν Ἥρην
Ἀργείην, χρυσέοισι πεδίλοις ἐμβεβαυῖαν,
Κούρην τ' Αἰγιόχοιο Διὸς γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
Φοῖβόν τ' Ἀπόλλωνα, καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
Ἠδὲ Ποσειδάωνα γαιήοχον, ἐννοσίγαιον,
Καὶ Θέμιν αἰδοίην, ἑλικοβλέφαρόν τ' Ἀφροδίτην,
Ἥβην τε χρυσοστέφανον, καλήν τε Διώνην,
Ἠῶ τ', Ἠέλιόν τε μέγαν, λαμπράν τε Σελήνην,
Λητώ τ', Ἰαπετόν τε, ἰδὲ Κρόνον ἀγκυλομήτην,
Γαῖάν τ', Ὠκεανόν τε μέγαν, καὶ νύκτα μέλαιναν·
Ἄλλων τ' Ἀθανάτων ἱερὸν γένος αἰὲν ἐόντων.
Αἵ νύ ποθ' Ἡσίοδον καλὴν ἐδίδαξαν ἀοιδήν,
Ἄρνας ποιμαίνονθ' Ἑλικῶνος ὑπὸ ζαθέοιο.
Τόνδε δέ με πρώτιστα θεαὶ πρὸς μῦθον ἔειπαν
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς Αἰγιόχοιο·
Ποιμένες ἄγραυλοι, κακ' ἐλέγχεα, γαστέρες οἶον,

Ἴδμεν

Digitized by Google

HESIODI ASCRÆI DEORUM GENERATIO.

A Muſis Heliconiadibus incipiamus canere,
Quæ Heliconis habitant montem, magnumque divi-
Et circa fontẽ floribus obſitũ pedibus teneris (numq;:
Saltant, aramque præpotentis Saturnii,
Atque ablutæ tenero corpore in Permeſſo,
Aut in Hippocrene, aut in Olmio ſacro,
Summo in Helicone choreas ducere ſolent,
Pulchras, amabiles; fortiterque tripudiare pedibus:
Inde concitatæ, velatæ aëre multo,
Noctu incedunt, perpulchram vocem emittentes,
Celebrantes Iovemque ægida tenentem, & venerandam Iunonẽ
Argivam, aureis calceamentis incedentem:
Filiamque Ægiochi Iovis, cæruleos oculos habentẽ Minervam:
Phœbumque Apollinem, & Dianam ſagittis gaudentem,
Atque Neptunum terram continentem, terræ motorem,
Et Themin venerandam, & blandis oculis Venerem,
Hebenque aurea corona decoram, formoſamque Dionen,
Auroramque, Solemque magnum, ſplendidamque Lunam,
Latonamque, Iapetumque, ac Saturnum verſipellem,
Terramque, Oceanumque vaſtum, & Noctem atram:
Aliorumque immortalium ſacrum genus ſemper exiſtentium.
Quæ olim Heſiodum pulchrum docuerunt carmen,
Agnos paſcentem Helicone ſub divino.
Hoc autem me primum Deæ ſermone compellarunt,
Muſæ Olympiades, filiæ Iovis Ægiochi:
Paſtores ſub dio manentes, mala probra, ventres ſolum,

Scimus

Ἴδμεν ψεύδεα πολλὰ λέγειν ἐτύμοισιν ὁμοῖα·
Ἴδμεν δ' εὖτ' ἐθέλωμεν ἀληθέα μυθήσασθαι.
Ὣς ἔφασαν κοῦραι μεγάλου Διὸς ἀρτιέπειαι·
Καί μοι σκῆπτρον ἔδον, δάφνης ἐριθηλέος ὄζον,
Δρέψασθαι θηητόν. ἐνέπνευσαν δέ μοι αὐδὴν
Θείην, ὥστε κλύοιμι τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα.
Καί με κέλονθ' ὑμνεῖν μακάρων γένος αἰὲν ἐόντων,
Σφᾶς δ' αὐτὰς πρῶτόν τε καὶ ὕστερον αἰὲν ἀείδειν.
Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα περὶ δρῦν ἢ περὶ πέτρην;
Τύνη, Μουσάων ἀρχώμεθα, ταὶ Διὶ πατρὶ
Ὑμνεῦσαι τέρπουσι μέγαν νόον ἐντὸς Ὀλύμπου,
Εἴρουσαι, τά τ' ἐόντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα,
Φωνῇ ὁμηρεῦσαι· τῶν δ' ἀκάματος ῥέει αὐδὴ
Ἐκ στομάτων ἡδεῖα. γελᾷ δέ τε δώματα πατρὸς
Ζηνὸς ἐριγδούποιο θεᾶν ὀπὶ λειριοέσσῃ
Σκιδναμένῃ. ἠχεῖ δὲ κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου,
Δώματα ἀθανάτων. αἱ δ' ἄμβροτον ὄσσαν ἱεῖσαι,
Θεῶν γένος αἰδοῖον πρῶτον κλείουσιν ἀοιδῇ
Ἐξ ἀρχῆς, οὓς Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ἔτικτεν,
Οἵ τ' ἐκ τῶν ἐγένοντο θεοί, δωτῆρες ἐάων.
Δεύτερον αὖτε Ζῆνα, θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
Ἀρχόμεναί θ' ὑμνεῦσι θεαί, λήγουσαί τ' ἀοιδῆς,
Ὅσσον φέρτατός ἐστι θεῶν, κράτεΐ τε μέγιστος.
Αὖθις δ' ἀνθρώπων τε γένος, κρατερῶν τε γιγάντων
Ὑμνεῦσαι, τέρπουσι Διὸς νόον ἐντὸς Ὀλύμπου,
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο·
Τὰς ἐν Πιερίῃ Κρονίδῃ τέκε πατρὶ μιγεῖσα
Μνημοσύνη. γουνοῖσιν Ἐλευθῆρος μεδέουσα,
Λησμοσύνην τε κακῶν, ἄμπαυμά τε μερμηράων.
Ἐννέα γάρ οἱ νύκτας ἐμίσγετο μητίετα Ζεύς,

Digitized by Google

Scimus mendacia multa dicere veris ſimilia:
Scimus etiam, quando voluerimus, vera loqui.
Sic dixerunt filiæ Iovis magni veridicæ,
Et mihi ſceptrum dederunt, lauri perviridis ramum,
Decerpere mirandum. inſpirarunt autem mihi vocem
Divinam, ita ut ſcirem tam futura quam præterita.
Et me jubebant celebrare beatorum genus ſempiternorum,
Se vero primo & poſtremo ſemper decantare.
Sed quo mihi hæc circa quercum, aut circa petram?
O tu, a Muſis ordiamur, quæ Iovi patri
Canendo oblectant magnum animum in Olympo,
Memorantes, & præſentia, & futura, & præterita,
Voce concinentes. illarum vero indeſeſſa fluit vox
Ab ore ſuavis. rident autem domus patris
Iovis valde tonantis Dearum voce ſuavi
Diſperſa. reſonat vero vertex nivoſi Olympi,
Domus immortalium. hæ vero immortalem vocem emittentes,
Deorum genus venerandum in primis celebrant cantilena
Ab exordio, quos Tellus & Cœlum latum genuerunt,
Quique ex his prognati ſunt Dii, datores bonorum.
Secundo rurſum Iovem, Deorum patrem atq; etiam hominum,
Incipienteſque canunt Deæ, & finientes carmen,
Quam ſit præſtantiſſimus Deorum, & imperio maximus.
Porro & hominum genus, fortiumque gigantum
Celebrantes oblectant Iovis mentem in Olympo,
Muſæ Olympiades, filiæ Iovis ægida habentis:
Quas in Pieria Saturnio peperit patri mixta
Mnemoſyne, fertilibus Eleutheris imperans,
Oblivionemque malorum, & ſolatium curarum.
Novem enim ei noctes mixtus eſt prudens Iupiter,

Digitized by Google

Νόσφιν ἀπ' ἀθανάτων, ἱερὸν λέχος εἰσαναβαίνων.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐνιαυτὸς ἔην, περὶ δ' ἔτραπον ὧραι
Μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα πόλλ' ἐτελέσθη,
Ἡ δ' ἔτεκ' ἐννέα κούρας ὁμόφρονας, ᾗσιν ἀοιδὴ
Μέμβλεται, ἐν στήθεσιν ἀκηδέα θυμὸν ἐχούσαις,
Τυτθὸν ἀπ' ἀκροτάτης κορυφῆς νιφόεντος Ὀλύμπου,
Ἔνθά σφιν λιπαροί τε χοροὶ καὶ δώματα καλά.
Πὰρ δ' αὐτῆς Χάριτες, καὶ Ἵμερος οἰκί' ἔχουσιν,
Ἐν θαλίῃς· ἐρατὴν δὲ διὰ στόμα ὄσαν ἱεῖσαι,
Μέλπονται πάντων τε νόμους, καὶ ἤθεα κεδνὰ
Ἀθανάτων κλείουσιν, ἐπήρατον ὄσαν ἱεῖσαι.
Αἳ τότ' ἴσαν πρὸς Ὄλυμπον ἀγαλλόμεναι ὀπὶ καλῇ,
Ἀμβροσίῃ μολπῇ· περὶ δ' ἴαχε γαῖα μέλαινα
Ὑμνεύσαις· ἐρατὸς δὲ ποδῶν ὕπο δοῦπος ὀρώρει,
Νεισομένων πατέρ' εἰς ὅν. ὁ δ' οὐρανῷ ἐμβασιλεύει,
Αὐτὸς ἔχων βροντὴν ἠδ' αἰθαλόεντα κεραυνὸν,
Κάρτεϊ νικήσας πατέρα Κρόνον. εὖ δὲ ἕκαστα
Ἀθανάτοις διέταξεν ὁμῶς, καὶ ἐπέφραδε τιμάς.
Ταῦτ' ἄρα Μοῦσαι ἄειδον, ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
Ἐννέα θυγατέρες μεγάλου Διὸς ἐκγεγαυῖαι,
Κλειώ τ', Εὐτέρπη τε, Θάλειά τε, Μελπομένη τε,
Τερψιχόρη τ', Ἐρατώ τε, Πολύμνιά τ', Οὐρανίη τε,
Καλλιόπη θ'· ἡ δὲ προφερεστάτη ἐστὶν ἁπασέων.
Ἡ μὲν γὰρ βασιλεῦσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
Ὅντινα τιμήσουσι Διὸς κοῦραι μεγάλοιο,
Γεινόμενόν τ' ἐσίδωσι διοτρεφέων βασιλήων,
Τῷ μὲν ἐπὶ γλώσσῃ γλυκερὴν χείουσιν ἐέρσην,
Τοῦ δ' ἔπ' ἐκ στόματος ῥεῖ μείλιχα· οἱ δέ νυ λαοὶ
Πάντες ἐς αὐτὸν ὁρῶσι, διακρίνοντα θέμιστας
Ἰθείῃσι δίκῃσιν· ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύων,

Αἶψά

Seorſim ab immortalibus, ſacrum lectum conſcendens.
Sed cum jam annus exactus, circumvoluta vero eſſent tempora
Menſibus exactis, dieſque multi tranſacti eſſent,
Ipſa peperit novem filias concordes, quibus carmen
Curæ eſt, in pectoribus ſecurum animum habentibus,
Paululum a ſummo vertice nivoſi cæli,
Vbi ipſis ſplendidique chori, & ædes pulchræ.
Iuxta vero eas Gratiæ & Cupido domos habitant;
In conviviis: amabilem autem per os vocem emittentes,
Canunt omniumque leges, & mores venerandos
Immortaliũ celebrant, amabilem autem per os vocẽ emittentes.
Iſtæ tum ibant ad Olympum exultantes voce pulchra,
Immortali cantilena: undique vero reſonabat terra atra
Canentibus hymnos: jucundus vero a pedibus ſtrepitus excita-
Euntium ad patrem ſuum. ille autem in cœlo regnat, (batur,
Ipſe habens tonitru, atque ardens fulmen,
Vi ſuperato patre Saturno. bene autem ſingula
Immortalibus diſpoſuit ſimul, & ordinavit honores.
Hæc ſane Muſæ canebant, cæleſtes domos incolentes:
Novem filiæ magno e Iove prognatæ:
Clioque, Euterpeque, Thaliaque, Melpomeneque,
Terpſichoreque, Eratoque, Polymniaque, Vraniaque;
Calliopeque: hæc autem præſtantiſſima eſt omnium.
Hæc enim & reges venerandos comitatur.
Quemcunque honoraturæ ſunt Iovis filiæ magni,
In lucem editumque aſpexerint a Iove nutritorum regum,
Huic quidem ſuper linguam dulcem ſundunt rorem,
Hujus vero verba ex ore fluunt ſuavia: cæterum populi
Omnes ipſum reſpiciunt, reddentem jus
Rectis judiciis. hic autem tuto in concione verba faciens,

Αἶψά τε καὶ μέγα νεῖκος ἐπισταμένως κατέπαυσε.
Τοὔνεκα γὰρ βασιλῆες ἐχέφρονες, οὕνεκα λαοῖς
Βλαπτομένοις ἀγορῆφι μετάτροπα ἔργα τελοῦσι
Ῥηϊδίως, μαλακοῖσι παραιφάμενοι ἐπέεσιν.
Ἐρχόμενον δ᾽ ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὥς, ἱλάσκονται
Αἰδοῖ μειλιχίῃ· μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοισιν.
Οἵα τοι Μουσάων ἱερὴ δόσις ἀνθρώποισιν.
Ἐκ γὰρ Μουσάων καὶ ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος
Ἄνδρες ἀοιδοὶ ἔασιν ἐπὶ χθόνα καὶ κιθαρισταί·
Ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες. ὁ δ᾽ ὄλβιος ὅντινα Μοῦσαι
Φιλεῦνται· γλυκερή οἱ ἀπὸ στόματος ῥέει αὐδή.
Εἰ γάρ τις καὶ πένθος ἔχων νεοκηδέϊ θυμῷ
Ἄζηται κραδίην ἀκαχήμενος, αὐτὰρ ἀοιδὸς
Μουσάων θεράπων κλεῖα προτέρων ἀνθρώπων
Ὑμνήσῃ, μάκαράς τε θεοὺς οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
Αἶψ᾽ ὅγε δυσφρονέων ἐπιλήθεται, οὐδέ τι κηδέων
Μέμνηται· ταχέως δὲ παρέτραπε δῶρα θεάων.
Χαίρετε τέκνα Διός, δότε δ᾽ ἱμερόεσαν ἀοιδήν.
Κλείετε δ᾽ ἀθανάτων ἱερὸν γένος αἰὲν ἐόντων,
Οἳ Γῆς ἐξεγένοντο καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Νυκτός καὶ δνοφερῆς, οὕς θ᾽ ἁλμυρὸς ἔτρεφε Πόντος.
Εἴπατε δ᾽ ὡς τὰ πρῶτα θεοὶ καὶ γαῖα γένοντο,
Καὶ ποταμοὶ, καὶ Πόντος ἀπείριτος οἴδματι θύων,
Ἄστρα τε λαμπετόωντα, καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
Οἵ τ᾽ ἐκ τῶν ἐγένοντο θεοὶ, δωτῆρες ἐάων.
Ὥς τ᾽ ἄφενος δάσσαντο, καὶ ὡς τιμὰς διέλοντο,
Ἠδὲ καὶ ὡς τὰ πρῶτα πολύπτυχον ἔσχον Ὄλυμπον.
Ταῦτά μοι ἔσπετε Μοῦσαι, Ὀλύμπια δώματ᾽ ἔχουσαι,
Ἐξ ἀρχῆς, καὶ εἴπαθ᾽ ὅ, τι πρῶτον γένετ᾽ αὐτῶν.
Ἤτοι μὲν πρώτιστα Χάος γένετ᾽, αὐτὰρ ἔπειτα

Γαῖ᾽

Statim etiam magnam contentionem ſcite dirimere ſolet.
Propterea enim reges prudentes ſunt, ut populis
Damno affectis in foro res iterum integras reſtituant
Facile, mollibus alloquentes verbis.
Incedentem vero per urbem, tanquam Deum, venerantur
Reverentia blanda: eminet vero inter ipſos congregatos.
Tale Muſarum ingens munus hominibus.
A Muſis etenim, & eminus feriente Apolline,
Viri cantores ſunt ſuper terram & citharœdi:
Ex Iove vero reges. Ille vero beatus, quemcunque Muſæ
Amant: ſuavis ei ab ore fluit vox.
Quod ſi enim quis luctum habens recenti dolore ſaucio animo
Triſtetur, animo dolens, Poëta vero
Muſarum famulus res claras priſcorum hominum
Laudibus celebraverit, beatoſque Deos qui Olympum incolunt;
Statim hic ſollicitudinum obliviſcitur, nec quicquam dolorum
Meminit: cito enim deduxerunt eum alio dona Dearum.
Salvete natæ Iovis, date vero amabilem cantilenam.
Celebrate quoq; immortalium divinum genus, ſemper exiſten-
Qui Tellure prognati ſunt, & Cœlo ſtellato, (tium,
Nocteque caliginoſa, quoſque ſalſus nutrivit Pontus.
Dicite inſuper, ut primum Dii & terra fuerint,
Et flumina, & Pontus immenſus, æſtu furens,
Aſtraque fulgentia & cœlum latum ſuperne:
Et qui ex his nati ſunt Dii, datores bonorum.
Vtque opes diviſerint, & quomodo honores diſtinxerint,
Atq; quomodo primum multa juga habentē tenuerint Olympū.
Hæc mihi dicite Muſæ, cœleſtes domos inhabitantes
Ab initio: & dicite quodnam primum fuerit illorum.
Primo omnium quidem Chaos fuit, ac deinde

Digitized by Google

Γαῖ' εὐρύστερνος, πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
Ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου,
Τάρταρά τ' ἠερόεντα μυχῷ χθονὸς εὐρυοδείης·
Ἠδ' Ἔρος, ὃς κάλλιστος ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Λυσιμελής, πάντων τε θεῶν, πάντων τ' ἀνθρώπων
Δάμναται ἐν στήθεσσι νόον καὶ ἐπίφρονα βουλήν.
Ἐκ Χάεος δ' Ἔρεβός τε, μέλαινά τε Νὺξ ἐγένοντο.
Νυκτὸς δ' αὖτ' Αἰθήρ τε καὶ Ἡμέρη ἐξεγένοντο.
Οὓς τέκε κυσαμένη, Ἐρέβει φιλότητι μιγεῖσα.
Γαῖα δέ τοι πρῶτον μὲν ἐγείνατο ἶσον ἑαυτῇ
Οὐρανὸν ἀστερόενθ', ἵνα μιν περὶ πάντα καλύπτοι,
Ὄφρ' εἴη μακάρεσσι θεοῖς ἕδος ἀσφαλὲς αἰεί.
Γείνατο δ' οὔρεα μακρὰ, θεῶν χαρίεντας ἐναύλους
Νυμφέων, αἳ ναίουσιν ἀν' οὔρεα βησσήεντα.
Ἡ δὲ καὶ ἀτρύγετον Πέλαγος τέκεν οἴδματι θῦον,
Πόντον, ἄτερ φιλότητος ἐφιμέρου· αὐτὰρ ἔπειτα
Οὐρανῷ εὐνηθεῖσα, τέκ' Ὠκεανὸν βαθυδίνην,
Κοῖόν τε, Κρεῖόν θ', Ὑπερίονά τ', Ἰαπετόν τε,
Θείαν τε, Ῥείαν τε, Θέμιν τε, Μνημοσύνην τε,
Φοίβην τε χρυσοστέφανον, Τηθύν τ' ἐρατεινήν.
Τοὺς δὲ μεθ' ὁπλότατος γένετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
Δεινότατος παίδων· θαλερὸν δ' ἤχθηρε τοκῆα.
Γείνατο δ' αὖ Κύκλωπας ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντας,
Βρόντην τε, Στερόπην τε, καὶ Ἄργην ὀβριμόθυμον.
Οἳ Ζηνὶ βροντήν τ' ἔδοσαν, τεῦξάν τε κεραυνόν.
Οἳ δή τοι τὰ μὲν ἄλλα θεοῖς ἐναλίγκιοι ἦσαν,
Μοῦνος δ' ὀφθαλμὸς μέσσῳ ἐπέκειτο μετώπῳ.
Κύκλωπες δ' ὄνομ' ἦσαν ἐπώνυμον, οὕνεκ' ἄρα σφέων
Κυκλοτερὴς ὀφθαλμὸς ἕεις ἐνέκειτο μετώπῳ·
Ἰσχύς τ' ἠδὲ βίη καὶ μηχαναὶ ἦσαν ἐπ' ἔργοις.

Tellus lata, omnium ſedes tuta ſemper
Immortalium, qui tenent juga nivoſi Olympi,
Tartaraque tenebricoſa in receſſu terræ ſpacioſæ:
Atque Amor, qui pulcherrimus inter immortales Deos,
Solvens curas, & omnium Deorum, omniumque hominum
Domat in pectoribus animum, & prudens conſilium.
Ex Chao vero Erebuſque, nigraque Nox editi ſunt.
Ex nocte porro Ætherque & Dies prognati ſunt:
Quos peperit ubi concepiſſet, Erebo amore mixta.
Tellus vero primum quidem genuit ſimilem ſibi
Cœlum ſtellis ornatum, ut ipſam totam obtegat,
Vtque eſſet beatis Diis ſedes tuta ſemper.
Genuit præterea montes altos, Dearum grata domicilia
Nympharum, quæ habitant per montes ſaltuoſos.
Atque etiam infrugiferum pelagus peperit æſtu furens,
Pontum, abſque amore ſuavi. cæterum deinde
Cœlo concumbens, peperit Oceanum profundos vortices habentē,
Cœumque, Creumque, Hyperionemque, Iapetumque,
Theamque, Rheamque, Theminque, Mnemoſynenque,
Phœbenque aurea corona inſignem, Tethymque amabilem.
Hos vero poſt natu minimus natus eſt Saturnus vafer,
Sæviſſimus inter liberos: floridũ autem odio proſequebatur parentem.
Porro genuit & Cyclopes ſuperbum cor habentes,
Brontenque, Steropenque, & Argen forti animo præditum:
Qui Iovi & tonitru dederunt, & fabricarunt fulmen.
Qui ſane per alia Diis ſimiles erant,
Vnus vero oculus media poſitus erat fronte.
Cyclopes vero illis nomen e re erat, eo quod ipſorum
Rotundus oculus unicus inerat fronti:
Roburque & vires, & doli erant in operibus.

Ἄλλοι δ᾽ αὖ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο,
Τρεῖς παῖδες μεγάλοι καὶ ὄβριμοι, οὐκ ὀνομαστοί,
Κόττός τε, Βριάρεώς τε, Γύγης θ᾽, ὑπερήφανα τέκνα.
Τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ᾽ ὤμων ἀΐσσοντο.
Ἄπλαστοι· κεφαλαὶ δὲ ἑκάστῳ πεντήκοντα
Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσιν.
Ἰσχὺς δ᾽ ἄπλαστος, κρατερή, μεγάλῳ ἐπὶ εἴδει.
Ὅσσοι γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο,
Δεινότατοι παίδων, σφετέρῳ δ᾽ ἤχθοντο τοκῆι
Ἐξ ἀρχῆς. καὶ τῶν μὲν ὅπως τις πρῶτα γένοιτο,
Πάντας ἀποκρύπτασκε, καὶ ἐς φάος οὐκ ἀνίεσκε,
Γαίης ἐν κευθμῶνι· κακῷ δ᾽ ἐπετέρπετο ἔργῳ
Οὐρανός, ἡ δ᾽ ἐντὸς στοναχίζετο Γαῖα πελώρη,
Στεινομένη· δολίην δὲ κακὴν ἐπεφράσσατο τέχνην.
Αἶψα δὲ ποιήσασα γένος πολιοῦ ἀδάμαντος,
Τεῦξε μέγα δρέπανον, καὶ ἐπέφραδε παισὶ φίλοισιν.
Εἶπε δὲ θαρσύνουσα, φίλον τετιημένη ἦτορ·
Παῖδες ἐμοὶ καὶ πατρὸς ἀτασθάλου, αἴ κ᾽ ἐθέλητε
Πείθεσθαι, πατρός γε κακὴν τισαίμεθα λώβην
Ὑμετέρου. πρότερος γὰρ ἀεικέα μήσατο ἔργα.
Ὣς φάτο· τοὺς δ᾽ ἄρα πάντας ἕλεν δέος, οὐδέ τις αὐτῶν
Φθέγξατο. θαρσήσας δὲ μέγας Κρόνος ἀγκυλομήτης
Ἂψ αὖτις μύθοισι προσηύδα μητέρα κεδνήν·
Μῆτερ, ἐγώ κεν τοῦτό γ᾽ ὑποσχόμενος τελέσαιμι
Ἔργον. ἐπεὶ πατρός γε δυσωνύμου οὐκ ἀλεγίζω
Ἡμετέρου· πρότερος γὰρ ἀεικέα μήσατο ἔργα.
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ μέγα φρεσὶ Γαῖα πελώρη.
Εἷσε δέ μιν κρύψασα λόχῳ· ἐνέθηκε δὲ χερσὶ
Ἅρπην καρχαρόδοντα· δόλον δ᾽ ὑπεθήκατο πάντα.
Ἦλθε δὲ Νύκτ᾽ ἐπάγων μέγας Οὐρανός· ἀμφὶ δὲ Γαίῃ

Ἱμεί-

Alii rurſus e Tellure & Cœlo prognati ſunt,
Tres filii magni, & prævalidi, non nominandi,
Cottuſque, Briareuſque, Gygeſque, ſuperba proles.
Quorum centum quidem manus ab humeris prorumpebant
Magna: capita vero unicuique quinquaginta
Ex humeris prognata erant ſuper robuſtos artus.
Robur autem immenſum, validum, ingenti in ſtatura.
Quotquot enim Tellure & Cœlo procreati ſunt,
Potentiſſimi (ſunt) filiorum a ſuo vero infeſtabantur parente
Ab initio. & horum quidem ut quiſque primum naſcebatur,
Omnes occultabat, & in lucem non emittebat,
Terra in latebris: malo autem oblectabatur opere
Cœlus. ipſa vero intus ingemiſcebat Terra vaſta,
Contriſtata: doloſam vero malamque excogitavit artem.
Statim vero cum procreaſſet genus cani ferri,
Fabricavit magnam ſalcem, edixit vero caris liberis.
Dixit autem animum addens, ſuo mœrens corde:
Filii mei & patris neſarii, ſi volueritis
Parere, patris malam ulciſcemur contumeliam
Veſtri. prior enim indigna machinatus eſt opera.
Sic dixit: illos vero omnes invaſit metus, neq; quiſpiã illorũ
Locutus eſt. confirmato animo tandem magnus Saturnus ver-
Rurſus verbis compellavit matrem venerandam: (ſutus
Mater, ego certe hoc in me recipiens peragam
Facinus. patrem enim deteſtabilem nihil curo
Noſtrum. prior enim fœda machinatus eſt opera.
Sic dixit: gaviſa eſt autem valde animo Tellus ingens.
Collocavit autem ipſum celans in inſidiis: indidit vero manui
Falcem aſperis dentibus: dolo autem inſtruxit omni.
Venit autẽ Noctem inducens magnus Cœlus: undiq; vero Telluri

Ἱμείρων φιλότητος ἐπέσχετο, καί ῥ' ἐτανύσθη
Πάντη. ὁ δ' ἐκ λοχεοῖο πάϊς ὠρέξατο χειρὶ
Σκαιῇ, δεξιτερῇ δὲ πελώριον ἔλλαβεν ἅρπην,
Μακρὴν, καρχαρόδοντα, φίλου δ' ἀπὸ μήδεα πατρὸς
Ἐσσυμένως ἤμησε, πάλιν δ' ἔρριψε φέρεσθαι
Ἐξοπίσω. τὰ μὲν οὔτι ἐτώσια ἔκφυγε χειρός·
Ὅσσαι γὰρ ῥαθάμιγγες ἀπέσσυθεν αἱματόεσσαι,
Πάσας δέξατο Γαῖα. περιπλομένων δ' ἐνιαυτῶν,
Γείνατ' Ἐρίννυς τε κρατερὰς, μεγάλους τε Γίγαντας,
Τεύχεσι λαμπομένους, δόλιχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντας,
Νύμφας θ' ἃς Μελίας καλέουσ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
Μήδεα θ', ὡς τὸ πρῶτον ἀποτμήξας ἀδάμαντι,
Κάββαλ' ἐπ' Ἠπείροιο πολυκλύστῳ ἐνὶ Πόντῳ,
Ὣς φέρετ' ἀμπέλαγος πουλὺν χρόνον· ἀμφὶ δὲ λευκὸς
Ἀφρὸς ἀπ' ἀθανάτου χροὸς ὤρνυτο· τῷ δ' ἐνὶ κούρη
Ἐθρέφθη· πρῶτον δὲ Κυθήροισι ζαθέοισιν
Ἔπλετο· ἔνθεν ἔπειτα περίρρυτον ἵκετο Κύπρον.
Ἐκ δ' ἔβη αἰδοίη καλὴ θεός. ἀμφὶ δὲ ποίη
Ποσσὶν ὑπὸ ῥαδινοῖσιν ἀέξετο· τὴν δ' Ἀφροδίτην,
Ἀφρογένειάν τε θεὰν, καὶ ἐϋστέφανον Κυθέρειαν
Κικλήσκουσι θεοί τε καὶ ἀνέρες, οὕνεκ' ἐν ἀφρῷ
Θρέφθη· ἀτὰρ Κυθέρειαν, ὅτι προσέκυρσε Κυθήροις·
Κυπρογένειαν δ', ὅτι γένετο πολυκλύστῳ ἐνὶ Κύπρῳ,
Ἠδὲ φιλομμηδέα, ὅτι μηδέων ἐξεφαάνθη.
Τῇ δ' Ἔρος ὡμάρτησε, καὶ Ἵμερος ἕσπετο καλὸς,
Γεινομένῃ τὰ πρῶτα, θεῶν τ' ἐς φῦλον ἰούσῃ.
Ταύτην δ' ἐξ ἀρχῆς τιμὴν ἔχει, ἠδὲ λέλογχε
Μοῖραν ἐν ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι,
Παρθενίους τ' ὀάρους, μειδήματά τ' ἐξαπάτας τε,
Τέρψιν τε γλυκερὴν, φιλότητά τε, μειλιχίην τε.

Digitized by Google

Flagrans deſiderio concubitus incumbebat, & ſane extentus eſt
Paſſim. ex inſidiis autem filius petiit manu
Siniſtra, dextra vero immanem cepit falcem,
Longam, aſperos dentes habentem, ſuique genitalia patris
Feſtinanter demeſſuit, rurſumque abjecit ut ferrentur
Pone. illa quidem non incaſſum elapſa ſunt manu:
Quotquot enim guttæ proruperunt cruentæ,
Omnes ſuſcepit Terra. vertentibus autem annis,
Produxit Erinnyaſque validas magnoſque Gigantes,
Armis nitentes, longas haſtas manibus tenentes:
Nymphaſque, quas Melias vocant ſuper immenſam terram.
Teſticuloſque, poſtquam ut prius (ſc. *dictum*) *reſecuit ferro*
Projecit circa Epirum undis agitatum in pontum.
Sic ferebantur per pelagus longo tempore: circumcirca vero alba
Spuma ab immortali corpore oriebatur: in ea puella
Innutrita eſt: primum vero ad Cytheras divinas
Vehebatur, inde tum circumfluam pervenit ad Cyprum.
Prodiit vero veneranda formoſa Dea: circum vero herba
Pedibus ſub mollibus creſcebat: Aphroditem autem ipſam,
Spuma prognatam Deam, & decorā pulchris ſertis Cythereā,
Nominant tam Dii quam homines: eo quod in ſpuma
Nutrita fuit: Cythercam autem quod appulit Cytheris:
Cyprigenam vero, quod nata ſit undoſa in Cypro:
Atque amantem genitalia, quia ex genitalibus emerſit.
Hanc vero Amor comitatus eſt, & Cupido ſequebatur pulcher,
Natam primum, & Deorum ad cœtum euntem.
Hunc vero ab initio honorem habet, atque ſortita eſt
Sortem inter homines & immortales Deos,
Virgineas confabulationes, & riſus, & deceptiones,
Oblectationemque ſuavem, & amorem, blanditiaſque.

Illos

Τοὺς δὲ πατὴρ Τιτῆνας ἐπίκλησιν καλέεσκεν,
Παῖδας νεικείων μέγας Οὐρανὸς, οὓς τέκεν αὐτός.
Φάσκε δὲ, τιταίνοντας ἀτασθαλίῃ μέγα ῥέξαι
Ἔργον, τοῖο δ᾽ ἔπειτα τίσιν μετόπισθεν ἔσεσθαι.
Νὺξ δ᾽ ἔτεκε στυγερόν τε Μόρον, καὶ Κῆρα μέλαιναν,
Καὶ Θάνατον· τέκε δ᾽ Ὕπνον· ἔτικτε δὲ φῦλον Ὀνείρων·
Οὔτινι κοιμηθεῖσα θεὰ τέκε Νὺξ ἐρεβεννή.
Δεύτερον αὖ Μῶμον, καὶ Ὀϊζὺν ἀλγινόεσσαν·
Ἑσπερίδας θ᾽, αἷς μῆλα πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο
Χρύσεα καλὰ μέλουσι, φέροντά τε δένδρεα καρπόν·
Καὶ Μοίρας καὶ Κῆρας ἐγείνατο νηλεοποίνους,
Κλωθώ τε, Λάχεσίν τε, καὶ Ἄτροπον, αἵτε βροτοῖσι
Γεινομένοισι διδοῦσιν ἔχειν ἀγαθόν τε κακόν τε,
Αἵτ᾽ ἀνδρῶν τε θεῶν τε παραιβασίας ἐφέπουσαι,
Οὐδέποτε λήγουσι θεαὶ δεινοῖο χόλοιο,
Πρίν γ᾽ ἀπὸ τῷ δώωσι κακὴν ὄπιν ὅστις ἁμάρτῃ.
Τίκτε δὲ καὶ Νέμεσιν, πῆμα θνητοῖσι βροτοῖσι,
Νὺξ ὀλοή· μετὰ τὴν δ᾽ Ἀπάτην τέκε καὶ Φιλότητα,
Γῆράς τ᾽ οὐλόμενον, καὶ Ἔριν τέκε καρτερόθυμον.
Αὐτὰρ Ἔρις στυγερὴ τέκε μὲν Πόνον ἀλγινόεντα,
Λήθην τε, Λιμόν τε, καὶ Ἄλγεα δακρυόεντα,
Ὑσμίνας τε, Φόνους τε, Μάχας τ᾽, Ἀνδροκτασίας τε,
Νείκεά τε, ψευδέας τε Λόγους, Ἀμφιλογίας τε,
Δυσνομίην, Ἄτην τε, συνήθεας ἀλλήλοισιν.
Ὅρκον θ᾽, ὃς δὴ πλεῖστον ἐπιχθονίους ἀνθρώπους
Πημαίνει, ὅτε κέν τις ἑκὼν ἐπίορκον ὀμόσσῃ·
Νηρέα τ᾽ ἀψευδέα καὶ ἀληθέα γείνατο Πόντος,
Πρεσβύτατον παίδων· αὐτὰρ καλέουσι γέροντα,
Οὕνεκα νημερτής τε καὶ ἤπιος· οὐδὲ θεμιστέων
Λήθεται, ἀλλὰ δίκαια καὶ ἤπια δήνεα οἶδεν.

Αὖτις

Illos vero pater Titanas cognomento vocabat,
Filios objurgans magnus Cœlus, quos genuit ipſe.
Dictitabat porro, pœnas ſumentes ex protervia magnũ patraſſe
Facinus, cujus deinceps ultio in poſterum futura ſit.
Nox præterea peperit odioſum Fatum, & Parcam atram,
Et Mortem: peperit etiã Somnũ. peperit vero agmen Somniorũ:
Quæ nulli mixta Dea peperit Nox obſcura.
Rurſum poſtea Momum, & Ærumnam dolore plenam,
Heſperideſque, quibus mala trans inclytum Oceanum
Aurea pulchra curæ ſunt, frugiferaque arbores,
Et fatales Deas, & Parcas genuit immites,
Clothoque, Lacheſinque, & Atropon: quæ mortalibus
Naſcentibus dant habendum bonumque malumque,
Quæque hominumque Deorumque delicta perſequentes,
Nunquam deponunt Deæ vehementem iram,
Priuſquam ab illo ſumſerint gravem pœnam, quiſquis peccarit.
Peperit præterea & Nemeſin, cladem mortalibus hominibus,
Nox pernicioſa: poſt hanc Fraudem enixa eſt, & Amicitiam,
Seniumque noxium, & Contentionem peperit pertinacem.
Cæterum Contentio odioſa peperit quidem Laborem moleſtũ,
Oblivionemque, Famemque, & Dolores lacrymabiles,
Pugnaſque, Cædeſque, Prœliaque, Strageſque virorum,
Iurgiaque, mendaceſque Sermones, Diſceptationeſque,
Legum contemtum, Noxamque, familiares inter ſeſe:
Iusjurandum quod plurimum terreſtres homines
Lædit, quando quiſpiam volens pejeraverit:
Nereumque alienum a mendacio, & veracem genuit Pontus,
Maximum natu filiorum: ſed vocant ſenem,
Eo quod verus atque placidus: nec juris & æqui
Obliviſcitur, ſed juſta & moderata conſilia novit.

Deinde

Digitized by Google

Αὖτις δ᾽ αὖ Θαύμαντα μέγαν, καὶ ἀγήνορα Φόρκυν,
Γαίῃ μισγόμενος, καὶ Κητὼ καλλιπάρῃον,
Εὐρυβίην τ᾽ ἀδάμαντος ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ἔχουσαν.
Νηρῆος δ᾽ ἐγένοντο μεγήριτα τέκνα θεάων
Πόντῳ ἐν ἀτρυγέτῳ, καὶ Δωρίδος ἠϋκόμοιο,
Κούρης Ὠκεανοῖο τελήεντος ποταμοῖο,
Πρωτώ τ᾽, Εὐκράτη τε, Σαώ τ᾽, Ἀμφιτρίτη τε,
Εὐδώρη τε, Θέτις τε, Γαλήνη τε, Γλαύκη τε,
Κυμοθόη, Σπειώ τε, Θοὴ, Θαλίη τ᾽ ἐρόεσσα,
Καὶ Μελίτη χαρίεσσα, καὶ Εὐλιμένη, καὶ Ἀγαυὴ,
Πασιθέη τ᾽, Ἐρατώ τε, καὶ Εὐνείκη ῥοδόπηχυς,
Δωτώ τε, Πρωτώ τε, Φέρουσά τε, Δυναμένη τε,
Νησαίη τε, καὶ Ἀκταίη, καὶ Πρωτομέδεια,
Δωρὶς, καὶ Πανόπη, καὶ εὐειδὴς Γαλάτεια,
Ἱπποθόη τ᾽ ἐρόεσσα, καὶ Ἱππονόη ῥοδόπηχυς,
Κυμοδόκη θ᾽, ἣ κύματ᾽ ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ,
Πνοιάς τε ζαθέων ἀνέμων, σὺν Κυματολήγῃ,
Ῥεῖα πρηΰνει, καὶ ἐϋσφύρῳ Ἀμφιτρίτῃ·
Κυμώ τ᾽, Ἠϊόνη τε, ἐϋστέφανός θ᾽ Ἁλιμήδη,
Γλαυκονόμη τε φιλομμειδὴς, καὶ Ποντοπόρεια,
Λειαγόρη τε, καὶ Εὐαγόρη, καὶ Λαομέδεια·
Πουλυνόμη τε, καὶ Αὐτονόη, καὶ Λυσιάνασσα,
Εὐάρνη τε φυήν τ᾽ ἐρατὴ, καὶ εἶδος ἄμωμος·
Καὶ Ψαμάθη χαρίεσσα δέμας, δίη τε Μενίππη·
Νησώ τ᾽, Εὐπόμπη τε, Θεμιστώ τε, Προνόη τε·
Νημερτής θ᾽, ἣ πατρὸς ἔχει νόον ἀθανάτοιο.
Αὗται μὲν Νηρῆος ἀμύμονος ἐξεγένοντο
Κοῦραι πεντήκοντα, ἀμύμονα ἔργ᾽ εἰδυῖαι.
Θαύμας δ᾽ Ὠκεανοῖο βαθυῤῥείταο θύγατρα
Ἠγάγετ᾽ Ἠλέκτρην. ἡ δ᾽ ὠκεῖαν τέκεν Ἶριν,

Ἠϋκό-

Digitized by Google

Deinde rurſum Thaumantem magnum & fortem Phorcyn,
Terræ commiſtus, & Ceto formoſam,
Eurybiamque, ferreum in pectore animum habentem.
Ex Nereo porro prognatæ ſunt perquam amabiles filiæ Dearum
Ponto in infructuoſo, & ex Doride pulchra,
Filia Oceani rotundi fluvii,
Protoque, Eucrateque, Saoque, Amphitriteque,
Eudoraque, Thetiſque, Galeneque, Glauceque,
Cymothoë, Spioque, Thoë, Thaliaque jucunda,
Et Melita gratioſa, & Eulimene & Agave,
Paſitheaque, Eratoque, & Eunice roſeis lacertis prædita,
Dotoque, Protoque, Pheruſaque, Dynameneque,
Neſæaque, & Actæa, & Protomedia,
Doris, & Panope, & ſpecioſa Galatea,
Hippothoëque lepida, & Hipponoe roſeis lacertis prædita,
Cymodoceque, quæ fluctus in obſcuro ponto,
Et flatus vehementium ventorum, una cum Cymatolege,
Facile mitigat, & cum pulchros talos habente Amphitrite:
Cymoque, Eioneque, pulchreque coronata Halimede,
Glauconomeque hilaris, & Pontoporia,
Liagoreque, & Euagore, & Laomedia:
Polynomeque, & Autonoë, & Lyſianaſſa,
Euarneque tam indolis gratæ, quam inculpatæ formæ.
Et Pſamathe decora corpore, divinaque Menippe:
Neſoque, Eupompeque, Themiſtoque, Pronoëque,
Nemerteſque, quæ patris habet animum immortalis.
Hæ quidem ex Nereo inculpato procreatæ ſunt
Filiæ quinquaginta, inculpata opera callentes.
Thaumas vero Oceani profundiflui filiam
Duxit Electram. hæc autem celerem peperit Irim,

Pul-

Digitized by Google

Ἠϋκόμους θ' Ἁρπυίας, Ἀελλώ τ', Ὠκυπέτην τε,
Αἵ ῥ' ἀνέμων πνοιῇσι καὶ οἰωνοῖς ἅμ' ἕπονται,
Ὠκείῃς πτερύγεσσι· μεταχρόνιαι γὰρ ἴαλλον.
Φόρκυϊ δ' αὖ Κητὼ Γραίας τέκε καλλιπάρηος,
Ἐκ γενετῆς πολιὰς, τὰς δὴ Γραίας καλέουσιν
Ἀθάνατοί τε θεοὶ, χαμαὶ ἐρχόμενοί τ' ἄνθρωποι.
Πεφρηδώ τ' εὔπεπλον, Ἐνυώ τε κροκόπεπλον,
Γοργούς θ' αἳ ναίουσι πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο,
Ἐσχατιῇ πρὸς νυκτὸς· ἵν' Ἑσπερίδες λιγύφωνοι,
Σθεινώ τε, Εὐρυάλη τε, Μέδουσά τε, λυγρὰ παθοῦσα.
Ἡ μὲν ἔην θνητὴ, αἱ δ' ἀθάνατοι καὶ ἄγηρω
Αἱ δύο· τῇ δὲ μιῇ παρελέξατο Κυανοχαίτης,
Ἐν μαλακῷ λειμῶνι, καὶ ἄνθεσιν εἰαρινοῖσι.
Τῆς δ' ὅτε δὴ Περσεὺς κεφαλὴν ἀπεδειροτόμησεν,
Ἐξέθορε Χρυσάωρ τε μέγας, καὶ Πήγασος ἵππος.
Τῷ μὲν ἐπώνυμον ἦν, ὅτ' ἄρ' Ὠκεανοῦ περὶ πηγὰς
Γείνεθ', ὁ δ' ἄορ χρύσειον ἔχεν μετὰ χερσὶ φίλῃσι.
Χ' ὡ μὲν ἀποπτάμενος, προλιπὼν χθόνα μητέρα μήλων,
Ἵκετ' ἐς ἀθανάτους· Ζηνὸς δ' ἐν δώμασι ναίει,
Βροντήν τε στεροπήν τε φέρων Διῒ μητιόεντι.
Χρυσάωρ δ' ἔτεκε τρικάρηνον Γηρυονῆα,
Μιχθεὶς Καλλιρόῃ κούρῃ κλυτοῦ Ὠκεανοῖο.
Τὸν μὲν ἄρ' ἐξενάριξε βίη Ἡρακληείη,
Βουσὶ παρ' εἰλιπόδεσσι, περιρρύτῳ εἰν Ἐρυθείῃ·
Ἤματι τῷ, ὅτε περ βοῦς ἤλασεν εὐρυμετώπους
Τίρυνθ' εἰς ἱερὴν, διαβὰς πόρον Ὠκεανοῖο,
Ὄρθον τε κτείνας, καὶ βουκόλον Εὐρυτίωνα,
Σταθμῷ ἐν ἠερόεντι, πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο.
Ἡ δ' ἔτεκ' ἄλλο πέλωρον, ἀμήχανον, οὐδὲν ἐοικὸς
Θνητοῖς ἀνθρώποις, οὐδ' ἀθανάτοισι θεοῖσι,

Σπῆι

Pulchricomaſque Harpyias, Aëlloque, Ocypetenque,
Quæ ventorum flamina, & aves aſſequuntur
Pernicibus alis. ſublimes enim volitant.
Phorco poſt hæc Ceto Græas peperit formoſa,
A partu canas, quas ob id Græas vocant.
Immortaleſque Dii, humique incedentes homines.
Pephredoque pulchro peplo, Enyoque croceo peplo,
Gorgoneſque, quæ habitant trans celebrem Oceanum,
In extrema parte ad noctem: ubi Heſperides argutæ,
Sthenoque, Euryaleque, Meduſaque, gravia perpeſſa.
Ipſa erat mortalis, aſt aliæ immortales, & ſenio non obnoxiæ
Duæ: cum una concubuit cærulea cæſarie Neptunus
In molli prato & floribus vernis.
Ejus autem Perſeus caput cum amputaſſet,
Exiliit Chryſaor magnus, & Pegaſus equus.
Huic quidem cognomen erat, quod Oceani apud fontes
Natus eſſet: ille vero enſem aureum tenebat manibus ſuis:
Et ille quidem cum avolaſſet, relicta terra matre pecorum,
Pervenit ad immortales: Iovis vero in domo habitat,
Tonitruque & fulgur ferens Iovi prudenti.
Chryſaor porro genuit tricipitem Geryonem,
Mixtus Calliroæ filiæ nobilis Oceani.
Illum quidem armis exuit Hercules,
Boves apud flexipedes, circumflua in Erythia:
Die illo cum boves egit latas frontes habentes
Tirynthum in ſacram, emenſus iter Oceani,
Orthoque interfecto, & bubulco Eurytione,
Stabulo in obſcuro, trans inclytum Oceanum.
Ipſa inſuper peperit aliud monſtrum, ingens, nihil ſimile
Mortalibus hominibus, neque immortalibus Diis,

Digitized by Google

Σπῆϊ ἐνὶ γλαφυρῷ, θείην κρατερόφρον' Ἔχιδναν·
Ἥμισυ μὲν νύμφην ἑλικώπιδα, καλλιπάρηον,
Ἥμισυ δ' αὖτε πέλωρον ὄφιν, δεινόν τε μέγαν τε,
Ποικίλον, ὠμηστὴν, ζαθέης ὑπὸ κεύθεσι γαίης.
Ἔνθα δέ οἱ σπέος ἐστὶ κάτω, κοίλη ὑπὸ πέτρῃ,
Τηλοῦ ἀπ' ἀθανάτων τε θεῶν θνητῶν τ' ἀνθρώπων·
Ἔνθ' ἄρα οἱ δάσσαντο θεοὶ κλυτὰ δώματα ναίειν.
Ἡ δ' ἔρυτ' εἰν Ἀρίμοισιν ὑπὸ χθόνα λυγρὴ Ἔχιδνα,
Ἀθάνατος νύμφη καὶ ἀγήραος, ἤματα πάντα.
Τῇ δὲ Τυφάονά φασι μιγήμεναι ἐν φιλότητι.
Δεινόν θ' ὑβριστήν τ' ἄνεμον, ἑλικώπιδι κούρῃ.
Ἡ δ' ὑποκυσαμένη, τέκετο κρατερόφρονα τέκνα.
Ὄρθον μὲν πρῶτον κύνα γείνατο Γηρυονῆϊ.
Δεύτερον αὖτις ἔτικτεν ἀμήχανον, οὔτι φατειὸν,
Κέρβερον ὠμηστὴν, ἀΐδεω κύνα χαλκεόφωνον,
Πεντηκοντακάρηνον, ἀναιδέα τε κρατερόν τε.
Τὸ τρίτον, Ὕδρην αὖτις ἐγείνατο λύγρ' εἰδυῖαν
Λερναίην, ἣν θρέψε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Ἄπλητον κοτέουσα βίῃ Ἡρακληείῃ.
Καὶ τὴν μὲν Διὸς υἱὸς ἐνήρατο νηλέϊ χαλκῷ
Ἀμφιτρυωνιάδης, σὺν ἀρηϊφίλῳ Ἰολάῳ,
Ἡρακλέης, βουλῇσιν Ἀθηναίης Ἀγελείης.
Ἡ δὲ Χίμαιραν ἔτικτε, πνέουσαν ἀμαιμάκετον πῦρ,
Δεινήν τε, μεγάλην τε, ποδώκεά τε, κρατερήν τε.
Τῆς δ' ἦν τρεῖς κεφαλαί. μία μὲν, χαροποῖο λέοντος,
Ἡ δὲ χιμαίρης· ἡ δ' ὄφιος κρατεροῖο δράκοντος.
Πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα,
Δεινὸν ἀποπνείουσα πυρὸς μένος αἰθομένοιο.
Τὴν μὲν Πήγασος εἷλε, καὶ ἐσθλὸς Βελλεροφόντης.
Ἡ δ' ἄρα Φῖκ' ὀλοὴν τέκε, Καδμείοισιν ὄλεθρον,

Ὄρθῳ

Digitized by Google

Specu in concavo, divinam animo infracto Echidnam:
Dimidiam nympham, nigris oculis, pulchram,
Dimidiam item ingentem ſerpentẽ, horrendumq; magnumq;.
Varium, crudivorum, divinæ ſub cavernis terræ.
Illic vero ei ſpecus eſt in imo, cava ſub petra,
Procul ab immortalibuſque Diis mortalibuſque hominibus:
Ibi ſane ei deſtinarunt Dii inclytas domos incolere.
Atque coërcebatur apud Syros ſub terra tetra Echidna,
Immortalis nympha & ſenii expers, diebus omnibus.
Huic Typhaonem aiunt mixtum eſſe amore,
Vehementem & violentum ventum, nigris oculis decoræ puellæ.
Illa vero gravida facta, peperit fortes filios.
Orthum quidem primo canem peperit Geryoni.
Iterum ſecundo edidit partu immenſum, dirum,
Cerberum crudivorum, Plutonis canem magna voce,
Quinquaginta capitum, impudentemque fortemque.
Tertio, Hydram rurſus genuit pernicioſam
Lernæam, quam enutrivit Dea albis ulnis Iuno,
Implacabiliter iraſcens Herculi.
Ac illam quidem Iovis filius occidit ſævo ferro
Amphitryoniades, cum bellicoſo Iolao,
Hercules, ex conſiliis Minervæ Agelææ.
Tum ipſa Chimæram peperit, ſpirantem terribilem ignem,
Trucemque, magnamque, pernicemque, validamque.
Illius erant tria capita: unum quidem terribilis leonis,
Alterum capellæ: tertium vero ſerpentis robuſti draconis.
Ante leo, pone vero draco, in medio autem capra,
Horrende efflans ignis vim ardentis.
Hanc quidem Pegaſus cepit, & ſtrenuus Bellerophontes,
Illa ſane Sphingem exitialem peperit, Cadmeis perniciem,

Ὄρθῳ ὑποδμηθεῖσα· Νεμειαῖόν τε λέοντα,
Τόν ῥ' Ἥρη θρέψασα, Διὸς κυδρὴ παράκοιτις,
Γουνοῖσιν κατένασσε Νεμείης, πῆμ' ἀνθρώποις.
Ἔνθ' ἄρ' ὅγ' οἰκείων, ἐλεφαίρετο φῦλ' ἀνθρώπων,
Κοιρανέων Τρητοῖο Νεμείης, ἠδ' Ἀπέσαντος.
Ἀλλά ἑ ἶς ἐδάμασσε βίης Ἡρακληείης.
Κητὼ δ' ὁπλότατον, Φόρκυϊ φιλότητι μιγεῖσα,
Γείνατο, δεινὸν ὄφιν, ὃς ἐρεμνῆς κεύθεσι γαίης,
Πείρασιν ἐν μεγάλοις παγχρύσεα μῆλα φυλάσσει.
Τοῦτο μὲν ἐκ Κητοῦς καὶ Φόρκυος γένος ἐστί.
Τηθὺς δ' Ὠκεανῷ ποταμοὺς τέκε δινήεντας,
Νεῖλόν τ', Ἀλφειόν τε, καὶ Ἠριδανὸν βαθυδίνην,
Στρυμόνα, Μαίανδρόν τε, καὶ Ἴστρον καλλιρέεθρον,
Φᾶσίν τε, Ῥῆσόν τ', Ἀχελώϊον ἀργυροδίνην,
Νέσσον τε, Ῥόδιόν θ', Ἁλιάκμονά θ', Ἑπτάπορόν τε,
Γρήνικόν τε, καὶ Αἴσηπον, θεῖόν τε Σιμοῦντα,
Πηνειόν τε, καὶ Ἕρμον, ἐϋρρείτην τε Κάϊκον,
Σαγγάριόν τε μέγαν, Λάδωνά τε, Παρθένιόν τε,
Εὔηνόν τε, καὶ Ἄρδησκον, θεῖόν τε Σκάμανδρον.
Τίκτε δὲ θυγατέρων ἱερὸν γένος, αἳ κατὰ γαῖαν
Ἄνδρας κουρίζουσιν, Ἀπόλλωνι ξὺν ἄνακτι,
Καὶ ποταμοῖς· ταύτην δὲ Διὸς πάρα μοῖραν ἔχουσι.
Πειθώ τ', Ἀδμήτη τε, Ἰάνθη τ', Ἠλέκτρη τε,
Δωρίς τε, Πρυμνώ τε, καὶ Οὐρανίη θεοειδής,
Ἱππώ τε, Κλυμένη τε, Ῥοδία τε, Καλλιρόη τε.
Ζευξώ τε, Κλυτίη τε, Ἰδυῖά τε, Πασιθόη τε,
Πληξαύρη τε, Γαλαξαύρη τε, ἐρατή τε Διώνη,
Μηλόβοσίς τε, Θόη τε, καὶ εὐειδὴς Πολυδώρη,
Κερκηΐς τε φυὴν ἐρατὴ, Πλουτώ τε βοῶπις,
Περσηΐς τ', Ἰάνειρά τε, Ἀκάστη τε, Ξάνθη τε,

Πε-

Ab Ortho ſubacta: Nemeæumque leonem,
Quem Iuno cum enutriviſſet, Iovis veneranda uxor,
In locis fertilibus collocavit Nemeæ, cladem hominibus.
Ibi ſane hic commorans, damno afficiebat homines,
Imperans cavernoſæ Nemeæ, atque Apeſanti.
Sed ipſum robuſtus domuit Hercules.
Ceto vero minimum natu, cum Phorcyne amore mixta,
Peperit gravem ſerpentem, qui obſcuræ in latibulis terræ
Finibus in amplis aurea mala cuſtodit.
Hæc quidem Cetus & Phorcynis ſoboles eſt.
Tethys autem Oceano flumina peperit verticoſa,
Nilumque, Alpheumq; & Eridanũ profundos vortices habentẽ,
Strymonem, Mæandrumque, & Iſtrum pulchrifluum,
Phaſinque, Rheſumque, Acheloum limpidum,
Neſſumque, Rhodiumque, Haliacmonemque Heptaporumque,
Granicumque, & Æſapum, divinumque Simoënta,
Peneumque, & Hermum, amœneque fluentem Caïcum,
Sangariumque magnum, Ladonemque, Partheniumque,
Euenumque, & Ardeſcum, divinumque Scamandrum.
Peperit quoque filias ſacras, quæ per terram
Viros a teneris educant, una cum Apolline rege,
Et fluminibus: hanc vero a Iove ſortem habent,
Pithoque, Admeteque, Iantheque, Electraque,
Doriſque, Prymnoque, & Vrania forma Deam referens,
Hippoque, Clymeneque, Rhodiaque, Calliroëque,
Zeuxoque, Clythieque, Idyiaque, Paſithoëque,
Plexaureque, & Galaxaure, amabiliſque Dione,
Meloboſiſque, Thoëque, & venuſta Polydora.
Cerceiſque indole amabilis, Plutoque magnis oculis,
Perſeiſque, Ianiraque, Acaſteque, Xantheque,

Πετραίη τ' ἐρόεσσα, Μενεσθώ τ', Εὐρώπη τε,
Μῆτις τ', Εὐρυνόμη τε, Τελεσθώ τε κροκόπεπλος·
Κρισίη τ', Ἀσίη τε, καὶ ἱμερόεσσα Καλυψώ·
Εὐδώρη τε, Τύχη τε καὶ Ἀμφιρὼ, Ὠκυρόη τε·
Καὶ Στὺξ, ἣ δὴ σφέων προφερεστάτη ἐστὶν ἁπασέων.
Αὗται δ' Ὠκεανοῦ καὶ Τηθύος ἐξεγένοντο
Πρεσβύταται κοῦραι. πολλαί γε μέν εἰσι καὶ ἄλλαι.
Τρὶς γὰρ χίλιαί εἰσι τανύσφυροι Ὠκεανῖναι,
Αἵ ῥα πολυσπερέες γαῖαν καὶ βένθεα λίμνης
Πάντῃ ὁμῶς ἐφέπουσι, θεάων ἀγλαὰ τέκνα.
Τόσσοι δ' αὖθ' ἕτεροι ποταμοὶ καναχηδὰ ῥέοντες,
Υἱέες Ὠκεανοῦ, τοὺς γείνατο πότνια Τηθύς·
Τῶν ὄνομ' ἀργαλέον πάντων βροτὸν ἄνδρα ἐνίσπειν·
Οἱ δὲ ἕκαστοι ἴσασι οἳ ἂν περιναιετάωσι.
Θεία δ' Ἠέλιόν τε μέγαν, λαμπράν τε Σελήνην,
Ἠῶθ', ἣ πάντεσσιν ἐπιχθονίοισι φαείνει,
Ἀθανάτοις τε θεοῖς τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι,
Γείναθ', ὑποδμηθεῖσ' Ὑπερίονος ἐν φιλότητι.
Κρίῳ δ' Εὐρυβίη τίκτεν, φιλότητι μιγεῖσα,
Ἀστραῖόν τε μέγαν, Πάλλαντά τε, δῖα θεάων,
Πέρσην θ', ὃς καὶ πᾶσι μετέπρεπεν ἰδμοσύνῃσιν.
Ἀστραίῳ δ' Ἠὼς ἀνέμους τέκε καρτεροθύμους,
Ἀργέστην Ζέφυρον, Βορέην τ' αἰψηροκέλευθον,
Καὶ Νότον, ἐν φιλότητι θεῷ θεὰ εὐνηθεῖσα.
Τοὺς δὲ μετ' ἀστέρα τίκτεν Ἑωσφόρον Ἠριγένεια,
Ἄστρα τε λαμπετόωντα τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται.
Στὺξ δὲ τέκ' Ὠκεανοῦ θυγάτηρ, Πάλλαντι μιγεῖσα,
Ζῆλον καὶ Νίκην καλλίσφυρον ἐν μεγάροισι,
Καὶ Κράτος, ἠδὲ Βίην, ἀριδείκετα γείνατο τέκνα,
Τῶν οὐκ ἔστ' ἀπάνευθε Διὸς δόμος, οὐδέ τις ἕδρη,

Οὐδ'

Petræaque lepida, Meneſthoque, Europaque,
Metiſque, Eurynomeque, Teleſthoque croceo peplo:
Criſiéque, Aſiaque & amabilis Calypſo:
Eudoreque, Tycheque, & Amphiro, Ocyroëque:
Et Styx, quæ ipſarum excellentiſſima eſt omnium.
Atque hæ Oceano & Tethyde prognatæ ſunt,
Grandiores natu filiæ. multæ quidem ſunt & aliæ.
Ter mille enim ſunt celeres filiæ Oceani,
Quæ ſane diſperſæ terram, & profunditates lacus,
Paſſim pariter incolunt, Dearum ſplendida proles.
Tot rurſus alii fluvii cum ſtrepitu fluentes,
Filii Oceani, quos peperit veneranda Tethys:
Quorum nomina difficile omnium mortalem virum proloqui.
Sed ſingulatim noverunt, quicunque circumhabitant.
Thia præterea Solemque magnum, lucentemque Lunam,
Auroramque, quæ omnibus terreſtribus lumen præbet,
Immortalibuſque Diis qui cœlum latum tenent,
Genuit, congreſſa cum Hyperione in amore.
Crio autem Eurybia peperit, per amorem mixta,
Aſtræumque magnum, Pallantemque, præſtantiſſima Dearum,
Perſenque, qui etiam omnes præcellebat peritia.
Aſtræo vero Aurora ventos peperit violentos,
Celerem Zephyrum, Boreamque rapidum,
Et Notum, in amore cum Deo Dea congreſſa.
Poſt hos vero Aurora ſtellam genuit Luciferum mane genita,
Aſtraque fulgentia quibus cœlum cinctum eſt.
Styx vero peperit Oceani filia, Pallanti mixta,
Zelum & Nicen, formoſam in ædibus,
Et Robur, atque Vim, præclaros genuit filios,
Quibus non eſt ſeorſim a Iove domus, nec ulla ſedes,

Οὐδ' ὁδὸς, ὅππῃ μὴ κείνοις θεὸς ἡγεμονεύῃ·
Ἀλλ' αἰεὶ παρ' Ζηνὶ βαρυκτύπῳ ἑδριόωνται.
Ὣς γὰρ ἐβούλευσε Στὺξ ἄφθιτος, Ὠκεανίνη,
Ἤματι τῷ, ὅτε πάντας Ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς
Ἀθανάτους ἐκάλεσσε θεοὺς ἐς μακρὸν ὄλυμπον.
Εἶπε δ', ὃς ἂν μετ' εἷο θεῶν Τιτῆσι μάχοιτο,
Μή τιν' ἀπορραίσειν γεράων, τιμὴν δ' ἕκαστον
Ἑξέμεν ἣν τὸ πάρος γε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Τὸν δ' ἔφαθ' ὅστις ἄτιμος ὑπὸ Κρόνου ἠδ' ἀγέραστος,
Τιμῆς καὶ γεράων ἐπιβησέμεν ἣ θέμις ἐστί.
Ἦλθε δ' ἄρα πρώτη Στὺξ ἄφθιτος οὔλυμπόν δε
Σὺν σφοῖσι παίδεσσιν, φίλου διὰ μήδεα πατρός.
Τὴν δὲ Ζεὺς τίμησε, περισσὰ δὲ δῶρα ἔδωκεν.
Αὐτὴν μὲν γὰρ ἔθηκε θεῶν μέγαν ἔμμεναι ὅρκον,
Παῖδας δ' ἤματα πάντα ἑοῦ μεταναιέτας εἶναι.
Ὣς δ' αὔτως πάντεσσι διαμπερὲς, ὥσπερ ὑπέστη,
Ἐξετέλεσσ'· αὐτὸς δὲ μέγα κρατεῖ, ἠδὲ ἀνάσσει.
Φοίβη δ' αὖ Κοίου πολυήρατον ἦλθεν ἐς εὐνήν.
Κυσαμένη δ' ἤπειτα θεὰ θεοῦ ἐν φιλότητι,
Λητὼ κυανόπεπλον ἐγείνατο μείλιχον αἰεὶ,
Ἤπιον ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι,
Μείλιχον ἐξ ἀρχῆς, ἀγανώτατον ἐντὸς ὀλύμπου.
Γείνατο δ' Ἀστερίην εὐώνυμον, ἥν ποτε Πέρσης
Ἠγάγετ' ἐς μέγα δῶμα, φίλην κεκλῆσθαι ἄκοιτιν.
Ἡ δ' ὑποκυσαμένη Ἑκάτην τέκε, τὴν περὶ πάντων
Ζεὺς Κρονίδης τίμησε· πόρεν δέ οἱ ἀγλαὰ δῶρα,
Μοῖραν ἔχειν γαίης τε καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
Ἡ δὲ καὶ ἀστερόεντος ἀπ' οὐρανοῦ ἔμμορε τιμῆς,
Ἀθανάτοις τε θεοῖσι τετιμένη ἐστὶ μάλιστα.
Καὶ γὰρ νῦν ὅτε πού τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων

Ἔρδων

Neque via, qua non illis Deus præit:
Sed ſemper apud Iovem graviter tonantem ſedem habent.
Sic enim conſuluit Styx incorruptibilis, Oceani filia,
Die illo, quando omnes Olympius ſulgurator
Immortales vocavit Deos ad altum cœlum.
Dixit autẽ, quod quiſquis una ſecũ Deorum contra Titanes pu-
Nulli ſe ademturum præmia, ſed honorem quemque (gnet,
Habiturum, quem antea inter immortales Deos.
Illum etiam dixit qui honoris expers fuerit ſub Saturno & im-
Ad honores ac præmia provecturum, ut fas eſt. (munis,
Venit autem prima Styx incorruptibilis ad Olympum
Cum ſuis filiis ſui per conſilia patris.
Ipſam vero Iupiter honoravit, eximia quoque dona dedit.
Ipſam enim conſtituit Deorum magnum ut ſit jusjurandum,
Filii autem diebus omnibus ſui inquilini ut ſint.
Similiter etiam omnibus prorſus, ſicuti pollicitus erat,
Perfecit: ipſe autem præpotens eſt, atque regem agit.
Phœbe porro Cœi perjucundum venit ad torum.
Gravida vero facta deinde Dea Dei in amore,
Latonam cæruleo peplo peperit blandam ſemper,
Mitem hominibus atque immortalibus Diis,
Suavem ab initio, in primis hilarem intra Olympum.
Genuit inſuper Aſteriam claram, quam olim Perſes
Duxit in amplam domum, ſua ut ſit uxor.
Illa autem gravidata Hecaten peperit, quam ſuper omnes
Iupiter Saturnius honoravit: dedit vero ei ſplendida dona,
Poteſtatem ut habeat terræque & infrugiferi maris.
Imo etiam ſtelligero in cœlo ſortita eſt honorem,
Immortalibuſque Diis honorata eſt maxime.
Etenim nunc quando alicubi aliquis terreſtrium hominum

Digitized by Google

Ἔρδων ἱερὰ καλὰ κατὰ νόμον ἱλάσκηται,
Κικλήσκει Ἑκάτην· πολλή τέ οἱ ἕσπετο τιμὴ
Ῥεῖα μάλ', ᾧ πρόφρων γε θεὰ ὑποδέξεται εὐχάς·
Καί οἱ ὄλβον ὀπάζει· ἐπεὶ δύναμίς γε πάρεστιν.
Ὅσσοι γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο,
Καὶ τιμὴν ἔλαχον, τούτων ἔχει αἶσαν ἁπάντων.
Οὐδέ τι μιν Κρονίδης ἐβιήσατο, οὐδέ τ' ἀπηύρα
Ὅσσ' ἔλαχεν Τιτῆσι μετὰ προτέροισι θεοῖσιν.
Ἀλλ' ἔχει ὡς τὸ πρῶτον ἀπ' ἀρχῆς ἔπλετο δασμός.
Οὐδ' ὅτι μουνογενής, ἧσσον θεὰ ἔμμορε τιμῆς,
Καὶ γέρας ἐν γαίῃ τε καὶ οὐρανῷ, ἠδὲ θαλάσσῃ·
Ἀλλ' ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον, ἐπεὶ Ζεὺς τίεται αὐτήν.
Ὧι δ' ἐθέλει μεγάλως παραγίνεται, ἠδ' ὀνίνησιν,
Ἔν τ' ἀγορῇ λαοῖσι μεταπρέπει, ὅν κ' ἐθέλῃσιν.
Ἡ δ' ὁπότ' ἐς πόλεμον φθισήνορα θωρήσσονται
Ἀνέρες, ἔνθα θεὰ παραγίνεται οἷς κ' ἐθέλῃσι,
Νίκην προφρονέως ὀπάσαι, καὶ κῦδος ὀρέξαι.
Ἔν τε δίκῃ βασιλεῦσι παρ' αἰδοίοισι καθίζει.
Ἐσθλὴ δ' αὖθ' ὁπότ' ἄνδρες ἀγῶνι ἀεθλεύωσιν·
Ἔνθα θεὰ καὶ τοῖς παραγίνεται, ἠδ' ὀνίνησι.
Νικήσας δὲ βίῃ καὶ κάρτεϊ, καλὸν ἄεθλον
Ῥεῖα φέρει, χαίρων τε τοκεῦσιν κῦδος ὀπάζει.
Ἐσθλὴ δ' ἱππήεσσι παρεστάμεναι οἷς κ' ἐθέλῃσι,
Καὶ τοῖς οἳ γλαυκὴν δυσπέμφελον ἐργάζονται,
Εὔχονται δ' Ἑκάτῃ, καὶ ἐρικτύπῳ Ἐννοσιγαίῳ.
Ῥηϊδίως δ' ἄγρην κυδρὴ θεὸς ὤπασε πολλήν,
Ῥεῖα δ' ἀφείλετο φαινομένην, ἐθέλουσά γε θυμῷ.
Ἐσθλὴ δ' ἐν σταθμοῖσι σὺν Ἑρμῇ ληΐδ' ἀέξειν,
Βουκολίας τ', ἀγέλας τε, καὶ αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν,
Ποίμνας τ' εἰροπόκων γ' ὀΐων, θυμῷ γε θέλουσα,

Ἐξ

Faciens ſacra honeſta ſecundum patrios mores expiat,
Invocat Hecaten: *ingens vero eum ſequitur honor*
Facillime, cujus benevola Dea ſuſcipit preces:
Et illi divitias largitur; nam ſacultas ipſi adeſt.
Quotquot enim Terra Cœloque prognati ſunt,
Et honorem ſorte acceperunt, iſtorum habet ſortem omnium.
Neque quicquam ipſi Saturnius per vim ademit, neque privavit
Eorum quæcunque ſortita eſt Titanas inter priores Deos.
Sed habet ſicut prius ab initio ſacta eſt diſtributio.
Nec quia unigenita, minorem Dea ſortita eſt honorem,
Et poteſtatem tam in terra ac cœlo, quam in mari:
Sed inſuper multo magis, quoniam Iupiter honorat ipſam.
Cui vero vult, magnifice præſto eſt, atque juvat.
Inque concione inter homines eminet, quem voluerit.
Atque quando ad bellum perdens-viros armantur
Viri, tum Dea adeſt quibus voluerit,
Victoriam prompte ut præbeat, & laudem porrigat.
Inque judicio reges apud venerandos ſedet.
Bona inſuper quando viri in certamine colluctantur;
Ibi Dea & illus præſto eſt, atque juvat.
Qui vero vicerit virtute & robore, pulchrum præmium
Facile fert, lætuſque parentibus gloriam dat.
Bona item equitibus adeſſe, quibus voluerit:
Et his qui mare *tempeſtuoſum ſecant.*
Votaque ſaciunt Hecatæ, & valde ſonanti Neptuno.
Facile etiam prædam inclyta Dea dedit copioſam,
Facile vero abſtulit apparentem, volens ſaltem animo.
Bona præterea in ſtabulis cum Mercurio pecus augere,
Armentaque boum, gregeſque, & greges magnos caprarum,
Gregeſque lanigerarum ovium, animo ſaltem volens,

Ex

Digitized by Google

Ἐξ ὀλίγων βριάει, κἀκ πολλῶν μείονα θῆκεν.
Οὕτω τοι καὶ μουνογενὴς ἐκ μητρὸς ἐοῦσα,
Πᾶσι μετ' ἀθανάτοισι τετίμηται γεράεσσι.
Θῆκε δέ μιν Κρονίδης κουροτρόφον, οἳ μετ' ἐκείνην
Ὀφθαλμοῖσιν ἴδοντο φάος πολυδερκέος Ἠοῦς.
Οὕτως ἐξ ἀρχῆς κουροτρόφος· αἳ δέ τε τιμαί·
Ῥείη δ' αὖ δμηθεῖσα Κρόνῳ τέκε φαίδιμα τέκνα,
Ἱστίην, Δήμητρα, καὶ Ἥρην χρυσοπέδιλον,
Ἴφθιμόν τ' Ἀΐδην, ὃς ὑπὸ χθονὶ δώματα ναίει,
Νηλεὲς ἦτορ ἔχων· καὶ ἐρίκτυπον Ἐννοσίγαιον,
Ζῆνά τε μητιόεντα, θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
Τοῦ καὶ ὑπὸ βροντῆς πολεμίζεται εὐρεῖα χθών.
Καὶ τοὺς μὲν κατέπινε Κρόνος μέγας, ὅστις ἕκαστος
Νηδύος ἐξ ἱερῆς μητρὸς πρὸς γούναθ' ἵκοιτο·
Τὰ φρονέων, ἵνα μή τις ἀγαυῶν οὐρανιώνων
Ἄλλος ἐν ἀθανάτοισιν ἔχῃ βασιληΐδα τιμήν.
Πεύθετο γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Οὕνεκά οἱ πέπρωτο ἑῷ ὑπὸ παιδὶ δαμῆναι,
Καὶ κρατερῷ περ ἐόντι, Διὸς μεγάλου διὰ βουλάς.
Τῷ ὅγε οὐκ ἀλαοσκοπιὴν ἔχεν, ἀλλὰ δοκεύων
Παῖδας ἑοὺς κατέπινε· Ῥέην δ' ἔχε πένθος ἄλαστον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Δί' ἔμελλε θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν
Τέξεσθαι, τότ' ἔπειτα φίλους λιτάνευε τοκῆας
Τοὺς αὐτῆς, Γαῖάν τε καὶ Οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Μῆτιν συμφράσσασθαι ὅπως λελάθοιτο τεκοῦσα
Παῖδα φίλον, τίσαιτο δ' ἐρινῦς πατρὸς ἑοῖο
Παίδων, οὓς κατέπινε μέγας Κρόνος ἀγκυλομήτης.
Οἱ δὲ θυγατρὶ φίλῃ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο,
Καί οἱ πεφραδέτην ὅσα περ πέπρωτο γενέσθαι
Ἀμφὶ Κρόνῳ βασιλῆϊ καὶ υἱέϊ καρτεροθύμῳ.

Πέμ-

Digitized by Google

Ex paucis copioſa, & ex multis pauciora reddit.
Adeo ſane etiam unigenita ex matre exiſtens,
Omnibus inter Deos honorata eſt muneribus.
Fecit autem ipſam Saturnius alumnā juvenum, qui poſt ipſam
Oculis aſpexerunt lumen multa contuentis Auroræ.
Sic ab initio nutriens filios: atque hi ſunt honores.
Rhea autem compreſſa à Saturno, peperit illuſtres liberos,
Veſtam, Cererem, & Iunonem aurea calceamenta habentem,
Fortemque Plutonem, qui ſub terra domos incolit,
Immite cor habens, & valde ſonantem Neptunum,
Iovemque ſapientem, Deorum patrem atque hominum,
Cujus & a tonitru concutitur lata terra.
Atque iſtos quidem deglutiebat Saturnus magnus, quicunque
Ex utero ſacro matris ad genua venerat:
Hæc agitans, ne ullus clarorum filiorum Cœli
Alius inter Immortales haberet regium decus.
Audierat enim ex Terra, & Cœlo ſtellis micante,
Quod ſibi fatale eſſet proprio a filio domari,
Quantumvis robuſto exiſtenti, Iovis magni per conſilia.
Ideoq; hic non vanam ſpeculationem habuit, ſed inſidias ſtruens
Filios ſuos devorabat: Rheam autem tenebat luctus gravis,
Sed quando jam Iovem erat Deorum patrem atque virorum
Paritura, jam tum charis ſupplicabat parentibus
Suis, Terræque, & Cœlo ſtellato,
Conſilium ut conſerrent, quo pacto occultaret pariens
Filium charum, poſſetque ulciſci furias patris ſui
Contra filios, quos devorabat ingens Saturnus verſutus.
Illi vero filiæ dilectæ auſcultarunt & morem geſſerunt,
Et ei commemorarunt, quæcunque fatis conſtitutum eſſet fieri
Circa Saturnum regem, & filium magnanimum.

Miſe-

Digitized by Google

Πέμψαν δ' ἐς Λύκτον, Κρήτης ἐς πίονα δῆμον,
Ὁππότ' ἄρ' ὁπλότατον παίδων ἤμελλε τεκέσθαι,
Ζῆνα μέγαν· τὸν μέν οἱ ἐδέξατο Γαῖα πελώρη
Κρήτῃ [ἐν] εὐρείῃ τραφέμεν ἀτιταλλέμεναί τε.
Ἔνθα μὲν ἷκτο φέρουσα θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν,
Πρώτην ἐς Λύκτον· κρύψεν δέ ἑ χερσὶ λαβοῦσα
Ἄντρῳ ἐν ἠλιβάτῳ, ζαθέης ὑπὸ κεύθεσι γαίης,
Αἰγαίῳ ἐν ὄρει πεπυκασμένῳ ὑλήεντι.
Τῷ δὲ σπαργανίσασα μέγαν λίθον ἐγγυάλιξεν
Οὐρανίδῃ μέγ' ἄνακτι, θεῶν προτέρῳ βασιλῆϊ.
Τὸν τόθ' ἑλὼν χείρεσσιν ἑὴν ἐγκάτθετο νηδὺν,
Σχέτλιος· οὐδ' ἐνόησε μετὰ φρεσὶν ὡς οἱ ὀπίσσω
Ἀντὶ λίθου ἑὸς υἱὸς ἀνίκητος καὶ ἀκηδὴς
Λείπεθ', ὅ μιν τάχ' ἔμελλε βίῃ καὶ χερσὶ δαμάσσας
Τιμῆς ἐξελάαν, ὁ δ' ἐν ἀθανάτοισιν ἀνάξειν.
Καρπαλίμως δ' ἄρ' ἔπειτα μένος καὶ φαίδιμα γυῖα
Ηὔξετο τοῖο ἄνακτος· ἐπιπλομένου δ' ἐνιαυτοῦ,
Γαίης ἐννεσίῃσι πολυφραδέεσσι δολωθεὶς,
Ὃν γόνον ἂψ ἀνέηκε μέγας Κρόνος ἀγκυλομήτης
Νικηθεὶς τέχνῃσι βίηφί τε παιδὸς ἑοῖο.
Πρῶτον δ' ἐξήμησε λίθον, πύματον καταπίνων.
Τὸν μὲν Ζεὺς στήριξε κατὰ χθονὸς εὐρυοδείης
Πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ, γυάλοις ὑπὸ Παρνησσοῖο,
Σῆμ' ἔμεν ἐξοπίσω, θαῦμα θνητοῖσι βροτοῖσι.
Λῦσε δὲ πατροκασιγνήτους ὀλοῶν ἀπὸ δεσμῶν
Οὐρανίδας, οὓς δῆσε πατὴρ ἀεσιφροσύνῃσιν.
Οἵ οἱ ἀπεμνήσαντο χάριν εὐεργεσιάων,
Δῶκαν δὲ βροντὴν, ἠδ' αἰθαλόεντα κεραυνὸν,
Καὶ στεροπήν· τὸ πρὶν δὲ πελώρη Γαῖα κεκεύθει·
Τοῖς πίσυνος, θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει.

Κούρην

Miſerunt autem in Lyctum, Cretæ ad pinguem populum,
Cum minimum natu filiorum eſſet paritura,
Iovem magnum. hunc quidem ipſi ſuſcepit Terra vaſta
In Creta lata educandum & enutriendum ab infantia.
Tum quidem pervenit ferens celerem per noctem nigram,
Primum ad ipſam Lyctum: abſcondit autē ipſum manibus pre-
Antro in excelſo, divinæ ſub latebris terræ, (henſum
Ægæo in monte denſo ſylvoſo.
Huic autem faſciis involutum magnum lapidē in manus dedit
Cœli filio, præpotenti Deorum priori regi.
Quem tum arreptum manibus, ſuam condidit in alvum
Miſer; nec cogitavit animo quod ſibi in poſterum
Pro lapide ſuus filius invictus & ſecurus
Supereſſet, qui ipſum mox eſſet vi & manibus domitum
Ex honore expulſurus, ipſeque immortalibus eſſet imperaturus.
Celeriter autem deinde robur & fortia membra
Creſcebant illius regis: revoluto autem anno,
Terræ conſilio aſtuto circumventus,
Suam ſobolem iterum emiſit magnus Saturnus verſutus,
Victus artibus ac vi filii ſui.
Primum vero evomuit lapidem, ultimo devoratum.
Illum quidem Iupiter firmiter defixit in terram ſpatioſam
Pytho in divina, in anfractu Parnaſſi,
Monumentum ut ſit in poſterum, miraculum mortalibus ho-
Solvit vero patruos noxiis a vinculis (minibus.
Cœligenas, quos vinxerat pater ex amentia.
Qui ipſi retulerunt gratiam beneficiorum,
Dederuntque tonitru, atque candens fulmen,
Et fulgur; quæ antea immanis terra occultaverat:
Quibus confiſus, mortalibus atque immortalibus imperat.

Puel-

Digitized by Google

Ῥητοί
Ῥεῖα μ
Ῥεῖα δ
Ῥεῖα δ
Ζεὺς ὑ
Κλῦθ
Τύνη
Οὐ
Εἰσὶ δυ
Ἡ δ' ἐ
Ἡ μὲν
Σχετλ
Ἀθανάτ
Τὴν δ'
Θῆκε δὲ
Γαίης ἐ
Ἥτε καὶ
Εἰς ἕτερον
Πλούσιον
Οἶκόν τ'
Εἰς ἄφεν
Καὶ κερα

...o Iapetus pulchram Oceanidem
...men, & eundem lectum conſcendit.
...tlantem magnanimum peperit filium:
...rea gloria præſignẽ Menœtium, atq; Prometheum
...ſipellem: ſtultumque Epimetheum,
...um ab initio fuit hominibus inventoribus rerum.
... Iovis fictam ſuſcepit mulierem
...gitioſum vero Menœtium late videns Iupiter
...truſit, feriens ardenti fulmine,
...bitatem & fortitudinem inſolentem.
...um latum ſuſtinet dura ex neceſſitate,
...æ, e regione Heſperidum argutarum
...que & indeſeſſis manibus.
...ſi ſortem deſtinavit prudens Iupiter.
...rmiſſimis compedibus Promethea verſutum,
... mediam in columnam affigens.
...mmiſit expanſis alis: cæterum hæc hepar
...ernum: quin ipſum creſcebat tantum ubique
...um toto die ediſſet extentas alas habens avis.
... Alcmenæ formoſæ fortis filius
...it, malam vero peſtem profligavit
...a, & liberavit ab ægritudine:
...ve Olympio in alto imperante,
... Thebis geniti gloria eſſet
...quam antea, ſuper terram multos paſcentem.
...eneratus honorabat præclarum filium.
...ſens, remiſit iram, quam prius habuerat,
...ndiſſet conſilio cum præpotenti Iove.
...o diſceptabant inter ſe Dii mortaleſque homines
...un magnum bovem volente animo

Digitized by Google

Κούρην δ' Ἰαπετὸς καλλίσφυρον Ὠκεανίνην
Ἠγάγετο Κλυμένην, καὶ ὁμὸν λέχος εἰσανέβαινεν.
Ἡ δέ οἱ Ἄτλαντα κρατερόφρονα γείνατο παῖδα·
Τίκτε δ' ὑπερκύδαντα Μενοίτιον, ἠδὲ Προμηθέα
Ποικίλον, αἰολόμητιν· ἁμαρτίνοόν τ' Ἐπιμηθέα,
Ὃς κακὸν ἐξ ἀρχῆς γένετ' ἀνδράσιν ἀλφηστῇσι·
Πρῶτος γάρ ῥα Διὸς πλαστὴν ὑπέδεκτο γυναῖκα
Παρθένον. ὑβριστὴν δὲ Μενοίτιον εὐρύοπα Ζεὺς
Εἰς ἔρεβος κατέπεμψε, βαλὼν ψολόεντι κεραυνῷ,
Εἵνεκ' ἀτασθαλίης τε καὶ ἠνορέης ὑπερόπλου.
Ἄτλας δ' οὐρανὸν εὐρὺν ἔχει κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης,
Πείρασιν ἐν γαίης, πρόπαρ Ἑσπερίδων λιγυφώνων
Ἑστηὼς, κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτοισι χέρεσσι.
Ταύτην γάρ οἱ μοῖραν ἐδάσσατο μητίετα Ζεύς.
Δῆσε δ' ἀλυκτοπέδῃσι Προμηθέα ποικιλόβουλον,
Δεσμοῖς ἀργαλέοισι μέσον διὰ κίον' ἐλάσσας.
Καί οἱ ἐπ' αἰετὸν ὦρσε τανύπτερον· αὐτὰρ ὅγ' ἧπαρ
Ἤσθιεν ἀθάνατον· τὸ δ' ἀέξετο ἶσον ἁπάντῃ
Νυκτὸς, ὅσον πρόπαν ἦμαρ ἔδοι τανυσίπτερος ὄρνις.
Τὸν μὲν ἄρ' Ἀλκμήνης καλλισφύρου ἄλκιμος υἱὸς
Ἡρακλέης ἔκτεινε, κακὴν δ' ἀπὸ νοῦσον ἄλαλκεν
Ἰαπετιονίδῃ, καὶ ἐλύσατο δυσφροσυνάων·
Οὐκ ἀέκητι Ζηνὸς ὀλυμπίου ὑψιμέδοντος,
Ὄφρ' Ἡρακλῆος Θηβαγενέος κλέος εἴη
Πλειον ἔτ' ἢ τοπάροιθεν ἐπὶ χθόνα πουλυβότειραν.
Ταῦτ' ἄρα ἁζόμενος τίμα ἀριδείκετον υἱόν·
Καί περ χωόμενος, παῦθη χόλου, ὃν πρὶν ἔχεσκεν
Οὕνεκ' ἐρίζετο βουλὰς ὑπερμενέϊ Κρονίωνι.
Καὶ γὰρ ὅτ' ἐκρίνοντο θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι
Μηκώνῃ, τότ' ἔπειτα μέγαν βοῦν πρόφρονι θυμῷ

Δασ-

Digitized by Google

Puellam porro Iapetus pulchram Oceanidem
Duxit Clymenen, & eundem lectum conſcendit.
Ipſa vero ei Atlantem magnanimum peperit filium:
Peperit præterea gloria præſignẽ Menœtium, atq; Prometheum
Varium, verſipellem: ſtultumque Epimetheum,
Qui noxa ſtatim ab initio fuit hominibus inventoribus rerum.
Primus enim Iovis fictam ſuſcepit mulierem
Virginem. flagitioſum vero Menœtium late videns Iupiter
In Erebum detruſit, feriens ardenti fulmine,
Propter improbitatem & fortitudinem inſolentem.
Atlas vero cœlum latum ſuſtinet dura ex neceſſitate,
Finibus in terræ, e regione Heſperidum argutarum
Stans, capiteque & indefeſſis manibus.
Hanc enim ipſi ſortem deſtinavit prudens Iupiter.
Ligavit vero firmiſſimis compedibus Promethea verſutum,
Vinculis duris mediam in columnam affigens.
Et ei aquilam immiſit expanſis alis: cæterum hæc hepar
Comedebat æternum: quin ipſum creſcebat tantum ubique
Noctu, quantum toto die ediſſet extentas alas habens avis.
Hunc quidem Alcmenæ formoſæ fortis filius
Hercules occidit, malam vero peſtem profligavit
Ab Iapetionida, & liberavit ab ægritudine:
Non invito Iove Olympio in alto imperante,
Quo Herculis Thebis geniti gloria eſſet
Major etiam quam antea, ſuper terram multos paſcentem.
Ob id itaque veneratus honorabat præclarum filium.
Et, licet ſuccenſens, remiſit iram, quam prius habuerat,
Eo quod contendiſſet conſilio cum præpotenti Iove.
Etenim quando diſceptabant inter ſe Dii mortaleſque homines
Meconæ, ibi tum magnum bovem volente animo

Digitized by Google

Κούρην δ' Ἰαπετὸς καλλίσφυρον Ὠκεανίνην
Ἠγάγετο Κλυμένην, καὶ ὁμὸν λέχος εἰσανέβαινεν.
Ἡ δέ οἱ Ἄτλαντα κρατερόφρονα γείνατο παῖδα·
Τίκτε δ' ὑπερκύδαντα Μενοίτιον, ἠδὲ Προμηθέα
Ποικίλον, αἰολόμητιν· ἁμαρτίνοόν τ' Ἐπιμηθέα,
Ὃς κακὸν ἐξ ἀρχῆς γένετ' ἀνδράσιν ἀλφηστῇσι·
Πρῶτος γάρ ῥα Διὸς πλαστὴν ὑπέδεκτο γυναῖκα
Παρθένον. ὑβριστὴν δὲ Μενοίτιον εὐρύοπα Ζεὺς
Εἰς ἔρεβος κατέπεμψε, βαλὼν ψολόεντι κεραυνῷ,
Εἵνεκ' ἀτασθαλίης τε καὶ ἠνορέης ὑπερόπλου.
Ἄτλας δ' οὐρανὸν εὐρὺν ἔχει κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης,
Πείρασιν ἐν γαίης, προπάρ Ἑσπερίδων λιγυφώνων
Ἑστηὼς, κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτοισι χέρεσσι.
Ταύτην γάρ οἱ μοῖραν ἐδάσσατο μητίετα Ζεύς.
Δῆσε δ' ἀλυκτοπέδησι Προμηθέα ποικιλόβουλον,
Δεσμοῖς ἀργαλέοισι μέσον διὰ κίον' ἐλάσσας.
Καί οἱ ἐπ' αἰετὸν ὦρσε τανύπτερον· αὐτὰρ ὅγ' ἧπαρ
Ἤσθιεν ἀθάνατον· τὸ δ' ἀέξετο ἶσον ἁπάντη
Νυκτὸς, ὅσον πρόπαν ἦμαρ ἔδοι τανυσίπτερος ὄρνις.
Τὸν μὲν ἄρ' Ἀλκμήνης καλλισφύρου ἄλκιμος υἱὸς
Ἡρακλέης ἔκτεινε, κακὴν δ' ἀπὸ νοῦσον ἄλαλκεν
Ἰαπετιονίδῃ, καὶ ἐλύσατο δυσφροσυνάων·
Οὐκ ἀέκητι Ζηνὸς ὀλυμπίου ὑψιμέδοντος,
Ὄφρ' Ἡρακλῆος Θηβαγενέος κλέος εἴη
Πλεῖον ἔτ' ἢ τοπάροιθεν ἐπὶ χθόνα πουλυβότειραν.
Ταῦτ' ἄρα ἁζόμενος τίμα ἀριδείκετον υἱόν·
Καί περ χωόμενος, παύθη χόλου, ὃν πρὶν ἔχεσκεν
Οὕνεκ' ἐρίζετο βουλὰς ὑπερμενέϊ Κρονίωνι.
Καὶ γὰρ ὅτ' ἐκρίνοντο θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι
Μηκώνῃ, τότ' ἔπειτα μέγαν βοῦν πρόφρονι θυμῷ

Δασ-

Puellam porro Iapetus pulchram Oceanidem
Duxit Clymenen, & eundem lectum conſcendit.
Ipſa vero ei Atlantem magnanimum peperit filium:
Peperit præterea gloria præſignẽ Menœtium, atq; Prometheum
Varium, verſipellem: ſtultumque Epimetheum,
Qui noxa ſtatim ab initio fuit hominibus inventoribus rerum.
Primus enim Iovis fictam ſuſcepit mulierem
Virginem. flagitioſum vero Menœtium late videns Iupiter
In Erebum detruſit, feriens ardenti fulmine,
Propter improbitatem & fortitudinem inſolentem.
Atlas vero cœlum latum ſuſtinet dura ex neceſſitate,
Finibus in terræ, e regione Heſperidum argutarum
Stans, capiteque & indefeſſis manibus.
Hanc enim ipſi ſortem deſtinavit prudens Iupiter.
Ligavit vero firmiſſimis compedibus Promethea verſutum,
Vinculis duris mediam in columnam affigens.
Et ei aquilam immiſit expanſis alis: cæterum hæc hepar
Comedebat æternum: quin ipſum creſcebat tantum ubique
Noctu, quantum toto die ediſſet extentas alas habens avis.
Hunc quidem Alcmenæ formoſæ fortis filius
Hercules occidit, malam vero peſtem profligavit
Ab Iapetionida, & liberavit ab ægritudine:
Non invito Iove Olympio in alto imperante,
Quo Herculis Thebis geniti gloria eſſet
Major etiam quam antea, ſuper terram multos paſcentem.
Ob id itaque veneratus honorabat præclarum filium.
Et, licet ſuccenſens, remiſit iram, quam prius habuerat,
Eo quod contendiſſet conſilio cum præpotenti Iove.
Etenim quando diſceptabant inter ſe Dii mortaleſque homines
Meconæ, ibi tum magnum bovem volente animo

Δαισάμενος πεύθηκε, Διὸς νόον ἐξαπαφίσκων.
Τῷ μὲν γὰρ σάρκας τε καὶ ἔγκατα πίονι δημῷ
Ἐν ῥινῷ κατέθηκε, καλύψας γαστρὶ βοείῃ·
Τῷ δ᾽ αὖτ᾽ ὀστέα λευκὰ βοὸς δολίῃ ἐπὶ τέχνῃ
Εὐθετίσας καθέθηκε, καλύψας ἀργέτι δημῷ.
Δὴ τότε μιν προσέειπε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Ἰαπετιονίδη, πάντων ἀριδείκετ᾽ ἀνάκτων,
Ὦ πέπον, ὡς ἑτεροζήλως διεδάσσαο μοίρας.
Ὣς φάτο κερτομέων Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς·
Τὸν δ᾽ αὖτε προσέειπε Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης,
Ἦκ᾽ ἐπιμειδήσας· (δολίης δ᾽ οὐ λήθετο τέχνης)
Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε θεῶν αἰειγενετάων,
Τῶν δ᾽ ἕλευ ὁπποτέρην σε ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἀνώγει.
Φῆ ῥα δολοφρονέων. Ζεὺς δ᾽ ἄφθιτα μήδεα εἰδὼς
Γνῶ ῥ᾽ οὐδ᾽ ἠγνοίησε δόλον· κακὰ δ᾽ ὄσσετο θυμῷ
Θνητοῖς ἀνθρώποισι, τὰ καὶ τελέεσθαι ἔμελλεν.
Χερσὶ δ᾽ ὅγ᾽ ἀμφοτέρῃσιν ἀνείλετο λευκὸν ἄλειφαρ.
Χώσατο δὲ φρένας· ἀμφὶ χόλος δέ μιν ἵκετο θυμόν,
Ὡς ἴδεν ὀστέα λευκὰ βοὸς, δολίῃ ἐπὶ τέχνῃ.
Ἐκ τοῦ δ᾽ ἀθανάτοισιν ἐπὶ χθονὶ φῦλ᾽ ἀνθρώπων
Καίουσ᾽ ὀστέα λευκὰ θυηέντων ἐπὶ βωμῶν.
Τὸν δὲ μέγ᾽ ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἰαπετιονίδη, πάντων πέρι μήδεα εἰδὼς,
Ὦ πέπον, οὐκ ἄρα πω δολίης ἐπιλήθεο τέχνης.
Ὣς φάτο χωόμενος Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς·
Ἐκ τούτου δ᾽ ἤπειτα, δόλου μεμνημένος αἰεὶ,
Οὐκ ἐδίδου μελέοισι πυρὸς μένος ἀκαμάτοιο
Θνητοῖς ἀνθρώποις, οἳ ἐπὶ χθονὶ ναιετάουσιν.
Ἀλλά μιν ἐξαπάτησεν ἐῢς πάϊς Ἰαπετοῖο,
Κλέψας ἀκαμάτοιο πυρὸς τηλέσκοπον αὐγὴν

Ἐν

Diviſum propoſuit, Iovis mentem ſallens.
Nam hac quidem parte carneſq; & inteſtina cum pingui adipe
In pelle depoſuit, tegens ventre bovino:
In altera rurſum oſſa alba bovis, doloſa arte,
Rite diſponens recondidit tegens candida arvina.
Iamque tum ipſum allocutus eſt pater hominumq; Deorumque:
Iapetionida omnium illuſtriſſime regum,
O amice, quam inique partitus es portiones!
Sic dixit latenter eũ carpens Iupiter perpetua conſilia ſciens.
Hunc viciſſim alloquutus eſt Prometheus vaſer,
Tacite arridens: (doloſæ autem non immemor erat artis)
Iupiter glorioſiſſime, maxime Deorum ſempiternorum,
Harum elige utram tibi in pectoribus animus ſuadet.
Dixit ſane doloſa cogitans. Iupiter autẽ æterna conſilia ſciens
Cognovit certe nec ignoravit dolũ: mala autẽ concipiebat animo
Adverſus homines mortales, quæ & perficienda erant.
Manibus vero hic utriſque ſuſtulit album adipem.
Iraſcebatur autem mente: ira vero ejus occupabat animum,
Vt vidit oſſa alba bovis, doloſa arte.
Ex illo tempore Diis ſuper terram genus hominum
Adolent oſſa alba odoratis in aris.
Hunc autem valde indignatus allocutus eſt nubicogus Iupiter:
Iapetionida, ſuper omnes ſapiens,
O amice, nondum ſane doloſæ oblitus es artis.
Sic dixit ira percitus Iupiter æterna conſilia ſciens.
Ex illo tempore deinceps doli memor ſemper,
Non dabat miſeris ignem inſatiabilem
Mortalibus hominibus, qui ſuper terram habitant.
Sed ipſum decepit bonus filius Iapeti,
Furatus indomiti ignis eminus apparentem ſplendorem

Ἐν κοίλῳ νάρθηκι. δάκεν δ' ἄρα νειόθι θυμὸν
Ζῆν' ὑψιβρεμέτην, ἐχόλωσε δέ μιν φίλον ἦτορ,
Ὡς ἴδεν ἀνθρώποισι πυρὸς τηλέσκοπον αὐγήν.
Αὐτίκα δ' ἀντὶ πυρὸς τεῦξεν κακὸν ἀνθρώποισι.
Γαίης γὰρ σύμπλασσε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις
Παρθένῳ αἰδοίῃ ἴκελον, Κρονίδεω διὰ βουλάς.
Ζῶσε δὲ καὶ κόσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ἀργυφέϊ ἐσθῆτι· κατὰ κρῆθεν δὲ καλύπτρην
Δαιδαλέην χείρεσσι κατέσχεθε, θαῦμα ἰδέσθαι·
Ἀμφὶ δέ οἱ στεφάνους νεοθηλέος ἄνθεσι ποίης
Ἱμερτοὺς παρέθηκε καρήατι Παλλὰς Ἀθήνη·
Ἀμφὶ δέ οἱ στεφάνην χρυσέην κεφαλῆφιν ἔθηκε,
Τὴν αὐτὸς ποίησε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Ἀσκήσας παλάμῃσι, χαριζόμενος Διῒ πατρί.
Τῇ δ' ἐνὶ δαίδαλα πολλὰ τετεύχατο, θαῦμα ἰδέσθαι,
Κνώδαλ' ὅσ' ἤπειρος πολλὰ τρέφει ἠδὲ θάλασσα.
Τῶν ὅγε πόλλ' ἐνέθηκε· χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή,
Θαυμασίη, ζωοῖσιν ἐοικότα φωνήεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῦξε καλὸν κακὸν, ἀντ' ἀγαθοῖο
Ἐξάγαγ' ἔνθα περ ἄλλοι ἔσαν θεοὶ ἠδ' ἄνθρωποι,
Κόσμῳ ἀγαλλομένην γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης.
Θαῦμα δ' ἔχ' ἀθανάτους τε θεοὺς θνητούς τ' ἀνθρώπους,
Ὡς εἶδον δόλον αἰπὺν, ἀμήχανον ἀνθρώποισιν.
Ἐκ τῆς γὰρ γένος ἐστὶ γυναικῶν θηλυτεράων.
Τῆς γὰρ ὀλώϊόν ἐστι γένος, καὶ φῦλα γυναικῶν
Πῆμα μέγα θνητοῖσι μετ' ἀνδράσι ναιετάουσιν,
Οὐλομένης πενίης οὐ σύμφοροι, ἀλλὰ κόροιο.
Ὡς δ' ὁπότ' ἐν σμήνεσσι κατηρεφέεσσι μέλισσαι
Κηφῆνας βόσκουσι, κακῶν ξυνήονας ἔργων,
Αἱ μέν τε πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα

Ἠμά-

In concava ferula. momordit vero in animo
Iovem in alto tonantẽ, ad irã vero ipſius animus commotus eſt,
Vt vidit inter homines ignis procul apparentem ſplendorem.
Protinus autem pro igne ſtruxit malum hominibus.
E terra enim conſormavit perquam celebris Vulcanus
Virginis pudicæ ſimulacrum, Saturnii conſilio.
Cinxit vero & adornavit Dea cæſiis oculis Minerva
Candida veſte: capiti vero calyptram
Ingenioſe factam manibus impoſuit, mirum viſu:
Circum vero ei ſerta recens florentis e floribus herbæ
Amœna impoſuit capiti Pallas Minerva:
Circumque ei coronam auream caput poſuit,
Quam ipſe fecerat inclytus Vulcanus,
Elaborans manibus, gratificans Iovi patri.
In hac artificioſa multa cælata erant, mira viſu,
Belluæ quas Continens plurimas alit, atque Mare,
Ex illis multas in ea poſuit. gratia vero reſplendebat magna,
Mirabilis, animantibus enim ſimiles erant vivis.
Cæterum poſtquam effecit pulcrum malum, pro bono
Eduxit ubi alii erant Dii atque homines,
Ornatu geſtientem cæſiæ Palladis forti patre prognatæ.
Admiratio autem cepit immortaleſq; Deos mortaleſq; homines,
Vbi viderunt dolum exitioſum, inexplicabilem hominibus.
Ex illa enim genus eſt mulierum tenerarum.
Illius enim pernicioſum eſt genus & ſexus mulierum,
Nocumentum ingens mortales inter homines habitant,
Pernicioſæ paupertatis non comites, ſed luxus.
Ac veluti cum in alvearíis tectis apes
Fucos paſcunt, malorum participes operum,
Illæ quidem per totum diem ad ſolem occidentem

Ἠμάτιαι σπεύδουσι, τιθεῖσί τε κηρία λευκά,
Οἱ δ' ἔντοσθε μένοντες ἐπηρεφέας κατὰ σίμβλους,
Ἀλλότριον κάματον σφετέρην ἐς γαστέρ' ἀμῶνται.
Ὣς δ' αὔτως ἄνδρεσσι κακὸν θνητοῖσι γυναῖκας
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης θῆκε, ξυνήονας ἔργων
Ἀργαλέων. ἕτερον δὲ πόρεν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο
Ὅς κε γάμον φεύγων καὶ μέρμερα ἔργα γυναικῶν,
Μὴ γῆμαι ἐθέλῃ, ὀλοὸν δ' ἐπὶ γῆρας ἵκηται,
Χήτει γηροκόμοιο, ὅδ' οὐ βιότου ἐπιδευὴς
Ζώει, ἀποφθιμένου δὲ διὰ κλῆσιν δατέονται
Χηρωσταί. ᾧ δ' αὖτε γάμου μετὰ μοῖρα γένηται,
Κεδνὴν δ' ἔσχεν ἄκοιτιν, ἀρηρυῖαν πραπίδεσσι,
Τῷ δὲ ἀπ' αἰῶνος κακὸν ἐσθλῷ ἀντιφερίζει
Ἔμμεναι. ὃς δέ κε τέτμῃ ἀταρτηροῖο γενέθλης,
Ζώει ἐνὶ στήθεσσιν ἔχων ἀλίαστον ἀνίην
Θυμῷ καὶ κραδίῃ, καὶ ἀνήκεστον κακόν ἐστιν.
Ὣς οὐκ ἔστι Διὸς κλέψαι νόον οὐδὲ παρελθεῖν.
Οὐδὲ γὰρ Ἰαπετιονίδης ἀκάκητα Προμηθεὺς
Τοῖό γ' ὑπεξήλυξε βαρὺν χόλον, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης
Καὶ πολυΐδριν ἐόντα μέγας κατὰ δεσμὸς ἐρύκει.
Βριάρεῳ δ' ὡς πρῶτα πατὴρ ὠδύσατο θυμῷ,
Κόττῳ τ' ἠδὲ Γύγῃ, δῆσε κρατερῷ ἐνὶ δεσμῷ,
Ἠνορέην ὑπέροπλον ἀγώμενος ἠδὲ καὶ εἶδος,
Καὶ μέγεθος· κατένασσε δ' ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης,
Ἔνθ' οἵγ' ἄλγε' ἔχοντες ὑπὸ χθονὶ ναιετάοντες,
Εἵατ' ἐπ' ἐσχατιῇ, μεγάλης ἐν πείρασι γαίης.
Δηθὰ μάλ' ἀχνύμενοι, κραδίῃ μέγα πένθος ἔχοντες.
Ἀλλὰ σφέας Κρονίδης τε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
Οὓς τέκεν ἠΰκομος Ῥείη Κρόνου ἐν φιλότητι,
Γαίης φραδμοσύνῃσιν ἀνήγαγον ἐς φάος αὖτις.

Αὐ-

Diurnæ laborant, & faciunt ſavos albos,
At illi intus permanentes coopertis in alveariis,
Alienum laborem ſuum in ventrem metunt:
Similiter viris rem malam mortalibus mulieres
Iupiter altitonans dedit, participes operum
Moleſtorum. aliud vero præbuit malum pro bono
Qui nuptias refugiens, & laborioſa opera mulierum,
Non uxorem ducere velit, gravem vero attigerit ſenectam,
Caret quæ ſenectutem ſoveat: ſi non ſine opibus
Vivat, mortui poſſeſſionem inter ſe dividunt
Remoti cognati. cui vero nuptiarum conditio contigerit,
Pudicam vero habuit conjugem, ſapientem,
Huic perpetuo malum cum bono certat.
Qui vero adeptus fuerit nocentis generis fœminam:
Vivit in pectore geſtans perpetuum mœrorem
Animo & corde, & immedicabile malum eſt.
Adeo non licet Iovis fallere conſilium, neque effugere.
Neque enim Iapetionides nulli injurius Prometheus
Illius evitavit gravem iram, ſed neceſſario
Quamvis multiſcium exiſtentem, magnum vinculum coërcet.
Briareo vero ubi primum pater iratus eſt animo,
Cottoque atque Gygæ, ligavit forti vinculo,
Fortitudinem immanem admiratus, atque etiam formam,
Et magnitudinem: collocavit autem ſub terram latam,
Vbi illi dolores habentes ſub terra agentes,
Sedent in extrema plaga, magnæ in finibus Terræ,
Vſque valde mœrentes, corde magnum luctum habentes.
Sed ipſos Saturnius atque immortales Dii alii
Quos peperit pulchricoma Rhea Saturni in amore,
Terræ conſiliis reduxerunt in lucem iterum.

Digitized by Google

Αὐτὴ γάρ σφιν ἅπαντα διηνεκέως κατέλεξε,
Σὺν κείνοις νίκην τε καὶ ἀγλαὸν εὖχος ἀρέσθαι.
Δηρὸν γὰρ μάρναντο, πόνον θυμαλγέ' ἔχοντες,
Τιτῆνές τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνου ἐξεγένοντο,
Ἀντίον ἀλλήλοισι διὰ κρατερὰς ὑσμίνας·
Οἱ μὲν ἀφ' ὑψηλῆς Ὄθρυος Τιτῆνες ἀγαυοὶ,
Οἱ δ' ἄρ' ἀπ' οὐλύμποιο θεοὶ δωτῆρες ἐάων,
Οὓς τέκεν ἠΰκομος Ῥείη Κρόνῳ εὐνηθεῖσα.
Οἵ ῥα τότ' ἀλλήλοισι μάχην θυμαλγέ' ἔχοντες,
Συνεχέως ἐμάχοντο δέκα πλείους ἐνιαυτούς.
Οὐδέ τις ἦν ἔριδος χαλεπῆς λύσις, οὐδὲ τελευτὴ
Οὐδετέροις, ἶσον δὲ τέλος τέτατο πτολέμοιο.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κείνοισι παρέσχεθεν ἄρμενα πάντα,
Νέκταρ τ' ἀμβροσίην τε, τάπερ θεοὶ αὐτοὶ ἔδουσι,
Πάντων ἐν στήθεσσιν ἀέξετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ὡς νέκταρ δ' ἐπάσαντο καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν,
Δὴ τότε τοῖς μετέειπε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Κέκλυτέ μευ, Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἀγλαὰ τέκνα,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Ἤδη γὰρ μάλα δηρὸν ἐναντίοι ἀλλήλοισι,
Νίκης καὶ κράτεος πέρι μαρνάμεθ' ἤματα πάντα,
Τιτῆνές τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνου ἐκγενόμεσθα.
Ὑμεῖς δὲ μεγάλην τε βίην καὶ χεῖρας ἀάπτους
Φαίνετε Τιτήνεσσιν ἐναντίοι ἐν δαῒ λυγρῇ,
Μνησάμενοι φιλότητος ἐνηέος, ὅσσα παθόντες
Ἐς φάος ἂψ ἀφίκεσθε δυσηλεγέος ἀπὸ δεσμοῦ,
Ἡμετέρας διὰ βουλὰς, ὑπὸ ζόφου ἠερόεντος.
Ὡς φάτο. τὸν δ' ἐξαῦτις ἀμείβετο Κόττος ἀμύμων·
Δαιμόνι', οὐκ ἀδάητα πιφάσκεαι· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ
Ἴδμεν ὅτι περὶ μὲν πραπίδες, περὶ δ' ἐστὶ νόημα,

Ἀλκτὴρ

Ipſa enim eis cuncta prolixe recenſuit,
Cum illis victoriamque & ſplendidam gloriam accepturos.
Diu enim pugnarunt, laborem animum cruciantem habentes.
Titaneſque Dii, & quotquot e Saturno nati ſunt,
Contra ſeſe mutuo per validas pugnas:
Hi quidem ab alta Othry, Titanes glorioſi,
Illi vero ab Olympo, Dii datores bonorum,
Quos peperit pulchricoma Rhea Saturno concumbens.
Illi ſane tum inter ſe pugnam animum excruciantem habentes,
Continue pugnabant, decem totos annos.
Neque ullus erat contentionis gravis exitus, neque finis
Neutris: æqualiter autem finis extendebatur belli.
Sed quando jam illis præbuit congruentia omnia,
Nectarque ambroſiamque, quibus Dii ipſi veſcuntur,
Omnium in pectoribus accendebatur animus generoſus.
Vbi vero nectar comederunt & ambroſiam amabilem,
Iam tum ipſos ſic affatus eſt pater hominumque Deorumque:
Audite me, Terræque & Cœli inclyti liberi,
Vt dicam quæ me animus in pectoribus jubet,
Iam enim admodum diu adverſi nobis mutuo,
Pro victoria & imperio pugnavimus dies omnes,
Titaneſque Dii, & quotquot e Saturno ſati ſumus.
Vos vero magnamque vim & manus invictas
Oſtendite Titanibus contrarii in pugna gravi,
Memores amicitiæ placidæ, quibus perpeſſis
Ad lucem redieritis moleſto a vinculo,
Noſtra per conſilia, a caligine obſcura.
Sic dixit. illũ vero rurſum excepit Cottus irreprehenſibilis:
Venerande, non ignota loqueris: ſed & nos
Scimus, quod excellas prudentia & intellectu,

 Depul-

Ἀλκτὴρ δ᾽ ἀθανάτοισιν ἀρῆς γένεο κρυεροῖο.
Σῇς δ᾽ ὑποφραδμοσύνῃσιν ἀπὸ ζόφου ἠερόεντος
Ἄψοῤῥον δ᾽ ἐξαῦτις ἀμειλίκτων ἀπὸ δεσμῶν
Ἠλύθαμεν, Κρόνου υἱὲ ἄναξ, ἀνάελπτα παθόντες.
Τῷ καὶ νῦν ἀτενεῖ τε νόῳ καὶ ἐπίφρονι βουλῇ
Ῥυσόμεθα κράτος ὑμὸν ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
Μαρνάμενοι Τιτῆσιν ἀνὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
Ὣς φάτ᾽. ἐπῄνησαν δὲ θεοὶ δωτῆρες ἐάων,
Μῦθον ἀκούσαντες. πολέμου δ᾽ ἐλιλαίετο θυμὸς
Μᾶλλον ἔτ᾽ ἢ τοπάροιθε· μάχην δ᾽ ἀμέγαρτον ἔγειραν
Πάντες, θήλειαί τε καὶ ἄρσενες, ἤματι κείνῳ,
Τιτῆνές τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνου ἐξεγένοντο,
Οὕς τε Ζεὺς ἐρέβευσφιν ὑπὸ χθονὸς ἧκε φόως δε,
Δεινοί τε κρατεροί τε, βίην ὑπέροπλον ἔχοντες.
Τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ᾽ ὤμων ἀΐσσοντο
Πᾶσιν ὁμῶς. κεφαλαὶ δὲ ἑκάστῳ πεντήκοντα
Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσιν.
Οἳ τότε Τιτήνεσσι κατέσταθεν ἐν δαῒ λυγρῇ,
Πέτρας ἠλιβάτους στιβαρῆς ἐν χερσὶν ἔχοντες.
Τιτῆνες δ᾽ ἑτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας
Προφρονέως, χειρῶν τε βίης θ᾽ ἅμα ἔργον ἔφαινον
Ἀμφότεροι. δεινὸν δὲ περίαχε πόντος ἀπείρων.
Γῆ δὲ μέγ᾽ ἐσμαράγησεν· ἐπέστενε δ᾽ οὐρανὸς εὐρὺς
Σειόμενος, πεδόθεν δ᾽ ἐτινάσσετο μακρὸς ὄλυμπος
Ῥιπῇ ὑπ᾽ ἀθανάτων. ἔνοσις δ᾽ ἵκανε βαρεῖα
Τάρταρον ἠερόεντα, ποδῶν αἰπειά τ᾽ ἰωὴ
Ἀσπέτου ἰωχμοῖο, βολάων τε κρατεράων.
Ὣς ἄρ᾽ ἐπ᾽ ἀλλήλοις ἵεσαν βέλεα στονόεντα.
Φωνὴ δ᾽ ἀμφοτέρων ἵκετ᾽ οὐρανὸν ἀστερόεντα
Κεκλομένων. οἱ δὲ ξυνίσαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ.

Οὐδ᾽

Depulſore immortalibus damni fuiſti horrendi.
Tua vero prudentia ab caligine opaca
Retro iterum acerbis a vinculis
Venimus, Saturni fili rex, quæ nollemus, paſſi.
Ideoque nunc intento animo, & prudenti conſilio,
Vindicabimus veſtrum imperium in gravi conflictu,
Pugnantes cum Titanibus per acria prælia.
Sic dixit. collaudarunt vero Dii datores bonorum,
Sermone audito. bellum vero cupiebat animus
Magis etiam quam antea: pugnam vero arduam ciebant
Omnes, fœminæque & mares, die illo,
Titaneſque Dii, & quotquot Saturno prognati ſunt,
Quoſque Iupiter ex Erebo ſub terra miſit ad lucem,
Acres robuſtique, vires immenſas habentes.
Horum centum quidem manus ab humeris promanabant
Omnibus ſimul. capita vero unicuique quinquaginta
Ex humeris enata erant in robuſtis artubus.
Qui tum Titanibus oppoſiti ſunt in pugna luctuoſa,
Rupes magnas validis in manibus geſtantes.
Titanes vero ab altera parte confirmabant phalanges
Alacriter, manuumque viriumque ſimul opus oſtentabant
Vtrique. horrende vero inſonuit pontus immenſus.
Terra vero valde ſtridebat: ingemiſcebat vero latum cœlum
Quaſſatum, penitus vero concutiebatur amplus Olympus
Impetu a Deorum. concuſſio vero venit gravis
Ad Tartarum tenebricoſum, & pedum altus fragor,
Immodici tumultus, ictuumque fortium.
Ita ſane in ſeſe mutuo jaciebant tela gemebunda.
Vox autem utrorumque pervenit ad cœlum ſtellatum
Adhortantium. at illi congrediebantur magno cum clamore.

Neque

Digitized by Google

Οὐδ' ἄρ' ἔτι Ζεὺς ἴσχεν ἑὸν μένος, ἀλλά νυ τοῦ γε
Εἶθαρ μὲν μένεος πλῆντο φρένες, ἐκ δέ τε πᾶσαν
Φαῖνε βίην. ἄμυδις δ' ἄρ' ἀπ' οὐρανοῦ ἠδ' ἀπ' Ὀλύμπου
Ἀστράπτων ἔστειχε συνωχαδόν· οἱ δὲ κεραυνοὶ
Ἴκταρ ἅμα βροντῇ τε καὶ ἀστεροπῇ ποτέοντο
Χειρὸς ἀπὸ στιβαρῆς, ἱερὴν φλόγα θ' εἰλυφόωντες
Ταρφέες. ἀμφὶ δὲ γαῖα φερέσβιος ἐσμαράγιζεν
Καιομένη· λάκε δ' ἀμφὶ πυρὶ μεγάλ' ἄσπετος ὕλη.
Ἔζεε δὲ χθὼν πᾶσα, καὶ Ὠκεανοῖο ῥέεθρα,
Πόντος τ' ἀτρύγετος. τοὺς δ' ἄμφεπε θερμὸς ἀϋτμὴ
Τιτῆνας χθονίους· φλὸξ δ' ἠέρα δῖαν ἵκανεν
Ἄσπετος. ὄσσε δ' ἄμερδε καὶ ἰφθίμων περ ἐόντων
Αὐγὴ μαρμαίρουσα κεραυνοῦ τε στεροπῆς τε.
Καῦμα δὲ θεσπέσιον κάτεχεν χάος· εἴσατο δ' ἄντα
Ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν, ἠδ' οὔασιν ὄσσαν ἀκοῦσαι,
Αὔτως ὡς ὅτε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν
Πίλνατο. τοῖος γάρ κε μέγιστος δοῦπος ὀρώρει,
Τῆς μὲν ἐρειπομένης, τοῦ δ' ὑψόθεν ἐξεριπόντος.
Τόσσος δοῦπος ἔγεντο θεῶν ἔριδι ξυνιόντων.
Σὺν δ' ἄνεμοι ἔνοσίν τε κόνιν τ' ἐσφαράγιζον,
Βροντήν τε, Στεροπήν τε, καὶ αἰθαλόεντα κεραυνὸν,
Κῆλα Διὸς μεγάλοιο. φέρον δ' ἰαχήν τ' ἐνοπήν τε
Ἐς μέσον ἀμφοτέρων· ὄτοβος δ' ἄπλητος ὀρώρει
Σμερδαλέης ἔριδος· κάρτος δ' ἀνεφαίνετο ἔργων.
Ἐκλίνθη δὲ μάχη. πρὶν δ' ἀλλήλοις ἐπέχοντες,
Ἐμμενέως ἐμάχοντο διὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
Οἱ δ' ἄρ' ἐνὶ πρώτοισι μάχην δριμεῖαν ἔγειραν,
Κόττος τε, Βριάρεώς τε, Γύγης τ' ἄατος πολέμοιο.
Οἵ ῥα τριηκοσίας πέτρας στιβαρῶν ἀπὸ χειρῶν
Πέμπον ἐπασσυτέρας. κατὰ δ' ἐσκίασαν βελέεσσι

Τι-

Neque ſane amplius Iupiter cohibebat ſuum robur, ſed ipſius
Statim robore implebatur animus, & omnem
Exeruit vim. ſimul etiam a cœlo atque ab Olympo
Fulgurans incedebat aſſidue: fulmina autem
Celerrime una cum tonitru & fulgure volabant
Manu a robuſta, ſacram flammam circumvolventia
Crebra. circum vero terra alma reboabat
Ardens: crepitabat vero undique igne valde magna ſylva.
Fervebat vero terra tota, & Oceani fluenta,
Pontuſque immenſus. circumdedit autem calidus vapor
Titanes terreſtres: flamma vero ad aërem divinum pervenit
Magna. oculos vero viſu privabat quantumvis fortium
Splendor radians fulminiſque fulguriſque.
Incendium autē magnū corripuit Erebū: ſimile autē videbatur
Oculis aſpiceret, ac auribus vocem audiret, (ac ſi quis corā
Eodem modo cum olim & terra & cœlum latum ſuperne
Appropinquabat. talis enim maximus ſtrepitus excitabatur,
Hac quidem diruta, illo autem ex alto diruente.
Tantus fragor erat Diis pugna confligentibus.
Simul quoque venti motumque pulveremque cum ſtrepitu ex-
Tonitruque, fulgurque, & ardens fulmen, (citabant.
Tela Iovis magni. ferebant autem fremitum clamoremque
In medium utrorumque: ſtrepitus autem ingens excitabatur
Stupendæ pugnæ: robur autem exerebatur operum.
Inclinata vero eſt pugna. prius vero ſibi mutuo imminentes,
Fortiter pugnabant in forti prælio,
Illi vero inter primos pugnam acrem ciebant,
Cottuſque, Briareuſque, Gygeſque inſatiabilis belli.
Hi ſane trecentas petras robuſtis e manibus
Mittebant frequentes: obumbrarunt autem jaculis

Tita-

Digitized by Google

Τιτῆνας· καὶ τοὺς μὲν ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
Πέμψαν, καὶ δεσμοῖσιν ἐν ἀργαλέοισιν ἔδησαν,
Νικήσαντες χερσὶν, ὑπερθύμους περ ἐόντας,
Τόσον ἔνερθ' ὑπὸ γῆς, ὅσον οὐρανὸς ἔστ' ἀπὸ γαίης.
Ἶσον γάρ τ' ἀπὸ γῆς ἐς Τάρταρον ἠερόεντα.
Ἐννέα γὰρ νύκτας τε καὶ ἤματα χάλκεος ἄκμων
Οὐρανόθεν κατιὼν, δεκάτη ἐς γαῖαν ἵκοιτο·
Ἐννέα δ' αὖ νύκτας τε καὶ ἤματα χάλκεος ἄκμων
Ἐκ γαίης κατιὼν, δεκάτη ἐς Τάρταρον ἵκοι.
Τὸν περὶ χάλκεον ἕρκος ἐλήλαται· ἀμφὶ δέ μιν νὺξ
Τριστοιχεὶ κέχυται περὶ δειρήν. αὐτὰρ ὕπερθεν
Γῆς ῥίζαι πεφύκασι καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσης.
Ἔνθα θεοὶ Τιτῆνες ὑπὸ ζόφῳ ἠερόεντι
Κεκρύφαται, βουλῇσι Διὸς νεφεληγερέταο,
Χώρῳ ἐν εὐρώεντι, πελώρης ἔσχατα γαίης.
Τοῖς οὐκ ἐξιτόν ἐστι· πύλας δ' ἐπέθηκε Ποσειδῶν
Χαλκείας· τεῖχος περίκειται δ' ἀμφοτέρωθεν.
Ἔνθα Γύγης, Κόττος τε, καὶ ὁ Βριάρεως μεγάθυμος
Ναίουσιν, φύλακες πιστοὶ Διὸς αἰγιόχοιο.
Ἐνθάδε γῆς δνοφερῆς, καὶ Ταρτάρου ἠερόεντος,
Πόντου τ' ἀτρυγέτοιο, καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Ἑξείης πάντων πηγαὶ καὶ πείρατ' ἔασιν,
Ἀργαλέ' εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοί περ·
Χάσμα μέγ'. οὐδέ κε πάντα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
Οὖδας ἵκοιτ', εἰ πρῶτα πυλέων ἔντοσθε γένοιτο.
Ἀλλά κεν ἔνθα καὶ ἔνθα φέροι πρὸ θύελλα θυέλλῃ
Ἀργαλέη· δεινόν τε καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι
Τοῦτο τέρας· καὶ νυκτὸς ἐρεμνῆς οἰκία δεινὰ
Ἕστηκεν, νεφέλης κεκαλυμμένα κυανέησι.
Τῶν πρόσθ' Ἰαπετοῖο πάϊς ἔχετ' οὐρανὸν εὐρὺν

Ἑστηὼς,

Titanas: atque hos quidem ſub terram longe patentem
Miſerunt, & vinculis moleſtis alligarunt,
Vincentes manibus, ſuperbos licet exiſtentes,
Tantum infra ſub terram, quantum cœlum diſtat a terra.
Par enim ſpatium a terra in Tartarum caliginoſum.
Novem enim noctes ac dies ferrea incus,
Cœlitus delapſa, decimo die ad terram perveniret:
Novem rurſus noctes & dies ferrea incus,
Ex terra deſcendens, decimo die ad Tartarum perveniret.
Quem circa ferreum ſeptum ductū eſt. circum vero ipſum nox
Triplici ordine fuſa eſt circa collum. ſed ſuperne
Terræ radices ſunt & infructuoſi maris.
Illic Dii Titanes ſub caligine obſcura
Abſconditi ſunt, conſiliis Iovis nubicogi,
Loco in ſqualido, vaſtæ ultima terræ.
His non exitus patet: portas vero impoſuit Neptunus
Ferreas: murus etiam circumdatus utrimque.
Illic Gyges, Cottuſque, & Briareus magnanimus
Habitant, cuſtodes fidi Iovis Ægiochi.
Ibidem terræ tenebricoſæ, & Tartari caliginoſi,
Pontique infructuoſi, & cœli ſtelligeri,
Ex ordine omnium fontes & fines ſunt,
Moleſti, ſqualidi, quos oderunt etiam ipſi Dii:
Hiatus ingens. nec vero toto integro anno
Solum attingeret, ubi primum portas intra venerit.
Sed ſane huc & illuc ferret impetuoſa procella
Moleſta: horrendumque etiam immortalibus Diis
Hoc monſtrum: & noctis obſcuræ domus horrenda
Stans, nubibus obtectæ nigris.
Has ante Iapeti filius ſuſtinebat cœlum latum,

Stans,

Digitized by Google

Ἑστηώς, κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτῃσι χέρεσσιν
Ἀστεμφέως, ὅθι Νύξ τε καὶ Ἡμέρα ἀμφὶς ἰοῦσαι
Ἀλλήλας προσέειπον, ἀμειβόμεναι μέγαν οὐδὸν
Χάλκεον. ἡ μὲν ἔσω καταβήσεται, ἡ δὲ θύραζεν
Ἔρχεται, οὐδέ ποτ' ἀμφοτέρας δόμος ἐντὸς ἐέργει·
Ἀλλ' αἰεὶ ἑτέρη γε δόμων ἔκτοσθεν ἐοῦσα,
Γαῖαν ἐπιστρέφεται· ἡ δ' αὖ δόμου ἐντὸς ἐοῦσα,
Μίμνει τῆς αὐτῆς ὥρην ὁδοῦ, ἔς τ' ἂν ἵκηται.
Ἡ μὲν ἐπιχθονίοισι φάος πολυδερκὲς ἔχουσα·
Ἡ δ' Ὕπνον μετὰ χερσί, κασίγνητον Θανάτοιο,
Νὺξ ὀλοή, νεφέλῃ κεκαλυμμένη ἠεροειδεῖ.
Ἔνθα δὲ Νυκτὸς παῖδες ἐρεμνῆς οἰκί' ἔχουσιν,
Ὕπνος καὶ Θάνατος, δεινοὶ θεοί· οὐδέ ποτ' αὐτοὺς
Ἠέλιος φαέθων ἐπιδέρκεται ἀκτίνεσσιν,
Οὐρανὸν εἰσανιὼν, οὐδ' οὐρανόθεν καταβαίνων.
Τῶν ἕτερος μὲν γῆν τε καὶ εὐρέα νῶτα θαλάσσης
Ἥσυχος ἀνστρέφεται καὶ μείλιχος ἀνθρώποισι.
Τοῦ δὲ σιδηρέη μὲν κραδίη, χάλκεον δέ οἱ ἦτορ
Νηλεὲς ἐν στήθεσσιν· ἔχει δ' ὃν πρῶτα λάβησιν
Ἀνθρώπων· ἐχθρὸς δὲ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ἔνθα θεοῦ χθονίου πρόσθεν δόμοι ἠχήεντες
Ἰφθίμου τ' Ἀΐδεω καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης
Ἑστᾶσιν. δεινὸς δὲ κύων προπάροιθε φυλάσσει,
Νηλειής. τέχνην δὲ κακὴν ἔχει. ἐς μὲν ἰόντας
Σαίνει ὁμῶς οὐρῇ τε καὶ οὔασιν ἀμφοτέροισιν·
Ἐξελθεῖν δ' οὐκ αὖτις ἐᾷ πάλιν, ἀλλὰ δοκεύων
Ἐσθίει ὅνκε λάβησι πυλέων ἔκτοσθεν ἰόντα
Ἰφθίμου τ' Ἀΐδεω καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης.
Ἐνθάδε ναιετάει στυγερὴ θεὸς ἀθανάτοισι,
Δεινὴ Στὺξ, θυγάτηρ ἀψορρόου Ὠκεανοῖο

Πρεσβυ-

Digitized by Google

Stans, capiteque & indeſeſſis manibus
Firmiter, ubi Noxque & Dies prope euntes
Seſe mutuo compellabant, alternis ſubeuntes magnum limen
Ferreum. hæc quidem intrat, illa vero foras
Egreditur, neque unquam utraſque domus intus cohibet:
Sed ſemper altera ſaltem extra domum exiſtens,
Terram ſuper movetur: altera rurſum in domo exiſtens,
Expectat ſui tempus itineris, donec veniat.
Hæc quidem terreſtribus multa cernens lumen habens,
Illa vero Somnum in manibus, fratrem Mortis,
Nox noxia, nube tecta atra.
Ibi autem Noctis obſcuræ filii domus habent,
Somnus & Mors, graves Dii: neque unquam eos
Sol lucidus intuetur radiis,
Cœlum ſcandens, nec cœlitus deſcendens.
Horum alter quidem terramque & lata dorſa maris
Quietus percurrit & placidus hominibus.
Alterius vero ferreum quidem cor, æreum vero ei pectus
Crudele in præcordiis: tenet autem quem primum arripuerit
Hominum: hoſtis vero etiam immortalibus Diis.
Illic Dei inferi in anteriore parte ædes reſonantes,
Fortiſque Plutonis & terribilis Proſerpinæ
Stant. Horrendus autem canis pro foribus cuſtodit,
Sævus. artem autem malam habet. introeuntes quidem
Adulatur pariter caudaque & auribus ambabus:
Exire vero non iterum permittit denuo, ſed obſervans
Devorat, quemcunque prenderit extra portas euntem
Fortiſque Plutonis & terribilis Proſerpinæ.
Ibidem habitat abominanda Dea immortalibus,
Horrenda Styx, filia reciprocantis Oceani,

 Maxi-

Πρεσβυτάτη. νόσφιν δὲ θεῶν κλυτὰ δώματα ναίει
Μακρῇσι πέτρῃσι κατηρεφέ᾽. ἀμφὶ δὲ πάντη
Κίοσιν ἀργυρέοισι πρὸς οὐρανὸν ἐστήρικται.
Παῦρα δὲ Θαύμαντος θυγάτηρ πόδας ὠκέα Ἶρις
Ἀγγελίης πωλεῖται ἐπ᾽ εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
Ὁππότ᾽ ἔρις καὶ νεῖκος ἐν ἀθανάτοισιν ὄρηται.
Καί ῥ᾽ ὅστις ψεύδηται ὀλύμπια δώματ᾽ ἐχόντων,
Ζεὺς δέ τε Ἶριν ἔπεμψε θεῶν μέγαν ὅρκον ἐνεῖκαι
Τηλόθεν ἐν χρυσέῃ προχόῳ πολυώνυμον ὕδωρ
Ψυχρὸν, ὅ, τ᾽ ἐκ πέτρης καταλείβεται ἠλιβάτοιο
Ὑψηλῆς· πολλὸν δὲ ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
Ἐξ ἱεροῦ ποταμοῖο ῥέει διὰ νύκτα μέλαιναν
Ὠκεανοῖο κέρας. δεκάτη δ᾽ ἐπὶ μοῖρα δέδασται.
Ἐννέα μὲν περὶ γῆν τε καὶ εὐρέα νῶτα θαλάσσης
Δίνῃς ἀργυρέῃς εἱλιγμένος εἰς ἅλα πίπτει,
Ἡ δὲ μί᾽ ἐκ πέτρης προρέει, μέγα πῆμα θεοῖσιν.
Ὅσκεν τὴν ἐπίορκον ἀπολείψας ἐπομόσσῃ
Ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου,
Κεῖται νήϋτμος τετελεσμένον εἰς ἐνιαυτόν·
Οὐδέ ποτ᾽ ἀμβροσίης καὶ νέκταρος ἔρχεται ἆσσον
Βρώσιος, ἀλλά τε κεῖται ἀνάπνευστος καὶ ἄναυδος
Στρωτοῖς ἐν λεχέεσσι, κακὸν δ᾽ ἐπὶ κῶμα καλύπτει.
Αὐτὰρ ἐπὴν νοῦσον τελέσῃ μέγαν εἰς ἐνιαυτὸν,
Ἄλλος δ᾽ ἐξ ἄλλου δέχεται χαλεπώτερος ἆθλος.
Ἐννάετες δὲ θεῶν ἀπομείρεται αἰὲν ἐόντων,
Οὐδέ ποτ᾽ ἐς βουλὴν ἐπιμίσγεται, οὐδ᾽ ἐπὶ δαῖτας,
Ἐννέα πάντ᾽ ἔτεα· δεκάτῳ δ᾽ ἐπιμίσγεται αὖτις
Εἰρέας ἀθανάτων, οἳ ὀλύμπια δώματ᾽ ἔχουσι.
Τοῖον ἄρ᾽ ὅρκον ἔθεντο θεοὶ Στυγὸς ἄφθιτον ὕδωρ,
Ὠγύγιον, τὸ δ᾽ ἵησι καταστυφέλου διὰ χώρου.

Ἔνθα

Maxima natu. ſeorſum vero a Diis inclytas ædes incolit
Ingentibus ſaxis ſuperne tectas: circum vero quaque
Columnis argenteis ad cœlum firmatæ ſunt.
Raro vero Thaumantis filia pedibus velox Iris,
Nuncii cauſa verſatur ſuper lata dorſa maris,
Quando lis & contentio inter Deos exorta fuerit.
Et ſane quiſquis mentiatur cœleſtes domos tenentium,
Iupiter tũ Irim mittere ſolet Deorũ magnũ jusjurandũ ut ferat
E longinquo in aureo vaſe aquario celeberrimam aquam
Frigidam, quæ e petra deſtillat alta
Excelſa. multum vero ſubtus terram ſpatioſam
E ſacro flumine fluit per noctem nigram,
Oceani cornu. decima vero pars attributa eſt.
Novem quidem circa terramque & lata dorſa maris
Vorticibus argenteis intortus in mare cadit,
Vna vero ex petra profluit, magnum damnum Diis.
Quiſquis perjurium libans peieraverit
Immortalium, qui tenent verticem nivoſi Olympi,
Iacet ſpiritus expers integrum per annum:
Neque ambroſia & nectaris fruitur
Cibo, ſed jacet non reſpirans, & mutus,
Stratis in lectis, malus autem veternus obtegit.
Sed poſtquam morbo defunctus eſt magnum per annum,
Alia ex alia excipit moleſtiſſima ærumna.
Novennio autem a Diis ſeparatur æternis,
Neq; unquã ad conſiliũ ineundũ cũ iis verſatur, neq; ad epulas,
Novem totis annis: decimo tandem verſatur iterum
In cœtibus immortalium, qui cœleſtes domos incolunt.
Tale itaq; jusjurandũ conſtituerunt Dii Stygis perennẽ aquam,
Antiquam iſtam, quæ tranat valde aſperum locum.

Digitized by Google

Ἔνθα δὲ γῆς δνοφερῆς, καὶ Ταρτάρου ἠερόεντος,
Πόντου τ' ἀτρυγέτοιο καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Ἑξείης πάντων πηγαὶ καὶ πείρατ' ἔασιν,
Ἀργαλέ', εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοί περ.
Ἐνθάδε μαρμάρεαί τε πύλαι, καὶ χάλκεος οὐδὸς
Ἀστεμφὴς, ῥίζῃσι διηνεκέεσσιν ἀρηρὼς,
Αὐτοφυής. πρόσθεν δὲ, θεῶν ἔκτοσθεν ἁπάντων,
Τιτῆνες ναίουσι, πέρην χάεος ζοφεροῖο.
Αὐτὰρ ἐρισμαράγοιο Διὸς κλειτοὶ ἐπίκουροι
Δώματα ναιετάουσιν ἐπ' Ὠκεανοῖο θεμέθλοις,
Κόττος τ' ἠδὲ Γύγης. Βριάρεών γε μὲν ἠῢν ἐόντα,
Γαμβρὸν ἑὸν ποίησε βαρύκτυπος Ἐννοσίγαιος.
Δῶκε δὲ Κυμοπόλειαν ὀπυίειν, θυγατέρα ἥν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Τιτῆνας ἀπ' οὐρανοῦ ἐξέλασε Ζεὺς,
Ὁπλότατον τέκε παῖδα Τυφωέα Γαῖα πελώρη,
Ταρτάρου ἐν φιλότητι, διὰ χρυσῆν Ἀφροδίτην.
Οὗ χεῖρες μὲν ἔασιν ἐπ' ἰσχύϊ ἔργματ' ἔχουσαι,
Καὶ πόδες ἀκάματοι κρατεροῦ θεοῦ· ἐκ δέ οἱ ὤμων
Ἦν ἑκατὸν κεφαλαὶ ὄφιος, δεινοῖο δράκοντος,
Γλώσσῃσι δνοφερῇσι λελειχμότες· ἐκ δέ οἱ ὄσσων
Θεσπεσίης κεφαλῇσιν ὑπ' ὀφρύσι πῦρ ἀμάρυσσε.
Πασέων δ' ἐκ κεφαλέων πῦρ καίετο δερκομένοιο,
Φωναὶ δ' ἐν πάσῃσιν ἔσαν δεινῇς κεφαλῇσι,
Παντοίην ὄπ' ἰεῖσαι ἀθέσφατον. ἄλλοτε μὲν γὰρ
Φθέγγονθ', ὥστε θεοῖσι συνιέμεν· ἄλλοτε δ' αὖτε
Ταύρου ἐριβρύχεω μένος ἀσχέτου ὄσσαν ἀγαύρου·
Ἄλλοτε δ' αὖτε λέοντος ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντος·
Ἄλλοτε δ' αὖ σκυλάκεσσιν ἐοικότα, θαύματ' ἀκοῦσαι·
Ἄλλοτε δ' αὖ ῥοίζασχ', ὑπὸ δ' ἤχεεν οὔρεα μακρά.
Καί νύ κεν ἔπλετο ἔργον ἀμήχανον ἤματι κείνῳ,

Καί

Ibi autem terra caliginoſa, & Tartari obſcuri,
Pontique infructuoſi, & cœli ſtellati,
Ex ordine omnium ſontes & fines ſunt,
Moleſti, ſqualidi, quos oderunt etiam Dii ipſi.
Illic ſplendidæque portæ, & æreum limen
Immotum, radicibus longis compactum,
Sua ſponte natum. ante illud vero extra omnes Deos
Titanes habitant, ultra Chaos caligine obductum.
Cæterum valde tonantis Iovis inclyti auxiliarii
Domus incolunt in Oceani fundamentis
Cottus atque Gyges. Briareum quippe fortem exiſtentem
Generum ſuum fecit graviter fremens Neptunus.
Dedit autem Cymopoliam, ut ducat in uxorem, filiam ſuam.
Aſt ubi Titanes e Cœlo expulit Iupiter,
Minimum natu peperit filium Typhoëum Terra magna,
Tartari in amore, per auream Venerem.
Cujus manus quidem ſunt ob robur occupatæ,
Et pedes indeſeſſi robuſti Dei: ex humeris vero ei
Erant centum capita ſerpentis, horrendi draconis,
Linguis nigris lambentia: præterea ex oculis ei
Admirandis in capitibus ſub ſuperciliis ignis micabat:
Omnibus autem ex capitibus ignis flagrabat cernentis.
Voces quoque in omnibus erant horrendis capitibus,
Omnigenum ſonitum emittentes ineffabilem. interdum enim
Sonabant, ut Diis intelligere liceret: interdum rurſum
Tauri valde mugientis robore indomiti vocem ferocis:
Interdum rurſus leonis ſævum animum habentis:
Interdum rurſum catulis ſimilia, mira auditu:
Interdum vero ſtridebat, reſonabantque montes alti.
Et ſane eveniſſet res inevitabilis die illo,

 Atque

Digitized by Google

Καί κεν ὅγε θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἄναξεν,
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
Σκληρὸν δ' ἐβρόντησε καὶ ὄβριμον. ἀμφὶ δὲ γαῖα
Σμερδαλέον κονάβησε, καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
Πόντος τ' Ὠκεανοῦ τε ῥοαὶ καὶ τάρταρα γαίης.
Ποσσὶ δ' ὑπ' ἀθανάτοισι μέγας πελεμίζετ' ὄλυμπος
Ὀρνυμένοιο ἄνακτος· ἐπεστενάχιζε δὲ γαῖα.
Καῦμα δ' ὑπ' ἀμφοτέρων κάτεχεν ἰοειδέα πόντον,
Βροντῆς τε, στεροπῆς τε, πυρὸς ἀπὸ τοῖο πελώρου.
Πρηστήρων ἀνέμων τε, κεραυνοῦ τε φλεγέθοντος.
Ἔζεε δὲ χθὼν πᾶσα, καὶ οὐρανὸς, ἠδὲ θάλασσα
Θῦε δ' ἄρ' ἀμφ' ἀκτὰς, περί τ' ἀμφί τε κύματα μακρὰ
Ῥιπῆ ὑπ' ἀθανάτων· ἔνοσις δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
Τρέσσ' Ἀΐδης δ' ἐνέροισι καταφθιμένοισιν ἀνάσσων,
Τιτῆνές θ' ὑποταρτάριοι, Κρόνον ἀμφὶς ἐόντες,
Ἀσβέστου κελάδοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτῆτος.
Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν κόρθυνεν ἑὸν μένος, εἵλετο δ' ὅπλα,
Βροντήν τε στεροπήν τε, καὶ αἰθαλόεντα κεραυνὸν,
Πλῆξεν ἀπ' οὐλύμποιο ἐπάλμενος. ἀμφὶ δὲ πάσας
Ἔπρεσε θεσπεσίας κεφαλὰς δεινοῖο πελώρου.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δή μιν δάμασε πληγῆσιν ἱμάσσας,
Ἤριπε γυιωθεὶς, στενάχιζε δὲ γαῖα πελώρη.
Φλὸξ δὲ κεραυνωθέντος ἀπέσσυτο τοῖο ἄνακτος,
Οὔρεος ἐν βήσσησιν ἀϊδνῆς παιπαλοέσσης
Πληγέντος. πολλὴ δὲ πελώρη καίετο γαῖα
Ἀτμῆ θεσπεσίη, καὶ ἐτήκετο κασσίτερος ὣς,
Τέχνη ὑπ' αἰζηῶν ὑπό τ' εὐτρήτου χοάνοιο
Θαλφθεὶς, ἠὲ σίδηρος, ὅπερ κρατερώτατός ἐστιν,
Οὔρεος ἐν βήσσησι δαμαζόμενος πυρὶ κηλέῳ,
Τήκεται ἐν χθονὶ δίη, ὑφ' Ἡφαίστου παλάμησιν.

Ὣς

Atque ipſe mortalibus & immortalibus imperaſſet,
Niſi ſtatim intellexiſſet pater hominumque Deorumque.
Graviter autem intonuit atque fortiter. circum vero terra
Horrende edidit fragorem, & cœlum latum ſuperne,
Pontuſque & Oceani fluxus, & infima loca terræ.
Pedibus vero ſub immortalibus magnus contremuit Olympus
Inſurgente rege: ingemiſcebat autem tellus.
Ardor autem ab utriſque occupabat nigrum pontum
Tonitruque, & fulguris igne ab iſto immani,
Igneorumque turbinum, & fulminis ardentis.
Fervebat autem terra omnis, & cœlum, atque mare.
Furebant autem circum litora undique fluctus magni
Impetua Deorum: concuſſio autem ſedatu difficilis oriebatur.
Expavit autem Pluto inferis mortuis imperans,
Titaneſque ſub tartarum detruſi, circa Saturnum exiſtentes,
Ob inextinguibilem fremitum, & gravem conflictum.
Iupiter vero poſtquam incitavit ſuum robur, ſumpſitque arma,
Tonitruque fulgurque, & coruſcans fulmen,
Percuſſit ab Olympo inſiliens. circum vero omnia
Combuſſit ingentia capita ſævi portenti.
Cæterum ubi ipſum vicit ictibus percutiens,
Cecidit mutilatus, ingemiſcebat autem terra vaſta.
Flamma autem fulmine icto proſiliebat a rege,
Montis in ſaltibus opacis aſperis
Percuſſo. multa autem ac vaſta ardebat terra
Vapore ingenti, & liqueſcebat ſtanni inſtar,
Quod arte juvenum & in magnum foramen habente catino
Calefactum, vel ut ferrum, quod ſolidiſſimum eſt,
Montis in cavitatibus victum igne urente,
Liqueſcit in terra divina ſub Vulcani manibus.

Digitized by Google

Ὣς ἄρα τήκετο γαῖα σέλᾳ πυρὸς αἰθομένοιο.
Ῥίψε δέ μιν θυμῷ ἀκάχων ἐς Τάρταρον εὐρύν.
Ἐκ δὲ Τυφωέος ἔστ᾽ ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων,
Νόσφι Νότου, Βορέω τε, καὶ ἀργέστεω Ζεφύροιο.
Οἵ γε μὲν ἐκ θεόφιν γενεὴ, θνητοῖς μέγ᾽ ὄνειαρ.
Αἱ δ᾽ ἄλλαι μαψαῦραι ἐπιπνείουσι θάλασσαν,
Αἳ δή τοι πίπτουσαι ἐς ἠεροειδέα πόντον,
Πῆμα μέγα θνητοῖσι, κακῇ θύουσιν ἀέλλῃ·
Ἄλλοτε δ᾽ ἄλλαι ἄεισι, διασκιδνᾶσί τε νῆας,
Ναύτας τε φθείρουσι. κακοῦ δ᾽ οὐ γίνεται ἀλκὴ,
Ἀνδράσιν οἳ κείνοισι συνάντωσιν κατὰ πόντον.
Αἱ δ᾽ αὖ καὶ κατὰ γαῖαν ἀπείριτον ἀνθεμόεσσαν
Ἔργ᾽ ἐρατὰ φθείρουσι χαμαιγενέων ἀνθρώπων,
Πιμπλεῦσαι κόνιός τε καὶ ἀργαλέου κολοσυρτοῦ.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥα πόνον μάκαρες θεοὶ ἐξετέλεσσαν,
Τιτήνεσσι δὲ τιμάων κρίναντο βίηφι,
Δή ῥα τότ᾽ ὤτρυνον βασιλευέμεν ἠδὲ ἀνάσσειν,
Γαίης φραδμοσύνῃσιν, ὀλύμπιον εὐρύοπα Ζῆν᾽,
Ἀθανάτων. ὁ δὲ τοῖσιν ἐῢ διεδάσσατο τιμάς.
Ζεὺς δὲ θεῶν βασιλεὺς πρώτην ἄλοχον θέτο Μῆτιν,
Πλεῖστα θεῶν εἰδυῖαν ἰδὲ θνητῶν ἀνθρώπων.
Ἀλλ᾽ ὅτε δή ῥ᾽ ἤμελλε θεὰν γλαυκῶπιν Ἀθήνην
Τέξεσθαι, τότ᾽ ἔπειτα δόλῳ φρένας ἐξαπατήσας
Αἱμυλίοισι λόγοισιν ἑὴν ἐγκάτθετο νηδὺν
Γαίης φραδμοσύνῃσι, καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
Τὼς γάρ οἱ φρασάτην, ἵνα μὴ βασιληΐδα τιμὴν
Ἄλλος ἔχῃ, Διὸς ἀντὶ, θεῶν αἰειγενετάων.
Ἐκ γὰρ τῆς εἵμαρτο περίφρονα τέκνα γενέσθαι.
Πρώτην μὲν γὰρ κούρην γλαυκῶπιδα Τριτογένειαν,
Ἶσον ἔχουσαν πατρὶ μένος καὶ ἐπίφρονα βουλήν·

Αὐτὰρ

Digitized by Google

Sic ſane liqueſcebat terra fulgore ignis ardentis.
Abjecit autem ipſum animo mœſtus in Tartarum vaſtum.
Ex Typhoëo autem eſt ventorum vis humide flantium,
Excepto Noto, Boreaque, & celeri Zephyro.
Qui ſane ex Diis ſunt nati, hominibus magna utilitas.
Aſt alii ſine uſu venti inſpirant mare,
Qui utique incidentes in obſcurum pontum,
Clades magna hominibus gravi ſæviunt turbine,
Alibi autem alii flant, diſſipantque naves,
Nautaſque perdunt. mali autem non eſt remedium
Viris qui illis occurrerint in ponto.
Iidem rurſum per terram immenſam floribus ornatam
Opera jucunda corrumpunt humo prognatorum hominum,
Replentes pulvereque & moleſto palearum ſtrepitu.
Sed poſtquam ſane laborem Dii beati perfecerunt.
Cum Titanibus autem pro honore pugnarunt vi,
Iam tum jubebant regnare atque imperare,
Ex Terræ conſilio Olympium late cernentem Iovem
Immortalibus. Hic vero inter illos rite diſtribuit munia.
Iupiter autem Deorum rex primam uxorem duxit Metin,
Plurimum ex Diis edoctam, & mortalibus hominibus.
Sed cum jam eſſet Deam cæſiis oculis Minervam
Paritura, tum demum dolis animo decepto
Blandis ſermonibus in ſuam condidit alvum,
Telluris conſiliis, & Cœli ſtellati.
Sic enim ei conſuluerunt, ne regium honorem
Alius haberet Iovis loco Deorum ſempiternorum.
Ex hac enim in fatis erat prudentes liberos naſci.
Primam quidem virginem cæſiis oculis apud Tritonẽ genitam,
Par habentem patri robur, & prudens conſilium:

Αὐτὰρ ἔπειτ' ἄρα παῖδα θεῶν βασιλῆα καὶ ἀνδρῶν
Ἤμελλεν τέξεσθαι, ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντα·
Ἀλλ' ἄρα μιν Ζεὺς πρόσθεν ἑὴν ἐσκάτθετο νηδὺν,
Ὥς δή οἱ φράσσαιτο θεὰ ἀγαθόν τε κακόν τε.
Δεύτερον ἠγάγετο λιπαρὴν Θέμιν, ἣ τέκεν Ὧρας,
Εὐνομίην τε, Δίκην τε, καὶ Εἰρήνην τεθαλυῖαν·
Αἵτ' ἔργ' ὡραίουσι καταθνητοῖσι βροτοῖσι·
Μοίρας θ', ἧς πλείστην τιμὴν πόρε μητίετα Ζεὺς,
Κλωθώ τε, Λάχεσίν τε, καὶ Ἄτροπον· αἵ τε διδοῦσι
Θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἔχειν ἀγαθόν τε κακόν τε.
Τρεῖς δέ οἱ Εὐρυνόμη Χάριτας τέκε καλλιπαρήους,
Ὠκεανοῦ κούρη, πολυήρατον εἶδος ἔχουσα,
Ἀγλαΐην καὶ Εὐφροσύνην, Θαλίην τ' ἐρατεινήν·
Τῶν καὶ ἀπὸ βλεφάρων ἔρος εἴβετο δερκομενάων
Λυσιμελής· καλὸν δὲ ὑπ' ὀφρύσι δερκιόωνται.
Αὐτὰρ ὁ Δήμητρος πολυφόρβης ἐς λέχος ἦλθεν,
Ἣ τέκε Περσεφόνην λευκώλενον, ἣν Ἀϊδωνεὺς
Ἥρπασεν ἧς παρὰ μητρὸς, ἔδωκε δὲ μητίετα Ζεύς.
Μνημοσύνης δ' ἐξαῦτις ἐράσσατο καλλικόμοιο,
Ἐξ ἧς αἱ Μοῦσαι χρυσάμπυκες ἐξεγένοντο
Ἐννέα, τῇσιν ἅδον θαλίαι, καὶ τέρψις ἀοιδῆς.
Λητὼ δ' Ἀπόλλωνα, καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
Ἱμερόεντα γόνον περὶ πάντων οὐρανιώνων,
Γείνατ' ἄρ', αἰγιόχοιο Διὸς φιλότητι μιγεῖσα.
Λοισθοτάτην δ' Ἥρην θαλερὴν ποιήσατ' ἄκοιτιν.
Ἡ δ' Ἥβην, καὶ Ἄρηα, καὶ Εἰλείθυιαν ἔτικτε,
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι θεῶν βασιλῆϊ καὶ ἀνδρῶν.
Αὐτὸς δ' ἐκ κεφαλῆς γλαυκώπιδα Τριτογένειαν,
Δεινὴν, ἐγρεκύδοιμον, ἀγέστρατον, ἀτρυτώνην,
Πότνιαν ᾗ κέλαδοί τε ἅδον, πόλεμοί τε, μάχαι τε.

Digitized by Google

Cæterum deinde ſane filium Deorum regem & virorum
Erat paritura, magnum animum habentem:
Sed illam ſane Iupiter ante in ſuum condidit ventrem,
Vt nempe ei indicaret Dea bonumque malumque.
Poſtea duxit ſplendidam Themin, quæ peperit Horas,
Eunomiamque, Dicenque, & Irenen florentem:
Quæ opera matura faciunt mortalibus hominibus:
Parcaſque, quibus maximum honorem dedit prudens Iupiter,
Clothoque, Lacheſinque, & Atropon: quæ dant
Mortalibus hominibus habere bonumque malumque.
Tres vero ei Eurynome Gratias peperit pulchras genas habentes,
Oceani filia, peroptabilem formam habens,
Aglaiam & Euphroſynen, Thaliamque amabilem:
Quarum e palpebris amor deſtillat contuentium
Solvens membra: jucundum vero ſub ſuperciliis aſpiciunt.
Porro hic Cereris multa nutrientis ad lectum venit,
Quæ peperit Proſerpinam formoſam, quam Pluto
Rapuit ſua a matre, dedit autem ſapiens Iupiter.
Mnemoſynen vero deinceps amavit pulchricomam,
Ex qua Muſæ aureis reticulis revinctæ natæ ſunt
Novem, quibus placent convivia, & oblectatio cantus.
Latona autem Apollinem, & Dianam ſagittis gaudentem,
Suaviſſimos liberos præ omnibus cœlicolis,
Peperit ſane, Ægiochi Iovis amori mixta.
Poſtremam vero Iunonem floridam duxit uxorem.
Hæc autem Heben, Martem, & Lucinam peperit,
Mixta amore Deorum regi & hominum.
Ipſe vero ex capite, cæſiis oculis præditam Tritogeniam,
Acrem, tumultum excitantem, ducem exercitus, indomitam,
Venerandam: cui clamoreſque placuerunt, bellaque pugnæque.

Iuno

Ἥρη δ' Ἥφαιστον κλυτὸν ἐν φιλότητι μιγεῖσα
Γείνατο, (καὶ ζαμένησε, καὶ ἤρισεν ᾧ παρακοίτῃ)
Ἐκ πάντων τέχνησι κεκασμένον οὐρανιώνων.
Ἐκ δ' Ἀμφιτρίτης καὶ ἐρικτύπου Ἐννοσιγαίου
Τρίτων εὐρυβίης γένετο μέγας· ὅστε θαλάσσης
Πυθμέν' ἔχων, παρὰ μητρὶ φίλῃ καὶ πατρὶ ἄνακτι
Ναίει χρύσεα δῶ, δεινὸς θεός. αὐτὰρ Ἄρηϊ
Ῥινοτόρῳ Κυθέρεια Φόβον καὶ Δεῖμον ἔτικτεν
Δεινούς, οἵ τ' ἀνδρῶν πυκινὰς κλονέουσι φάλαγγας
Ἐν πολέμῳ κρυόεντι σὺν Ἄρηϊ πτολιπόρθῳ,
Ἁρμονίην θ', ἣν Κάδμος ὑπέρθυμος θέτ' ἄκοιτιν.
Ζηνὶ δ' ἄρ' Ἀτλαντὶς Μαίη τέκε κύδιμον Ἑρμῆν,
Κήρυκ' ἀθανάτων, ἱερὸν λέχος εἰσαναβᾶσα.
Καδμείη δ' ἄρα οἱ Σεμέλη τέκε φαίδιμον υἱὸν
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι Διώνυσον πολυγηθέα,
Ἀθάνατον θνητή· νῦν δ' ἀμφότεροι θεοί εἰσιν.
Ἀλκμήνη δ' ἄρ' ἔτικτε βίην Ἡρακληείην,
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι Διὸς νεφεληγερέταο.
Ἀγλαΐην δ' Ἥφαιστος ἀγακλυτὸς ἀμφιγυήεις,
Ὁπλοτάτην Χαρίτων, θαλερὴν ποιήσατ' ἄκοιτιν.
Χρυσοκόμης δὲ Διώνυσος ξανθὴν Ἀριάδνην,
Κούρην Μίνωος, θαλερὴν ποιήσατ' ἄκοιτιν.
Τὴν δέ οἱ ἀθάνατον καὶ ἀγήρω θῆκε Κρονίων.
Ἥβην δ' Ἀλκμήνης καλλισφύρου ἄλκιμος υἱός,
Ἲς Ἡρακλῆος, τελέσας στονόεντας ἀέθλους,
Παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἥρης χρυσοπεδίλου,
Αἰδοίην θέτ' ἄκοιτιν ἐν Οὐλύμπῳ νιφόεντι·
Ὄλβιος, ὃς μέγα ἔργον ἐν ἀθανάτοισιν ἀνύσσας,
Ναίει ἀπήμαντος καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα.
Ἠελίῳ δ' ἀκάμαντι τέκε κλυτὴ Ὠκεανίνη

Digitized by Google

Iuno autem Vulcanum inclytum, amori indulgens,
Peperit, (& vires intendit, & contendit cum ſuo marito)
Præ omnibus artibus ornatum cœlicolis.
Ex Amphitrite autem & valde reſonante Neptuno
Triton late potens natus eſt magnus: qui maris
Fundum tenens apud matrem charam & patrem regem
Incolit aureas ædes, magnus Deus. ſed Marti
Clypeos diſſecanti Venus Terrorem & Metum peperit
Graves, quique virorum denſas turbant phalanges
In bello horrido, una cum Marte urbes devaſtante,
Et Harmoniam, quam Cadmus magnanimus duxit uxorem.
Iovi vero Atlantis filia Maia peperit glorioſum Mercurium,
Præconem Deorum, ſacrum lectum conſcendens.
Cadmi filia vero ei Semele peperit clarum filium,
Rem cum eo habens, Bacchum hilarem,
Immortalem mortalis: nunc vero ambo Dii ſunt.
Alcmene vero peperit fortem Herculem,
Mixta in amore Iovis nubes cogentis.
Aglaiam vero Vulcanus percelebris utroque pede claudicans
Minimam natu e Gratiis floridam duxit uxorem.
Sed aureo crine conſpicuus Bacchus flavam Ariadnen,
Filiam Minois, floridam fecit conjugem.
Hanc vero ei immortalem expertemque ſenii fecit Saturnius.
Heben autem Alcmenæ pulchros talos habentis fortis filius
Hercules, peractis luctuoſis certaminibus,
Filiam Iovis magni & Iunonis aureis calceamentis utentis,
Pudicam duxit uxorem in Olympo nivoſo:
Felix, qui magno facinore inter Deos confecto
Habitat illæſus & expers ſenii omnibus diebus.
Soli autem indefeſſo peperit inclyta Oceanis

Perſeis

Περσηῒς Κίρκην τε, καὶ Αἰήτην βασιλῆα.
Αἰήτης δ' ὑὸς φαεσιμβρότου Ἠελίοιο,
Κούρην Ὠκεανοῖο τελήεντος ποταμοῖο
Γῆμε θεῶν βουλῇσιν Ἰδυῖαν καλλιπάρῃον.
Ἡ δέ οἱ Μήδειαν εὔσφυρον ἐν φιλότητι
Γείναθ' ὑποδμηθεῖσα διὰ χρυσῆν Ἀφροδίτην.
Ὑμεῖς μὲν νῦν χαίρετ', ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
Νῆσοί τ', ἤπειροί τε, καὶ ἁλμυρὸς ἔνδοθι πόντος.
Νῦν δὲ θεάων φῦλον ἀείσατε ἡδυέπειαι
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο,
Ὅσσαι δὴ θνητοῖσι παρ' ἀνδράσιν εὐνηθεῖσαι
Ἀθάναται, γείναντο θεοῖς ἐπιείκελα τέκνα.
Δημήτηρ μὲν Πλοῦτον ἐγείνατο, δῖα θεάων,
Ἰασίῳ ἥρωϊ μιγεῖσ' ἐρατῇ φιλότητι
Νειῷ ἐνὶ τριπόλῳ, Κρήτης ἐν πίονι δήμῳ,
Ἐσθλόν· ὃς εἶσ' ἐπὶ γῆν τε καὶ εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
Πᾶσαν· τῷ δὲ τυχόντι, καὶ οὗ κ' ἐς χεῖρας ἵκηται,
Τὸν δ' ἀφνειὸν ἔθηκε, πολύν τέ οἱ ὤπασεν ὄλβον.
Κάδμῳ δ' Ἁρμονίη, θυγάτηρ χρυσῆς Ἀφροδίτης,
Ἰνὼ καὶ Σεμέλην, καὶ Ἀγαυὴν καλλιπάρῃον,
Αὐτονόην θ', ἣν γῆμεν Ἀρισταῖος βαθυχαίτης,
Γείνατο καὶ Πολύδωρον ἐϋστεφάνῳ ἐνὶ Θήβῃ.
Κούρη δ' Ὠκεανοῦ Χρυσάορι καρτεροθύμῳ
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι πολυχρύσου Ἀφροδίτης,
Καλλιρόη τέκε παῖδα βροτῶν κάρτιστον ἁπάντων,
Γηρυονέα, τὸν κτεῖνε βίη Ἡρακληείη,
Βοῶν ἕνεκ' εἰλιπόδων ἀμφιρρύτῳ εἰν Ἐρυθείῃ.
Τιθωνῷ δ' Ἠὼς τέκε Μέμνονα χαλκοκορυστὴν,
Αἰθιόπων βασιλῆα, καὶ Ἠμαθίωνα ἄνακτα.
Αὐτάρ τοι Κεφάλῳ φυτήσατο φαίδιμον υἱὸν,

Perſeis Circenque, & Æëtem regem.
Æëtes autem filius lucem hominibus dantis Solis
Filiam Oceani perfecti fluvii
Duxit, Deorum ex conſiliis, Idyiam pulchris genis præditam.
Hæc autem ei Medeam pulchros talos habentem in amore
Peperit ſubacta per auream Venerem.
Vos quidem nunc valete cœleſtes domos tenentes,
Inſulæque, & continentes terræ, & ſalſus intus Pontus.
Nunc autem Dearum genus cantate blandiloquæ
Muſæ Olympiades, filiæ Iovis Ægiochi,
Quæcunque mortales apud viros cubantes
Immortales pepererunt Diis ſimilem prolem.
Ceres quidem Plutum genuit, præſtantiſſima Dearum,
Iaſio heroï mixta jucundo amore
Novali in ter proſciſſo, Cretæ in pingui populo,
Bonum: qui vadit ſuper terram, & lata dorſa maris,
Omnem: qui vero obviam fuerit, & cujus ad manus venerit,
Illum locupletem fecit, multamque ei præbuit felicitatem.
Cadmo præterea Harmonia, filia aureæ Veneris,
Ino & Semelen, & Agaven pulchras genas habentem,
Autonoënque, quam duxit Ariſtæus denſa cæſarie præditus,
Peperit & Polydorum in mœnia pulchra habentibus Thebis.
Filia vero Oceani Chryſaori magnanimo
Mixta amore aureæ Veneris
Calliroë peperit filium mortalium robuſtiſſimum omnium
Geryonem, quem interfecit Hercules,
Boves propter flexipedes circumflua in Erythea.
Tithono vero Aurora peperit Memnona ærea galea munitum,
AEthiopum regem, & Emathionem regem.
Verum Cephalo peperit inclytum filium,

Fortem

Ἴφθιμον Φαέθοντα, θεοῖς ἐπιείκελον ἄνδρα.
Τόν ῥα νέον, τέρεν ἄνθος ἔχοντ' ἐρικυδέος ἥβης,
Παῖδ' ἀπαλὰ φρονέοντα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
Ὦρτ' ἀνερειψαμένη, καί μιν ζαθέοις ἐνὶ νηοῖς
Νηοπόλον νύχιον ποιήσατο, δαίμονα δῖον.
Κούρην δ' Αἰήταο διοτρεφέος βασιλῆος
Αἰσονίδης, βουλῇσι θεῶν αἰειγενετάων,
Ἦγε παρ' Αἰήτου, τελέσας στονόεντας ἀέθλους,
Τοὺς πολλοὺς ἐπέτελλε μέγας βασιλεὺς ὑπερήνωρ,
Ὑβριστὴς Πελίης, καὶ ἀτάσθαλος, ὀβριμοεργός.
Τοὺς τελέσας ἐς Ἰωλκὸν ἀφίκετο, πολλὰ μογήσας,
Ὠκείης ἐπὶ νηὸς ἄγων ἑλικώπιδα κούρην,
Αἰσονίδης, καί μιν θαλερὴν ποιήσατ' ἄκοιτιν.
Καί ῥ' ἥγε δμηθεῖσ' ὑπ' Ἰήσονι ποιμένι λαῶν,
Μήδειον τέκε παῖδα, τὸν οὔρεσιν ἔτρεφε Χείρων
Φιλλυρίδης· μεγάλου δὲ Διὸς νόος ἐξετελεῖτο.
Αὐτὰρ Νηρῆος κοῦραι ἁλίοιο γέροντος,
Ἤτοι μὲν Φῶκον Ψαμάθη τέκε δῖα θεάων,
Αἰακοῦ ἐν φιλότητι διὰ χρυσῆν Ἀφροδίτην.
Πηλεῖ δὲ δμηθεῖσα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα
Γείνατ' Ἀχιλλῆα ῥηξήνορα, θυμολέοντα.
Αἰνείαν δ' ἄρ' ἔτικτεν ἐϋστέφανος Κυθέρεια,
Ἀγχίσῃ ἥρωϊ μιγεῖσ' ἐρατῇ φιλότητι,
Ἴδης ἐν κορυφῇσι πολυπτύχου ὑληέσσης.
Κίρκη δ' Ἠελίου θυγάτηρ Ὑπεριονίδαο
Γείνατ' Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἐν φιλότητι
Ἄγριον, ἠδὲ Λατῖνον ἀμύμονά τε, κρατερόν τε,
Οἳ δή τοι μάλα τῆλε μυχῶν νησῶν ἱεράων,
Πᾶσιν Τυρσηνοῖσιν ἀγακλυτοῖσιν ἄνασσον.
Ναυσίθοον δ' Ὀδυσῆϊ Καλυψὼ δῖα θεάων

Γείνα-

Fortem Phaëthontem, Diis ſimilem virum,
Quem ſane juvenem tenerum florem habentem glorioſæ pubertatis,
Puerum juvenilia ſapientem amans riſus Venus
Incitavit, abripiens & ipſum in templis
Ædituum nocturnum fecit, dæmonem divinum.
Filiam vero Aëtæ a Iove nutriti regis
AEſonides, voluntate Deorum æternorum
Abduxit ab Aëta, peractis ſuſpirioſis certaminibus,
Quæ multa imperabat magnus rex ſuperbus,
Injurius Pelias, & impius fortium facinorum patrator.
Quibus peractis ad Iolcum rediit multa perpeſſus,
Veloci in nave vehens blandis oculis præditam puellam
AEſonides, & ipſam floridam fecit uxorem.
Et ſane hæc ſubacta ab Iaſone paſtore populorum
Medeum peperit filium, quem in montibus educabat Chiron
Phillyrides: magni vero Iovis voluntas perficiebatur.
Ceterum Nerei filiæ marini ſenis,
Phocum quidem Pſamathe peperit, præſtantiſſima Dearum,
AEaci in amore, per auream Venerem.
A Peleo autem ſubacta Dea Thetis argenteos pedes habens,
Peperit Achillem proſternentem viros, leonis animo præditum.
AEneam porro peperit pulchre coronata Cytherea
Anchiſæ heroï mixta jucundo amore
Idæ in verticibus habentis multa juga ſylvoſæ.
Circe vero, Solis filia, filii Hyperionis,
Peperit Vlyſſis ærumnoſi in amore
Agrium, atque Latinum inculpatumque, fortemque.
Qui ſane valde procul in receſſu inſularum ſacrarum
Omnibus Tyrrhenis valde inclytis imperabant.
Nauſithoum vero Vlyſſi Calypſo excellentiſſima Dearum

Digitized by Google

Γείνατο, Ναυσίνοόν τε, μιγεῖσ' ἐρατῇ φιλότητι.
Αὗται μὲν θνητοῖσι παρ' ἀνδράσιν εὐνηθεῖσαι
Ἀθάναται γείναντο θεοῖς ἐπιείκελα τέκνα.
Νῦν δὲ γυναικῶν φῦλον ἀείσατε, ἡδυέπειαι
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο.

Τέλος τῆς Ἡσιόδου Θεογονίας.

Peperit, Nauſinoumque, mixta grato amore.
Hæ quidem, mortales apud viros cubantes
Immortales pepererunt Diis pares filios.
Nunc vero fœminarum genus cantate ſuaviloquæ
Muſæ Olympiades, filiæ Iovis AEgiochi.

Finis Theogoniæ Heſiodi.

ΗΣΙΟΔΟΥ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΑ.

HESIODI FRAGMENTA.

Ex Euſtathio.

Οὐρανίη δ' ἄρ' ἔτικτε Λίνον πολυήρατον υἱόν,
Ὃν δὴ ὅσοι βροτοί εἰσιν ἀοιδοὶ καὶ κιθαρισταὶ
Πάντες μὲν θρηνοῦσιν ἐν εἰλαπίναις τε χοροῖς τε
Ἀρχόμενοι δὲ Λίνον καὶ λήγοντες καλέουσι.

Ex eodem.

Ἄκρον ἐπ' ἀνθερίκων καρπὸν θέεν, οὐδὲ κατέκλα.
Ἀλλ' ἐπὶ πυραμίνων ἀθέρων δρομάεσκε πόδεσσι.

Ex eodem.

—— οὕνεκα Νύμφην
Εὐρυμέδων Ἴλεων μίχθη ἱερῇ φιλότητι.

Ex eodem.

Ἐν δίῃ Ὑρίῃ Βοιωτίῃ ἔτρεφε κούρην.

Ex eodem.

Καὶ γάρ σφιν κεφαλῆφι κατὰ κρύος αἰνὸν ἔχευεν·
Ἄλφος γὰρ χρόα πάντα κατέσχεθεν· ἐκ δέ νυ χαῖται
Ἔρρεον ἐκ κεφαλέων. ψίλωτο δὲ καλὰ κάρηνα.

Ex eodem.

Ὅστε Λιλαίηθεν προχέει καλίρροον ὕδωρ.

Ex eodem.

Τηλεμάχῳ δ' ἄρ' ἔτικτεν εὔζωνος Πολυκάστη

Νέστο-

Νέστορος ὁπλοτάτη κούρη Νηληϊάδαο
Περσέπολιν μιχθεῖσα διὰ χρυσέην Ἀφροδίτην.

Ex Strabone.

Καὶ κούρην Ἀράβου, τὴν Ἑρμάων ἀκάκητα
Γείνατο, καὶ Θρονίη κούρη Βήλοιο ἄνακτος.

Ex eodem.

Υἱεῖς ἐξεγένοντο Λυκάονος ἀντιθέοιο,
Οὕς ποτε τίκτε Πελασγός.

Ex eodem.

Ἤτοι γὰρ Λοκρὸς Λελέγων ἡγήσατο λαῶν,
Τούς ῥά ποτε Κρονίδης Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδὼς
Λεκτοὺς ἐκ γαίης Ἀλέας πόρε Δευκαλίωνι.

Ex eodem.

Ὤκεε δ' Ὠλενίην πέτρην ποταμοῖο παρ' ὄχθαις
Εὐρέος Πείροιο.

Ex eodem.

Ἐξ ὧν οὔρειαι νύμφαι θεαὶ ἐξεγένοντο,
Καὶ γένος οὐτιδανῶν Σατύρων ἀμηχανοεργῶν,
Κουρῆτές τε θεοί, φιλοπαίγμονες ὀρχηστῆρες.

Ex eodem.

Θαῦμά μ' ἔχει κατὰ θυμὸν, ὅσους ἐρινειὸς ὀλύνθους
Οὗτος ἔχει, μικρός περ ἐὼν, εἴποις ἂν ἀριθμόν.

Reſponſio ex eodem.

Μυρίοι εἰσὶν ἀριθμὸν, ἀτὰρ μέτρον γε μέδιμνος·
Εἷς δὲ περισσεύει, τὸν ἐπενθέμεν οὐκ ἐδύναιο.
Ὣς φάτο, καί σφιν ἀριθμὸς ἐτήτυμος εἴδετο μέτρου,
Καὶ τότε δὴ Κάλχανθ' ὕπνος θανάτοιο κάλυψε.

Ex eodem.

Ὃς παρὰ Πανοπίδα ...... Γληχῶνά τ' ἐρυμνὴν,
Καί τε δι' Ὀρχομενοῦ εἰλιγμένος εἶσι, δράκων ὥς.

Ex eodem.

Γλακτοφάγων εἰς αἶαν ἀπήναις οἰκί' ἐχόντων.

Ex eodem.

Αἰθίοπας Λίγυάς τ', ἠδὲ Σκύθας ἱππημολγούς.

Ex eodem.

Δωδώνην φηγόν τε Πελασγῶν ἕδρανον ἦεν,

Apud eundem, ἐκ τῶν Ἠοίων.

Ἢ οἵη διδύμους ἱεροὺς ναίουσα κολωνοὺς
Δωτίῳ ἐν πεδίῳ πολυβότρυος ἀντ' Ἀμύροιο
Νίψατο Βοιβιάδος λίμνης πόδα παρθένος ἀδμής.

Ex Pauſania.

Ὑηττὸς δὲ Μόλυρον Ἀρίσβαντος φίλον υἱὸν
Κτείνας ἐν μεγάροις εὐνῆς ἕνεχ' ἧς ἀλόχοιο,
Οἶκον ἀποπρολιπὼν φεῦγ' Ἄργεος ἱπποβότοιο.
Ἷξεν δ' Ὀρχομενὸν Μινυήϊον· καί μιν ὅγ' Ἥρως
Δέξατο, καὶ κτεάνων μοῖραν πόρεν, ὡς ἐπιεικές.

Ex eodem.

Φύλας δ' ἤγεν κούρην κλειτοῦ Ἰολάου
Λειποφίλην· ἦν δ' εἶδος ὀλυμπιάδεσσιν ὁμοίη.
Ἡ δέ οἱ ...... υἱὸν ἐνὶ μεγάροισιν ἔτικτεν,
Θηρώ τ' εὐειδῆ ἰκέλην φαέεσσι σελήνης.
Θηρὼ δ' Ἀπόλλωνος ἐν ἀγκοίνῃσι πεσοῦσα
Γείνατο Χείρωνος κρατερὸν μένος ἱπποδάμοιο.

Ex Scholiaſte Apollonii.

Δώδεκα γὰρ Νηλῆος ἀμύμονος υἷες ἦμεν,
Νέστωρ τε Χρόμιός τε, Περικλύμενός τ' ἀγέρωχος
Ὄλβιος, ᾧ πόρε δῶρα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Παντοῖ'· ἄλλοτε μὲν γὰρ ἐν ὀρνίθεσσι φάνεσκεν
Αἰετός. ἄλλοτε δ' αὖτε πελέσκετο θαῦμα ἰδέσθαι
Μύρμηξ· ἄλλοτε δ' αὖτε μελισσέων ἀγλαὰ φῦλα,
Ἄλλοτε δεινὸς ὄφις καὶ ἀμείλιχος. εἶχε δὲ δῶρα
Παντοῖ' οὐκ ὀνομαστά, τά μιν καὶ ἔπειτα δόλωσε
Βουλῇ Ἀθηναίης.

Ex eodem.

Θισάμενος γενεὴν Κλεαδαίμου κυδαλίμοιο.

Ex eodem.

Εὖθ' οἵγ' εὐχέσθην * Αἰνηΐῳ ὑψιμέδοντι.

Ex eodem.

Αὐτὸς δ' ἐν πλήσμῃσι διιπετέος ποταμοῖο.

Ex Scholiaſte Pindari & Lycophronis.

ἐν τῇ ἡρωϊκῇ γενεαλογίᾳ.

Ἕλληνες δ' ἐγένοντο θεμιστοπόλοι βασιλῆες,
Χῶρός τε Ξοῦθός τε καὶ Αἴολος ἱπποχάρμης.
Αἰολίδαι δὲ γένοντο θεμιστοπόλοι βασιλῆες
Κρηθεὺς ἠδ' Ἀθάμας καὶ Σίσυφος αἰολομήτης,
Σαλμωνεὺς ἄδικος, καὶ ὑπέρθυμος περὶ κηρί.

Ex eodem Scholiaſte Pindari.

Τῇ μὲν ἄρ' ἄγγελος ἦλθε κόραξ ἱερῆς ὑπὸ δαιτὸς
Πυθὼ ἐς ἠγαθέην, καὶ ἔφρασεν ἔργ' ἀΐδηλα
Φοίβῳ ἀκερσεκόμῃ, ὅτε Ἴσχυς γῆμε Κόρωνιν
Εἰλατίδης Φλεγύαο διογνήτοιο θύγατρα.

Ex eodem.

Τὴν δ' Ἀμαρυγκείδης ἱππόστροφος ὄζος Ἄρηος
Φυκτίος ἀγλαὸς υἱὸς Ἐπειῶν ὄρχαμος ἀνδρῶν.

Ex eodem.

Ἥδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
Αὐτὸν μὲν σχέσθαι, κρύψαι δ' ἀδόκητον * μάχαιραν,
Καλήν, ἥν οἱ ἔτευξε περικλυτὸς ἀμφιγυήεις.
Ὡς τὴν μαστεύων οἶος κατὰ Πήλιον αἰπὺ
Αἶψ' ὑπὸ Κενταύροισιν ὀρεσκώοισι δαμείη.

Ex eodem.

Αἴσων, ὃς τέκεθ' υἱὸν Ἰάσονα ποιμένα λαῶν,
Ὃν Χείρων θρέψεν ἐνὶ Πηλίῳ ὑλήεντι.

Digitized by Google

Ex eodem. ἐν ὑποθήκαις.

Εὖ νύ τοι πάνθ' ἕκαστα μετάλλα * ἀειγλυέτησι.

Ex eodem.

Ἐν Δήλῳ τότε πρῶτος ἐγὼ καὶ Ὅμηρος ἀοιδοὶ
Μέλπομεν ἐν νεαροῖς ὕμνοις ῥάψαντες ἀοιδήν
Φοῖβον Ἀπόλλωνα χρυσάορον, ὃν τέκε Λητώ.

Ex eodem. ἐκ τῶν Ἠοίων.

Ἢ οἵη Φθίη Χαρίτων ἄπο κάλλος ἔχουσα
Πηνειοῦ παρ' ὕδωρ καλὴ ναίεσκε Κυρήνη.

Ex eodem. ex iiſdem.

Ἢ οἵη Ὑρίη πυκινόφρων Μηκιονίκη,
Ἣ τίκεν Εὔφημον Γαιηόχῳ ἐννοσιγαίῳ,
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι πολυχρύσου Ἀφροδίτης.

Ex eodem.

Ἡ δ' ὑποκυσαμένη τέκεν Αἰακὸν ἱππιοχάρμην·
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἥβης πολυηράτου ἵκετο μέτρον,
Μοῦνος ἐὼν ἤχαλλε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Ὅσσοι ἔσαν μύρμηκες ἐπηράτου ἔνδοθι νήσου,
Τοὺς ἄνδρας ποίησε, βαθυζώνους τε γυναῖκας,
Οἳ δή τοι, πρῶτον ζεῦξαν νέας ἀμφιελίσσας,
Πρῶτοι δ' ἱστία θέντο νεὼς κυανοπρῴροιο.

Ex Scholiaſte Sophoclis.

Ἔστι τις Ἑλλοπίη πολυλήϊος ἠδ' εὐλείμων,
Ἀφνειὴ μήλοισι καὶ εἰλιπόδεσσι βόεσσιν·
Ἐν δ' ἄνδρες ναίουσι πολύρρηνες, πολυβοῦται
Πολλοὶ, ἀπειρέσιοι, φῦλα θνητῶν ἀνθρώπων,
Ἔνθα γε Δωδώνη τις ἐπ' ἐσχατιῇ πεπόλισται.
Τὴν δὲ Ζεὺς ἐφίλησε, καὶ ὃν χρηστήριον εἶναι
Τίμιον ἀνθρώποις, ναῖον δ' ἐνὶ πυθμένι φηγοῦ.
Ἔνθεν ἐπιχθόνιοι μαντεύματα πάντα φέρονται.
Ὃς δὴ κεῖθι μολὼν θεὸν ἄμβροτον ἐξερεείνῃ
Δῶρα φέρων ἔλθῃσι σὺν οἰωνοῖς ἀγαθοῖσιν.

Ex

Digitized by Google

Ex eodem.

Ἡ τίκεθ' Ἑρμιόνην δουρικλυτῷ Μενελάῳ,
Ὁπλότατον δ' ἔτεκεν Νικόστρατον ὄζον Ἄρηος.

Ex eodem.

Ἵκετο δ' εἰς Κρείοντα καὶ Ἡνιόχην.

Ex Æſchyli Scholiaſte.

Ἡ δ' ὑποκυσαμένη καλλίζωνος Στρατονίκη
Εὔρυτον ἐν μεγάροισιν ἐγείνατο φίλτατον υἱόν·
Τοῦ δ' υἱεῖς τ' ἐγένοντο Δηΐων τε Κλυτίος τε,
Τοξεύς τ' ἀντίθεος, ἠδ' Ἴφιτος ὄζος Ἄρηος.
Τοὺς δὲ μέθ' ὁπλοτάτην τίκετο ξανθὴν Ἰόλειαν
Ἀντιόχη κρείουσα παλαιὸν γένος Αὐβολίδαο.

Ex Athenæo. ἐν τῷ δευτέρῳ Μελαμποδίας.

—— τῷδε Μάρης θοὸς ἄγγελος ἦλθε δι' οἴκου·
Πλήσας δ' ἀργύρεον σκύπφον φέρε, δῶκε δ' ἄνακτι.

Ex eodem.

Καὶ τότε μάντις μὲν δεσμὸν βίου αἴνυτο χερσίν,
Ἴφικλος δ' ἐπὶ νῶτ' ἐπεμαίετο· τῷ δ' ἐπόπισθεν
Σκύπφον ἔχων ἑτέρῃ, ἑτέρῃ δὲ σκῆπτρον ἀείρας
Ἔστηκεν Φύλακος, καὶ ἐνὶ δμώεσσιν ἔειπε.

Apud eundem. ἐκ τῶν Ἠοίων.

Οἷα Διώνυσος δῶκ' ἀνδράσι χάρμα καὶ ἄχθος,
Ὅστις ἄδην πίνῃ, οἶνος δέ οἱ ἔπλετο μάργος.
Σὺν δὲ πόδας χεῖράς τε δέει γλῶσσάν τε νόον τε
Θεσμοῖς ἀφράστοισι· φιλεῖ δέ ἑ μαλθακὸς ὕπνος.

Ex eodem.

Τὰς δὲ βροτοὶ καλέουσι Πελειάδας.

Ex eodem.

Εὐρυγύης δ' ἔτι κοῦρος Ἀθηνάων ἱεράων.

Ex eodem.

— καὶ οὐ συνέσχετο κρεπόν.

Ex eodem.

Ἡδὺ γάρ ἐστ' ἐν δαιτὶ καὶ εἰλαπίνῃ τεθαλυίῃ
Τέρπεσθαι μύθοισιν, ἐπὴν δαιτὸς κορέσωνται.

Ex Stephano. ἐν καταλόγῳ.

Κτεῖνεν Νηλῆος ταλασίφρονος υἱέας ἐσθλοὺς
Ἕνδεκα· δωδέκατος δὲ Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ
Ξεῖνος ἐὼν ἐτύχησε παρ' ἱπποδάμοιο Γερήνου.

Ex eodem.

Νέστωρ οἶος ἄλυξεν ἐν ἀνθεμόεντι Γερήνῳ.

Apud eundem. ἐν Αἰγίνης δευτέρῳ.

— νήσῳ ἐν Ἀβαντίδι δίῃ,
Τὴν πρὶν Ἀβαντίδα κίκλησκον θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
Τὴν τότ' ἐπώνυμον Εὔβοιαν βοὸς ὠνόμασε Ζεύς.

Ex Suida.

Ἀλκὴν μὲν γὰρ ἔδωκεν Ὀλύμπιος Αἰακίδῃσι,
Νοῦν δ' Ἀμυθαονίδαις, πλοῦτον δ' ἔπορ' Ἀτρείδῃσιν.

Ex Suida & Polybio.

Αἰακίδας πολέμῳ κεχαρηότας ἠύτε δαιτί.

Ex Plutarcho.

— αἵτ' ἄλσεα καλὰ νέμονται,
Καὶ πηγὰς ποταμῶν, καὶ πείσεα ποιήεντα.

Ex eodem.

Ἐννέα τοι ζώει γενεὰς λακέρυζα κορώνη
Ἀνδρῶν ἡβώντων, ἔλαφος δέ τε τετρακόρωνος.
Τρεῖς δ' ἐλάφους ὁ κόραξ γηράσκεται· αὐτὰρ ὁ φοῖνιξ
Ἐννέα τοὺς κόρακας· δέκα δ' ἡμεῖς τοὺς φοίνικας
Νύμφαι εὐπλόκαμοι κοῦραι Διὸς Αἰγιόχοιο.

Digitized by Google